

ЗАЛА 5
ШКАФЪ 10
ПОЛКА 7 № 15

DZIENNIK PRAW

N° 172.

TOM PIĘCDZIESIĄTY SIÓDMY.

1860-61

№1801-Г

**ДНЕВНИКЪ
ЗАКОНОВЪ.**

DZIENNIK PRAW

TOM 57.

WARSZAWA.

1860.

D-109/91

127041

DIENNIK PRAW

53 NOT

W Drukarni Gazety Codziennej.

1860

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

W wykonaniu polecenia Rady Administracyjnej Królestwa, oznajmionego przez Wypis z Protokółu Posiedzenia téjże Rady, z dnia $\frac{2}{14}$ Grudnia 1860 roku, Nr. 23,129, ogłasza w Dzienniku Praw Królestwa, Ukaz NAJWYŻSZY z dnia 24 Maja 1860 r., o Sądach gminnych wiejskich i miejskich w Królestwie Polskiem, oraz NAJWYŻEJ zatwierdzoną Ustawę o Sądach gminnych wiejskich.

W Warszawie d. 19 (31) Grudnia 1860 r.

Dyrektor Główny Prezydujący:
Tajny Radca, Senator Drzewiecki.

Dyrektor Kancellaryi, Radca Stanu J. Ornowski.

Nr. 26,577.

KOMISYJA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI

W wykonaniu polecenia Rady Administracyjnej
Królestwa, oznajmionego przez Wykaz z Proto-
kółu Posiedzenia tejże Rady, z dnia 11 Grudnia
1860 roku, Nr 28128, ogłoszone w Dzienniku Praw
Królestwa, Ukaz Najwyższy z dnia 24 Maja 1860 r.
o Sądach gminnych wiejskich i miejskich w Kró-
lestwie Polskiem, oraz Najwyższą zatwierdzo-
ną ustawę o Sądach gminnych wiejskich.

W Warszawie d. 19 (31) Grudnia 1860 r.

Dyrektor Główny Prezydujący:
Tajny Radca, Senator Drzewiecki.

Dyrektor Kanclerski, Radca Stanu J. Ornowski.

Nr 26,577.

Wykaz z Protokołu Sekretarjatu Królestwa
Polskiego.

УСТАВЪ

О СЕЛЬСКИХЪ ГМИННЫХЪ СУДАХЪ
ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

USTAWA

O SĄDACH GMINNYCH WIEJSKICH
W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Божією Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II^а

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Утвердивъ разсмотрѣнный Государственнымъ Совѣтомъ Уставъ о сельскихъ гминныхъ Судахъ въ Царствѣ Польскомъ, и желая, чтобы подданные Наши въ этомъ Царствѣ не только въ селеніяхъ, но и въ городахъ, безотлагательно могли воспользоваться предоставляемыми этимъ Уставомъ облегченіями въ отношеніи судебного разбора по дѣламъ менѣе важнымъ, повелеваемъ:

Дѣйствіе Устава о сельскихъ гминныхъ Судахъ распространить на всѣ города Царства, казенные и частные, съ измѣненіями, означенными въ ниже слѣдующихъ статьяхъ:

1. Въ меньшихъ частныхъ городахъ, исправленіе должности гминнаго Судьи возлагается на владѣльцевъ оныхъ.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II^{si}

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,
etc., etc., etc.

Zatwierdziwszy przejrzaną w Radzie Państwa Ustawę o Sądach gminnych wiejskich w Królestwie Polskiem, i chcąc ażeby poddani Nasi w témże Królestwie, nie tylko we wsiach lecz i w miastach, niezwłocznie mogli korzystać z nadanych tąż Ustawą ułatwień, dotyczących rozpoznania Sądowego spraw mniejszej wagi; rozkazujemy:

Działanie Ustawy o Sądach gminnych wiejskich, rozprzestrzenić na wszystkie miasta Królestwa rządowe i prywatne, ze zmianami objętymi w następujących artykułach:

1. W mniejszych prywatnych miastach, urząd Sędziego gminy poruczany będzie właścicielowi onych.

2. Въ меньшихъ казенныхъ городахъ, гминнымъ Судью назначается одинъ изъ Судей соседнихъ съ сими городами сельскихъ гминъ.

3. Въ губернскихъ, уѣздныхъ, и другихъ большихъ, какъ казенныхъ такъ и частныхъ городахъ, учредить особые гминные Суды. Гминныхъ судей въ сихъ городахъ назначать изъ среди мѣстныхъ жителей.

4. Если въ которомъ либо изъ означенныхъ въ предшедшей 3-ей статьѣ городовъ не окажется лицъ, имѣющихъ качества нужныя для занятія должности гминнаго Судьи, то гминнаго судью назначить изъ членовъ уѣзднаго Суда, или изъ другихъ лицъ, по назначенію Правительственной Коммисіи Юстиціи.

5. Въ городѣ Варшавѣ, независимо отъ городского полицейскаго Суда, учреждается гминный Судъ изъ нѣсколькихъ отдѣленій, сообразно мѣстной потребности.

6. Въ засѣданіяхъ городского Суда участвуютъ Лавники, назначаемые изъ среди городскихъ жителей.

7. По дѣламъ гражданскимъ, цѣна коихъ не превышаетъ 15 рублей, городскіе Суды постановляютъ рѣшенія окончательныя.

8. Подробное примѣненіе означенныхъ выше правилъ къ устройству городскихъ Судовъ, сообразно ихъ средствамъ и мѣстной потребности, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Намѣстнику Нашему въ Царствѣ Польскомъ предоставляемъ обнародовать, въ руководство городскимъ Судамъ, отдѣльный Уставъ, примененный къ правиламъ Устава о сельскихъ гминныхъ Судахъ и къ означеннымъ выше сего началамъ.

2. W mniejszych rządowych miastach, na Sędziego gminy wyznaczony być ma jeden z Sędziów wiejskich gmin, sąsiednich z temiż miastami.

3. W gubernialnych, powiatowych i innych większych tak rządowych jako i prywatnych miastach, urządzone zostaną odrębne Sądy gminne. Na Sędziego gminy w tychże miastach, naczynany będzie jeden z pomiędzy miejscowych mieszkańców.

4. Gdyby w którémkolwiek z miast, oznaczonych w poprzedzającym 3^{ci}m artykule, nie było osób posiadających potrzebne kwalifikacye do sprawowania urzędu Sędziego gminy; wtedy Komissya Rządowa Sprawiedliwości na Sędziego takowej gminy przeznaczy jednego z członków Sądu powiatowego, lub téż inną osobę.

5. W mieście Warszawie, niezależnie od Sądu policyi miejskiej, urządzony będzie Sąd gminny z kilku wydziałów złożony, stosownie do potrzeby miejscowej.

6. W posiedzeniach Sądu miejskiego uczestniczą Ławnicy, wyznaczeni z pomiędzy mieszkańców miasta.

7. W sprawach cywilnych, przedmiot których nie przenosi 15 rsr., Sądy miejskie wydają ostateczne wyroki.

8. Szczegółowe zastosowanie powyższych przepisów względem urządzenia Sądów miejskich, stosownie do ich możliwości i potrzeby miejscowej, poruczonem zostaje Komissyi Rządowej Sprawiedliwości, po zniesieniu się jęj z Komissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiem pozostawiamy ogłosić osobną dla Sądów miejskich Ustawę, zastosowaną tak do przepisów objętych w Ustawie o Sądach gminnych wiejskich, jako téż i do zasad wyżej wskazanych.

Назначеніе времени введенія въ дѣйство Устава о гминныхъ Судахъ, какъ сельскихъ такъ и городскихъ, а равно и изданіе нужныхъ по этому предмету переходныхъ правилъ, предоставляется Совѣту Управленія Царства.

Въ Царскомъ Селѣ, 24 Мая 1860 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“

Oznaczenie czasu, w którym mają być wprowadzone w wykonanie Ustawy o Sądach gminnych tak wiejskich jak i miejskich, tudzież wydanie potrzebnych w tym przedmiocie przechodnich przepisów, pozostawione jest Radzie Administracyjnój Królestwa.

W Carskiém Siele, dnia 24 Maja 1860 r.

PRZEZ CESARZA I KRÓLA,

Minister Sekretarz Stanu:

W zastępstwie Towarzysz Ministra (podpisano) *W. Piatonow.*

Za zgodność:

Minister Sekretarz Stanu:

W zastępstwie Towarzysz Ministra (podp.) *W. Piatonow.*

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu (podpisano) *Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący w Kom. Rz. Sprawiedliwości,

Tajny Radzca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi, Radzca Stanu *J. Ornowski.*

На подлинномъ собственною Его Императорскаго
Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Царскомъ Селѣ,
24 Мая 1860 года.

УСТАВЪ О СЕЛЬСКИХЪ ГМИННЫХЪ СУДАХЪ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

КНИГА ПЕРВАЯ.

О УСТРОЙСТВѢ И О ВЛАСТИ СЕЛЬСКИХЪ ГМИННЫХЪ СУДОВЪ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

О устройствѣ гминныхъ Судовъ.

ОТДѢЛЕНИЕ ПЕРВОЕ.

О гминныхъ Судебныхъ Округахъ.

Статья 1. Сельскій гминный Судъ учреждается въ каждой сельской гминѣ.

2. Если какая либо гмина окажется слишкомъ малою, то, буде нужно, или по крайней мѣрѣ болѣе удобно, такая гмина соединяется съ соседственною въ одинъ Судебный округъ и для нихъ учреждается одинъ Судъ.

Na oryginale własną Jego Cesarsko-Królewskiej
Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.“

W Carskiém Siele,
24 Maja 1860 roku.

USTAWA O SĄDACH GMINNYCH WIEJSKICH W KRÓLESTWIE POLSKIM.

KSIĘGA PIERWSZA.

O URZĄDZENIU I WŁADZY SĄDÓW GMINNYCH WIEJSKICH.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O urządzeniu Sądów gminnych.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

O gminach sądowych.

Artykuł 1. W każdej gminie wiejskiej ustanawia się Sąd gminny.

2. Jeżeli gmina jaka jest zbyt mała; gmina taka, w miarę potrzeby, albo przynajmniej dogodności, połączona będzie z sąsiednią w jeden okrąg sądowy, i jeden Sąd dla nich urządzony będzie.

3. Когдажъ Гмина слишкомъ обширна и жители нѣкоторыхъ частей ея былибы въ значительномъ разстояніи отъ Суда; то она раздѣляется на двѣ или три судебныя гмины, смотря по удобности и въ каждомъ такомъ участкѣ учреждается особый гминный Судъ.

4. Соединеніе смежныхъ гминъ для образованія одного судебного округа, или раздѣленіе одной гмины на нѣсколько округовъ, утверждается постановленіемъ Совѣта Управленія, по представленію Правительственной Комисіи Юстиціи, по сношеніи съ Правительственною Комисією Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

5. Въ постановленіяхъ Совѣта Управленія о соединеніи или раздѣленіи сельскихъ гминъ, означаются и мѣстности, входящія въ составъ каждой судебной гмины, а также тѣ, въ коихъ долженъ быть учрежденъ гминный Судъ.

6. По учрежденіи гминныхъ Судовъ, предѣлы судебныхъ гминъ измѣняются не иначе, какъ общимъ для измѣненія состава судебныхъ округовъ установленнымъ порядкомъ.

7. Подробное развитіе и примѣненіе правилъ, въ предшедшихъ 2—6 ст. означенныхъ, предоставляется, въ случаѣ надобности, Совѣту Управленія Царства.

ОТДѢЛЕНІЕ ВТОРОЕ.

О составѣ сельскаго гминнаго Суда.

8. Сельскій гминный Судъ состоитъ изъ гминнаго Судьи и двухъ Лавниковъ или Засѣдателей.

I. О гминныхъ Судьяхъ.

9. Гминнымъ Судьею признается гминный Войтъ.

3. Gdyby zaś gmina jaka zbyt była obszerną, tak, że mieszkańcy niektórychъ jęj części znajdowaliby się w znacznej odległości od Sądu; wtedy rozdzielona będzie na dwie lub trzy gminy sądowe, wedle dogodności, i w każdej osobny Sąd będzie urządzony.

4. Połączenie gmin sąsiednichъ w jeden okrąg sądowy, tudzież podział jednej gminy na kilka okręgów, zatwierdza Rada Administracyjna, na przedstawienie Komisji Rządowej Sprawiedliwości, za zniesieniem się z Komisją Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

5. W postanowieniu Rady Administracyjnej względem połączenia albo rozdzielenia gmin wiejskich, wymienione będą miejscowości do każdej gminy sądowej należące mające, równie jak te, w których ma być urządzony Sąd gminny.

6. Po urządzeniu sądów gminnych, obręby gmin sądowych mogą być zmieniane, jedynie w sposobie dla zmiany okręgów sądowych ogólnie wskazanym.

7. Szczegółowe rozwinięcie i zastosowanie zasad wyżej w Art. 2—6 objętych, pozostawia się, w razie potrzeby, Radzie Administracyjnej Królestwa.

ODDZIAŁ DRUGI.

O składzie Sądu gminnego wiejskiego.

8. Sąd gminny wiejski składa się z Sędziego gminnego i dwóch Ławników.

I. O Sędziach gminnych.

9. Sędzią gminnym będzie Wójt gminy.

Исправляющие должность гминных Войтов могут, сверх того, быть назначены и гминными Судьями, если имѣютъ нужные для того качества.

10. Не запрещается однакожь тѣмъ изъ владельцевъ имѣній, которые не могутъ или не желаютъ лично заниматься должностію Войта, принять на себя только должность Судьи, а обязанности Войта поручить другому лицу, на основаніи существующихъ о томъ правилъ.

11. Отдѣльнымъ гминнымъ Судьею, на основаніи предшедшей статьи, можетъ быть только тотъ, кто по существующимъ нынѣ законамъ имѣетъ право быть Войтомъ.

12. Если въ одной Судебной гминѣ находится два или болѣе такихъ лицъ, которые желали бы исполнять обязанности Судьи отдѣльно отъ должности Войта; то тогда производится выборъ, по правиламъ о выборѣ въ должность Войта постановленнымъ.

13. Принимающій обязанность гминнаго Судьи вступаетъ въ оную не прежде, какъ по приведеніи его къ присягѣ на должность, Предсѣдателемъ Уѣзднаго Суда, въ засѣданіи 1-го отдѣленія. Для допущенія къ присягѣ, соблюдаются правила, въ нижеслѣдующихъ 14-ой и 15-ой статьяхъ означенныя.

14. Кто утвержденъ въ званіи Войта Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, тотъ приводится къ присягѣ, по представленіи Предсѣдателю Уѣзднаго Суда своего опредѣленія и письменнаго объявленія о желаніи принять должность Судьи.

Изъ представленныхъ въ должность Судьи исправляющихъ должность Войта, допускаются къ присягѣ тѣ только, которые утверждены Губернскимъ Правленіемъ.

15. Лица, не исполняющія обязанности гминныхъ Войтовъ (ст. 10) или неопредѣленные въ сіе званіе Пра-

Застѣпцы Вѣтовъ могутъ быть также млановани Сѣдзiami гминными, jeżeli posiadają odpowiednią kwalifikacją.

10. Gdyby który właściciel majątku nie mógł lub nie życzył sobie sprawować osobiście urzędu Wójty; wolno mu zachować obowiązki Sędziego gminnego, a obowiązki Wójty przelać na inną osobę, na zasadzie istniejących przepisów.

11. Oddzielnym Sędzią gminnym, na zasadzie poprzedniego artykułu, ten tylko być może, kto według obecnie istniejących przepisów ma prawo być Wójtem.

12. Jeżeli w gminie sądowej znajdują się dwie lub więcej osób, któreby życzyły sobie pełnić obowiązki Sędziego, oddzielnie od urzędu Wójty; w takim razie nastąpi wybór, podług prawideł co do wyboru Wójty przepisanych.

13. Przyjmujący urząd Sędziego gminnego, nie może przystąpić do sprawowania tego urzędu, dopóki nie wykona przysięgi przed Prezesem Sądu powiatowego, na posiedzeniu I^o Wydziału. Przy odbiorze przysięgi zachowane będą przepisy poniżej w Art. 14 i 15 wskazane.

14. Kto zatwierdzony został na urząd Wójty przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, dopuszczony będzie do przysięgi, po złożeniu Prezesowi Sądu powiatowego nominacji, i deklaracji na piśmie, że urząd Sędziego przyjmuje.

Zastępcy Wójty, przedstawieni na urząd Sędziego, dopuszczają się do przysięgi po złożeniu nominacji Rządu Gubernialnego.

15. Kto nie sprawuje urzędu Wójty (Art. 10), lub nie ma na ten urząd nominacji Komisji Rządowej Spraw We-

вительственной Комисією Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, опредѣляются, при дачѣ присяги, Предсѣдателемъ Суда Уѣзднаго.

16. По принятіи присяги, Предсѣдатель выдаетъ Судѣ надлежащее о исполненіи оной удостовѣреніе, и съ того лишь времени Судья считается вступившимъ въ должность.

17. Кромѣ постоянного Судьи, для каждой Судебной гмины назначается еще второй Судья (Сѣдзя Застѣпца), для рѣшенія такихъ споровъ, въ коихъ гминный Судья, его жена, дѣти, или близкіе родственники, будутъ истцами или отвѣтчиками.

18. Вторымъ Судьею можетъ быть, или одинъ изъ сосѣднихъ Судей, или одинъ изъ жителей Судебной гмины, имѣющій качества нужныя для занятія должности Судьи.

19. Вторые Судьи, изъ сосѣднихъ Судей, опредѣляются Предсѣдателемъ Уѣзднаго Суда, по полученіи отъ нихъ объявленія о принятіи сей должности; изъ постороннихъ же лицъ, они опредѣляются, по общимъ правиламъ для опредѣленія постоянныхъ Судей предписаннымъ.

20. Въ случаѣ болѣзни, отсутствія, или другаго кратковременнаго препятствія гминнаго Судьи, должность его можетъ, по приглашенію Судьи гминнаго, исправлять второй Судья.

21. Гминный Судья, принявшій должность по выбору, остается въ оной три года, считая со дня приведенія его къ присягѣ, за исключеніемъ, когда бы онъ, по случаю болѣзни, или другихъ непредвидѣнныхъ обстоятельствъ, принужденъ былъ оставить ее раньше. По истеченіи трехъ лѣтъ, или вообще, коль скоро Судья оставитъ свою должность, производятся новые выборы.

внутреннихъ и Духовныхъ; мianowany będzie sędzią, przy złożeniu przysięgi, przez Prezesa Sądu powiatowego.

16. Po odebraniu przysięgi, Prezes wyda Sędziemu świadectwo o jej wykonaniu, i dopiero od tej chwili Sędzia uważa się za przystępującego do pełnienia obowiązków tego urzędu.

17. Oprócz stałego Sędziego, dla każdej gminy sądowej mianowany jeszcze będzie Sędzia zastępca, dla rozpoznawania spraw, w których Sędzia gminny, jego żona, dzieci, albo bliscy krewni będą powodami lub pozwanymi.

18. Sędzią zastępcą może być, albo jeden z sąsiednich Sędziów, albo jeden z mieszkańców gminy sądowej, posiadający prawem wymaganą do sprawowania urzędu Sędziego, kwalifikacyą.

19. Sędziego gminy sąsiedniej, mianuje na Sędziego zastępcę Prezes Sądu powiatowego, po otrzymaniu od niego deklaracyi, że ten obowiązek przyjmuje; inne zaś osoby mianowane będą na Sędziów zastępców, podług ogólnych przepisów o nominacyi sędziów stałych.

20. W razie choroby, nieobecności, lub innej chwilowej przeszkody ze strony Sędziego gminnego; Sędzia zastępca może, na jego wezwanie, pełnić jego obowiązki.

21. Sędzia gminny, który te obowiązki w skutku wyboru przyjął, pełnić je będzie przez trzy lata, licząc od daty wykonania przysięgi; wyjąwszy, gdyby z powodu choroby, lub innych nieprzewidzianych okoliczności, zmuszony był wcześniej je opuścić. Po upływie trzech lat, lub w ogólności, ilekroć Sędzia urząd swój opuści, nastąpią nowe wybory.

22. Если гминный Судья исполняет сию должность не по выбору, а по праву владѣнія, когда вся судебная гмина ему принадлежит; то можетъ ее оставить во всякое время, но долженъ отнестись къ Предсѣдателю Уѣзднаго Суда о назначеніи преемника.

23. Гминный Судья исправляетъ свою должность безвозмездно.

Въ особомъ положеніи означены будутъ награды, которыми Правительство будетъ жаловать Судей, за долговременную, въ одной гминѣ судебной, ревностную и полезную службу.

24. Если Войтъ или исправляющій должность Войта удаленъ отъ должности по распоряженію своего Начальства; то съ тѣмъ вмѣстѣ онъ удаляется также отъ должности Судьи. Равнымъ образомъ и въ случаѣ удаленія Войта или исправляющаго его должность, судебнымъ Начальствомъ, отъ должности Судьи; онъ также удаляется отъ занимаемой имъ должности Войта.

Гминные Судьи, опредѣленные въ сіе званіе Предсѣдателемъ Суда уѣзднаго (ст. 15), удаляются отъ должности не иначе, какъ по распоряженію Правительственной Комиссіи Юстиціи.

25. Гминный Судья, по должности своей, подчиняется начальству Предсѣдателя Уѣзднаго Суда и подвергается надзору по правиламъ ст. 305, 306 и 498-ой Положенія о устройствѣ судебныхъ мѣстъ.

26. Главный Директоръ Правительственной Комиссіи Юстиціи, какъ въ исполненіи общаго надзора, такъ и въ развитіи правила ст. 495-ой Положенія о устройствѣ судебныхъ мѣстъ, можетъ, въ случаѣ надобности, издавать, по надзору надъ гминными Судами, спеціальныя постановленія.

22. Jeżeli Sędzia gminny pełni urząd nie z wyboru, lecz na mocy prawa własności; to jest, gdy cała gmina sądowa do niego należy; może go opuścić w każdej chwili, ale powinien odnieść się do Prezesa Sądu powiatowego o mianowanie następcy.

23. Sędzia gminny, sprawuje urząd bezpłatnie. Nagrody jakie Rząd przeznacza dla Sędziów, za długoletnie gorliwe i pożyteczne w jednej gminie sprawowanie urzędu Sędziego, oznaczone będą w osobnym postanowieniu.

24. Jeżeli Wójt, albo zastępca Wójta, oddalony był od urzędu przez rozporządzenie przełożonej nad sobą władzy; będzie tѣm samѣm oddalony i od obowiązków Sędziego. Podobnie, gdyby Wójt albo zastępca Wójta oddalony był od urzędu Sędziego, przez władzę sądową; będzie także oddalony od pełnionych przez siebie obowiązków Wójta.

Sędziowie gminni mianowani przez Prezesa Sądu powiatowego (Art. 15), mogą być oddaleni od urzędu, tylko przez rozporządzenie Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

25. Sędzia gminny z urzędu swego, podlega zwierzchnictwu Prezesa Sądu powiatowego i nadzorowi podług przepisów Art. 305, 306 i 498 Organizacji Sądowej.

26. Dyrektor Główny Komisji Rządowej Sprawiedliwości, w wykonaniu ogólnego nadzoru, jak również w rozwinieciu przepisu Art. 495 Organizacji Sądowej, może w razie potrzeby wydawać szczegółowe rozporządzenia, dotyczące się nadzoru nad Sądami gminnymi.

127041

II. О Лавникахъ и Засѣдателяхъ.

27. Лавникомъ можетъ быть каждый житель гмины, владѣющій въ предѣлахъ ея земледѣльческою усадьбою или вообще недвижимымъ имуществомъ, исповѣдующій христіанскую вѣру, знающій по польски, осѣдлый въ гминѣ не менѣе шести лѣтъ, и достигшій 30 лѣтъ отъ роду, извѣстный по добродѣтели и по возможности грамотный.

За недостаткомъ лицъ, владѣющихъ недвижимымъ имуществомъ, въ Лавники могутъ быть также избираемы тѣ изъ постоянныхъ жителей гмины, которые не состоятъ въ частной службѣ и не нанимаются на работу.

28. Для выбора Лавниковъ гминный Судья приглашаетъ въ Судъ, въ назначенный для сего день, всѣхъ совершеннолѣтнихъ жителей, владѣющихъ въ предѣлахъ судебной гмины недвижимымъ имуществомъ, не исключая и Солтысовъ. Когда жъ они соберутся, то спрашиваетъ каждого изъ нихъ, кого онъ представить въ Лавники. Тѣ кои получаютъ наиболѣе голосовъ, провозглашаются Лавниками и въ тожъ время приводятся къ присягѣ.

При выборахъ наблюдается, чтобы каждое особое селеніе избирало своихъ Лавниковъ отдельно, и чтобы изъ десяти жителей, имѣющихъ на се право, одинъ избираемъ былъ въ Лавники. Малолюдныя мѣстности соединяются для выбора Лавника съ ближайшими смежными селеніями по собственному усмотрѣнію.

29. Лавники по исполненіи обряда присяги, въ томъ же собраніи выбираютъ изъ своей среды не менѣе 4-хъ Засѣдателей.

30. Засѣдатели обязаны, въ продолженіе трехъ лѣтъ являться на каждое засѣданіе гминнаго Суда, для рѣшенія

II. O Ławnikach.

27. Ławnikiem może być każdy mieszkaniec gminy, posiadający w niej gospodarstwo rolne lub w ogóle majątek nieruchomy, wyznający wiarę chrześcijańską, umiejący po polsku, w gminie nie mniej jak od lat sześciu osiadły, liczący 30 lat życia, z dobrego prowadzenia znany, i o ile można pisać umiejący.

W braku osób posiadających majątek nieruchomy, Ławnikami mogą być obierani ci ze stałych mieszkańców gminy, którzy nie zostają w służbie prywatnej i nie najmują się do robót.

28. Celem wyboru Ławników, Sędzia gminny zwoła do Sądu, na dzień oznaczony, wszystkich mieszkańców pełnoletnich, posiadających w gminie majątek nieruchomy, nie wyłączając i Soltyśów. Gdy się zgromadzą, zapyta każdego z nich, kogo na Ławnika podaje; ci, którzy otrzymają największą liczbę głosów, będą ogłoszeni Ławnikami i zaraz przysięgę wykonają.

Przy wyborach baczyc należy, aby każda oddzielna wieś obierała swoich Ławników osobno, i aby z dziesięciu mieszkańców mających do tego prawo, jeden był obrany na Ławnika. Miejscowości, w których ludność jest mała, połączą się dla wyboru Ławnika z najbliższymi przyległemi wsiami, podług własnego uznania.

29. Ławnicy, po wykonaniu przysięgi, wybiorą na témże zgromadzeniu, z pomiędzy siebie, najmniej czterech Ławników sądowych.

30. Ławnicy sądowi obowiązani będą przez trzy lata przybywać na każde posiedzenie Sądu gminnego, do sadze-

дѣлъ и другихъ судебныхъ занятій, по два каждый разъ, по очереди, составленной Судьею на первомъ собраніи.

51. Составляя очередь между Засѣдателями, Судья долженъ обращать вниманіе на то, чтобы никогда не перемѣнились оба Засѣдателя въ одно время. Потому, по истеченіи двухъ мѣсяцевъ послѣ перваго назначенія въ очередь, одинъ изъ нихъ долженъ быть смѣненъ другимъ, а потомъ уже постоянно каждый изъ нихъ смѣняется по прошествіи четырехъ мѣсяцевъ съ того времени, какъ онъ началъ засѣдать.

52. По прошествіи трехъ лѣтъ, производятся новые выборы, порядкомъ выше въ ст. 28 означеннымъ; при чемъ однакожь старые Лавники могутъ быть снова избираемы на слѣдующее трехлѣтіе. Но хотя бы въ семь случаевъ все были смѣнены, однакожь тотъ изъ прежнихъ Засѣдателей, коего очередь еще не кончилась, остается до конца своего четырехмѣсячнаго срока и засѣдаетъ съ однимъ изъ новыхъ.

Послѣ каждого выбора Лавники приводятся къ присягѣ, и назначается между ними очередь для засѣданія въ Судѣ, какъ сіе выше установлено.

53. Если Засѣдатель по болѣзни или другимъ препятствіямъ, не можетъ явиться въ Судѣ, то долженъ заблаговременно уведомить о томъ Судью, который приглашаетъ на его мѣсто другаго.

54. Лавники къ засѣданію въ Судѣ неназначенные, заступаютъ въ селеніи Солтыса, по судебнымъ дѣламъ, въ случаѣ его болѣзни или отсутствія, и оцѣняютъ убытки въ качествѣ экспертовъ. Они также должны являться въ Судѣ по приглашенію Судьи.

55. Лавники могутъ отказаться отъ сей должности: по преклонности лѣтъ, если они старше 60 лѣтъ отъ роду, по многочисленному семейству, и по разстроенному хозяйству.

ня и иныхъ чынностей сѣдовыхъ, по двѣхъ, вѣдѣ kolei на первомъ зарѣ згромадzeniu przez Sędzię oznaczonej.

51. Sędzia, oznaczając kolej między Ławnikami sądowymi, baczycъ będzie, aby nigdy naraz obadwa się nie zmieniłi. Dlatego, po upływie dwóch miesięcy od nłożenia pierwszej kolei, jeden z nich wyjdzie i będzie zastąpiony przez innego, a potem już stale, po upływie czterech miesięcy, licząc od czasu kiedy który zasiadać zaczął, jeden będzie wychodził, a na miejsce jego wstąpi inny.

52. Z upływem kaźdych trzech lat, nastąpią nowe wybory, w sposobie w Art. 28. oznaczonym. Dawni Ławnicy mogą być na nowo obrani na następne trzy lata. Chociażby jednak wszyscy byli zmienieni, ten, z pomiędzy poprzednich Ławników sądowych, któremu czteromiesięczna kolej jeszcze się nie skończyła, pozostanie aż do upływu czterech miesięcy i zasiadać będzie z jednym z nowych.

Po kaźdym wyborze, Ławnicy składają przysięgę, i oznaczona zostanie kolej zasiadania ich w Sądzie, jak to wyżej przepisano.

53. Gdyby Ławnik sądowy nie mógł przybyć na posiedzenie Sądu, dla choroby lub innej przeszkody, winien o tém wcześniej uwiadomić Sędzię, który innego na zastępstwo zaważwie.

54. Ławnicy, którzy w Sądzie nie zasiadają, będą zastępowali we wsi Soltyśa, w rzeczach sądowych, na przypadek choroby jego lub nieobecności; będą też szacowali szkody jako biegli. Winni także przybywać do Sądu na kaźde wezwanie Sędzię.

55. Od obowiązków Ławnika mogą wymówić: wiek podeszły więcj jak lat 60, liczna rodzina, i upadek w gospodarstwie.

въ **36.** Въ случаѣ, когда бы по особннымъ мѣстнымъ обстоятельствамъ, встрѣтилось затрудненіе въ примѣненіи какихъ либо правилъ сего отдѣленія (ст. 8—35), то разрѣшеніе сомнѣній сего рода предоставляется Совѣту Управленія Царства.

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТІЕ.

О мѣстѣ и времени засѣданія гминнаго Суда.

37. Засѣданія гминнаго Суда совершаются въ Канцеляріи гминнаго Войта, или въ другомъ мѣстѣ, по выбору Судьи.

38. На первомъ собраніи Лавниковъ и Солтысовъ, гминный Судья условливается съ ними относительно времени для засѣданій Суда.

39. Для засѣданія гминнаго Суда, должно назначить такое время, когда по мѣстнымъ обычаямъ сіе наиболѣе можетъ оказаться нужнымъ, какъ то: въ храмовые праздники, торги и ярмарки, въ которое бываетъ значительное степеніе народа, въ обычное время перемѣны мѣстъ жительства или службы, около дней Св. Войцеха, Св. Георгія, Рождества Христова и т. п.

40. О срокахъ для засѣданій назначенныхъ, Солтысы уведомляютъ всѣхъ жителей гмины, дабы они въ то время явились въ Судъ по своимъ дѣламъ.

41. Въ случаѣ однакожъ надобности, Судья имѣетъ право, и даже возлагается на него обязанность, приглашать Засѣдателей во всякое другое время, и вызывать стороны къ явкѣ.

42. Судныя засѣданія продолжаются до тѣхъ поръ, пока не будутъ рѣшены всѣ случившіеся споры.

36. Gdyby z powodu szczególnych miejscowych okoliczności, zachodziły trudności w zastosowaniu przepisów niniejszego oddziału (Art. 8—35), rozwiązanie wątpliwości tego rodzaju pozostawia się Radzie Administracyjnej Królestwa.

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТІЕ.

ODDZIAŁ TRZECI.

O miejscu i czasie posiedzeń Sądu gminnego.

37. Sąd gminny zasiadać będzie w kancelaryi Wójta gminy, lub w inném miejscu przez Sędziego obraném.

38. Względem czasu posiedzeń sądowych, Sędzia gminny ułoży się z Ławnikami i Sołtysami, na pierwszém zebraniu.

39. Na posiedzenia Sądu gminnego taki czas oznaczony być winien, kiedy wedle miejscowych zwyczajów największa tego zachodzi potrzeba; jak np. w czasie odpustów, targów lub jarmarków, kiedy się zbiera wiele ludzi, w zwykły czas zmiany mieszkań lub służby, jak na Św. Wojciech, na Św. Jerzy, na Boże Narodzenie i t. p.

40. O dniach posiedzeń Sołtysi, wszystkim w gminie ogłaszają, i zapowiadają, aby wtedy ze sprawami swemi przybywali do Sądu.

41. Wszakże, gdy zajdzie tego potrzeba, Sędzia może, a nawet powinien, zebrać Ławników sądowych w każdym innym dniu, i strony do Sądu przywołać.

42. Posiedzenia sądowe trwać będą dopóty, dopóki nie zostaną załatwione wszystkie sprawy, jakie się zdarzyły.

43. Въ гминномъ Судѣ дѣла могутъ быть рассматри-
ваемы въ воскресные и праздничные дни, до начатія или
по окончаніи Божественной службы въ приходской церкви.

ОТДѢЛЕНИЕ ЧЕТВЕРТОЕ.

О присутственной камерѣ.

44. Въ присутственной камерѣ, на срединѣ стола,
при которомъ имѣютъ засѣдать Судья съ Засѣдателями,
должно находится Распятіе, а предъ мѣстомъ Судьи су-
дебныя книги.

45. Во время слушанія дѣлъ, входъ въ комнату суде-
бную никому не запрещается. По выслушаніи однакожь
сторонъ, если Судья найдетъ нужнымъ, совѣщаться съ За-
сѣдателями въ тайнѣ о постановленіи рѣшенія; то можетъ
приказать всѣмъ удалиться изъ комнаты.

46. Въ судебной комнатѣ всѣ должны находиться съ
открытою головою; сохранять тишину и оказывать Суду
уваженіе.

47. Если кто явится въ Судъ въ нетрезвомъ видѣ, или
дозволить себѣ мѣшать занятіямъ Суда; то долженъ по
приказанію Судьи удалиться немедленно. Буде же кто
окажетъ Суду какую нибудь дерзость, то Судъ вправе или
тотчасъ подвергнуть его за сіе взысканію на основаніи
ст. 622 и 629, или въ случаѣ болѣе важной вины, пред-
ставить о томъ Суду Уездному для наказанія виновнаго.

48. Въ случаѣ большого собранія людей въ Судѣ, за
порядкомъ и спокойствіемъ въ судебной комнатѣ, наблю-
даетъ одинъ изъ назначенныхъ для сего Судею Соаты-
совъ.

43. Sprawy w Sądzie gminnym mogą być rozpozna-
wane w niedziele i święta, przed zaczęciem albo po ukoń-
czeniu nabożeństwa w kościele parafialnym.

ODDZIAŁ CZWARTY.

O izbie sądowej.

44. W izbie sądowej, w której sąd się odbywa, na
środku stołu przy którym Sędzia z Ławnikami sądowymi
zasiadać ma, będzie stał krucifix, a przed miejscem sędzie-
go będą leżały księgi sądowe.

45. W czasie kiedy się sądy odbywają, przystęp do
izby sądowej wszystkim jest dozwolony. Po wysłuchaniu
wszakże stron, jeżeli Sędzia uzna potrzebę naradzenia się
na osobności co do wyroku z Ławnikami sądowymi, mocen
jest rozkazać wszystkim z izby ustąpić.

46. W izbie sądowej wszyscy być powinni z odkrytą
głową, zachować się spokojnie i z uszanowaniem dla Sądu.

47. Ktobykolwiek przyszedł do Sądu pijany, albo po-
ważył się przeszkadzać Sądowi, ma się niezwłocznie oddalić
na rozkaz Sędziego; ktoby zaś okazał jakie zuchwalstwo,
Sąd może, albo natychmiast wymierzyć na niego karę
w Art. 622 i 629 przepisaną, albo w razie ważniejszego wy-
kroczenia, przedstawić go do kary Sądowi powiatowemu.

48. W razie większego zgromadzenia ludzi do Sądu,
jeden z Sołtysów, którego Sędzia na to wybierze, przestrze-
gać będzie porządku i spokojności w izbie sądowej.

55. Бумага для судебных книг готовится по распоряжению Правительственной Комиссии Юстиции, по установленным той же Комиссией образцам, на счет гминь судебных.

Съ симъ вмѣстѣ для облегченія гминныхъ Судовъ при составленіи разныхъ актовъ, рѣшеній и другихъ статей, которыя имѣютъ быть вносимы въ судебныя книги, Правительственная Комиссія Юстиціи распоряжается о доставленіи имъ нужныхъ образцовъ.

56. Въ книгѣ для дѣлъ гражданскихъ записываются: постановленныя Судомъ рѣшенія по дѣламъ ему подвѣдомственнымъ, и условія оконченныхъ примиреніемъ споровъ.

57. Въ книгѣ судно-полицейскихъ дѣлъ означаются: постановляемые Судомъ приговоры по подлежащимъ его вѣдомству маловажнымъ полицейскимъ проступкамъ.

58. Въ книгу договоровъ и сдѣлокъ вносятся: заключаемыя сторонами въ гминномъ Судѣ добровольныя сдѣлки о купнѣ, наймѣ, ссудѣ и проч., и

распоряженія по имуществу при жизни или на случай смерти.

59. Въ книгѣ открывающихся наслѣдствъ записывается:

объ открытіи наслѣдства;
о мѣрахъ принятыхъ для охраненія открывавшагося наслѣдства;

о явкѣ наслѣдниковъ или кредиторовъ умершаго;
о учрежденіи опеки въ наслѣдственномъ имуществѣ, или о другихъ по наслѣдству распоряженіяхъ.

55. Papiér na księgi sądowe przygotowany będzie na koszt gminy, z rozporządzenia Komisji Rządowej Sprawiedliwości i podług wzorów przez nią przepisanych mających.

Dla ułatwienia Sądów gminnym w sporządzaniu aktów, wyroków i innych wpisów, jakie mają być do ksiąg sądowych wnoszone, Komisya Rządowa Sprawiedliwości zarządzi dostarczenie im wzorów.

56. W księdze spraw cywilnych zapisywane będą: wyroki, które Sąd wydawać będzie w sprawach cywilnych, rozpoznaniu jego poddanych, i warunki zgody, w sprawach w których strony się pojednały.

57. W księdze spraw policyjno-karnych zapisywane będą:

wyroki, które Sąd będzie wydawał, co do mniejszych wykroczeń podlegających jego władzy.

58. W księdze umów i aktów zamieszczane będą: dobrowolne umowy, które strony w Sądzie gminnym zawierają, o kupno, najem, pożyczkę i t. p.; tudzież:

rozporządzenia majątkowe między żyjącymi lub na przypadek śmierci.

59. W księdze otwartych spadków zapisywanym będzie:

o otwarciu spadku;
o środkach użytych dla zachowania pozostałości;
o zgłaszaniu się następców lub wierzycieli zmarłego;

o urządzeniu opieki, i innych co do pozostałości rozporządzeniach.

60. Въ приходе-расходной книгѣ означаются всякаго рода доходы, къ гминному фондушу отнесенные, и расходы на надобности гминнаго Суда.

61. Судебныя книги хранятся самимъ Судьею.

62. Веденіе книгъ судебныхъ и писмоводство вообще, Судья можетъ подъ своею отвѣтственностію, ввѣрить другому лицу. Каждая однакожь записка къ книгѣ и каждая судебная бумага подписываются Судьею.

ОТДѢЛЕНІЕ СЕДЬМОЕ.

О издержкахъ на содержаніе Суда.

63. На содержаніе гминнаго Суда назначаются: денежные взысканія, налагаемые Судомъ гминнымъ, по правиламъ сего Устава; судебныя пошлины, и разные случайные доходы, по правиламъ сего Устава назначенные въ пользу гминной кассы.

64. Всѣ дѣйствія гминнаго Суда освобождаются отъ платежа записныхъ денегъ (оплата впису), и производятся на простой бумагѣ.

Можетъ однакожь гминный Судъ, буде найдетъ сіе удобнѣе исполнимымъ безъ обремененія сторонъ, постановить въ своемъ рѣшеніи взыскать съ проигравшаго дѣло, или съ приговореннаго къ наказанію, отъ 30 до 75 копѣекъ, въ пользу гминнаго дохода. Сей платежъ можетъ быть также взыскиваемъ за составленіе описей, производство продажи и за каждое другое дѣйствіе, произведенное Судомъ по просьбѣ одной изъ сторонъ.

60. W księdze dochodów i wydatków zapisywane będą wszelkie dochody na fundusz gminny przeznaczone, oraz wydatki na potrzeby Sądu gminnego.

61. Księgi sądowe zostają w zachowaniu samego Sędziego.

62. Prowadzenie ksiąg i przygotowanie wszelkich pism sądowych, Sędzia może powierzyć innéj osobie na własną odpowiedzialność. Wszystko jednakże coby w księdze było zapisywane i każde pismo sądowe, opatrzone będzie podpisem Sędziego.

ODDZIAŁ SIÓDMY.

O kosztach utrzymania Sądu.

63. Na utrzymanie Sądu gminnego przeznaczają się: kary pieniężne, jakie Sąd gminny wymierzać będzie na mocy niniejszej Ustawy; koszty sądowe; i

wszelkie dochody przypadkowe, w Ustawie niniejszej na rzecz kassy gminnej przeznaczone.

64. Wszystkie czynności Sądu gminnego wolne są od opłaty wпису i dopełniane będą na papierze prostym.

Może jednak Sąd gminny, gdy będzie uważał, iż to da się bez uciążenia stron wykonać, postanowić w swoim wyroku, aby strona przegrywająca, albo na karę skazana, opłaciła na fundusz gminny od trzydziestu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek. Taż sama opłata może być także ściągnięta za sporządzenie inwentarza, odbycie sprzedaży i za wszelką inną czynność na prośbę strony przez Sąd dokonaną.

65. Гминные доходы принимает Судья и безотлагательно записывает их собственноручно въ книгу, а плателщику выдает установленную квитанцію.

Гминными доходами распоряжает Судья гминный на судебныя надобности. Расходъ Судомъ назначенный, отмѣчается Судьею въ приходе-расходной книгѣ, во время того засѣданія, на которомъ состоялось о томъ опредѣленіе. Выдача денегъ производится подъ росписку получающаго платежа.

66. Въ случаѣ недостаточности, гминная сумма доплатяется добавочнымъ сборомъ съ жителей гмины, по раскладкѣ, утвержденной Уѣзднымъ Начальникомъ, который испрашиваетъ предварительно заключенія Предсѣдателя Уѣзднаго Суда.

67. Съ представленіемъ о добавочномъ сборѣ, гминный Судья препровождаетъ къ Начальнику уѣзда состоявшееся о томъ опредѣленіе гминнаго Суда, съ изъясненіемъ состоянія кассы, предмета, на который требуется добавочный сборъ, и съ означеніемъ количества онаго.

68. Начальникъ Уѣзда не отказываетъ въ утвержденіи добавочнаго сбора, когда сей сборъ не превышаетъ 30-ти копѣекъ съ жилого дома, и когда Предсѣдатель Суда уѣзднаго сдѣлаетъ одобрительное заключеніе.

Утвержденіе сбора выше 30-ти копѣекъ, принадлежитъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

69. При раскладкѣ добавочнаго сбора, Солтысы и Засѣдатели освобождаются отъ онаго.

65. Fundusze gminne pobiera Sędzia i niezwłocznie je zapisuje własnoręcznie do księgi, a płacącemu wydaje kwit podług ustanowionej formy.

Funduszem gminnym rozporządza Sąd gminny na potrzeby sądowe. Każdy wydatek, jakiby Sąd uchwalił, Sędzia zapisze do księgi dochodów i wydatków, na témże samém posiedzeniu. Wydatki będą czynione za kwitami wypłatę odbierających.

66. Jeżeliby zabrakło funduszu gminnego, uzupełniony będzie z dodatkowej składki mieszkańców gminy, według rozkładu zatwierdzonego przez Naczelnika Powiatu, który zażąda poprzednio zdania w téj mierze Prezesa Sądu powiatowego.

67. Sędzia gminny, przedstawiając Naczelnikowi Powiatu potrzebę dodatkowej składki, dołączy zarazem wydane w tym względzie przez Sąd gminny postanowienie, z wykazaniem stanu kassy, oraz przedmiotu, na jaki dodatkowa składka jest potrzebna, i z oznaczeniem jej wysokości.

68. Naczelnik Powiatu nie odmówi zatwierdzenia, jeżeli składka nie przenosi trzydziestu kopiejek z domu mieszkalnego, i jeżeli Prezes Sądu powiatowego udzielił przychylnie zdanie.

Zatwierdzenie składki, przenoszącej trzydzieści kopiejek, zależy od Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

69. Soltysi i Zawnicy sądowi będą wolni od składki dodatkowej.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

О власти гминнаго Суда.

ОТДѢЛЕНИЕ ПЕРВОЕ.

О лицахъ, Суду гминному подлежащихъ.

70. Гминному Суду подлежатъ всѣ лица, имѣющія въ предѣлахъ гмины постоянное или только временное мѣсто жительства, по дѣйствующимъ о томъ правиламъ.

71. Каждый долженъ отвѣчать предъ тѣмъ Судомъ, которому онъ подвѣдомъ по своему мѣсту жительства.

72. Изъ правила предшешей статьи исключаются слѣдующіе случаи:

a) Кто совершилъ какой либо проступокъ или причинилъ ущербъ въ чужомъ полѣ или лѣсу, тотъ отвѣчаетъ предъ Судомъ той гмины, въ которой совершенъ проступокъ или причиненъ ущербъ, буде онъ задержанъ при совершеніи проступка, или съ него взятъ принужденный залогъ (fant), или покуда находится въ предѣлахъ судебной гмины.

b) Кто изъ другой гмины, прибывъ, по случаю торговаго дня, ярмарки или храмоваго праздника, продалъ что нибудь, или купилъ, занялъ или вымѣнилъ, и по симъ сдѣлкамъ причинилъ убытокъ или задолжалъ кому либо изъ жителей гмины, или даже чужому; тотъ долженъ отвѣчать предъ мѣстнымъ Судомъ; буде обиженный на него жалуется, покуда онъ находится въ предѣлахъ вѣдомства гминнаго Суда.

в) Наемники и работники какого бы ни было промысла, которые не принадлежатъ къ жителямъ гмины, но

ROZDZIAŁ DRUGI.

O władzy Sądu gminnego.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

O osobach podległych władzy Sądu gminnego.

70. Władzy Sądu gminnego podlegają wszyscy mieszkańcy gminy, stale albo czasowo tylko w niej osiedli, podług istniejących w tej mierze przepisów.

71. Każdy odpowiada przed tym Sądem, któremu z mieszkania swego podlega.

72. Od powyższego pravidła wyłączają się następujące przypadki:

a) Kto popełni jakie wykroczenie, albo szkodę zrobi w cudzym gruncie albo lesie, powinien odpowiadać za to przed Sądem tej gminy, w obrębie której popełnił wykroczenie albo szkodę wyrządził, jeżeli go przytrzymano na uczynku, albo sfantowano, albo też, jeżeli się jeszcze w obrębie gminy sądowej znajduje.

b) Kto przybywszy z obcej gminy, na targ, jarmark, albo na odpust, sprzedał co albo kupił, pożyczył lub zamienił, i przy tych umowach szkodę jaką wyrządził, albo zadłużył się mieszkańcowi gminy, lub nawet obcemu, odpowiadać winien przed Sądem miejscowym, jeżeli przed oddaleniem się z gminy zaskarżony został.

c) Najemnicy i robotnicy wszelkiego rzemiosła, którzy nie są mieszkańcami gminy, ale w gminie pracują,

въ ея предѣлахъ нанимаются для хлѣбопашества, фабрику или въ мастерство, если они задолжали или же причинили убытокъ своему хозяину или другому жителю гмины, должны также отвѣчать предъ мѣстнымъ Судомъ, покуда находятся въ предѣлахъ его вѣдомства.

2) Прѣбзжіе, задолжавшіе или причинившіе убытокъ содержателю гостиницы, трактирнаго заведенія и т. п., или ремесленнику и вообще кому либо изъ жителей гмины, должны отвѣчать передъ Судомъ того мѣста, въ которомъ задолжали или вредъ причинили, если обиженный на нихъ жаловался, до удаленія ихъ изъ предѣловъ гминнаго Судебнаго округа.

73. Въ случаѣ ежели житель другой судебной гмины жалуется на подвѣдомое суду лице, о долгѣ или другой претензіи, а отвѣтчикъ представляетъ съ своей стороны, что истецъ также ему долженъ; то Судъ имѣетъ право и обязанъ рассмотреть оба эти взаимныя требованія, или искъ встрѣчный.

74. Гминный Судъ не можетъ вызывать къ отвѣту лицъ, ему по мѣсту жительства не подвѣдомыхъ, за исключеніемъ случаевъ, выше въ ст. 72 и 73 означенныхъ.

Если однакожъ не подвѣдомое гминному Суду лице добровольно явится къ отвѣту, по жалобѣ мѣстнаго жителя, или когда обѣ спорящія стороны, не будучи подвѣдомы гминному Суду, добровольно въ оный явились по своему спору; то Судъ разсматриваетъ сии дѣла на томъ основаніи, какъ еслибы обѣ стороны ему были подвѣдомы.

przy roli, na fabryce, albo na warsztacie, jeżeli zadłużyli się, albo szkodę wyrządzili swemu gospodarzowi, lub innemu mieszkańcowi gminy, winni także odpowiadać przed Sądem miejscowym, dopóki się w jego obrębie znajdują.

d) Podróżni, którzy zadłużyli się lub szkodę wyrządzili, utrzymującemu dom zajezdny, garkuchnię i t. p., albo rzemieślnikowi i jakiemu-bądź mieszkańcowi gminy; odpowiadać winni przed Sądem miejsca, w którym zadłużyli się lub szkodę wyrządzili, jeżeli przed oddaleniem się z gminy zaskarżeni zostali.

73. W razie, gdyby kto z obcej gminy, zaskarżył miejscowego mieszkańca o dług lub inną pretensją, a miejscowy mieszkaniec utrzymywał, że mu się co od skarżącego wzajemnie należy; Sąd również ma prawo, i obowiązany jest, wzajemne te żądania, czyli skargę wzajemną, razem rozpoznać.

74. Sąd gminny nie może pociągać do odpowiedzialności mieszkańców niepodległych jego władzy, wyjąwszy przypadki wyżej w art. 72 i 73 wymienione.

Gdyby jednakże osoba Sądowi gminnemu nie podległa, dobrowolnie stawiła się na zaskarżenie mieszkańca gminy, albo téż gdyby obie strony, niepodległe Sądowi gminnemu, dobrowolnie się w nim stawiły dla rozstrzygnięcia sporu; Sąd rozpozna sprawę z taką samą władzą, jaka mu służy względem mieszkańców gminy.

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРОЕ.

О власти гминнаго Суда по дѣламъ гражданскимъ вообще.

75. Гражданскимъ дѣломъ называется, когда кто отыскиваетъ отъ другаго имущество или вещь какую либо, или вообще то, что ему отъ него слѣдуетъ.

76. Гминный Судъ вправе разсматривать тѣ лишь гражданскія дѣла, въ коихъ отыскивается движимая вещь или исполненіе обязательства личнаго.

77. Движимыми называются тѣ вещи, которыя могутъ быть передвигаемы изъ одного мѣста на другое, безъ поврежденія. Сюда относятся: животныя, домашняя утварь, земледѣльческія орудія, ремесленные инструменты, рубленый лѣсъ, хлѣбъ въ зернѣ или только сжатый, снятые съ дерева или добытые изъ земли овощи и фрукты, и вообще всякаго рода домашніе или хозяйственные припасы.

78. Личнымъ обязательствомъ называется то, когда кто обязался дать другому что либо или сдѣлать. Сюда принадлежатъ дѣла, о исполненіи взаимныхъ обязательствъ между господами и ихъ слугами, ремесленниками или наемниками; дѣла о уплатѣ долга, оброка, квартирой или заработной платы, о исполненіи барщины (zaciąg i odrobek) или работы, о вознагражденіи за причиненный вредъ и проч.

79. При разсмотрѣніи всякаго гражданскаго дѣла, гминный Судъ обязанъ прежде всего выслушать обе стороны, т. е. истца и отвѣтника, и разсмотрѣвъ сущность дѣла, стараться склонить ихъ къ примиренію.

80. Если стороны примирились, то должны въ тоже время объявить, что именно одна уступаетъ или даетъ дру-

ODDZIAŁ DRUGI.

O władzy Sądu gminnego w sprawach cywilnych w ogólności.

75. Sprawę cywilną nazywa się taką, w której kto poszukuje na drugim majątku lub innej jakiej rzeczy, albo też w ogólności tego, co mu się od niego należy.

76. Sąd gminny mocen jest rozpoznawać tylko sprawy cywilne, o majątek ruchomy i zobowiązania osobiste.

77. Majątkiem ruchomym, zowią się rzeczy, które bez zepsucia mogą być z miejsca ruszone; takimi są: zwierzęta, sprzęty domowe, narzędzia gospodarskie, statki rzemieślnicze, drzewo ścięte, zboże w ziarnie albo już ścięte, owoce i inne plody zerwane z drzewa albo wydobyte z ziemi, słowem, wszelki domowy lub gospodarski dobytek.

78. Zobowiązaniami osobistemi są te, przez które jeden drugiemu zobowiązał się dać co lub zrobić; tu należą: sprawy o dopełnienie wzajemnych zobowiązań, między panem lub gospodarzem, a sługą, rzemieślnikiem lub wyrobnikiem; sprawy o zapłatę długu, czynszu, komornego, lub za robotę, o zaciąg i odrobek, o wynagrodzenie żrządzonej szkody i tym podobne.

79. W każdej sprawie cywilnej, Sąd gminny przedewszystkiem wysłucha obie strony: to jest, powoda (tego który skarży) i pozwanego (tego który jest zaskarżony); a rozpoznawszy o co idzie, skłaniać je winien do zgody.

80. Jeżeli strony się pogodzą, to zaraz oświadczyć powinny, co która ustępuje lub dać obowiązuje się, oraz kiedy

гой, когда и какимъ образомъ должно послѣдовать удовлетвореніе, а Судъ записываетъ въ книгу условія примиренія.

81. Если однакожь предметъ спора превышаетъ цѣною 150 рублей, то Судъ можетъ мирить стороны въ такомъ лишь случаѣ, когда виновная въ состояніи удовлетворить другую безотлагательно. Еслижъ она того учинить не можетъ, то гминный Судъ объявляетъ сторонамъ, чтобы онѣ обратились въ Судъ уѣздный.

82. Если стороны не хотятъ примириться, но обѣ подлежатъ власти того Суда, въ которомъ ихъ дѣло производится, и предметъ спора не превышаетъ 6 рублей, то Судъ обязанъ немедленно постановить рѣшеніе, съ означеніемъ, кто кого долженъ удовлетворить, когда и какимъ порядкомъ. Такое рѣшеніе гминнаго Суда есть окончательное: стороны должны повиноваться его рѣшеніямъ и исполнить ихъ. Буде же одна изъ спорящихъ сторонъ подлежитъ вѣдомству другаго гминнаго Суда, то тогда онѣ могутъ на сіе рѣшеніе приносить жалобу въ Судъ уѣздный.

83. Если цѣна иска выше 6-ти рублей, и стороны не хотятъ примириться, то Судъ объявляетъ имъ, чтобы они обратились съ жалобою въ уѣздный Судъ, и не чинили самоуправства, подъ опасеніемъ наказанія (ст. 628 и 629).

84. Во всѣхъ случаяхъ, когда стороны обратились въ Судъ гминный, хотя и по такому дѣлу, которое не подлежитъ его власти, и когда онѣ не примирились; или же когда которая либо изъ нихъ намѣрена подать жалобу на рѣшеніе гминнаго Суда въ Судъ уѣздный, а между тѣмъ спорная вещь можетъ быть утрачена, уничтожена или испорчена тою изъ сторонъ, во владѣніи которой она находится; то буде сіе владѣніе, по мнѣнію Суда, незаконно, и владѣлецъ не имѣетъ достаточнаго имущества для воз-

и какимъ способомъ mają się zaspokoić; Sąd zaś warunki zgody wpisze do księgi.

81. Gdyby jednak przedmiot, o który strony się spierają, wart był więcej jak 150 rsr., Sąd wtedy tylko może je godzić, gdy dłużnik, czyli ta strona od której się zapłata należy, drugą zaraz zaspokoi; w przeciwnym razie zapowie im, aby się udały do Sądu powiatowego.

82. Jeżeli strony nie chcą się pogodzić, a obie podlegają władzy tego Sądu, w którym sprawa się toczy, przedmiot zaś sporu (czyli to co jeden, od drugiego żąda) nie przenosi sześciu rubli; Sąd zaraz wyda wyrok, z oznaczeniem: kto kogo ma zaspokoić, kiedy, i jakim sposobem. Taki wyrok Sądu gminnego jest ostateczny, strony powinny mu się poddać i wykonać go. Gdyby przecież jedna ze stron podległa była władzy innego Sądu gminnego, wtedy wolno im odwołać się, czyli zanieść skargę na wyrok, do Sądu powiatowego.

83. Jeżeli przedmiot sporu przenosi sześć rubli, a strony nie chcą się pogodzić; Sędzia zapowie im, aby się udały do Sądu powiatowego, a same sobie nie wymierzały sprawiedliwości, pod karą. (628 i 629).

84. We wszystkich przypadkach, w których strony udały się do Sądu gminnego, chociażby w sprawie niepodlegającej jego władzy; jeżeli się nie pogodziły, lub jeżeli jedna z nich na wyrok Sądu gminnego chce się skarżyć do Sądu powiatowego, a przedmiot sporu może być tymczasem utracony, zniszczony lub zepsuty, przez tego kto go posiada, a onby, wedle zdania Sądu posiadał go nieprawnie, i nie miał dostatecznego majątku do wynagrodzenia szkody; Sędzia mocen jest, na żądanie drugiej strony, oddać tę rzecz

награждения убытка, Судья властенъ, по требованію другой стороны, передать сію вещь на сохраненіе лицу надежному, которое бы въ состояніи было удовлетворить за нее, въ случаѣ утраты, уничтоженія или порчи. По обоюдному желанію сторонъ, Судья можетъ самъ принять спорный предметъ на сохраненіе. А если предвидится, что для сохраненія вещи достаточно имѣть надъ нею надзоръ, то Судъ можетъ поручить надзоръ Солтысу.

85. На основаніи выше въ ст. 79—84 означенныхъ правилъ, гминный Судъ разсматриваетъ все дѣла гражданскія, которыя подлежатъ его ведомству, производимыя порядкомъ, въ Книгѣ II-ой сего Устава на сіе указаннымъ. Власть гминнаго Суда въ особенныхъ случаяхъ, опредѣляется въ слѣдующемъ отдѣленіи, а также въ Книгѣ III-ей сего Устава.

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТЬЕ.

О власти гминнаго Суда въ особенныхъ случаяхъ.

I. О власти гминнаго Суда по спорамъ о владѣніи части чужой земли.

86. Споры о владѣніи чужой земли подлежатъ власти гминнаго Суда въ слѣдующихъ случаяхъ: когда кто при исправленіи или постройкѣ какого либо зданія или изгороди, или при рытіи новаго или исправленіи стараго рва, раздѣляющаго два смежныя владѣнія, перемѣнитъ настоящее ихъ положеніе или направленіе, и симъ захватитъ часть земли, которая доселѣ ему не принадлежала; когда кто вспахавъ граничную дорогу, границу или межицъ (miedza), или засыпавъ граничный ровъ,

до zachowania osobie zasługującej na wiare, któraby w razie utraty, zniszczenia lub zepsucia, miała z czego za nią odpowiadać. Jeżeliby obie strony tego żądały, Sędzia sam może jest przyjąć rzecz sporną do zachowania. Jeżeli zaś dla zachowania rzeczy, dosyć jest mieć tylko nad nią nadzór, Sąd może nadzór Soltysovi poruczyć.

85. Na zasadzie przepisów powyżej w Art. 79—84 objętych, Sąd gminny rozpoznawać będzie wszelkie sprawy cywilne, podlegające jego władzy, podług form w Księdze II Ustawy niniejszej przepisanych. Władza Sądu gminnego w szczególnych przypadkach, oznaczona jest w następującym Oddziale, oraz w Księdze III niniejszej Ustawy.

ODDZIAŁ TRZECI.

O władzy Sądu gminnego w szczególnych przypadkach.

I. O władzy Sądu gminnego co do spraw o przywłaszczenie części cudzego gruntu.

86. Sprawy o przywłaszczenie części cudzego gruntu, podlegają władzy Sądu gminnego w następujących przypadkach:

gdy kto poprawiając lub stawiając jaki budynek lub ogrodzenie, lub też bijąc nowy albo poprawiając stary rów, w granicach dwóch przyległych posiadłości, zmienił dotychczasowe ich położenie albo kierunek, i przez to zajął część gruntu, który dotąd do niego nie należał;

gdy kto przez zaoranie granicznej drogi, między graniczną, zasypanie rowu granicznego, albo też

или другимъ какимъ либо образомъ уничтожилъ граничные знаки, присвоилъ себѣ часть сосѣдней земли; когда кто и безъ поврежденія межи или границы самовольно пользуется чужимъ лугомъ, пастбищемъ, пахатною землею, или лѣсомъ, или водою, или же не дозволяетъ хозяину пользоваться сими мѣстами, утверждая, что онъ ему принадлежать.

87. Если завладѣніе учинено болѣе чѣмъ за годъ до подачи о томъ жалобы, то гминный Судъ не разсматриваетъ такихъ споровъ, но указываетъ истцу, чтобы онъ обратился съ жалобою въ Судъ уѣздный.

88. Споры о завладѣніи могутъ быть, по усмотрѣнію истца, представляемы, помимо гминнаго Суда, въ Судъ уѣздный въ слѣдующихъ случаяхъ:

когда они возникли между жителями отдѣльных селеній, принадлежащихъ разнымъ владѣльцамъ;

когда спорящіе суть владѣльцы имуществъ, заключающихъ въ себѣ болѣе сорока пяти десятинъ или трехъ уволокъ земли, или

когда присвоенное мѣсто пространствомъ болѣе полуторы десятины или трехъ морговъ земли.

Въ случаяхъ въ сей статьѣ означенныхъ, ежелибы истецъ обратился въ Судъ гминный, а отвѣтчикъ по вызову Суда не явился, то Судъ указываетъ истцу обратиться съ жалобою въ Судъ уѣздный.

89. Не взирая однакожъ на исключенія, въ предшедшихъ 87 и 88-ой ст. означенныя, ежели по поводу завладѣнія между сторонами происходятъ насилие, то Судъ властенъ принять для прекращенія оныхъ мѣры, какія признаетъ полезными.

90. Дѣла о завладѣніи улицы, дороги, площадей, выгона, или другаго мѣста, назначеннаго для общественнаго

презъ зniszczenie innym sposobem znaków granicznych, przywłaszczył sobie część gruntu sąsiedniego; gdy kto, nie naruszając nawet miedzy albo granicy, używa samowolnie cudzej łąki, pastwiska, roli, lasu lub wody, albo wzbrania posiadaczowi używać tych miejsc, utrzymując, że do niego należą.

87. Jeżeli przywłaszczenie nastąpiło więcej jak na rok przed zanieśieniem o to skargi, Sąd gminny nie rozpoznaje takowego sporu: zapowie tylko skarżącemu, aby się udał do Sądu powiatowego.

88. W następujących przypadkach powód może ominać Sąd gminny, i spór o przywłaszczenie wytoczyć od razu przed Sąd powiatowy:

gdy spór powstał między mieszkańcami wsi oddzielnych, należących do różnych właścicieli;

gdy strony spór wiodące są właścicielami majątków, wynoszących przeszło czterdzieści pięć dziesiątyn, czyli trzy włóki ziemi;

gdy miejsce przywłaszczone ma przeszło 1 1/2 dziesiątyn, czyli przeszło trzy morgi rozległości.

Gdyby w tych przypadkach powód udał się do Sądu gminnego, a przeciwnik na wezwanie Sądu nie stawił się; Sąd wskaże powodowi, aby się udał do Sądu powiatowego.

89. Gdyby jednak między stronami, z powodu przywłaszczenia, zachodziły gwałty; Sąd mocen jest, dla zapobieżenia im, użyć środków jakie uzna za potrzebne, nawet w przypadkach podług Art. 87 i 88 od jego rozpoznania wyłączonych.

90. Sprawy o przywłaszczenie ulicy, drogi, placu, wygonu lub innego miejsca na użytek ogólny przeznaczonego,

употребления, рассматриваются или по жалобѣ претерпѣвшаго убытокъ, или по донесенію мѣстнаго Начальства.

91. По спорамъ о завладѣніи, Судъ вызываетъ стороны, явиться съ свидѣтелями на спорное мѣсто, назначая для сего день и часъ, прибываетъ туда самъ въ то время, осматриваетъ спорное мѣсто, хотябы стороны или одна изъ нихъ не явились, слушаетъ въ случаѣ надобности показанія свидѣтелей, и если стороны добровольно не примирились, постановляетъ рѣшеніе о томъ, какъ долженъ идти межникъ или граница, или кто долженъ владѣть спорнымъ мѣстомъ.

92. Если стороны рѣшеніемъ не удовлетвоались, то гминный Судъ долженъ имъ внушить, чтобы онѣ обратились въ Судъ уѣздный, и буде сіе найдетъ нужнымъ, особенно въ случаѣ происходившихъ насилій, приказываетъ приостановить дальнѣйшую постройку или другую начатую работу, означаетъ временно, согласно съ своимъ рѣшеніемъ, направление межника, или границы знаками или сохою, и поручаетъ Солтысу наблюдать, чтобы стороны сихъ знаковъ не нарушали.

93. Въ случаѣ если стороны рѣшеніемъ довольны, Судъ въ своемъ присутствіи приказываетъ разграничить спорную землю, согласно съ своимъ рѣшеніемъ и ставить нужные для сего постоянные знаки. Сіе распоряженіе должно быть сдѣлано и въ томъ случаѣ, когда стороны примирились, или не жаловались въ Судъ уѣздный, установленнымъ порядкомъ (ст. 183).

94. При рассмотрѣніи споровъ о завладѣніи земли, виновные въ нарушеніи или порчѣ межи, или границы, или граничныхъ знаковъ вообще, подвергаются наказанію на основаніи ст. 764 и 780 сего Устава.

rozpoznawane będą albo na skargę poszkodowanego, albo na doniesienie zwierzchności miejscowej.

91. W sprawach o przywłaszczenie, Sąd wzywa strony, aby się stawily wraz ze świadkami na miejscu sporném, wyznaczając do tego dzień i godzinę; sam też przybędzie na on czas, obejrzy miejsce sporne, chociażby się strony lub jedna z nich nie stawily, w razie potrzeby wysłucha świadków, i jeżeli strony nie pogodzą się dobrowolnie, wyda wyrok, w którym postanowi, jak ma iść miedza albo granica, lub też kto ma posiadać miejsce sporne.

92. Jeżeli strony na wyroku nie poprzestaną, Sąd gminny zaleci im udać się do Sądu powiatowego, i jeżeli uzna tego potrzebę, szczególnie w razie zachodzących gwałtów, nakaze wstrzymać dalszą budowę lub inną zaczęta robotę, oznaczyć każe tymczasowo, podług swojego wyroku, kierunek miedzy albo granicy, znakami albo pługiem, i poleci Sołtysowi dopilnować, aby strony téj granicy nie naruszały.

93. Gdyby strony na wyroku poprzestały, Sąd w swojej obecności każe rozgranicyć grunt sporny podług swego wyroku, i oznaczyć granicę stałemi znakami. Podobnież postąpione będzie, gdy się strony pogodziły, lub nie podały skargi do Sądu powiatowego w czasie i sposobie w téj mierze oznaczonych (Art. 183).

94. Przy rozpoznaniu sprawy o przywłaszczenie gruntu, ci, którzy okażą się winnemi naruszenia lub zniszczenia miedzy, granicy, albo w ogóle znaków granicznych, skazani będą na karę odpowiednio Art. 764 i 780 Ustawy niniejszej.

II. О власти гминнаго Суда по дѣламъ
о оброкѣ или барщинѣ.

95. Дѣла о оброкѣ или барщинѣ подлежатъ власти гминнаго Суда въ слѣдующихъ случаяхъ:

когда собственникъ, не получивъ оброка въ срокъ, обратился въ Судъ о взысканіи;

когда при расчетахъ между собственникомъ и оброчнымъ владѣльцемъ, возникъ споръ о количествѣ уплаченнаго или слѣдующаго къ платежу чинша, или о взаимныхъ между сторонами по сему поводу претензіяхъ;

когда, при выдачѣ чинша хлѣбомъ или другими предметами, возникъ споръ о ихъ качествѣ или количествѣ;

когда, при расчетахъ, между собственникомъ и отбывающимъ барщину возникъ споръ, о количествѣ выработанной или слѣдующей къ работѣ барщины;

когда, при отбываніи барщины поурочно, возникъ споръ о мѣрѣ урока или о качествѣ работы.

Вообще гминному Суду подлежатъ тѣ споры о чиншахъ, даняхъ или барщинѣ, въ коихъ дѣло идетъ о правильномъ исполненіи сихъ повинностей, а не о правѣ на оныя.

96. Изъ дѣлъ о оброкѣ или барщинѣ, власти гминнаго Суда подлежатъ только тѣ, въ коихъ цѣна иска не выше 30 рублей чинша или 100 дней барщины.

97. Если въ спорѣ о оброкѣ или барщинѣ, искъ не превышаетъ 6 рублей чинша или 30 дней барщины, то со-

II. О władzy Sądu gminnego w sprawach
o czynsz albo zaciąg (czyli pańszczyznę).

95. Sprawy o czynsz albo zaciąg, podlegają władzy Sądu gminnego, w następujących przypadkach:

kiedy właściciel, nie otrzymawszy czynszu w terminie, udaje się do Sądu o znaglenie do zapłaty;

kiedy przy obrachunku między właścicielem i czynszownikiem powstał spór o to, ile już zapłacono czynszu, a ile się jeszcze należy, lub o inne ztąd wzajemne pretensye;

kiedy przy uiszczeniu czynszu w zbożu lub w innych przedmiotach, powstał spór o ich gatunek albo ilość;

kiedy przy obrachunku między właścicielem i odrabiającym zaciąg, powstał spór o ilość już odrobionej lub przypadającej jeszcze pańszczyzny;

kiedy przy odrabianiu zaciągu na wymiar czyli wydział, powstał spór o miarę wydziału lub o rodzaj roboty.

W ogólności, do Sądu gminnego należą takie sprawy, o czynsze, daniny, albo zaciąg czyli pańszczyznę, w których spór zachodzi o należyte wykonanie tych powinności, nie zaś o samo do nich prawo.

96. Sprawy o czynsz albo pańszczyznę, wtedy tylko podlegają władzy Sądu gminnego, kiedy wysokość przedmiotu sporu nie przenosi trzydziestu rubli czynszu albo stu dni pańszczyzny.

97. Jeżeli w sprawie o czynsz albo o pańszczyznę przedmiot sporu nie przewyższa sześciu rubli czynszu lub

стоявшееся по оному рѣшеніе гминнаго Суда есть окончательное.

98. Рѣшенія состоявшіяся по спорамъ о качествахъ работы, мѣръ и качества урока, или отдаваемыхъ продуктовъ, суть окончательныя, буде также цѣна иска не превышаетъ 6-ти рублей, и споръ возникъ по единовременному исполненію повинности.

III. О власти гминнаго Суда по спорамъ съ проѣзжими.

99. Если кто прибылъ изъ другой гмины, какъ проѣзжій, или по дѣлу, или только въ гости, и во время своего пребыванія задолжалъ или причинилъ ущербъ содержанию гостинницы, трактира, ремесленнику или извозчику, и желалъ бы удалиться, не расплатившись и не удовлетворивъ кого слѣдуетъ, то Судъ, по жалобѣ обиженнаго, властенъ вызвать стороны къ явке безотлагательно. Прежде однакожъ Судъ долженъ сообразить, основательна ли сія жалоба и не введена ли она для притѣсненія проѣзжаго, и принимаетъ въ уваженіе такую лишь жалобу, которая найдена будетъ справедливою.

100. По дѣламъ съ проѣзжими, Судъ, принявъ жалобу, долженъ склонить стороны къ примиренію, по общимъ выше означеннымъ правиламъ. Буде же стороны не примирились, то постановляетъ рѣшеніе, хотя бы предметъ спора превышалъ цѣною 6 рублей, но однакожъ не болѣе 30 рублей. Но на рѣшеніе сего рода, сторона недовольная онымъ, можетъ принести жалобу въ Судъ уездный.

101. Если проѣзжій, примирившись съ противникомъ, или удовольствовавшись рѣшеніемъ Суда, не можетъ въ тожь время исполнить оного, то долженъ, по требова-

тридцесту дни робочизны, вырокъ Саду гминнаго jest остатецнымъ.

98. Wyroki zapadłe w sprawach o rodzaj roboty, i miarę albo sposób wydziału, lub też miarę i gatunek oddawanych plodów, są również ostateczne, jeżeli wartość poszukiwanej należności nie przenosi sześciu rubli, a spór wynikł z powodu jednorazowego wykonania powinności.

III. O władzy Sądu gminnego w sporach z podróżnemi.

99. Gdyby kto przybył z obcej gminy, jako podróżny, albo za interesem, lub tylko jako gość, i w czasie swego pobytu zadłużył się, lub szkodę jaką wyrządził utrzymującemu dom zajezdny albo garkuchnią, rzemieślnikowi albo furmanowi, a potem chciałby się oddalić, nie uiściwszy tego co winien; Sąd, na skargę poszkodowanego, mocen jest wezwać strony przed siebie niezwłocznie: poprzednio jednak wyrozumić winien, czy skarga ta jest uzasadnioną i czy nie jest zanesioną dla dokuczenia podróżnemu, i taką tylko skargę pod rozpoznanie przyjmie, którą za słuszną uzna.

100. W sprawach z podróżnemi, Sąd przyjąwszy skargę, skłaniać będzie strony do zgody, wedle ogólnych wyżej wskazanych prawideł. Gdyby się zaś nie pojednały, wyda wyrok, chociażby wartość przedmiotu spornego przewyższała sześć rubli, byleby trzydziestu rubli nie przechodziła. Jednakże strona, któraby na wyroku nie poprzestała, ma prawo skarżyć się do Sądu powiatowego.

101. Gdyby podróżny, pogodziwszy się ze stroną przeciwną, albo poprzestawszy na wyroku, nie mógł zaraz go wykonać, obowiązany będzie na żądanie poszkodowa-

нию истца, представить достаточный залог или поручительство, и обстоятельно объяснить, когда т. е. в какой день именно искъ будет имъ удовлетворенъ.

102. Если проѣзжій, представившій залогъ, къ назначенному сроку денегъ не доставить, то Судъ долженъ распорядиться о продажѣ залога и о удовлетвореніи истца; а что противъ иска выручено будетъ больше, приказываетъ сохранить въ гминной кассѣ, для выдачи отвѣтчику, буде онъ явится за симъ до истечения трехъ мѣсяцевъ со дня продажи залога. Еслижъ онъ въ продолженіе сего времени не явится, то Судъ предписываетъ причислить деньги къ гминному фонду.

103. Если проѣзжій представившій поручителя, не удовлетворилъ истца въ назначенный срокъ, то поручитель обязанъ сперва заплатить истцу, а потомъ можетъ обратиться взысканіе на должника.

104. Если проѣзжій объявилъ неудовольствіе на рѣшеніе и намѣренъ жаловаться уѣздному Суду; то долженъ также представить залогъ, или поручительство, не только въ обезпеченіе иска, но и издержекъ на хожденіе по дѣлу въ уѣздномъ Судѣ.

Не запрещается однакожъ истцу, по собственной волѣ, освободить должника отъ залога и поручительства.

105. Если проѣзжій въ теченіе 10-ти дней по объявленіи ему рѣшенія, не подаетъ жалобы въ Судъ уѣздный установленнымъ на сіе порядкомъ, то гминный Судъ поступаетъ съ залогомъ или поручителемъ, согласно означеннымъ выше въ ст. 102 и 103 правиламъ.

106. Когда искъ выше 30-ти рублей, и стороны не примирились, то проѣзжій долженъ представить залогъ или поручительство въ обезпеченіе иска, а Судья объявляетъ истцу, чтобы онъ по сему дѣлу обратился въ Судъ уѣз-

ного, даѣ заставъ достаточны, або ставіть порѣчциела од-
повідzialного і wyraźnie оświadczyć, kiedy, to jest które-
go dnia, należność zapłacona będzie.

102. Jeżeliby podróźny, dawszy zastaw, nie uiścił się do dnia oznaczonego; Sąd każe zastaw sprzedać i poszkodowanego zaspokoić, a co by było więcej nad to co się należy, zachować w kassie gminnej dla zwrócenia pozwanemu, jeżeli się zgłosi w ciągu trzech miesięcy od dnia sprzedaży zastawu. Gdyby zaś w tym czasie nie zgłosił się, każe tę resztę przyłączyć do funduszu gminnego.

103. Jeżeli podróźny, który stawił poręczyciela, nie uiścił się do dnia oznaczonego; poręczyciel winien poszkodowanemu zapłacić, a następnie może upomnieć się o zwrot u dłużnika.

104. Jeżeli podróźny oświadczył, że na wyroku nie poprzestaje, i zamierza zanieść skargę do Sądu powiatowego; winien również dać zastaw, або поставіть порѣчциела, nie tylko za to co od niego zasądzono, ale i za kosztą sprawy w Sądzie powiatowym.

Wolno jednakże powodowi uwolnić dłużnika od zastawu i poręki (kaucyi).

105. Gdyby podróźny, w przeciągu dni dziesięciu od ogłoszenia sobie wyroku, nie zaniósł skargi do Sądu powiatowego, w sposobie na to przepisany (Art. 183); Sąd gminny postąpi z zastawem lub z poręczycielem wedle Artykułów 102 i 103.

106. Jeżeli przedmiot sporu przenosi rubli trzydzięści, а strony się nie pogodziły; podróźny winien będzie dać zastaw, або ставіть порѣчциела, na bezpieczeństwo poszukiwanej należności, а Sędzia gminny oświadczy powodowi,

дний, въ вѣдомствѣ коего споръ возникъ. Истецъ и въ семь случаевъ можетъ освободить проѣзжаго отъ залога или поручительства.

107. При разсмотрѣнн дѣлъ съ проѣзжими, гминный Судья обязанъ наблюдать не только за тѣмъ, чтобы никто не причинилъ обиды жителямъ его гмины, но также за тѣмъ, чтобы проѣзжіе не были притѣсняемы ни задерживаемы по напрасну.

108. Когда проѣзжій имѣетъ мѣсто жительства въ одной изъ сосѣднихъ гминъ судебныхъ, то онъ не можетъ быть вызываемъ въ мѣстный Судъ: а чтобы имѣлъ поводъ на него жаловаться, долженъ обратиться въ подлежащій Судъ, за исключеніемъ однакожъ, когда бы онъ самъ явился къ отвѣту безъ вызова.

109. Если проѣзжій жалуется на мѣстнаго жителя, то также Судъ вправѣ постановить рѣшеніе по иску, цѣна коего превышаетъ 6 рублей, но не болѣе 30-ти рублей, буде стороны не примирились, и мѣстный житель также имѣетъ право жаловаться на рѣшеніе гминнаго Суда въ Судъ уѣздный. Но если мѣстный житель найденъ виновнымъ, то буде рѣшеніе Суда окончательно или не обжаловано, онъ долженъ безотлагательно удовлетворить проѣзжаго, если тотъ сего требуетъ.

110. Если же проѣзжій жалуется на лице, неподлежащее вѣдомству Суда, какъ напримѣръ: на извозчика или другихъ нанятыхъ имъ людей, или если они жалуются на проѣзжаго; тогда дѣло разсматривается Судомъ, на основаніи общихъ выше изложенныхъ правилъ.

111. Споры съ проѣзжими могутъ быть разсматриваемы и однимъ гминнымъ Судьею, ежели въ то время, когда они случились, Судъ не имѣетъ присутствія, а Засѣдатели

абы сіе ze skargą udał do Sądu powiatowego, w którego obrebie spór powstał. I w tym także przypadku, powód może uwolnić podróżnego od zastawu lub poręki.

107. Przy rozpoznawaniu sporów z podróżnemi, Sędzia gminny baczyć winien, ażeby z jednej strony nie działa się krzywda ludziom w jego gminie mieszkającym, z drugiej, ażeby też i podróżni nie byli uciążeni lub zatrzymywani bez przyczyny.

108. Jeżeli podróżny jest mieszkańcem jednej z sąsiednich gmin sądowych, nie może być pozywany przed Sąd miejscowy: ktoby chciał na niego podać skargę, powinien się udać do Sądu któremu on podlega, wyjąwszy gdyby podróżny bez pozwu sam się stawił.

109. Jeżeli podróżny skarży się na miejscowego mieszkańca, a strony się nie pogodzą; Sąd mocen jest wydać wyrok, nawet gdy żądanie przenosi sześć rubli, lecz nie jest wyższe nad trzydzieści rubli: i wtedy miejscowemu mieszkańcowi służy również prawo skarzenia się na wyrok Sądu gminnego do Sądu powiatowego. Jeżeli mieszkaniec miejscowy, na zapłacenie został skazany; gdy wyrok jest ostateczny, albo na nim poprzestał, winien podróżnego niezwłocznie zaspokoić, jeżeli on tego żąda.

110. Jeżeli zaś podróżny skarży się na osobę Sądowi gminnemu niepodległą, jak np. na furmana lub innych najemników, albo jeżeli oni skarżą się na podróżnego; Sąd rozpozna sprawę podług ogólnych powyżej wskazanych prawideł.

111. Spory z podróżnemi mogą być rozpoznawane przez samego Sędziego gminnego, jeżeli w chwili kiedy się zdarzyły, Sąd nie zasiada, a Ławnicy mieszkają w innej

живутъ въ другихъ деревняхъ, или по какому либо съ ихъ стороны препятствію нельзя составить засѣданія.

IV. О власти гминнаго Суда по спорамъ, случившимся на ярмаркѣ, торгѣ или въ храмовой праздникъ.

112. Когда споръ возникъ на ярмаркѣ, торгѣ или въ храмовой праздникъ (odпуст); то онъ разсматривается мѣстнымъ гминнымъ Судомъ, на основаніи правилъ, постановленныхъ выше для ршенія споровъ съ проезжими.

V. О власти гминнаго Суда по искамъ встрѣчнымъ.

113. Если кто представилъ въ гминный Судъ жалобу по какой либо претензіи, а отвѣтчикъ въ объясненіи представилъ также противу него свою претензію; то Судъ, по такому встрѣчному иску, обязанъ разсмотрѣть оба взаимныя требованія, рассчитать стороны, и примирить ихъ, или, въ случаѣ несогласія, рѣшить, сколько одна другой должна заплатить.

114. Когда, какъ истецъ такъ и отвѣтчикъ, требуютъ взаимно другъ у друга не болѣе 6-ти рублей, то ршеніе гминнаго Суда есть окончательное.

115. Если отвѣтчикъ требуетъ взаимно у истца болѣе 6-ти рублей, то гминный Судъ въ правѣ рѣшить и такое дѣло, буде сіе требованіе не превышаетъ 30-ти рублей: но стороны могутъ на сіе ршеніе жаловаться уездному Суду.

116. Въ случаѣ, когда бы встрѣчный искъ случился между сторонами, изъ коихъ одна не подлежитъ ведомству того Суда, въ которомъ дѣло производится; то Судъ раз-

вси, albo dla jakiej z ich strony przeszkody, Sądu zebrać nie można.

IV. O władzy Sądu gminnego w sporach zaszyłych na jarmarku, targu lub odpuscie.

112. Jeżeli spór zajdzie w czasie jarmarku, targu albo odpustu, Sąd gminny miejscowy rozpozna go, według prawideł wyżej dla rozstrzygania sporów z podróżnemi postanowionych.

V. O władzy Sądu gminnego co do skarg wzajemnych.

113. Jeżeli kto zaskarżył drugiego do Sądu gminnego o jaką należność, a ten pozwany, odpowiadając na skargę, upomina się wzajemnie u niego o swoje także należność; Sąd, na taką wzajemną skargę, rozpozna oba wzajemne żądania, strony obrachuje i pogodzi; a gdy się nie zgodzą, postanowi, kto komu ma zapłacić.

114. Jeżeli tak powód jak pozwany upominają się wzajemnie o należności, z których żadna nie przenosi sześciu rubli, wyrok Sądu gminnego będzie ostatecznym.

115. Gdyby zaś pozwany upominał się wzajemnie od powoda więcej jak o sześć rubli; Sąd gminny może jest i taką sprawę osądzić; byleby żądanie nie przenosiło trzydziestu rubli srebrem, lecz na taki wyrok, strony mogą się skarżyć do Sądu powiatowego.

116. Gdyby skarga wzajemna zaszła między stronami, z których jedna nie podlega władzy tego Sądu, w którym sprawa się toczy; Sąd rozpozna sprawę wedle powyższych

считываетъ сѣ дѣло по правиламъ выше означеннымъ, но стороны, во всякомъ случаѣ, имѣютъ право жаловаться на его рѣшеніе Суду уѣздному.

VI. О власти гминнаго Суда по спорамъ о причиненіи вреда въ поляхъ или лѣсахъ.

117. По спорамъ о полевыхъ или лѣсныхъ поврежденіяхъ, гминный Судъ, если стороны не примирились, постановляетъ рѣшеніе до такой суммы, въ какую вредъ оцененъ, безъ ограниченія.

118. Если цѣна рѣшеннаго спора не превышаетъ 6-ти рублей, то состоявшееся по оному рѣшеніе гминнаго Суда есть окончательное, хотя бы одна изъ сторонъ не принадлежала его вѣдомству. По дѣламъ большей цѣны, каждая изъ сторонъ имѣетъ право на рѣшеніе гминнаго Суда жаловаться Суду уѣздному, порядкомъ ниже въ ст. 183-ей означеннымъ.

119. Если по поводу полевыхъ или лѣсныхъ поврежденій задержанъ былъ скотъ, а потомъ Между сторонами произошелъ споръ о вознагражденіи за содержаніе оного, или о доходахъ, полученныхъ отъ оного задержавшимъ; то гминный Судъ въ правѣ рѣшить сей споръ, также не смотря на цѣну иска, и согласно правилу предшедшей 118-ой статьи.

120. Дѣла о полевыхъ или лѣсныхъ поврежденіяхъ, разсматриваются на основаніи правилъ, помѣщенныхъ сего Устава книги II-ой въ ст. 472—514.

преписовъ, але stronom wolno będzie w każdym razie za-
skarżyć wyrok do Sądu powiatowego.

VI. O władzy Sądu gminnego co do sporów o szkody polne i leśne.

117. W sprawach o szkody polne i leśne, Sąd gminny, jeżeli się strony nie pogodzą, mocen jest zawyrokować, do wysokości takiej summy, na jaką szkoda będzie oszacowana, bez ograniczenia.

118. Jeżeli osądzone żądanie nie przenosi sześciu rubli; wyrok Sądu gminnego, który je rozpoznał, jest ostateczny, choćby jedna ze stron należała do obcej gminy. W sprawach większej wartości, każda strona może się skarżyć na wyrok do Sądu powiatowego, w sposobie w Art. 183 przepisany.

119. Gdyby z powodu szkód polnych lub leśnych zajęte były zwierzęta domowe, a następnie zaszedł spór o koszt utrzymania tych zwierząt, lub o korzyści jakie zajmujący z nich osiągnął; Sąd gminny rozpozna spór taki, bez względu na ilość żadaną, z zastosowaniem się do przepisu poprzedniego 118 artykułu.

120. Sprawy o szkody polne i leśne, rozpoznawane będą podług przepisów zamieszczonych w Księdze drugiej niniejszej Ustawy w Art. 472—514.

VII. О власти гминнаго Суда по спорамъ между слугами, наемниками, работниками всякаго ремесла и ихъ хозяевами.

121. По спорамъ между слугами, наемниками, работниками всякаго ремесла и ихъ хозяевами, гминный Судъ, если стороны не примирились, постановляетъ рѣшеніе до 30-ти рублей.

122. Если цѣна рѣшеннаго спора не превышаетъ 6-ти рублей, то состоявшееся по оному рѣшеніе гминнаго Суда признается окончательнымъ, хотя бы одна изъ сторонъ, по мѣсту жительства, не принадлежала его вѣдомству. По дѣламъ большей цѣны, каждая изъ сторонъ имѣетъ право, на рѣшеніе гминнаго Суда жаловаться Суду уѣздному.

123. Правила о взаимныхъ обязательствахъ и правахъ слугъ и хозяевъ, изложены сего Устава книги II-ой въ ст. 515-ой и слѣдующихъ.

ОТДѢЛЕНІЕ ЧЕТВЕРТОЕ.

О власти гминнаго Суда по дѣламъ судно-полицейскимъ.

124. Гминный Судъ въ правѣ наказывать виновныхъ за тѣ лишь проступки, которые въ настоящемъ Уставѣ именно означены, или которые въ послѣдствіи будутъ указаны отдельными о томъ постановленіями.

125. Власть гминныхъ Судовъ, по дѣламъ судно-полицейскимъ, отнюдь не отнимаетъ и не стѣсняетъ правъ полиціи, въ отношеніи собственно полицейскихъ дѣлъ, кои и впередъ остаются на ея обязанности, какъ сіе положительно указано будетъ въ подробной по сему предмету инструкціи.

VII. О władzy Sądu gminnego, w sporach, między sługą, najemnikiem, lub robotnikiem wszelkich rzemiosł, a panem.

121. W sporach, między sługami, najemnikami, lub robotnikami wszelkich rzemiosł, a gospodarzem czyli panem; Sąd gminny, jeżeli się strony nie pogodzą, mocen jest wydać wyrok, do wysokości rubli srebrnem trzydziestu.

122. Jeżeli wysokość rozpoznanego żądania nie przynosi sześciu rubli; wyrok Sądu będzie ostatecznym, choćby która ze stron ze względu na swe zamieszkanie nie podlegała jego władzy. W sprawach o wyższy przedmiot, każda ze stron ma prawo zaskarżyć wyrok Sądu gminnego do Sądu powiatowego.

123. Przepisy o wzajemnych obowiązkach i prawach sług i panów, objęte są w Księdze drugiej niniejszej Ustawy w artykule 515 i następnych.

ODDZIAŁ CZWARTY.

O władzy Sądu gminnego w sprawach policyjno-karnych.

124. Sąd gminny mocen jest karać te tylko wykroczenia, które w Ustawie niniejszej szczegółowo są oznaczone, albo któreby później przez oddzielne postanowienia były wskazane.

125. Władza Sądów gminnych w sprawach policyjno-karnych, nie znosi i nie ogranicza praw policyi, pod względem przedmiotów czysto-policyjnych, które i nadal do jej obowiązków należać będą, jak to w szczegółowej w tej mierze instrukcyi będzie określone.

126. Наказанія, въ коихъ Судъ гминный властенъ приговаривать виновныхъ, суть слѣдующія:

замѣчаніе;
выговоръ въ присутствіи Суда;
денежное взысканіе до 10-ти рублей;
кратковременный арестъ до 7-ми дней;
наказаніе розгами до 20-ти ударовъ;
отдача въ домъ работный.

127. Если Судъ приговорилъ виновнаго:

къ замѣчанію;
выговору въ присутствіи Суда;
денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;
кратковременному аресту до трехъ дней;
наказанію розгами до 10-ти ударовъ;

то приговоръ считается окончательнымъ, и исполняется безотлагательно.

На приговоры, коими постановляются наказанія выше сей мѣры, виновные имѣютъ право жаловаться Суду уездному.

128. Гминный Судъ приступаетъ къ разсмотрѣнію дѣлъ о проступкахъ, или по жалобѣ обиженнаго, или по доношенію мѣстной полиціи.

На основаніи слуховъ или догадокъ, гминный Судъ не въ правѣ никого наказывать, или даже вызывать къ объясненіямъ.

129. Когда кто проступкомъ причинилъ другому вредъ, и обиженный требуетъ вознагражденія; то гминный Судъ, кромѣ наказанія за проступокъ, опредѣляетъ и количество слѣдующаго вознагражденія.

130. Если количество вознагражденія превышаетъ 30 рублей, и стороны не примирились, то гминный Судъ подвергаетъ виновнаго наказанію за проступокъ, а оби-

126. Карты, jakie Sąd gminny wymierzać jest mocen, są następujące:

napomnienie;
nagana w obec Sądu;
kara pieniężna do dziesięciu rubli srebrem;
areszt do dni siedmiu;
chłosta do razów dwudziestu;
oddanie do domu przytulku i pracy.

127. Jeżeli Sąd skazał winnego:

na napomnienie;
naganę wobec Sądu;
karę pieniężną do jednego rubla pięćdziesięciu kop.;
areszt do dni trzech;
chłostę do razów dziesięciu;

wyrok jego jest ostatecznym i niezwłocznie będzie wykonanym.

Skazany przez Sąd gminny na wyższą karę, ma prawo zanieść skargę do Sądu powiatowego.

128. Sąd gminny rozpoznaje i sędzi wykroczenia, albo na skargę pokrzywdzonego, albo na doniesienie miejscowej policji.

Na zasadzie wieści lub domysłów, Sąd gminny nie może nikogo karać, ani nawet zzywać do tłumaczenia.

129. Jeżeli kto wykroczeniem zrzucił komu szkodę, poszkodowany domaga się wynagrodzenia; Sąd gminny, oprócz kary za wykroczenie, oznaczy zarazem ilość przypadającego wynagrodzenia.

130. Gdyby ilość żadanego wynagrodzenia przenosiła rubli trzydzięści, a strony się nie pogodziły; Sąd gminny wymierzy na winnego karę za wykroczenie, poszkodowane-

женному объявлять, чтобы онъ о вознагражденіи обратился съ жалобою въ Судъ уездный.

131. Если, при разсмотрѣніи какого либо проступка, окажется, что виновный совершилъ болѣе важное преступленіе, или вообще такое дѣйствіе, которое не подлежитъ разбирательству гминнаго Суда; то сей Судъ обращаетъ все дѣло въ Судъ уездный.

132. Въ случаяхъ въ предшедшей статьѣ означенныхъ, гминный Судья обязанъ сверхъ того уведомлять мѣстную полицію, о дошедшихъ до его свѣдѣній преступныхъ дѣлѣніяхъ, для принятія надлежащихъ предварительныхъ мѣръ, или разпорядиться о томъ отъ себя, буде самъ исполняетъ должность Войта.

133. Если означенными въ семъ Уставѣ преступными дѣйствіями, подлежащими вѣдомству гминнаго Суда, причинены кому либо смерть или увѣчье или тяжкое поврежденіе въ здоровью; то дѣла сего рода передаются Суду уездному, для разсмотрѣнія по правиламъ Уложенія о наказаніяхъ.

134. Проступки, за которые гминный Судъ вѣлаетъ подвергать виновныхъ наказаніямъ, означеннымъ выше въ ст. 126, опредѣлены въ книгѣ IV-ой; порядокъ же производства дѣлъ судно-полицейскихъ изложенъ въ книгѣ III-ей сего Устава.

ОТДѢЛЕНІЕ ПЯТОЕ

О власти и обязанностяхъ гминнаго Суда.

135. Гминный Судья въ правѣ разсматривать и судить одинъ тѣ дѣла, и производить тѣ дѣйствія, которыя въ семъ Уставѣ ему положительно предоставлены.

му зашъ оświadczy, że o wynagrodzenie ma się udać ze skargą do Sądu powiatowego.

131. Gdyby przy rozpoznawaniu jakiego wykroczenia, okazało się, że obwiniony spełnił przestępstwo większej wagi, albo w ogólności dopuścił się takiego czynu, który rozpoznaniu Sądu gminnego nie ulega; wówczas Sąd całą sprawę odeśle do Sądu powiatowego.

132. W przypadkach w poprzedzającym artykule przewidzianych, Sędzia gminny udzieli miejscowej policji powziętych wiadomości o przestępstwie, dla zarządzenia właściwych środków zaradczych, albo je sam zarządzi, jeżeli pełni obowiązki Wójta.

133. Jeżeliby kto, w skutku wykroczeń w niniejszej Ustawie przewidzianych, ulegających władzy Sądu gminnego, poniósł śmierć, kalectwo, albo ciężkie nadwreżenie zdrowia; sprawa będzie odstąpiona Sądowi powiatowemu, który ją rozpozna podług Kodeksu karnego.

134. Wykroczenia za które Sąd gminny mocen jest wymierzać kary wyżej w Art. 126 oznaczone, wymienione są w Księdze czwartej, a postępowanie przy rozpoznawaniu spraw policyjno-karnych, określone jest w Księdze trzeciej niniejszej Ustawy.

ODDZIAŁ PIĄTY

O władzy i obowiązkach Sędziego gminnego.

135. Sędzia gminny będzie sam rozpoznawał i sądził te sprawy, i załatwiał te czynności, które w niniejszej Ustawie wyraźnie mu są powierzone;

Сюда принадлежать: споры съ проезжими; споры возникшіе во время торга, ярмарки или приходскаго праздника; наконецъ всѣ нетерпяція отлагательства дѣла, буде въ то время, когда они случились, нѣтъ Засѣдателей на лицо, или они живутъ въ другой деревнѣ, или по какому либо съ ихъ стороны препятствію, нельзя въ тожъ время составить засѣданія.

136. Гминный Судья тщательно обязанъ наблюдать: чтобы Судъ производился непремѣнно въ назначенные дни, и чтобы рѣшенія и распоряженія гминнаго Суда исполнялись со всею точностію, и не долженъ допускать, чтобы къ отвѣту въ гминномъ Судѣ вызываемы были лица ему неподвѣдомыя, или чтобы Судъ разсматривалъ дѣла, которые ему не подлежатъ, или отвергалъ произвольно представленное ему дѣло, не постановивъ по оному рѣшенія, или чтобы рѣшенія Суда постановляемы были безъ присутствія всѣхъ членовъ, за исключеніемъ, когда разсмотрѣніе какого либо дѣла предоставлено одному Судѣ, или наконецъ, чтобы какое нибудь рѣшеніе не было записано въ книгу.

137. Когда кто либо въ гминѣ скончается и оставить хотя бы незначительное имѣніе, то Судья долженъ усердно стараться, чтобы наслѣдство не подвергалось убытку, и досталось тому, кому оно слѣдуетъ по закону.

138. Въ предупрежденіе поврежденій въ поляхъ и лѣсахъ, гминный Судья старается склонить жителей, къ устройству, по селамъ, правильнаго порядка пастьбы домашнихъ животныхъ, а по возможности, и къ заведенію присяжныхъ полевыхъ и лѣсныхъ стражей (половыхъ и гайовыхъ).

139. Такъ какъ завладѣніе чужею землею и поврежденіе межи, или границы, если дѣла о томъ не рѣшены заблаго-

Ту належѣ:

споры з подро́жними;

споры за́сѣ на тѣргу, ярмарку, луб одпусѣіе;

всѣлкіе справы не черпіа́е звѣлки, же́злі въ хвѣлі кѣды сіѣ здарзі́лы, Завнцы не сѣ обечні, албо мѣска́я въ іннѣй всі, албо гды дла́ якіѣй з іх строны прѣсѣзкды не мо́жна зарѣз злѣжы́е са́го Са́ду.

136. Сѣдзіа гмінны доклада́е бѣдзіе всѣлкіѣго старанія: абы Са́ды одбыва́лы сіѣ въ днѣх на то прѣзначоных, абы вырокі і розпорѣдженія Са́ду гміннаго бѣлы wykonywane z wszelkǎ ścisłościǎ, wedle tego co w nich nakazano: nie powinien dopuszczać, абы до Са́ду гміннаго поціагане бѣлы о́собы тему Са́дови непода́гліе; албо жебы Са́д розпозна́вал справы, кѣóre до него не нале́жѣ; луб одрзу́чал самовольнѣ прѣдставіо́нѣ справѣ, не выда́wszy w нѣй выроку; албо выда́вал вырокі без обечно́сці всѣхъ члѣнокѣв Са́ду, выя́wszy, гды розпозна́ніе справы, samemu Sędziemu prawem jest dozwolone; албо на коніе, абы выроќ які не бѣл до ксіѣгі са́довѣй записаны.

137. Кѣды кто въ гмініе умрзе, а по нѣм zostanie jakiegokolwiek choćby najmniejszy majątek, Sędzia dołoży wszelkiej troskliwości, абы majątek ten uchronić od utraty, і абы dostał сіѣ тему кому з права нале́жѣ.

138. Въ целу запобіѣженія szkodom polnym і лѣсным, Sędzia gminny nakłaniać бѣдзіе mieszkańców, до за́прова́дженія по всіахъ вла́сціwego porządku pasania zwierząt domowych, і w міа́рѣ мо́жнѣсці, до utrzymywania przysięgłych polowych і гайовыхъ.

139. Ponieważ przywłaszczenia cudzego gruntu і uszkodzenia między албо granicy, jeżeliby справы въ тѣй мѣрзе

временно, ведутъ иногда къ важнымъ злоупотребленіямъ, и дѣлаются поводомъ продолжительныхъ тяжбъ; то Судья обязанъ часто напоминать Солтысамъ и Лавникамъ, дабы они внушали жителямъ должное къ чужому имуществу уваженіе; а для рѣшенія споровъ, отсюда проистекающихъ, можетъ назначать особенныя засѣданія, весною или осенью, приказывая предъ каждымъ такимъ засѣданіемъ объявить, что въ ономъ будутъ разсматриваемы дѣла о завладѣніи землею или поврежденіи межей или границъ.

140. Въ дѣлахъ судно-полицейскихъ, Судья обязанъ, тщательно различать тѣ, которыя подлежатъ гминному Суду, отъ тѣхъ, которыя превышаютъ его власть, дабы назначеніе легкихъ наказаній, за болѣе важныя преступленія, не осмѣливало къ беззаконию.

141. Еслибы оказалось, что кто либо изъ Лавниковъ состоитъ въ близкомъ родствѣ съ одною изъ сторонъ, коихъ дѣло имѣетъ быть разсматриваемо, или что между ними происходитъ вражда; то, буде сторона сего потребуеть, Судья, для разсмотрѣнія дѣла, обязанъ пригласить другаго Лавника.

сзбыко не были rozpoznane, doprowadzają do ważnych nadużyć i stają się powodem długich processów; Sędzia gminny winien często przypominać Sołtysów i Ławników, iżby wpajali w mieszkańców należne dla cudzej własności poszanowanie. Dla sądzenia zaś sporów ztąd wynikających, mocen jest, za nadejściem wiosny, i co jesień, naznaczać osobne posiedzenia sądowe, i przed każdym takim posiedzeniem ogłosić: że na niem rozpoznawane będą sprawy o przywłaszczenie gruntu albo uszkodzenie miedzy lub granicy.

140. W sprawach policyjno-karnych, Sędzia gminny troskliwie odróżniać będzie, co należy do Sądu gminnego, od tego co jego władzę przechodzi; aby wymierzeniem lekkich kar policyjnych za ważniejsze przestępstwa, nie osmiewał do bezprawia.

141. Gdyby się okazało, że który Ławnik sądowy jest bliskim krewnym jednej ze stron, lub żyje z nią w jawnej nieprzyjaźni; Sędzia gminny, jeżeli strona tego zażąda, wezwie do rozpoznania sprawy innego Ławnika.

КНИГА ВТОРАЯ.

ПРАВИЛА СУДОПРОИЗВОДСТВА ВЪ ГМИННЫХЪ СУДАХЪ.

РАЗДѢЛЪ ПЕРВЫЙ.

Судопроизводство гражданское.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

О порядкѣ разсмотрѣнія и сужденія дѣлъ гражданскихъ.

142. Кто желаетъ начать дѣло гражданское, отыскивая имущество, вещь какую либо, или вообще то, что ему отъ другаго слѣдуетъ, тотъ долженъ объявить о томъ Суду изустно.

Ежели дѣло вчинаетъ замужная женщина, то она должна явиться къ Суду съ своимъ мужемъ.

143. Выслушавъ жалобу, Судья назначаетъ срокъ, въ который истецъ долженъ явиться въ присутствіе, и принести, буде имѣетъ, нужные письменные доказательства, или привести свидѣтелей.

144. Съ симъ вмѣстѣ Судья даетъ приказаніе Солтысу того селенія, въ которомъ живетъ противникъ истца, объявить ему, кто на него жалуется и о чемъ, и въ который день онъ долженъ явиться въ Судъ къ отвѣту, и принести, буде имѣетъ, нужные письменные доказательства, или привести свидѣтелей.

Еслижъ вызывается замужная женщина, то она должна явиться съ своимъ мужемъ.

KSIEGA DRUGA.

PRZEPISY POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO W SĄDACH GMINNYCH.

DZIAŁ PIERWSZY.

Postępowanie cywilne.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O sposobie rozpoznawania i sądzenia spraw cywilnych.

142. Kto chce wytoczyć sprawę cywilną, w poszukiwaniu majątku, jakiegokolwiek rzeczy, albo w ogóle tego co mu się od drugiego należy; oświadczy o tém ustnie Sędziemu gminnemu.

Jeżeli poszukiwanie chce rozpocząć kobieta zamężna, powinna przybyć do Sędziego gminnego razem z mężem.

143. Sędzia wysłuchawszy skargi, wyznaczy termin, na który powód czyli skarżący stawić się winien, i przynieść z sobą dowody piśmienne, jeżeli je ma, albo przyprowadzić świadków.

144. Jednocześnie Sędzia gminny nakaże Soltysovi tej wsi, w której mieszka przeciwnik powoda, ażeby go zaawiadomił kto go skarży i o co, na który dzień ma stanąć w Sądzie dla odpowiedzi, i przynieść z sobą, potrzebne dowody piśmienne, jeżeli je ma, albo przyprowadzić świadków.

Jeżeli by pozwana była kobieta zamężna, powinna przybyć razem z mężem.

Вызовы сообщаются надлежащему Солтысу чрез посредство истца.

145. Не запрещается сторонамъ, буде пожелаютъ, добровольно явиться въ Судъ во время засѣданія, съ доказательствами или со свидѣтелями; тогда дѣло ихъ разсматривается безотлагательно.

146. Если отвѣтчикъ не явится на срокъ, а Солтысъ засвидѣтельствуетъ, что онъ вызывалъ его, то Судъ подвергаетъ неявившагося взысканію отъ 15 до 75 коп., назначаетъ новый срокъ, и приказываетъ объявить ему, что если онъ и въ сей срокъ не явится, то дѣло будетъ рѣшено заочно.

Когдажъ онъ не явится и на вторичный срокъ, то Судъ опредѣляетъ новое взысканіе, и рѣшить дѣло на основаніи представленныхъ истцомъ доказательствъ, или показаній приведенныхъ имъ свидѣтелей.

147. Если неявившійся отвѣтчикъ оправдается въ послѣдствіи, что онъ не могъ явиться по болѣзни или по другому важному препятствію; то Судъ, буде признаетъ оправданіе уважительнымъ, можетъ сложить взысканіе; а когда рѣшеніе еще не исполнено, и отвѣтчикъ объ этомъ просилъ, то назначаетъ новый срокъ, для разсмотрѣнія дѣла вторично, и смотря по доказательствамъ, измѣняетъ или утверждаетъ прежнее рѣшеніе.

148. Когда явятся обѣ стороны по вызову, или по добровольному согласію, то Судъ приказываетъ прежде всего истцу рассказать, въ чемъ состоитъ его требованіе, и какія онъ имѣетъ доказательства. За симъ, если отвѣтчикъ не признаетъ сихъ требованій, то слушаются его объясненія и принимаются доказательства. Для основательнаго уразумѣнія сущности спора, Судья можетъ сторонамъ предлагать вопросы, какіе признаетъ нужными.

Позвы oddane będą właściwemu Sołtysowi przez powoda.

145. Wolno stronom stawić się dobrowolnie w Sądzie gminnym, w czasie posiedzenia, z dowodami lub świadkami; w takim razie sprawa ich niezwłocznie rozpoznana będzie.

146. Jeżeli pozwany nie stawi się na dzień oznaczony, a Sołtys oświadczy że go wzywał; Sąd wymierzy na niestawającego karę od piętnastu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek, wyznaczy mu nowy termin, i każe mu oświadczyć, że jeżeli się i na ten termin nie stawi, sprawa zaocznie osądzona będzie.

Gdyby i w powtórny termin pozwany się nie stawił, Sąd powtórnie karę na niego wymierzy, a zarazem wyda w sprawie wyrok, podług dowodów złożonych przez powoda, lub zeznań świadków przez niego stawionych.

147. Gdyby następnie pozwany usprawiedliwił się, że nie mógł stanąć, dla choroby lub innéj ważnéj przeszkody; Sąd, skoro uzna to usprawiedliwienie za słusne, może karę umorzyć; a jeżeli wyrok nie został jeszcze wykonany, i pozwany o to prosi, wyznaczy nowy termin dla powtórnego rozpoznania sprawy, i wyrok swój poprzedni zmieni albo utrzyma, wedle tego jakie będą dowody.

148. Jeżeli staną obie strony, czy to na wezwanie, czy dobrowolnie; Sąd każe naprzód powodowi opowiedzieć czego żąda i jakie ma dowody. Potém, jeżeli pozwany nie przyznaje żądań powoda, Sąd wysłucha obrony pozwanego i przyjmie dowody. Aby dokładnie wyrozumić o co spór zachodzi, Sędzia może zadawać stronom pytania, jakie uzna za potrzebne.

Если же кто либо изъ Засѣдателей хочетъ также предложить сторонѣ вопросъ, для уразумѣнія дѣла, то онъ обращается о томъ къ Судьѣ.

149. Когда дѣло достаточно объяснено, Судья долженъ стараться примирить стороны и предложить имъ условія онаго, т. е. сколько онъ, по его мнѣнію, должны взаимно уступить, или же дать одна другой, соображаясь съ правилами ст. 80 и 81 сего Устава.

150. Въ случаѣ неуспѣха въ примирѣніи, ежели дѣло подлежитъ вѣдомству гминнаго Суда, сей Судъ, для постановленія рѣшенія, разсматриваетъ представленныя сторонами доказательства, или слушаетъ приведенныхъ ими свидѣтелей, или принимаетъ присягу, или производитъ осмотръ или оцѣнку, смотря по тому, чѣмъ стороны доказываютъ свои права, и согласно съ правилами въ слѣдующихъ статьяхъ указанными.

151. Если у которой либо изъ сторонъ нѣтъ доказательствъ, но они могутъ быть представлены; то Судъ, не постановляя рѣшенія, назначаетъ новый срокъ, въ который сіи доказательства должны быть представлены.

Еслижъ въ тотъ срокъ не представлено доказательствъ, то Судъ рѣшитъ дѣло на основаніи тѣхъ, которыя были прежде представлены.

152. Если сторона ссылается на свидѣтелей, которыхъ не привела съ собою; то Судъ останавливаетъ дѣло, назначаетъ новый срокъ для явки, и на сей срокъ вызываетъ свидѣтелей.

153. Свидѣтели не явившіеся въ срокъ по вызову Суда, безъ уважительныхъ причинъ, подвергаются изысканію отъ 15 до 75 коп. Но если они оправдались, что не могли явиться по болѣзни или по другому важному препят-

Гдыбы który Ławnik sądowy chciał się także o co strony zapytać, dla zrozumienia sprawy, uda się o to do Sędziego.

149. Po wyjaśnieniu sprawy, Sędzia starać się będzie o pogodzenie stron, i wskaże im sposób do zgody, wykładając, wedle swego rozumienia, co kto ustąpić albo dać powinien drugiemu: zastosuje się w tej mierze do przepisów Art. 80 i 81 niniejszej Ustawy.

150. Jeżeli się strony nie pogodziły, a sprawa podlega władzy Sądu gminnego; Sąd, celem wydania wyroku, rozpozna złożone przez strony dowody, albo wysłucha stawionych przez nie świadków, albo odbierze przysięgę, albo dopełni obejrzenie lub oszacowanie przedmiotu, wedle tego czem strony prawa swoje popierają, i stosownie do przepisów w następnych artykułach objętych.

151. Gdyby która strona nie przyniosła z sobą dowodów, ale je mieć może; Sąd nie wyda wyroku, lecz inny dzień stronom wyznaczy, na który z dowodami stanąć mają.

Gdyby zaś i w tym dniu dowody nie były złożone, osądzi sprawę podług tych, jakie mu poprzednio zostały przedstawione.

152. Jeżeli strona powołuje się na świadków, ale ich z sobą nie przyprowadziła; Sąd wstrzyma się z wydaniem wyroku, i wyznaczy stronom nowy termin, na który i świadków zawezwie.

153. Świadkowie, którzyby się nie stawili na wezwanie Sądu, bez ważnej przeszkody, ulegną karze pieniężnej, od piętnastu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek. Skoro się jednak usprawiedliwią, że nie mogli stanąć z powodu chō-

ствію, то Судъ, буде признаетъ сіе оправданіе уважительнымъ, можетъ сложить взысканіе.

154. Приступая къ слушанію свидѣтелей, какъ тѣхъ которые явились добровольно, такъ и вызванныхъ, Судья внушаетъ имъ показывать правду; а по выслушаніи ихъ, спрашиваетъ: готовы ли они подтвердить сказанное ими присягою.

155. Свидѣтели обязаны подтвердить сказанное присягою, въ такомъ только случаѣ, когда сего требуетъ сторона, противу которой они показали.

156. Если сторона ссылается на показаніе жителей чужой гмины, и они добровольно не явились, то, буде Судъ признаетъ ихъ показанія нужными, означаетъ письменно вопросы, по которымъ нужно ихъ объясненіе, и препровождаетъ при отношеніи въ тотъ Судъ, коему подвѣдомы свидѣтели, прося о принятіи ихъ показаній по симъ вопросамъ, въ присутствіи обѣихъ сторонъ.

157. Отношеніе о допросѣ свидѣтелей ввѣряется Судьею одной изъ сторонъ, которая доставляетъ оное надлежащему Суду, съ изустною просьбою о назначеніи срока для явки. Назначивъ срокъ, Судъ вызываетъ на оный, какъ свидѣтелей, такъ и обѣ стороны.

158. Свидѣтели допрашиваются, хотя бы одна или двѣ стороны не явились на срокъ, Судомъ назначенный.

159. Ответы свидѣтелей записываются на томъ же отношеніи, и могутъ быть доставлены Суду, требовавшему допроса, чрезъ ту изъ сторонъ, которая принесла отзывъ.

160. Если у истца нѣтъ ни письменныхъ доказательствъ, ни свидѣтелей, то онъ можетъ требовать, чтобы отвѣтчикъ далъ присягу въ томъ, что онъ не долженъ того, чего истецъ отъ него требуетъ.

roby, lub innęj ważnej przeszkody, Sąd, jeżeli to usprawiedliwienie za słuszne uzna, może jest karę umorzyć.

154. Przystępując do słuchania świadków, czy to dobrowolnie czy na wezwanie stawających, Sędzia napomni ich, aby zeznali prawdę; po zeznaniu zaś zapyta, czy są gotowi zaprzysiądz, że to co zeznali jest prawdą.

155. Świadkowie w tym tylko przypadku obowiązani są zeznania swoje stwierdzić przysięgą, jeżeli strona, przeciw której zeznali, tego się domaga.

156. Gdy strona powołuje się na świadectwo mieszkańców obcej gminy, a ci dobrowolnie się nie stawili; wtedy Sąd, jeżeli ich wysłuchanie za potrzebne uzna, ułoży na piśmie pytania, na jakie mają być słuchani, i prześle je, przy odezwie, temu Sądowi, któremu świadkowie są podlegli, prosząc o przyjęcie od nich zeznań na takowe pytania, w obecności stron.

157. Odezwe o przesłuchanie świadków, Sąd powierzy jednej ze stron, która ją wręczy właściwemu Sądowi i ustnie poprosi o wyznaczenie terminu; Sąd wyznaczwszy termin, zawiadzi na takowy tak świadków jak obie strony.

158. Świadkowie będą słuchani, choćby jedna ze stron lub obie nie stawily się na termin przez Sąd oznaczony.

159. Odpowiedzi świadków zapisane będą na tej samej odezwie, i mogą być zwrócone Sądowi który o to wzywał, przez tę stronę, która ją przyniosła.

160. Jeżeli powód nie ma, ani dowodów piśmiennych, ani świadków; może żądać, aby pozwany zaprzysiągł, że mu nie winien tego czego się od niego upomina.

Еслиж истецъ доказаль, что ему отвѣтчикъ долженъ, а отвѣтчикъ утверждаетъ, что его уже удовлетворилъ, то можетъ требовать, чтобы истецъ присягнулъ, что не получилъ удовлетворенія.

Сторона, отъ которой требуется присяга, можетъ предложить взаимно, чтобы противникъ подтвердилъ самъ присягою свое показаніе (twierdzenie).

161. Если тотъ, отъ кого, на основаніи предшешей 160 ст., требуется присяга, не принимаетъ оной, и не требуетъ ея взаимно отъ противной стороны, а также, если тотъ, отъ кого требуется присяга взаимно, не исполнить ея; то они обвиняются въ искѣ.

162. Когда сторона, неимѣющая никакихъ доказательствъ, желаетъ подтвердить свое показаніе присягою, то Судья долженъ ей отказать въ этомъ.

163. Если доказательства недостаточны, а Судъ, по соображеніи представленныхъ обстоятельствъ, имѣетъ поводъ предполагать, что дѣло могло такъ происходить, какъ одна изъ сторонъ утверждаетъ; то онъ отъ себя можетъ назначить присягу той изъ сторонъ, которая извѣстна по своей честности и хорошему поведенію, или которая представила лучшія доказательства. Еслижъ она присяги не исполнить, то обвиняется въ искѣ.

164. Назначая присягу, Судъ долженъ поступать осторожно, чтобы не допустить призывать Имя Божіе понапрасну.

165. Всякій разъ, когда имѣетъ быть исполнена присяга, Судъ опредѣляетъ слова, которыя должны быть произнесены присягающимъ для прекращенія спора окончательно. Слова или форму присяги (rota), Судья долженъ внести въ судебную книгу, прочесть имѣющей присягать сторонѣ, и спросить ее, соглашается ли она присягнуть по

Если повѣдъ удowodnik, że mu się co od pozwanego należy, a pozwany utrzymuje, że go już zapłacił; może on żądać, aby powód zaprzysiął że nie jest zaspokojony.

Strona od której żądana jest przysięga, może żądać nawzajem, żeby przeciwnik sam zaprzysiął swoje twierdzenie.

161. Ten, od kogo, na mocy poprzedzającego Artykułu 160, żądana jest przysięga, jeżeli jej nie przyjmuje, ani też żąda nawzajem od przeciwnika, albo ten od kogo przysięga wzajemnie jest żądaną, jeżeli nie chce jej wykonać; upadnie w swęj sprawie.

162. Jeżeli strona nie mająca żadnych dowodów, sama oświadczy, że chce zaprzysiądź to co twierdzi; Sędzia nie może pozwolić na taką przysięgę.

163. Jeżeli dowody są niedostateczne, a Sąd, po rozważeniu przywiedzionych okoliczności, znajdzie powody do przypuszczenia, że mogło się tak stać jak jedna lub druga strona przedstawia; może od siebie naznaczyć przysięgę téj stronie, która jest znaną z uczciwości i dobrego prowadzenia się, lub która lepsze przedstawiła dowody. Jeżeli zaś strona nie wykona téj przysięgi, upadnie w swęj sprawie.

164. Sąd naznaczając przysięgę, postępować ma z rozważą, aby Imienia Bożego niedopuszczyć wzywać nadaremnie.

165. Do każdej przysięgi Sąd zaraz ułoży rotę, czyli słowa, które przysięgający ma wymówić, i któreby spór między stronami zachodzący stanowczo rozstrzygały. Rotę taką Sędzia w księdze sądowej zapisze, odczyta stronie mającej przysięgać, i zapyta, czy chce przysiądź na te słowa. Jeżeli odpowie że chce, przysięga niezwłocznie będzie

этимъ словамъ. Въ случаѣ согласія, она немедленно приводится къ присягѣ, съ соблюденіемъ правилъ въ слѣдующихъ статьяхъ означенныхъ.

166. Для привода къ присягѣ лицъ Католическаго или Греко-Уническаго вѣроисповѣданія, Судья можетъ пригласить мѣстнаго Приходскаго Священника. Если приглашенный Священникъ явится, то ему предоставляется исполнить весь обрядъ по составленной формѣ присяги.

167. Въ случаѣ, если Священникъ не явится, Судья отбираетъ присягу самъ.

168. Равнымъ образомъ Судья самъ приводитъ къ присягѣ лица протестантскаго вѣроисповѣданія.

169. Лица такихъ вѣроисповѣданій, по которымъ присяга совершается въ церкви, отсылаются къ Священнику по принадлежности, съ просьбою привести ихъ къ присягѣ, по составленной формѣ.

170. До привода къ присягѣ, Судья долженъ напомнить сторонамъ присягающей о святости сего обряда, объ ответственности передъ Богомъ, и о наказаніи за лжеприсягу. За симъ, если Судья самъ приводитъ къ присягѣ, то кладетъ на столъ Распятіе, сторона, имѣющая присягнуть, становится на колѣни, и положивъ руку на Распятіе, повторяетъ за Судьею слова присяги вслухъ.

171. Лица протестантскаго вѣроисповѣданія присягаютъ стоя, приподнявъ руку.

172. Евреи присягаютъ по своему обряду.

173. Когда стороны не могутъ согласиться о цѣнѣ спорнаго предмета, количествѣ вознагражденія, или о цѣнѣ того, что одна отъ другой требуетъ, то Судья или самъ производитъ оцѣнку, или назначаетъ для сего Лавниковъ, смотря по удобству.

одебрана, подлугъ przepisów w następujących artykułach zawartych.

166. Dla odebrania przysięgi od osoby wyznania katolickiego, lub grecko-unickiego, Sędzia może zaprosić miejscowego proboszcza lub jego zastępcę. Jeżeli zaproszony Duchowny przybędzie, Sędzia jemu zda cały obrządek odebrania przysięgi na słowa już ułożone.

167. Jeżeli Duchowny nie przybędzie, Sędzia sam odbierze przysięgę.

168. Również Sędzia sam odbierać będzie przysięgę od osób wyznania ewangelickiego.

169. Osoba takiego wyznania, w którym przysięga odbiera się w kościele, odesłana będzie do właściwego Duchownego, z prośbą, aby od niej odebrał przysięgę na rotę przez Sąd ułożoną.

170. Przed odebraniem przysięgi, Sędzia upomni tego, kto ją ma wykonać, o świętości przysięgi, odpowiedzialności przed Bogiem, i karze doczesnej za krzywoprzysięstwo. Następnie, jeżeli sam odbiera przysięgę, położy Krucyfix na stole, a strona, która ma przysiąc, uklęknie, i położywszy rękę na Krucyfixie, powtarzać będzie głośno za Sędzią słowa przysięgi.

171. Osoby wyznania ewangelickiego przysięgać będą stojąc, z podniesioną ręką do góry.

172. Starozakonni będą przysięgali podług swego obrzędu.

173. Jeżeli strony nie mogą się zgodzić na wartość przedmiotu spornego, albo wysokość wynagrodzenia, albo na cenę tego o co jedna od drugiej się upomina; Sąd albo sam to oszacuje, albo wyznaczy do tego Ławników, jeżeli to za stosowne uzna.

174. Во всехъ случаяхъ, когда, для опредѣленія цѣны спорнаго предмета, нужно его осмотрѣть на мѣстѣ, то для сего Судъ, или отправляется самъ, или отправляетъ Лавниковъ, которые производятъ осмотръ и оцѣнку.

175. Для осмотра на мѣстѣ и оцѣнки, Судья назначаетъ день и часъ, или время дня, и приглашаетъ обо стороны явиться къ сему сроку въ означенное мѣсто.

176. Если одна изъ сторонъ или обо не явятся, то осмотръ и оцѣнка производятся безъ нихъ.

177. Въ спорахъ о завладѣнн чужею землею, Судъ во всякомъ случаѣ самъ производитъ осмотръ спорнаго мѣста, по правиламъ, выше въ ст. 91-ой означеннымъ.

178. Когда по разсмотрѣнн доказательствъ предметъ спора и права сторонъ объяснились, то Судья спрашиваетъ мнѣнн Засѣдательей о томъ, какое постановитъ рѣшеніе. Сие онъ можетъ, буде признаетъ нужнымъ, сдѣлать на единѣ, и потому, или переходитъ съ Засѣдателями въ другую комнату для совѣщанн, или приказываетъ всемъ находящимся въ судебной комнатѣ удалиться изъ оной.

179. Рѣшеніе постановляется единогласно, или по большинству голосовъ членовъ Суда.

180. Рѣшеніе объявляется самимъ Судьею немедленно по постановленн оного, въ присутствіи всехъ лицъ, находящихся тогда въ Судѣ.

181. Въ рѣшенн Судъ можетъ означить, когда оно должно быть исполнено, соображаясь въ семъ случаѣ, какъ съ состояніемъ должника, такъ и съ обстоятельствами, ниже въ ст. 191—194 указанными.

182. Если рѣшеніе состоялось по такому дѣлу, котораго Судъ гминный не рѣшаетъ окончательно, и стороны имѣютъ право жаловаться на сие рѣшеніе Суду уѣздному; то Судья, объявивъ рѣшеніе, спрашиваетъ въ тожъ время

174. Пекроѣ, для ocenienia przedmiotu sporu, okaże się potrzeba obejrzenia go na miejscu; Sąd albo sam zezdzie na grunt, albo wyznaczy Ławników, którzy przedmiot obejrzą i oszacują.

175. Do obejrzenia na miejscu i oszacowania, Sędzia wyznaczy dzień i godzinę albo porę dnia, i wezwie obie strony, aby się stawiły na ten termin w miejscu oznaczonym.

176. Gdyby jedna ze stron, albo i obie nie stawiły się, przedmiot będzie obejrzany i oszacowany bez nich.

177. W sporach o przywłaszczenie cudzego gruntu, Sąd winien w każdym razie sam obejrzyć miejsce sporne, stosownie do przepisów wyżej w Art. 91 wskazanych.

178. Skoro po rozpoznaniu dowodów, przedmiot sporu i prawa stron wyjaśnione zostały; Sędzia zapyta Ławników sądowych o zdanie, jaki wydać wyrok. Jeżeliby widział tego potrzebę, może to zrobić na osobności, i w tym celu albo się sam z Ławnikami sądowymi oddali do drugiego pokoju dla narady, albo każe wszystkim obecnym ustąpić z izby sądowej.

179. Wyrok wydany będzie podług tego, na co się zgodzą wszyscy członkowie, albo większość członków.

180. Wyrok, niezwłocznie po jego wydaniu, będzie przez samego Sędziego ogłoszony, w obec wszystkich osób w Sądzie wtedy znajdujących się.

181. Sąd może być oznaczyć w wyroku, kiedy ma być wykonany: przyczem będzie miał wzgląd na położenie dłużnika i na okoliczności niżej w Art. 191—194 przywiezione.

182. Jeżeli Sąd gminny wydał wyrok w sprawie, której nie sądzi ostatecznie, i stronom służy prawo zażalenia tego wyroku do Sądu powiatowego; Sędzia ogło-

обе стороны, довольны ли они решением, или намерены обратиться в Судъ уездный.

183. Если стороны объявили, что довольны решением, то оно считается окончательным; буде же которая либо из них намерена обратиться в Судъ уездный, то Судья выдает ей выписъ решения изъ судебной книги (ст. 186), и объявляет, чтобы она немедленно представила жалобу в уездный Судъ, и, до истечения десяти дней, принесла от Писаря сего Суда вызовъ для противной стороны. Еслиж по минованіи 10-ти дней, она вызова не представить, то решение гминнаго Суда признается окончательнымъ и подлежит исполненію.

184. Судья обязанъ вписать или приказать вписать решение в установленную для сего книгу, прежде приступа къ другому дѣлу, или буде другихъ дѣлъ не имѣется, прежде чѣмъ члены Суда оставятъ судебную комнату.

185. Если стороны примирились, или если решение Суда есть окончательное, то въ книгѣ означаются: названія сторонъ, мѣсто ихъ жительства, требованія и условія примиренія или решения Суда.

186. Когдажъ решение состоялось по такому дѣлу, которое не подлежитъ окончательному разбирательству гминнаго Суда, и стороны, или одна изъ нихъ, объявили, что намерены жаловаться Суду уездному; то, при запискѣ решения въ книгу, означается сверхъ того: какія доказательства стороны представили, что показали свидѣтели, буде они были допрашиваемы; если принята присяга, то какими словами; если произведенъ осмотръ мѣста, то что найдено при осмотрѣ; если оцѣнка производилась, то кто ее производить, и какая сумма оцѣнки. Во всякомъ же случаѣ, въ решенияхъ сего рода нужно означить, на какомъ основаніи оныя Судомъ постановлены,

свѣдѣніи, записаны въ книгу, и, когдажъ вынесенъ будетъ окончательный вырокъ, запыта заразъ обе стороны, czy poprzestają na wyroku, czy też chcą się odwołać do Sądu powiatowego.

183. Jeżeli strony oświadczyły, że na wyroku poprzestają, wyrok uważa się za ostateczny; jeżeli zaś która z nich zamierza się odwołać do Sądu powiatowego, Sędzia wyda jej wypis wyroku z księgi sądowej (Art. 186), i oznajmi, aby niezwłocznie zaniósła skargę do Sądu powiatowego, i przed upływem dni dziesięciu, przyniosła od pisarza tegoż Sądu pozew po stronę przeciwną. Gdyby odwołujący się w ciągu dni dziesięciu pozwu nie przedstawił, wyrok Sądu gminnego uważa się za ostateczny i ulega wykonaniu.

184. Każdy wyrok będzie przez Sędziego, lub z jego zlecenia, zapisany w księdze na to przeznaczonęj, i to zanim Sąd do innęj sprawy przystąpi, a w braku spraw innych, zanim się rozejdzie.

185. Jeżeli się strony pogodziły, albo jeżeli wyrok Sądu jest ostateczny; do księgi będą wniesione: nazwiska stron, miejsce ich zamieszkania, ich żądania i warunki zgody, albo też wyrok Sądu.

186. Jeżeli zaś wyrok zapadł w takiej sprawie, która nie podlega ostatecznemu rozpoznaniu Sądu gminnego, i strony, lub jedna z nich, oświadczyły, że zamierzają zanieść skargę do Sądu powiatowego; w takim razie, przy zapisaniu wyroku w księdze sądowej, wymienia się w niej oprócz tego: jakie dowody strony przedstawiły; co zeznali świadkowie, jeżeli byli słuchani; jeżeli była odebrana przysięga, to na jaką rotę; jeżeli było obejrzenie naoczne, jaki stan rzeczy przy obejrzeniu znaleziono; jeżeli oszacowanie miało miejsce, kto je dopełnił i jaką oznaczył wartość. W każdym zaś razie, w wyrokach tego rodzaju ma być oznaczone, na jakich pobudkach Sąd je oparł.

Подобныя же основанія могутъ быть помѣщаемы и при запискѣ окончательныхъ рѣшеній (ст. 185), буде Судья найдеть сіе удобоисполнимымъ.

187. Во всѣхъ случаяхъ, когда которая либо изъ сторонъ проситъ о выдачѣ ей выписи рѣшенія изъ книги по ея дѣлу, Судья распорядится, чтобы она была удовлетворена немедленно. Выписи составляются на простой бумагѣ, а за каждую взывается съ просителя, въ пользу гминнаго фондуша, 15 коп. Людей бѣдныхъ Судья властенъ освободить отъ взноса сего платежа.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

О исполненіи рѣшенія.

188. Коль скоро гминный Судъ постановилъ окончательное рѣшеніе; или хотя и неокончательное, но стороны при объявленіи рѣшенія остались имъ довольны; или же если которая либо изъ нихъ, сказавъ при объявленіи рѣшенія, что будетъ жаловаться Суду уѣздному, не представила, въ десяти-дневный срокъ, вызова въ сей Судъ противной стороны; то та изъ нихъ, которая по рѣшенію объявлена другой выдать что нибудь, заплатить или сдѣлать, должна сіе исполнить сама, и согласно съ тѣмъ, какъ въ рѣшеніи постановлено, не ожидая пока тотъ, кто выигралъ, станетъ о томъ напоминать.

189. Если кто не получаетъ удовлетворенія; то можетъ обратиться въ Судъ, и просить о исполненіи рѣшенія мѣрами принужденія; но ни въ какомъ случаѣ не долженъ брать что нибудь самовольно у своего должника, или причинить ему какую либо обиду.

Подобнезъ побудки mogą być zamieszczane i przy zapisaniu w księdze wyroków ostatecznych (Art. 185), jeżeli Sędzia uzna to za stosowne.

187. We wszystkich przypadkach, gdy którakolwiek ze stron prosi o wydanie sobie wypisu z księgi, wyroku w sprawie swęj zapadłego, Sędzia zarządzi, aby bezzwłoki prośbie téj zadosyć się stało. Wypisy wydają się na prostym papierze, za opłatą na fundusz gminy kopiejek piętnastu. Od téj opłaty Sędzia mocen jest uwolnić stronę z powodu ubóstwa.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O wykonaniu wyroku.

188. Jeżeli Sąd gminny wydał wyrok ostateczny; lub jeżeli strona, przy ogłoszeniu wyroku, na nim poprzestała; albo téż oświadczywszy, że zamierza zanieść skargę do Sądu powiatowego, pozwu od Pisarza tegoż Sądu, w ciągu dni dziesięciu nie przedstawiła; wtedy ta strona, która zobowiązana została wydać co, zapłacić, albo zrobić, powinna to sama wykonać, wedle tego, jak w wyroku nakazano, nie czekając, aż ten co wygrał będzie się o to upominał.

189. Kto mając wyrok za sobą, nie otrzymał uiszczenia; może się udać do Sądu z prośbą o wykonanie wyroku środkami przymusowemi; lecz w żadnym razie nie powinien zabierać co samowolnie swemu dłużnikowi, albo mu krzywdę jaką wyrządzać.

190. Когда кто просить о исполненіи рѣшенія, то Судъ прежде всего принимаетъ во вниманіе, почему оно не исполнено, по невозможности или по нерадѣнію, или же по упрямству, и дѣлаетъ соотвѣтственные тому распоряженія.

191. Когда дѣло идетъ о возвращеніи хлѣба, или другихъ земледѣльческихъ произведеній, и Суду извѣстно, что у должника сихъ произведеній не имѣется; то онъ можетъ дать должнику отсрочку, до времени когда они будутъ собраны, или приказываетъ заплатить деньгами, по торговымъ цѣнамъ или по оцѣнкѣ.

192. Если удовлетвореніе по рѣшенію должно состоять въ уплатѣ другому извѣстной суммы денегъ, и должникъ не въ состояніи заплатить ихъ безотлагательно; то Судъ можетъ назначить соотвѣтственный срокъ, одинъ или болѣе, для уплаты по частямъ, смотря по тому, когда должникъ можетъ имѣть деньги. Отсрочка въ семь случаевъ не можетъ простираться болѣе года.

193. Если должникъ не въ состояніи удовлетворить своего кредитора, по ему слѣдуютъ отъ хозяина, или отъ кого либо въ предѣлахъ судебной гмины, деньги, или хлѣбъ, или другія вещи; то Судъ можетъ приказать Солтысу, чтобы онъ получилъ изъ сихъ денегъ или вещей, сколько слѣдуетъ по рѣшенію, и отдалъ тому, кому онъ присужденъ.

Еслибы Солтысу въ томъ было отказано; то Судья приглашаетъ того кто отказалъ, для объясненія, и когда окажется, что онъ дѣйствительно долженъ, то постановляетъ срокъ, въ который имѣетъ послѣдовать удовлетвореніе.

194. Во всѣхъ случаяхъ, когда Судъ допускаетъ какое либо облегченіе для должника; то можетъ, буде найдеть сіе нужнымъ, приказать Солтысу, или одному изъ Лавниковъ, имѣть надзоръ надъ хлѣбомъ, скотомъ и вообще

190. Jeżeli kto prosi o wykonanie wyroku, Sąd przede wszystkim rozważy, dla czego nie został wykonany: czy dla niemożności, czy przez niedbalstwo, albo też upór, i wedle tego wyda stosowne rozporządzenia.

191. Jeżeli Sąd, skazując na wydanie zboża lub innych płodów, wie że ich skazany nie ma; może odłożyć wydanie do czasu zwykłych zbiorów, albo też skazać na zapłacenie, podług ceny targowej, lub podług oszacowania.

192. Jeżeli wykonanie wyroku polega na zapłaceniu pewnej summy pieniężnej, a dłużnik nie jest w stanie zaraz jej uiścić; Sąd może oznaczyć odpowiedni termin, lub rozłożyć należność na raty, wedle możności dłużnika: w takim razie odwłoka w wypłacie nie może przenosić jednego roku.

193. Jeżeli dłużnik nie jest w stanie uiścić się wierzycielowi, a należą mu się od gospodarza, lub innego mieszkańca gminy sądowej, pieniądze, zboże, albo inne rzeczy; Sąd może nakazać Soltysovi, żeby odebrał z tych pieniędzy lub rzeczy, tyle ile podług wyroku przypada, i oddał stronie, która zasądzenie pozyskała.

Gdyby Soltysovi tego odmówiono; Sędzia wezwie tego kto odmawia przed siebie, celem wyjaśnienia: a przekonawszy się, że od niego należność przypada, oznaczy termin w którym ma się uiścić.

194. Ilekroć Sąd czyni jaką ulgę dłużnikowi, może, gdyby widział tego potrzebę, poruczyć Soltysovi lub Lawnikowi nadzór nad zbożem, bydłem i w ogólności ruchomości.

надъ движимыми вещами должника, чтобы онъ ихъ не отчуждалъ тайно, въ ущербъ кредитору.

195. Когда нѣтъ повода къ облегченіямъ, а кредиторъ требуетъ удовлетворенія; то Судья приказываетъ Солтысу, или одному изъ Лавниковъ, отправиться въ сопровожденіи двухъ свидѣтелей въ жилище должника, и, буде онъ имъ не выдастъ того, что отъ него слѣдуетъ, исполнить рѣшеніе въ слѣдующемъ порядкѣ:

когда дѣло идетъ о возвращеніи хлѣба, или другихъ движимыхъ вещей; то Солтысъ съ свидѣтелями берутъ сии предметы, и отдаютъ ихъ кредитору;

когдажъ взыскиваются деньги; то они берутъ изъ имущества должника разные предметы, сколько по ихъ соображенію нужно, чтобы продавъ оныя, исполнить удовлетворить кредитора.

196. Не могутъ быть подвергаемы аресту (заѣте), для продажи на удовлетвореніе кредитора, слѣдующіе предметы:

кровать, постель и бѣлье, какъ должника, такъ жены его и дѣтей, съ нимъ живущихъ;

платье ихъ нужное для обыкновеннаго употребленія; всякаго рода съѣстные припасы, приготовленные для употребленія, въ томъ числѣ и скотъ нужный для пропитанія должника съ семействомъ;

ремесленные орудія и станки, необходимыя для получения дохода на пропитаніе;

книги и инструменты, нужные для производства промысла, коимъ должникъ занимается.

197. Если должникъ владѣть землею по праву собственности, или вѣчнаго владѣнія, то все, что нужно для веденія и полноты хозяйства, не можетъ быть взято для продажи отдѣльно, на удовлетвореніе кредитора.

мымъ majątkiem должника, aby tenże nie zbywał go pokatnie ze stratą dla wierzyciela.

195. Jeżeli nie ma powodu do ulgi, a wierzyciel domaga się zaspokojenia; Sędzia nakaze Sołtysowi lub Ławnikowi, aby z dwoma świadkami udał się do mieszkania dłużnika, i jeżeli ten nie wyda tego co od niego zasądzono, aby wyrok wykonał w sposób następujący:

gdy idzie o oddanie zboża, lub innych rzeczy ruchomych; Sołtys wraz z świadkami zabiorą te przedmioty i oddadzą je wierzycielowi;

gdy zaś idzie o zapłatę pieniędzy; zajmą z majątku dłużnika różne przedmioty, ile podług ich zdania będzie tego potrzeba, aby z sprzedaży onych, wierzyciel był w zupełności zaspokojony.

196. Nie mogą być zajęte dla sprzedaży, na zaspokojenie wierzyciela, następujące przedmioty:

łóże, pościel i bielizna dłużnika, tudzież jego żony i dzieci z nim mieszkających;

odzież ich do codziennego użytku potrzebna;

wszelkie artykuły żywności do użycia przygotowane, do czego się liczy i bydło do wyżywienia dłużnika i jego rodziny potrzebne;

narzędzia rzemieślnicze i warsztaty, nieodzownie potrzebne do zarabiania na życie;

książki i instrumenta, potrzebne mu w jego powo-

łaniu;

197. Właścicielowi albo posiadaczowi wieczystemu ziemi, nie może być zajmowane, dla oddzielnej sprzedaży na korzyść wierzyciela, wszystko to, co jest potrzebne do prowadzenia i całości gospodarstwa.

Но когда и земля его имѣть быть продана по взысканію, то тогда все можетъ быть продано вмѣстѣ съ нею, а должнику оставляются необходимые предметы, выше въ ст. 196 указанные.

Случаи, въ коихъ взысканіе можетъ быть обращено на недвижимое имущество, и порядокъ сего взысканія, изложены ниже въ ст. 218—236 сего Устава.

198. Споры о томъ, что можетъ быть взято на удовлетвореніе кредитора, рѣшятся гминнымъ Судомъ окончательно.

199. Вещь, взятая у должника, можетъ быть ему возвращена, ежели онъ въ продолженіе недѣли представить Солтысу то, что слѣдуетъ съ него въ силу рѣшенія. Сіе правило не относится къ случаямъ, когда арестъ наложенъ на предметы, подверженные скорой порчѣ, которые должны быть проданы безотлагательно.

По истеченіи недѣли безъ удовлетворенія, взятія вещи продаются по распоряженію Судьи, по правиламъ, ниже въ ст. 214—217 означеннымъ.

Не запрещается должнику представить слѣдующее отъ него удовлетвореніе, до самой продажи взятыхъ у него предметовъ, и получить ихъ обратно; но онъ долженъ тогда заплатить, кому слѣдуетъ, издержки, буде онъ понесены на содержаніе сихъ предметовъ, доставку оныхъ въ надлежащее мѣсто, и проч.

200. Если изъ вырученныхъ отъ продажи денегъ, нельзя уплатить всего, что слѣдуетъ по рѣшенію, то Судья приказываетъ взять еще у должника другой предметъ, на основаніи предшедшихъ правилъ.

201. Если должникъ, по упорству только, не хочетъ исполнить рѣшенія, и дозволяетъ себѣ сопротивляться Солтысу, когда онъ съ свидѣтелями приступилъ къ исполненію

Gdyby i ziemia miała być przedana, za długi, wtedy wszystko to może być sprzedane łącznie z ziemią, a dłużnikowi pozostawione będą przedmioty niezbędne, wyżej w Art. 196 wymienione.

Przypadki w których publiczna sprzedaż majątku nieruchomego nastąpić może, i sposób tej sprzedaży, wskazane są poniżej w Art. 218—236 niniejszej Ustawy.

198. Spory o to, co może być zajęte na zaspokojenie wierzyciela, rozstrzygane będą przez Sąd gminny ostatecznie.

199. Rzeczy zajęte będą dłużnikowi zwrócone, jeżeli w ciągu tygodnia złoży Soltysovi to, na co został skazany. Przepis ten nie stosuje się do przypadku, kiedy zajęte zostały przedmioty prędkiemu zepsuciu ulegające, które winny być niezwłocznie sprzedane.

Po bezskutecznym upływie tygodnia, rzeczy, zajęte z rozporządzenia Sędziego, będą sprzedane stosownie do przepisów poniżej w Art. 214—217 oznaczonych.

Wolno dłużnikowi złożyć to na co został skazany, aż do samej sprzedaży zajętych przedmiotów, i takowe odebrać; lecz wtedy winien zapłacić komu należy kosztu, jeżeli jakie były poniesione na utrzymanie tych przedmiotów, dostawienie ich na miejsce sprzedaży, i t. p.

200. Gdyby zebranemi z sprzedaży pieniędzmi, nie można było zapłacić wszystkiego, co się wedle wyroku należy; Sędzia każe zająć dłużnikowi inne jeszcze przedmioty, z zachowaniem wyżej postanowionych przepisów.

201. Jeżeliby dłużnik, jedynie przez upór, nie chciał wyroku wykonać, i stawiał opór Soltysovi, gdy ten ze świadkami do wykonania przystępował, Sędzia gminny,

оного; то, по донесенію ихъ, гминный Судья можетъ отнестись къ Узъдному Начальнику, объ отправленіи въ гмину одного или двухъ солдатъ, на счетъ должника, для присутствования и защиты при исполненіи ршенія.

Но буде Судья найдетъ сіе достаточнымъ, можетъ, не требуя военной помощи, ограничиться увѣщаніемъ должника, и склонить его къ добровольному повиновенію.

202. Когда, по ршенію, должникъ обязанъ исполнить какую либо работу, и къ назначенному времени сего не сдѣлаетъ, единственно по упорству; то Судья также, буде найдетъ сіе необходимымъ, обращается къ Узъдному Начальнику, о доставленіи военной помощи.

203. Еслибы должникъ дозволилъ себѣ причинить какія либо насилія, Солтысу, или Лавнику, или военнымъ; то онъ препровождается въ Судъ узъдный для наказанія.

204. Указаннымъ выше порядкомъ должны быть исполняемы также мировыя сдѣлки, когда стороны помирились въ судъ и условились о томъ, что кому слѣдуетъ.

205. Ршенія узъднаго суда, состоявшіяся по жалобамъ на ршенія гминнаго Суда, исполняются также по выше означенному порядку, тѣмъ самымъ гминнымъ Судомъ, на который принесена была жалоба.

ГЛАВА ТРЕТЬЯ.

О объявленіяхъ (Obwieszczeniach).

206. Ежели по правиламъ сего Устава, представится надобность объявить о чемъ либо въ гминѣ; то Судья приготавливаетъ письменное объявленіе, и приказываетъ Солтысу прочесть оное въ слухъ, въ воскресный день, на погос-

в skutku ich doniesienia, może odnieść się do Naczelnika powiatu, o przysłanie do gminy jednego lub dwóch żołnierzy, na koszt dłużnika, dla obecności i pomocy przy wykonaniu wyroku.

Jeżeli jednakże Sędzia uzna to za dostateczne, może, nie żądając pomocy wojskowej, upomnieć tylko dłużnika i skłonić do uległości.

202. Jeżeliby kto był skazany na wykonanie jakiej roboty, i jedynie przez upór, w czasie oznaczonym takowej nie wykonał; Sędzia, jeżeli to uzna za konieczne, uda się również do Naczelnika powiatu, o dodanie pomocy wojskowej.

203. Dłużnik, któryby się dopuścił gwałtowności, przeciw Sołtysowi, Ławnikowi, albo przeciwko pomocy wojskowej; będzie odesłany po ukaranie do Sądu powiatowego.

204. Sposobem wyżej opisanym, wykonywane także będą dobrowolne ugody, kiedy się strony przed Sądem pogódzą, i ułożą o to, co się komu należy.

205. Wyroki Sądu powiatowego, zapadłe w skutek odwołania się od wyroków Sądów gminnych, wykonywane będą również sposobem wyżej opisanym, przez ten sam Sąd gminny, który wydał wyrok zaskarżony.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O obwieszczeniach.

206. Niekroć, podług przepisów niniejszej Ustawy, ma być o czem w gminie ogłoszone; Sędzia przygotowuje obwieszczenie na piśmie, i poleci Sołtysowi, aby je w nie-

ть, у приходской церкви, во время выхода народа по окончании Богослужения.

207. Объявление может быть читаемо кѣмъ либо другимъ, но всегда въ присутствіи Солтыса.

208. Прочитавъ объявление, Солтысъ долженъ отмѣтить на немъ день публикаціи, и скрѣпить своею подписью. Если Солтысъ не умѣетъ грамотъ, то о исполненіи публикаціи долженъ лично засвидѣтельствовать Судья, при возвращеніи объявленія; тогда Судья отмѣчаетъ о публикаціи собственноручно на томъ же объявленіи.

209. Если объявление должно быть сдѣлано троекратно, то оно читается въ три, слѣдующіе одинъ за другимъ, воскресные дни, и Солтысъ свидѣтельствуетъ объ исполненіи послѣ каждой публикаціи.

210. Въмѣсто Солтыса, Судья можетъ назначить для публикаціи одного изъ Лавниковъ, или присутствовать при оной лично.

211. Судья можетъ, по своему усмотрѣнію, принять и другія сверхъ того мѣры, чтобы дать объявленію болѣе гласности. Для сего, онъ можетъ приказать прочесть объявление на ярмаркѣ, рынкѣ, или въ приходскій праздникъ, по окончаніи Божественной службы. Во всякомъ случаѣ однакожъ объявление должно быть публикуемо въ воскресные дни.

212. Если Судья получить отзывъ отъ сосѣдняго Суда, о публикаціи какого либо объявленія; то онъ обязанъ поступить по вышеуказанному порядку. Объявление же, вмѣстѣ съ отмѣткою о исполненіи, возвращается тому, отъ кого оно поступило.

213. Когда въ губернскихъ вѣдомостяхъ находится объявление о продажѣ земли, или о другомъ предметѣ, и свѣденіе о томъ можетъ быть полезно для жителей гми-

dziele, przed kościołem parafialnym, zgromadzonemu ludowi przeczytał, zaraz po skończoném nabożeństwie.

207. Obwieszczenie może być przeczytane przez kogo innego, ale zawsze w przytomności Soltysa.

208. Po przeczytaniu obwieszczenia, Soltyś naznaczy na nim dzień ogłoszenia i poświadczy swoim podpisem. Jeżeli pisać nie umie, poświadczy ustnie przed Sędzią dopełnienie obwieszczenia takowego, a Sędzia, o ogłoszeniu, na témże obwieszczeniu, własnoręczną uczyni wzmiankę.

209. Jeżeli obwieszczenie ma być ogłoszone trzykrotnie, czytane będzie przez trzy idące po sobie niedziele, i takie każde ogłoszenie, będzie oddzielnie poświadczane przez Soltyśa.

210. Do ogłoszenia obwieszczeń, Sędzia może wyznaczyć jednego z Ławników, zamiast Soltyśa, albo znajdować się przy tém osobiście.

211. Sędzia może, wedle własnego uznania, używać nadto innych środków, żeby obwieszczenie więcéj było ogłoszone. W tym celu może nakazać ogłosić obwieszczenie, na jarmarku, na targu, albo w czasie odpustu po skończoném nabożeństwie. W każdym jednak razie, obwieszczenie powinno być ogłoszone w dniu niedzielnym.

212. Jeżeli Sędzia otrzyma odezwę od sąsiedniego Sądu, o ogłoszenie jakiego obwieszczenia; winien postąpić w sposób powyżej przepisany. Obwieszczenie zaś, z poświadczeniem, jako istotnie ogłoszone zostało, będzie zwrócone Sądowi, który je nadesłał.

213. Gdyby w Dziejniku gubernialnym umieszczone było obwieszczenie o sprzedaży gruntu, lub innym przedmiocie, o którym wiadomość może być pożyteczna miesz-

ны; то Судья приказывает его опубликовать означеннымъ выше порядкомъ.

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ.

О судебной продажѣ имуществъ.

ОТДѢЛЕНИЕ ПЕРВОЕ.

О судебной продажѣ имущества движимаго.

214. Продажа движимыхъ вещей, по правиламъ сего Устава назначенныхъ въ продажу, можетъ быть произведена по вольной цѣнѣ, когда торговая ихъ цѣна извѣстна, или когда кто предлагаетъ за нихъ цѣну Судомъ назначенную.

215. Если же на мѣстѣ нѣтъ покупателя, или когда нельзя съ точностію опредѣлить стоимости вещей; то онѣ, по распоряженію Суда, высылаются на ближайшую ярмарку, или на рынокъ, подъ надзоромъ благонадежнаго лица.

Вещи, которыя не могутъ быть удобно, или безъ поврежденія, переносимы на рынокъ, продаются на мѣстѣ, послѣ троекратныхъ о томъ объявленій.

216. О времени и мѣстѣ продажи уведомляется хозяинъ оныхъ, чтобы, ежели пожелаетъ, присутствовалъ при продажѣ; но за неявкой его продажа не останавливается.

217. Изъ денегъ вырученныхъ отъ продажи, Судъ вычитаетъ издержки на производство ея, буде какія были понесены, а съ остаткомъ поступаетъ, сообразно съ правиломъ, въ ст. 232 о продажѣ недвижимости, постановленнымъ.

kańcom gminy, Sędzia każe je ogłosić w sposobie wyżej wskazanym.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O sprzedaży sądowej majątków.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

O sprzedaży sądowej rzeczy ruchomych.

214. Rzeczy ruchome, na mocy niniejszég Ustawy na sprzedaż przeznaczone, mogą być sprzedane z wolnej ręki, gdy wiadomą jest ich cena targowa, albo gdy kto za nie daje cenę przez Sąd oznaczoną.

215. Jeżeli na miejscu nikt rzeczy kupić nie zechce, lub gdy nie można z pewnością oznaczyć ich wartości; Sąd każe je wysłać na najbliższy jarmark lub targ, pod dozorem osoby zaufanej.

Rzeczy nie dające się łatwo przenosić, lub których przeniesienie grozi uszkodzeniem, będą sprzedane na miejscu, za poprzedniem ogłoszeniem trzykrotnych obwieszczeń.

216. Właściciel rzeczy, zawiadomiony będzie o czasie i miejscu sprzedaży, aby był przy niej obecnym, jeżeli zechce. Gdyby jednak nie przybył, sprzedaż się przez to nie wstrzymuje.

217. Jeżeli z powodu sprzedaży poniesione były jakie koszty; Sąd potrąci je z pieniędzy otrzymanych, a z pozostałą resztą postąpi stosownie do przepisów w Art. 232, o sprzedaży nieruchomości postanowionych.

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРОЕ.

О судебной продажѣ имущества недвижимаго.

218. Въ гминномъ Судѣ могутъ быть продаваемы, судебнымъ порядкомъ, недвижимыя имущества, состоящія въ предѣлахъ судебной гмины, когда пространство принадлежащей къ онымъ земли не больше 30-ти десятинъ, или двухъ уволокъ, и когда строенія оцѣнены при застрахованіи отъ огня не выше 300 рублей. Продажа большихъ недвижимыхъ имуществъ производится Судомъ уѣзднымъ.

219. Судебной продажѣ въ гминномъ Судѣ подлежатъ всѣ недвижимыя имущества, не взирая на то, принадлежать ли онѣ владѣльцу на правѣ собственности, или на правѣ вѣчной аренды, на правѣ чиншевомъ, и проч.

220. Судебная продажа, по частнымъ долгамъ, допускается не иначе, какъ на основаніи рѣшенія гминнаго Суда, на которое не можетъ быть приносима жалоба въ Судъ уѣздный, или на основаніи договора, составленнаго нотаріальнымъ порядкомъ, или въ гминномъ Судѣ, когда въ семь договорѣ владѣлецъ обязался заплатить известную сумму, съ подчиненіемъ себя мѣрамъ взысканія (pod exekucyą), а срокъ платежа прошелъ уже.

Гминный Судъ можетъ подвергнуть недвижимостъ продажѣ, также на основаніи рѣшенія высшаго Суда, когда ему будетъ представлено свидѣтельство сего Суда, что рѣшеніе вошло въ законную силу.

221. Судебная продажа недвижимаго имущества, по частнымъ долгамъ, не можетъ быть допускаема:

когда для удовлетворенія кредитора, достаточными окажутся мѣры, выше въ ст. 188—205 указанныя, и

ODDZIAŁ DRUGI.

O sprzedaży sądowej nieruchomości.

218. W Sądzie gminnym mogą być sprzedawane sądownie nieruchome majątki, w obrębie gminy sądowej położone, jeżeli należąca do nich ziemia nie przenosi trzydziestu dziesiątyn czyli dwóch włók rozległości, i jeżeli budowle, przy ubezpieczeniu ich od ognia, ocenione zostały nie wyżej nad rubli trzysta. Sprzedaż większych majątków nieruchomych, odbywać się będzie w Sądzie powiatowym.

219. Sprzedaży sądowej w Sądzie gminnym ulegają wszelkie nieruchomości, bez względu na to, czy są posiadane prawem własności, czy prawem wieczystej dzierżawy, czynszowém, i t. p.

220. Sprzedaż sądowa za dług prywatny, nie może być dopuszczona inaczej, jak na mocy wyroku Sądu gminnego, od którego by nie służyło odwołanie do Sądu powiatowego, albo też w skutek umowy przed regentem, albo przed Sądem gminnym zawartéj, w której posiadacz nieruchomości zobowiązał się do zapłacenia pewnej summy pod exekucyą, a termin wypłaty już upłynął.

Sąd gminny może także wystawić na sprzedaż nieruchomość, na mocy wyroku Sądu wyższego, za złożeniem sobie świadectwa tegoż Sądu, że wyrok stał się prawomocnym.

221. Sprzedaż sądowa nieruchomości, za dług prywatny, nie może być dopuszczoną:

jeżeli środki w Art. 188—205 oznaczone, okażą się dostatecznymi dla zaspokojenia wierzyciela;

когда долгъ можетъ быть покрытъ произведеніями одного года, доставляемыми недвижимымъ имуществомъ должника, въ предѣлахъ судебной гмины состоящимъ, и должникъ сии произведенія предназначаетъ на удовлетвореніе кредитора. Но въ семъ послѣднемъ случаѣ, Судъ наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ сего обязательства.

222. Когда Судъ, получивъ требованіе о взысканіи, не находитъ другаго средства удовлетворить кредитора, какъ только чрезъ продажу недвижимаго имущества должника; то прежде наложенія ареста (заягіе), Судья вызываетъ должника, и объявляетъ ему: что если онъ въ продолженіе 30-ти дней не удовольствуетъ кредитора, или не представить въ Судъ денегъ для него; то его недвижимое имущество будетъ продано судебнымъ порядкомъ. Съ симъ вмѣстѣ Судья поручаетъ Солтысу наблюдать за скотомъ и движимостію должника вообще, чтобы онъ ихъ не отчуждалъ въ тайнѣ.

223. Если по прошествіи 30-ти дней, кредиторъ, не получивъ удовлетворенія, снова явится съ требованіемъ о взысканіи; то Судъ назначаетъ трехъ Лавниковъ, которые осматриваютъ имущество, и доставляютъ Суду свидѣніе: сколько по ихъ мнѣнію оно приноситъ чистаго дохода въ годъ, сколько стоятъ строенія, скотъ и земледѣльческія орудія.

224. Къ осмотру имущества приглашается также владѣлецъ; но если онъ не явился, то оцѣнка производится безъ него.

225. За симъ Лавники, производившіе осмотръ, владѣлецъ, и кредиторъ, приглашаются въ Судъ, и по совокупномъ совѣщаніи съ членами Суда, опредѣляютъ, за сколько имущество можетъ быть продано, и когда торги

либо jeżeli całkowita należność może być zaspokojoną z jednorazowych zbiorów z nieruchomości dłużnika, w obrębie gminy położonych, a dłużnik zbiory te na rzecz wierzyciela przeznacza. Lecz w tym ostatnim razie Sąd dopilnuje, aby zobowiązanie to było ściśle wykonane.

222. Gdy Sąd, otrzymawszy żądanie o exekucyą, nie widzi innego sposobu zaspokojenia wierzyciela, jak przez wystawienie nieruchomości na sprzedaż; wtedy, przed zajęciem nieruchomości, Sędzia wezwie dłużnika, i zapowie mu, że jeżeli w przeciągu trzydziestu dni nie zaspokoi wierzyciela, albo nie złoży dla niego w Sądzie należnej ilości; nieruchomość jego na sprzedaż sądową będzie wystawiona. Poleci zarazem Soltysovi czuwać nad inwentarzami i ruchomościami dłużnika, aby ich nie zbywał pokątnie.

223. Gdy po trzydziestu dniach, wierzyciel, nie będąc zaspokojonym, powtórnie stawia się i żąda ściągnięcia od dłużnika należności; Sąd wyznaczy trzech Ławników, którzy majątek obejrzą, i dostarczą Sądowi wiadomości, ile, według ich mniemania, przynosi czystego dochodu rocznie; ile warte są budowle, inwentarze i narzędzia rolnicze.

224. Do obejrzenia majątku dłużnik będzie także wezwany; gdyby jednak nie stawiał się, oszacowanie odbędzie się bez niego.

225. Następnie Sąd wzywa Ławników, którzy obejrżeli nieruchomość, właściciela, i wierzyciela: i ci, po wspólnej naradzie z członkami Sądu, naznaczają cenę, za jaką majątek może być przedany, oraz termin sprzedaży, obie-

будутъ производиться, назначая для сего такое время, когда, по мѣстнымъ обычаямъ, на имущества сего рода бываетъ наиболѣе покупателей. Разногласіе, возникшее при означеніи цѣны имущества, или срока продажи, разрѣшается гминнымъ Судомъ.

226. Когда цѣна имущества опредѣлена, и означенъ день для торговъ; то готовится въ тожь время объявленіе съ означеніемъ въ ономъ:

1. чье имущество подвергается продажѣ и гдѣ оно состоитъ;

2. какая обширность земли, какія находятся строенія, скотъ и другія принадлежности, продаваемые вмѣстѣ съ землею;

3. какія и кому слѣдуютъ съ сего имущества повинности, и сколько платится податей;

4. во сколько имущество оцѣнено; наконецъ

5. въ который день и въ какомъ Судѣ торги будутъ производиться.

Объявленія сего рода публикуются три раза, какъ въ мѣстной, такъ и въ сосѣднихъ гминахъ; буде же продаваемое имущество цѣною свыше 150 рублей, то и въ губернскихъ вѣдомостяхъ.

227. Въ день, для торговъ назначенный, когда явились покупщики, Судья читаетъ или прикажетъ прочесть объявленіе, и спрашиваетъ покупателей, кто изъ нихъ желаетъ предложить за сие имущество цѣну выше оцѣненной. Кто предложитъ наибольшую сумму, тотъ признается приобретателемъ; но обязанъ не далѣе, какъ въ продолженіе 10-ти дней, заплатить въ Судъ всю сумму.

228. Когда явились къ торгамъ лица, о коихъ Судъ не имѣетъ увѣренности, въ состояніи ли онѣ заплатить за

ражая taki dzień, w którym, stosownie do miejscowych zwyczajów bywa najczęściej mających chęć kupna takich majątków. Gdyby na cenę majątku, albo na dzień licytacji nie było zgody, Sąd gminny rzecz rozstrzygnie.

226. Skoro cena majątku już ustanowioną została, i dzień sprzedaży wyznaczony; Sąd gminny przygotowuje obwieszczenie, w którym wymieni:

1. czyja nieruchomość wystawia się na sprzedaż, i gdzie jest położoną;

2. jaka jest jej rozległość, jakie w niej budowle, inwentarz żywy, i inne przynależności wraz z gruntem sprzedawane;

3. jakie do jej posiadania przywiązane są obowiązki, i na czyją korzyść, oraz wiele z niej opłaca się podatków;

4. jaka cena do sprzedaży oznaczona; наконецъ:

5. w jakim terminie i przed którym Sądem odbywać się będzie licytacja.

Obwieszczenie to będzie ogłoszone trzykrotnie, tak w miejscowej jak w sąsiednich gminach; jeżeli zaś majątek na sprzedaż wystawiony ma wyższą cenę nad 150 rsr., ogłoszone także będzie w Dzienniku gubernialnym.

227. W terminie do sprzedaży wyznaczonym, gdy się zgłoszą chęć kupna mający; Sędzia przeczyta albo poleci przeczytać obwieszczenie, i zapyta obecnych, kto chce dać cenę wyższą nad tę, jaka do sprzedaży oznaczona została. Temu co najwięcej postąpi, Sąd przysądzi nieruchomość; lecz nabywca najdaléj w przeciągu dni dziesięciu winien złożyć Sądowi całą postapioną cenę.

228. Gdy do licytacji zgłosiły się osoby, o których Sąd nie ma pewności, czy są w stanie zapłacić za majątek

продаваемое имущество; то Судья может потребовать, чтобы онъ, прежде торговъ, представилъ въ задатокъ твердую часть оценочной суммы.

229. На имущества барщинныя, или чиншевыя, допускаются къ торгамъ только земледельцы.

230. По окончаніи торговъ, записывается въ судебную книгу рѣшеніе, въ которомъ изъясняется: что такое-то имущество, по такому-то поводу, продано съ публичнаго торга, такому-то лицу, за столько-то, и что вслѣдствіе того прежній владѣлецъ долженъ ему выдать все купленное.

231. Вводъ во владѣніе производится Солтысомъ, который имѣетъ право приказать прежнему владѣльцу, оставить имущество, а въ случаѣ неповиновенія, и вывести его оттуда силою и вынести его вещи.

232. Изъ денегъ вырученныхъ отъ продажи, Судья вычитаетъ издержки на припечатаніе объявленій, удовлетворяетъ кредитора слѣдующею ему суммою, а остатокъ выдаетъ прежнему владѣльцу проданнаго имущества.

Когдажъ имущество продано для раздѣла между наследниками, или по малолѣтству наследника, или по другому поводу; то, за вычетомъ издержекъ, остатокъ выдается наследникамъ, или хранится въ Банкѣ Польскомъ, или обращается, на основаніи правилъ сего Устава, согласно съ цѣлю, для которой продажа произведена.

233. Если на торгахъ, въ срокъ въ объявленіи назначенный, покупщиковъ не было; то Судья публикуетъ объявленіе одинъ разъ, въ мѣстной и сосѣднихъ гминахъ, и въ ономъ назначаетъ новый срокъ для торговъ, но не ближе, какъ чрезъ двѣ недѣли по опубликованіи объяв-

на продажъ выставiony; Седzia może zażądać, aby przed przystąpieniem do licytacji, złożyły jako zadatek, czwartą część ceny w obwieszczeniu oznaczonej.

229. Do nabycia osad pańszczyznianych lub czynszowych, Sąd dopuści tylko rolników.

230. Po dokonanej sprzedaży, zapisany zostanie w księdze sądowej wyrok, w którym wymienione będzie: jaki majątek i dla jakiej przyczyny przez licytacją sprzedany został, jakiej osobie, i za jaką sumę; i w którym będzie postanowione, że w skutku tego, poprzedni właściciel winien osobie tej wydać kupiony majątek w całości.

231. Soltyś wprowadzi nabywcę w posiadanie: przy czem ma prawo nakazać poprzedniemu właścicielowi, aby z majątku ustąpił, a w razie nieposłuszeństwa, wyrugować go i usunąć jego rzeczy.

232. Z otrzymanego za przedaną nieruchomość szacunku, Sąd potrąci kosztów obwieszczeń, zapłaci należność przypadającą wierzycielowi, a resztę, jakaby pozostała, wyda temu czyja nieruchomość była przedana.

Gdy nieruchomość przedana została dla podziału pomiędzy spadkobiercami, lub z powodu małoletności spadkobiercy, albo z innej przyczyny; wówczas, po potrąceniu kosztów, reszta szacunku oddaną będzie spadkobiercom, lub złożoną w Banku Polskim, albo będzie użyta podług przepisów niniejszej Ustawy, odpowiednio celowi, dla którego sprzedaż nastąpiła.

233. Gdy w terminie w obwieszczeniu oznaczonym, nikt się do kupna nie zgłosił; Sąd ogłosi raz jeden obwieszczenie w miejscowej i przyległych gminach, i wyznaczy w niem nowy termin sprzedaży, lecz nie bliższy jak za dwa tygodnie po ogłoszeniu obwieszczenia w miejscowej gminie

нія въ мѣстной судебной гминѣ. Въ сей срокъ имущество продается указаннымъ выше порядкомъ.

254. Если торги не состоялись, потому, что покупщики считали оцѣнку преувеличенною, и никто не предложилъ даже оцѣночной суммы; то Судъ, буде признаетъ ихъ замѣчания основательными, можетъ уменьшить цѣну, и произвести торги, или въ тотъ же день между тѣми же покупщиками, или назначить новый срокъ, порядкомъ въ предшедшей статьѣ указаннымъ.

255. Ежели тотъ, за кѣмъ имущество осталось на торгахъ, не заплатитъ всей покупной суммы въ продолженіе 10-ти дней со дня торговъ; то Судъ назначаетъ новый срокъ, на основаніи правила ст. 233, и продаетъ имущество означеннымъ выше порядкомъ, хотя бы кто предложилъ цѣну меньше той, которая состоялась на прежнихъ торгахъ.

256. Но въ случаѣ продажи имущества на вторыхъ торгахъ за меньшую цѣну, Судъ пополняетъ ее, до сравненія съ прежде предложенною, задаткомъ неисправнаго покупщика, и вычитаетъ изъ онаго издержки по вторичнымъ торгамъ, а оставшіяся за симъ часть задатка причисляетъ къ гминному фонду.

ГЛАВА ПЯТАЯ.

О актахъ, которые могутъ быть составляемы въ гминномъ Судѣ.

257. Въ гминномъ Судѣ могутъ быть заключаемы такіе лишь договоры, цѣна которыхъ не превышаетъ 150 рублей.

судовой. Въ томъ terminie sprzedaż majątku nastąpi, w sposobie wyżej przepisany.

254. Gdy sprzedaż nie przyszła do skutku, z powodu, że mający chęć kupna cenę do sprzedaży oznaczoną uważali za zbyt wysoką, i nikt tej nawet ceny nie postąpił; w takim razie, Sąd, jeżeli uzna ich uwagi za uzasadnione, może zmniejszyć cenę i odbyć licytację, albo w tymże samym dniu, pomiędzy temi samemi kupującymi, albo wyznaczyć nowy termin, w sposobie, w poprzednim artykule oznaczonym.

255. Gdyby ten, kto postąpił na licytacji najwyższą cenę, nie zapłacił jej w ciągu dni dziesięciu od dnia licytacji; Sąd wyznaczy nowy termin, podług przepisu Art. 233 i odbędzie sprzedaż majątku, w sposobie wyżej wskazanym, chociażby kto ofiarował cenę niższą od postąpionej na poprzedniej licytacji.

256. W razie, gdyby nieruchomości na powtórnej licytacji była sprzedana za mniejszą cenę; Sąd ze złożonego zadatku przez nabywcę, który ceny nie dopłaca, doda to co do poprzedniej ceny niedostaje, potrąci téż koszt powtórnej sprzedaży, a resztę, gdyby z zadatku pozostała, przyłączy do funduszu gminnego.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O aktach, które w Sądzie gminnym sporządzane być mogą.

257. W Sądzie gminnym zawierane być mogą takie tylko umowy, których przedmiot nie przenosi stu pięćdziesięciu rubli srebrem.

238. Стороны, желающія заключить письменный договоръ о куплѣ, арендѣ, займѣ или наймѣ, или о другомъ какомъ либо предметѣ, должны явиться въ гминный Судъ лично.

Если сдѣлку заключаетъ замужняя женщина, то она должна явиться вмѣстѣ съ мужемъ.

239. Если ни Судья, ни кто либо изъ Засѣдателей не знаютъ одной или обѣихъ сторонъ; то неизвѣстная имъ сторона должна привести съ собою двухъ извѣстныхъ кому либо изъ нихъ свидѣтелей, для удостовѣренія въ тождествѣ ея.

240. Могутъ однакожъ отъ неизвѣстныхъ лицъ быть принимаемы такія обязательства, предметомъ которыхъ есть личная работа, какъ-то наемъ для жатвы, для копанія рововъ и т. п.

241. Всякое обязательство должно быть внесено въ предназначенную для сего судебную книгу, и скрѣплено въ книгѣ подписью сторонъ, Судьи и присутствующихъ при заключеніи оного Засѣдателей.

По внесеніи акта въ судебную книгу, и прежде подписанія оного договаривающимися сторонами, гминный Судья читаетъ въ слухъ все, что въ книгу записано, и спрашиваетъ стороны, не желаютъ ли онѣ прибавить къ сему что нибудь, или же что либо измѣнить; и сполняетъ такія требованія, означая ихъ въ концѣ акта, и означивъ также во всякомъ случаѣ, что актъ былъ прочитанъ сторонамъ. За симъ только предлагаетъ актъ къ ихъ подписанію.

242. Тѣ, которые удостовѣрили въ тождествѣ лица, заключающаго обязательство, должны быть означены въ самомъ актѣ обязательства, и также подписываются въ книгѣ.

258. Страны, чѣмъ заврѣе умовѣ на писмѣ, о купно, продажѣ, дзержавѣ, позычку, роботу, або виннымъ jakimъ предметомъ, станѣ повинны особісче до Саду гминного.

Jeżeli umowę chce zawrzeć kobieta zameżna, powinna przybyć do Sądu razem z mężem.

259. Jeżeli ani Sędzia, ani żaden z Ławników nie zna stron, albo jednej z nich; strona nie znana winna przyprowadzić z sobą do Sądu dwóch świadków, znanych któremukolwiek członkowi Sądu, którzyby poświadczyli, że jest rzeczywiście tym, za kogo się podaje.

240. Mogą jednak od nieznajomych być przyjmowane takie umowy, gdzie idzie tylko o robotę; jak np. kiedy się kto najmuje do żniwa, do kopania rowów i t. p.

241. Każda umowa wpisana będzie do księgi na to przeznaczonej, i podpisana w księdze, przez strony, Sędziego, i Ławników sądowych, którzy przy niej byli obecni.

Po wniesieniu aktu do księgi, przed podpisaniem go przez strony zawierające umowę, Sędzia przeczyta głośno to co do księgi zapisano, i zapyta strony, czy nie życzą sobie dodać co jeszcze albo zmienić; zapisze w końcu aktu co by jeszcze żądały, i w każdym razie uczyni wzmiankę, że akt stronom był przeczytany. Potem dopiero przedstawi im akt do podpisu.

242. Ci, co poświadczyli tożsamość stron, będą w umowie wymienieni, i także w księdze się podpiszą.

243. Если которая либо изъ сторонъ не умѣетъ писать; то она, вмѣсто подписи, ставитъ перомъ знаки, а Судья записываетъ ея фамилию, съ отмѣкою, что положившій сии знаки писать не умѣетъ.

244. Подпись Засѣдателей удостовѣряетъ въ томъ только, что обязательство, записанное въ книгѣ, действительно было заключено въ Судѣ и въ ихъ присутствіи.

245. Обязательства могутъ быть заключаемы и предъ однимъ Судьею, но не иначе, какъ при двухъ вѣры достойныхъ свидѣтеляхъ, которые присутствуютъ при заключеніи обязательства, и подписываются въ книгѣ.

246. Подпись свидѣтелей значить тоже что подпись Засѣдателей (ст. 244).

247. Лица свидѣтельствовавшія въ тождествѣ сторонъ, могутъ вмѣстѣ съ тѣмъ быть свидѣтелями при заключеніи сдѣлки.

248. Въ гминномъ Судѣ могутъ также быть составляемы записи: о назначеніи приданого дочери, о выдѣлѣ имущества кому либо изъ дѣтей, о дареніи кому либо имущества, и о распоряженіяхъ на случай смерти.

249. Записи, въ предшедшей статьѣ означенныя, могутъ быть составляемы только отъ имени такихъ владѣльцевъ, коихъ имущества состоятъ не болѣе какъ изъ одной уволоки, или 15-ти десятинъ земли, или же коихъ цѣна не превышаетъ 450 рублей.

Симъ однакоже никому не воспрещается совершить записи у нотариуса, по установленному порядку, буде сего пожелаетъ.

250. Къ составленію записей примѣняются правила выше сего въ ст. 238, 239, 241 и 244 постановленныя. Судья съ своей стороны наблюдаетъ, чтобы распоряженія владѣльца были вносимы въ судебную книгу въ томъ са-

243. Gdy która ze stron pisać nie umie, zamiast podpisu położy piórem znaki, a Sędzia wpisze jej nazwisko ze wzmianką że pisać nie umie.

244. Podpis Ławników sądowych znaczy to tylko, że umowa taka, jaka jest w księdze zapisana, była rzeczywiście w ich obecności w Sądzie zawarta.

245. Umowy mogą być zawierane i przed samym Sędzią, ale nieinaczej, jak przy dwóch wiarogodnych świadkach, którzy będą obecni przy zawarciu umowy i podpiszą się w księdze.

246. Podpis świadków znaczy to samo, co podpis Ławników sądowych (Art. 244).

247. Ci co świadczyli o tożsamości stron, mogą być zarazem świadkami umowy.

248. W Sądzie gminnym, mogą być także sporządzane akta: w przedmiocie wyznaczenia córce posagu, wydzielienia majątku któremu z dzieci, darowizny, oraz rozporządzeń na przypadek śmierci.

249. Akta w poprzednim artykule wymienione, mogą być sporządzane przez tych tylko posiadaczy, których majątki nie przenoszą jednej włóki czyli piętnastu desiatyn ziemi, albo nie mają więcej wartości, jak czterysta pięćdziesiąt rubli srebrem.

Wszakże nie wzbrania się nikomu sporządzać aktów powyższych przed Rejentem, w zwykłej formie, jeżeli sobie tego życzy.

250. Prawidła wyżej w Art. 238, 239, 241 i 244 objęte, stosują się również do spisywania aktów powyższych. Sędzia ze swęj strony baczyć będzie, aby rozporządzenia

момъ, по возможности, видѣ, какъ онъ объявилъ ихъ, т. е. тѣмъ же словами.

251. Записи составляются не иначе, какъ въ полномъ присутствіи гминнаго Суда. Когдажъ кто либо пожелаетъ сдѣлать распоряженіе на случай смерти, то долженъ сверхъ сего пригласить въ Судъ двухъ Лавниковъ, по своему выбору.

РАЗДѢЛЪ ВТОРОЙ.

Судопроизводство по деламъ судно-полицейскимъ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

О порядкѣ разсмотрѣнія и сужденія дѣлъ судно-полицейскихъ.

I. О разсмотрѣніи и сужденіи судно-полицейскихъ дѣлъ, по жалобамъ обиженныхъ.

252. Кто хочетъ принести жалобу гминному Суду о противозаконномъ дѣяніи, противъ его, или имущества его; тотъ долженъ объявить о томъ словесно Суду той гмины, въ которой учинено сіе дѣяніе.

253. Если виновный есть житель мѣстной судебной гмины; то Судья, выслушавъ жалобу, назначаетъ срокъ для явки обѣихъ сторонъ, приказываетъ обиженному представить на сей же срокъ свидѣтелей, или иныя доказательства, на которыя онъ ссылается, и вручаетъ ему приказаніе къ Солтысу той деревни, въ которой живетъ виновный, вызвать его въ Судъ на сей назначенный срокъ, и внушить ему, чтобы онъ также привелъ съ собою сви-

вѣдѣтеля, внесенные были до книги такъ какъ же учинилъ, то- jest темъ самими выразами.

251. Akta w Art. 248 wymienione, mogą być sporządzone jedynie przed całym składem Sądu gminnego. Ktoby zaś chciał uczynić rozporządzenie na przypadek śmierci, winien przyzwać do Sądu jeszcze dwóch Ławników, wedle własnego wyboru.

DZIAŁ DRUGI.

Postępowanie policyjno-karne.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O sposobie rozpoznawania i sądzenia spraw policyjno-karnych.

I. O rozpoznawaniu i sądzeniu spraw policyjno-karnych, na skargę pokrzywdzonego.

252. Kto chce kogo zaskarżyć do Sądu gminnego o czyn nieprawny, popełniony względem niego, lub na jego majątku; oświadczy o tém ustnie Sędziemu tej gminy, w której czyn ten popełniony został.

253. Jeżeli obwiniony jest mieszkańcem tejże gminy sądowej; Sędzia, wysłuchawszy skargi, naznaczy termin do stawienia się obu stron, poleci pokrzywdzonemu przyprowadzić na ten termin świadków, albo przynieść inne dowody na jakie się powołuje, wyda do rąk jego rozkaz do Soltyśa wsi, w której mieszka obwiniony, aby go na termin do Sądu wezwał i zalecił mu przyprowadzić z sobą świadków,

дѣтелей, или принесъ нужныя для оправданія доказательства.

Вызывая кого либо въ Судъ, Солтисъ долженъ объявить ему, кто жалуется на него и о чемъ именно.

254. Если обвиненный на срокъ не явится, и Солтисъ засвидѣтельствуетъ, что онъ точно вызывалъ его; то Судъ подвергаетъ неявившагося взысканію отъ 15 до 75 коп., назначаетъ новый срокъ, и велитъ на сей срокъ доставить обвиненнаго въ Судъ. Если виновный оправдается, что он не могъ явиться къ сроку по болѣзни, или по другой причинѣ; то Судъ, буде признаетъ сію отговорку уважительною, вправѣ сложить съ него взысканіе.

255. Въ случаѣ, когда кто обвиняется въ кражѣ, или нарушеніи общественнаго спокойствія, или вообще въ такихъ проступкахъ, за которые виновный можетъ быть подвергнутъ аресту или тѣлесному наказанію; Судья властенъ приказать доставить обвиняемаго въ Судъ безотлагательно.

256. Если обвиняемый не имѣетъ жительства въ мѣстной судебной гминѣ, но находится въ ея предѣлахъ; то Судья можетъ, и во всѣхъ иныхъ случаяхъ, приказать доставить его въ Судъ безотлагательно.

257. Не запрещается сторонамъ, какъ обиженной, такъ и обвиняемой, явиться въ Судъ добровольно.

258. Когда обѣ стороны на лицо, то Судъ слушаетъ сперва жалобщика, а потомъ обвиняемаго.

259. Если при такомъ взаимномъ объясненіи дѣла, обвиняемый добровольно признался; то Судъ въ то же время постановляетъ рѣшеніе.

260. Когда обвиняемый не признается, и утверждаетъ, что обвиненіе на него взведено ложно, что онъ сего не дѣлалъ, или что вовсе не былъ на мѣстѣ, гдѣ противо-

албо доставить inne dowody jakie mieć może na swoje usprawiedliwienie.

Soltys, wzywając oskarzonego do Sądu, winien go zarazem uwiadomić kto go skarży i o co.

254. Gdyby oskarżony na termin nie stanął, a Soltys poświadczył że go wezwał; Sąd wymierzy na niestawiającego karę od piętnastu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek, nowy termin nazaczy i oskarżonego na termin Soltysowi dostarczyć każe. Jeżeli oskarżony usprawiedliwi się, że na terminie pierwszym, dla choroby lub innéj przyczyny, stanąć nie mógł; Sąd, jeżeli usprawiedliwienie to za słuszne uzna, mocen jest karę umorzyć.

255. W razie, gdy kto oskarżony jest o kradzież, naruszenie spokojności publicznej, lub w ogólności o wykroczenie, za które może być skazany na areszt lub karę cielesną, Sędzia mocen jest nakazać, aby go niezwłocznie dostawiono do Sądu.

256. Gdy oskarżony nie ma mieszkania w miejscowej gminie sądowej, lecz się znajduje w jej obrębie; Sędzia mocen jest i we wszystkich innych przypadkach nakazać, aby go niezwłocznie dostawiono do Sądu.

257. Wolno jest stronom, tak skarżącemu jak obwionemu, stawić się w Sądzie dobrowolnie.

258. Gdy obie strony są obecne, Sąd wysłucha na przód tego kto skarży, a potem oskarzonego.

259. Jeżeli, przy takim przesłuchaniu, oskarżony dobrowolnie przyzna się do winy; Sąd niezwłocznie wyrok wyda.

260. Jeżeli zaś oskarżony nie przyznaje się, i twierdzi, że skarga przeciw niemu zanesiona jest fałszywą, że on tego nie uczynił o co jest oskarżony, lub, że nie był wcale

законное дѣяніе учинено; то Судъ допрашиваетъ свидѣтелей, и рассматриваетъ другія доказательства, буде они имѣются, и по достаточномъ объясненіи дѣла, постановляетъ свое рѣшеніе.

261. Показаніе двухъ свидѣтелей составляетъ доказательство; но Судъ можетъ допрашивать и большее ихъ число, когда сіе нужно для разъясненія дѣла.

Свидѣтели вызываются и отъ нихъ отбираются показанія, порядкомъ въ ст. 152—154 означеннымъ.

262. Свидѣтелемъ можетъ быть тотъ только, кто не по слухамъ, а самъ лично знаетъ о томъ, о чемъ его спрашиваютъ, и который заслуживаетъ довѣрія.

263. Свидѣтель долженъ показывать по чистой совѣсти. Онъ тогда только приводится къ присягѣ, когда сего требуетъ противная сторона.

Присяга отъ свидѣтелей принимается, съ соблюденіемъ правилъ выше въ ст. 166—172 указанныхъ.

Лица, недостигшія шестнадцатилѣтняго возраста, хотя и могутъ быть допрашиваемы для объясненія дѣла, но онѣ къ присягѣ не допускаются.

264. Еслибы оказалось, что кто либо изъ свидѣтелей передъ Судомъ показалъ неправду, но безъ присяги; то Судъ подвергаетъ его:

или денежному взысканію отъ 75 коп. до 1 руб. 50 коп.;

или аресту, на время отъ 1-го до 3-хъ дней.

265. Если свидѣтелей нѣтъ, и обвиненный не признается, или когда показанія свидѣтелей не заслуживаютъ полного довѣрія, или же свидѣтель только одинъ; то въ такомъ случаѣ Судъ можетъ подвергнуть виновнаго наказанію, когда, на основаніи собранныхъ уликъ, вполне убѣдится, что обвиняемый совершилъ проступокъ, въ ко-

мѣстѣ, въ которомъ зашло wykroczenie; wtedy Sąd zbada świadków i rozpozna inne dowody, jeżeli jakie są, i po dostatecznymъ wyjaśnieniu sprawy, wyrok swój wyda.

261. Zeznanie jednozgodne dwóch świadków stanowi dowód prawny, lecz Sąd może badać większą ich liczbę, gdy to do wyjaśnienia sprawy jest potrzebnemъ.

Świadkowie będą wzywani i zeznania ich będą przyjęte w sposobie w Art. 152—154 oznaczonymъ.

262. Świadkiem może być ten tylko, kto nie z wieści, lecz sam osobiście, wie o tém o co go pytają i który na wiarę zasługuje.

263. Świadek winien zeznawać według sumienia. Przysięgać wtedy tylko jest obowiązany, gdy się tego strona domaga.

Przy odebraniu przysięgi od świadków, winny być zachowane przepisy powyżej w Art. 166—172 objęte.

Osoby nie mające jeszcze szesnastu lat wieku, chociaż mogą być słuchane dla wyjaśnienia sprawy, jednak do przysięgi dopuszczone być nie mogą.

264. Gdyby się okazało, że który świadek, bez przysięgi badany, fałszywie przed Sądem zeznał; Sąd gminny skáže go:

albo na karę pieniężną od siedmdziesięciu pięciu kopiejek do rubla jednego kopiejek pięćdziesięciu;

albo na areszt od jednego do trzech dni.

265. Gdy świadków nie ma, a obwiniony nie przyznaje się, albo gdy zeznania świadków nie zasługują na zupełną wiarę, albo téż gdy jest jeden tylko świadek; Sąd i wtedy może obwinionego skazać na karę, jeżeli na mocy zebranych poszlak powoźmie zupełne przekonanie, że on popełnił wykroczenie o które go oskarżono; gdy np. znale-

торомъ онъ обвиняется: когда, напиримръ, у него найдена вещь отыскиваемая истцомъ, и онъ не докажетъ, что приобрѣлъ ее законнымъ образомъ; или если его видѣли въ томъ мѣстѣ и въ то время, когда совершенъ проступокъ, и онъ не можетъ объяснить удовлетворительнымъ образомъ причины своей тамъ бытности; или когда у него отнято въ то время какое либо орудіе, платье или другой фантъ.

266. Если кто жалуется на жителя чужой судебной гмины, который не находится въ то время въ предѣлахъ мѣстной гмины; то Судъ допрашиваетъ свидѣтелей, коихъ жалующійся представилъ, или разсматриваетъ другія доказательства, и буде жалобу его найдетъ основательною, относится письменно въ тотъ Судъ, коему обвиняемый подвѣдомъ, и передаетъ ему сіе дѣло; а жалующемуся объявляетъ, чтобы онъ туда обратился.

267. Ежели совершенъ проступокъ, но виновный не извѣстенъ; то жалобы обиженныхъ записываются только въ книгу для свѣдѣнія, на случай открытія виновнаго. Когда же совершено болѣе важное преступленіе; Судья извѣщаетъ о томъ мѣстную полицію, для зависящихъ отъ нея распоряженій.

268. Ежели обиженный требуетъ вознагражденія убытковъ, и стороны не согласились добровольно о количествѣ онаго; то Судъ въ правѣ, или опредѣлить количество вреда и вознагражденія за оный, или назначить для произведенія оцѣнки Лавниковъ, и рѣшить дѣло, на основаніи ст. 129 и 130, порядкомъ, для гражданскихъ дѣлъ предписаннымъ.

269. При постановленіи рѣшеній по проступкамъ, наблюдаются правила, выше въ ст. 178—187, о рѣшеніяхъ дѣлъ гражданскихъ, постановленные.

ziono u niego rzecz, której pokrzywdzony poszukuje, a nie dowiedzie że ją nabył prawnym sposobem; lub gdy go widziano w miejscu i w czasie spełnionego wykroczenia, a nie może dostatecznie usprawiedliwić, dlaczego tam się znajdował; lub gdy w tym czasie zabrano mu jakie narzędzie, odzież, lub inny fant.

266. Jeżeli kto oskarży mieszkańca obcej gminy, który wówczas nie znajduje się w obrębie gminy miejscowej; Sąd wysłucha świadków, przez skarżącego stawionych, albo rozpozna inne dowody, i jeżeli skargę za uzasadnioną poczyta, odniesie się na piśmie do Sądu, któremu obwiniony podlega, odstąpi mu sprawę, a skarżącemu oznajmi, aby się tam udał.

267. Jeżeli sprawca jakiego wykroczenia nie jest wiadomy, skarga pokrzywdzonego wpisuje się do księgi, jedynie dla wiadomości, na przypadek wykrycia winnego. Jeżeli zaś spełnione zostało większe przestępstwo, Sędzia doniesie miejscowej policji dla przedsięwzięcia właściwych kroków.

268. Jeżeli skarżący żąda wynagrodzenia szkody, a strony nie zgodziły się dobrowolnie na jego wysokość; Sąd albo sam szkodę oszacuje i wynagrodzenie ustanowi, albo wyznaczy Ławników do oszacowania, i rzecz rozstrzygnie, z zastosowaniem się do Art. 129 i 130, sposobem dla spraw cywilnych przepisany.

269. Przy wydawaniu wyroków w sprawach o wykroczenia, zachowane będą przepisy co do wyroków w sprawach cywilnych, wyżej w Art. 178—187 wskazane.

II. О разсмотрѣніи и сужденіи дѣлъ судно-полицейскихъ по донесенію полиціи.

270. Если кто либо изъ чиновъ мѣстной полиціи замѣтитъ или узнаетъ о такомъ проступкѣ, который, на основаніи сего Устава, подлежитъ вѣдомству гминнаго Суда; то самъ долженъ собрать нужныя доказательства, и представить ихъ въ Судъ, вмѣстѣ съ обвиняемымъ, буде онъ задержанъ, или, на основаніи ст. 255 и 256, можетъ быть доставленъ Суду безъ вызова.

271. Показаніе Солтыса о учиненіи проступка, основанное на личномъ его убѣжденіи, признается достаточнымъ доказательствомъ для наказанія виновнаго.

272. Въ мѣстахъ, гдѣ существуютъ присяжные лѣсники или полевые стражи (polowi i gajowi), показанія ихъ о такихъ проступкахъ, коихъ они были очевидцами, составляютъ также достаточное доказательство.

273. Если обвиняемый полиціею утверждаетъ, что онъ вовсе не дѣлалъ того, въ чемъ его обвиняютъ, то Судъ дозволяетъ ему въ назначенный срокъ поставить свидѣтелей, или представить нужныя, по роду дѣла, доказательства.

274. Если обвиняемый на срокъ не явится, или не приведетъ свидѣтелей, или не опровергнетъ обвиненія сдѣланнаго полиціею; то Судъ рѣшаетъ дѣло по донесенію полиціи и по заслуживающимъ уваженія обстоятельствамъ.

275. Правила, выше въ ст. 253 и слѣдующихъ означенныя, относятся также къ дѣламъ, разсматриваемымъ по донесенію полиціи.

II. O rozpoznaniu i sądzeniu spraw karnych na doniesienie policji.

270. Jeżeli kto do składu miejscowej policji należał, dostrzeże lub dowie się o wykroczeniu, które na mocy niniejszej Ustawy podlega rozpoznaniu Sądu gminnego; winien sam zebrać potrzebne dowody i przedstawić je Sądowi, razem z obwinionym, jeżeli ten został przytrzymanym, lub na mocy Art. 255 i 256, może być dostawionym do Sądu, bez poprzedniego wezwania.

271. Zeznanie Soltysa o wykroczeniu, na osobistém jego przeświadczeniu się oparte, jest dostatecznym dowodem do ukarania obwinionego.

272. Tam gdzie są ustanowieni przysięgli gajowi i polowi, zeznania ich względem wykroczeń, które sami widzieli, będą również dostatecznym dowodem.

273. Jeżeli jednak oskarżony przez policję, twierdzi, że wykroczenia o jakie jest obwiniony nie spełnił; Sąd pozwoli mu stawić na to świadków, albo przedstawić inny dowód, jaki z rodzaju sprawy potrzebnym się okaże i tym celem termin oznaczy.

274. Jeżeli obwiniony nie stawił się na termin, albo świadków nie przyprowadził, albo nie odparł oskarżenia przez policję uczynionego; Sąd sprawę osądzi wedle doniesień policji i okoliczności zasługujących na uwagę.

275. Przepisy powyższe w Art. 253 i następnych objęte, będą także zachowane w sprawach rozpoznawanych na doniesienie policji.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

Объ исполненіи рѣшеній по дѣламъ судно-полицейскимъ.

276. Рѣшеніе гминнаго Суда по дѣламъ судно-полицейскимъ, исполняется безотлагательно, если оно окончательно, или если приговоренная къ наказанію сторона имъ удовольствовалась, или же объявивъ неудовольствіе, въ продолженіе 10-ти дней не представила гминному Суду вызова въ Судъ уздный противной стороны.

277. Денежные платежи взыскиваются порядкомъ, для исполненія рѣшеній гражданскихъ постановленнѣмъ.

278. Кто не въ состояніи внести денежнаго взысканія, тотъ назначается къ исправленію работъ въ пользу гмины.

279. Когда Судъ подвергъ кого либо денежному взысканію, и сверхъ того опредѣлить взыскать съ виновнаго вознагражденіе за причиненный вредъ, и виновный не въ состояніи удовлетворить сполна того и другаго платежа; то сперва взыскивается вознагражденіе.

280. Приговоренный къ наказанію арестомъ, если Судъ не замѣнилъ его наказанія другимъ; (ст. 620) долженъ быть заключенъ подъ арестъ безотлагательно. По уважительнымъ причинамъ, Судъ можетъ отсрочить исполненіе сего наказанія.

281. Женщины ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть заключаемы въ одной комнатѣ съ мужчинами.

282. Судъ долженъ наблюдать, чтобы арестованный получать пищу, согласно съ судебнымъ приговоромъ.

283. Наказаніе розгами, если нѣтъ уважительныхъ причинъ къ отсрочкѣ онаго, исполняется также безотла-

ROZDZIAŁ DRUGI.

O wykonaniu wyroków w sprawach policyjno-karnych.

276. Wyrok Sądu gminnego, w sprawie policyjno-karnej, wykonany będzie niezwłocznie, jeżeli jest ostateczny, lub gdy skazany na nim poprzestanie, albo oświadczywszy odwołanie, nie złoży w ciągu dni dziesięciu w Sądzie gminnym pozwu po stronie przeciwną do Sądu powiatowego.

277. Skazania pieniężne ściągane będą sposobem, dla wykonania wyroków w sprawach cywilnych, przepisany.

278. Kto nie może uiścić kary pieniężnej, zobowiązany będzie do wykonania robót na korzyść gminy.

279. Jeżeli Sąd skazał winnego na karę pieniężną, a zarazem przyznał od niego wynagrodzenie za szkodę, winny zaś nie jest w stanie uiścić w zupełności tak kary, jak wynagrodzenia; należy przedewszystkiem ściągnąć od niego wynagrodzenie.

280. Skazany na areszt, jeżeli Sąd nie zamienił tej kary na inną; (Art. 620) będzie niezwłocznie zamknięty w areszcie. Sąd dla przyczyn ważnych może odłożyć wykonanie tej kary.

281. W żadnym przypadku kobiety nie mogą być osadzone w jednej izbie z mężczyznami.

282. Sąd winien baczyć, aby aresztowany dostawał żywność, zgodnie z wyrokiem Sądowym.

283. Kara chłosty, jeżeli nie ma przyczyn ważnych do jej odłożenia, wykonana będzie również niezwłocznie po

гательно, по объявлении рѣшенія: но всегда въ присутствіи одного изъ членовъ Суда, который имѣетъ обязанность не допускать, чтобы наказаніе было уменьшено или увеличено.

КНИГА ТРЕТЬЯ.

ПОСТАНОВЛЕНІЯ ЗАКОНОВЪ ГРАЖДАНСКИХЪ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

О взаимныхъ правахъ и обязанностяхъ супруговъ, родителей и дѣтей.

І. О супругахъ.

284. Жена обязана жить вмѣстѣ съ мужемъ, и слѣдовать за нимъ повсюду, гдѣ онъ заблагоразсудитъ имѣть пребываніе.

Мужъ же обязанъ принять жену къ себѣ, и доставить ей содержаніе, по состоянію и возможности своей.

285. Мужъ въ правѣ и обязанъ вступаться за жену, въ случаѣ, когда бы кто наносилъ ей обиду; а жена не должна ни въ чемъ поступать противъ воли своего мужа, или противъ его чести, или же ко вреду его имущества.

286. Жена, безъ дозволенія мужа, не можетъ ни дарить, ни продавать, ни закладывать, мѣнять, или обременять долгами своего имущества.

Ежели мужъ не дозволяетъ женѣ распорядиться, въ случаѣ надобности, ея имуществомъ; то, по ея жалобѣ,

огłoszeniu wyroku, lecz zawsze w obecności jednego z członków Sądu, który obowiązany jest dopilnować, aby kara nie była ani zmniejszona, ani powiększona.

KSIĘGA TRZECIA.

PRZEPISY PRAWA CYWILNEGO.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O wzajemnych prawach i obowiązках małżonków, tudzież rodziców i dzieci.

І. O małżonkach.

284. Żona obowiązana jest mieszkać z mężem, i iść za nim wszędzie, gdzie mu się zostawać podoba.

Mąż zaś obowiązany jest przyjąć żonę do siebie, i opatrywać ją we wszelkie potrzeby życia, według swego stanu i możliwości.

285. Mąż ma prawo i obowiązany jest ująć się za swoją żonę, gdyby ją kto krzywdził; a żona nic takiego czynić nie powinna, co by się sprzeciwiało woli męża, albo by mu przynosiło hańbę, albo było powodem straty w majątku.

286. Żona bez zezwolenia męża, nie może swego majątku ani darować, ani przedawać, ani zastawiać, ani zamieniać na inny, ani obdłużać.

Gdyby mąż odmawiał żonie zezwolenia na rozporządzenie jej majątkiem, gdy tego zachodzi potrzeba, a żona by

292. По спорамъ между супругами, стороны могутъ, мимо гминнаго Суда, обратиться съ жалобою прямо въ Судъ уѣздный.

II. О родителяхъ и дѣтяхъ.

293. Дѣти состоятъ подъ властью родителей до достиженія совершеннолѣтія, т. е. двадцати лѣтъ съ годомъ.

Ежели дѣти ранѣе сего возраста вступили въ брачный союзъ, то власть родителей надъ ними прекращается.

Не взирая однакожъ на возрастъ, дѣти всегда обязаны оказывать родителямъ своимъ почтение и преданность.

294. Если оба родителя живы, то оба исполняютъ власть надъ своими дѣтьми: но отецъ есть глава семейства, и его воля предпочитается.

295. Дѣти, состоящая подъ властью родителей, не могутъ безъ ихъ согласія оставлять родительскаго крова. Если бы онѣ сіе сдѣлали, то родители имѣютъ право отыскивать ихъ и вытребовать обратно, даже чрезъ мѣстныя власти.

296. Родители имѣютъ право наказывать своихъ дѣтей за предосудительные поступки, но безъ вреда для здоровья и для ихъ воспитанія.

Если бы родители употребляли во зло сію власть; то гминный Судья, по жалобѣ родственниковъ, или по донесенію сосѣдей, въ правѣ пригласить родителей, сдѣлать имъ замѣчаніе и склонить ихъ къ лучшему обращенію съ дѣтьми.

При вторичномъ съ ихъ стороны злоупотребленіи, Судья можетъ отъ себя донести о томъ Прокурору при Судѣ уѣздномъ.

292. We wszelkich sporach między małżonkami, strony mogą ominąć Sąd gminny, i skarżyć się prosto do Sądu powiatowego.

II. O rodzicach i dzieciach.

293. Dzieci zostają pod władzą rodziców do pełnoletności, to jest do dwudziestu jeden lat skończonych.

Jeżeli które z dzieci, przed dojściem do tego wieku, weszło w związek małżeński, władza nad niem rodziców ustaje.

Bez względu jednak na wiek swój, dzieci winny zawsze rodzicom cześć i uszanowanie.

294. Jeżeli rodzice są przy życiu, oboje sprawują władzę rodzicielską; lecz ojciec jest głową rodziny i jego wola przeważa.

295. Dzieci będące pod władzą rodziców, nie mogą bez ich pozwolenia opuszczać domu rodzicielskiego. Gdyby z domu uszły, rodzice mają prawo poszukiwać je i odebrać, nawet za pomocą władz miejscowych.

296. Rodzice mają prawo za zdrożności karać swoje dzieci, w sposób jednakże zdrowiu ich i wychowaniu nie szkodliwy.

Gdyby rodzice władzy téj nadużywali; Sędzia gminny, na zażalenie krewnych lub doniesienie sąsiadów, może wezwać rodziców, upomnieć ich i skłonić do łagodniejszego z dziećmi postępowania.

Za powtórniem z ich strony nadużyciem, Sędzia może z urzędu donieść o tém Prokuratorowi przy Sądzie powiatowym.

297. Родители обязаны снабжать дѣтей пищею и одеждою до тѣхъ поръ, пока они не въ состояніи будутъ снискивать себѣ собственнымъ трудомъ.

298. Родители обязаны давать дѣтямъ воспитаніе по мѣрѣ средствъ своихъ, какъ то: посылать ихъ въ училище, опредѣлить въ ремесло, или вообще приучить къ какому либо полезному труду, чтобы доставить имъ возможность снискивать себѣ пропитаніе честнымъ образомъ.

299. Если сынъ или дочь приобрѣли какое либо имущество собственнымъ трудомъ, или достали оное отъ кого нибудь; то отецъ управляетъ симъ имуществомъ, покуда они живутъ въ его домѣ, на его хлѣбѣ, и не достигли еще совершеннолѣтія. Въ случаѣ смерти отца, се право принадлежитъ матери.

Но родители не могутъ распоряжаться симъ имуществомъ въ ущербъ тѣхъ дѣтей, коимъ оно принадлежитъ въ собственности, и отвѣчаютъ за его цѣлость.

300. Въ случаѣ болѣзни или бѣдности дѣтей, родители обязаны призрѣвать ихъ и имѣть о нихъ попеченіе, хотя бы сии дѣти уже не подлежали родительской ихъ власти.

301. Если бы родителей не было, означенныя выше обязанности ихъ переходятъ къ дѣдамъ и бабкамъ или къ прародителямъ.

302. Дѣти, безъ различія возраста, обязаны пешию о своихъ родителяхъ, въ ихъ болѣзни или старости.

Когдажъ родители находятся въ бѣдности, и не въ состояніи заработать себѣ на пропитаніе, дѣти обязаны кормить ихъ и одѣвать.

303. Если дѣтей нѣтъ, или есть, но они не въ состояніи кормить родителей; то обязанности эти перехо-

297. Rodzice obowiązani są dzieci swoje żywić i odziewać, póki same na siebie zapracować nie będą mogły.

298. Rodzice winni są, w miarę możności, dać dzieciom wychowanie, to jest: posyłać je do szkoły, oddać do rzemiosła, albo w ogólności, nauczyć jakiej pożytecznej pracy, aby im dać możność zarabiania uczciwym sposobem na utrzymanie.

299. Jeżeli syn albo córka dorobili się własną pracą jakiego majątku, lub dostali co od kogo; ojciec będzie tém zarządzał, dopóki dzieci te są w jego domu, na jego chlebie, i dopóki do pełnoletności nie dojdą. W razie śmierci ojca, prawo to służy matce.

Rodzice jednak nie mogą rozporządzać tym oddzielnym majątkiem, ze szkodą dzieci których jest własnością, i za jego całość są odpowiedzialni.

300. W razie choroby albo ubóstwa dzieci, rodzice winni je pielegnować i wspierać, choćby już wyszły z pod ich władzy.

301. Gdyby rodziców nie było, obowiązki wyżej określone przechodzą na dziadów i baby, albo pradziadów i prababy.

302. Dzieci, w każdym wieku, winne są pielegnować rodziców w chorobie i starości.

Gdyby rodzice byli w ubóstwie, i nie mogli na siebie zapracować, dzieci obowiązane są żywić ich i odziewać.

303. Jeżeliby dzieci nie było, lub nie były w stanie wyżywić rodziców, obowiązki powyższe przechodzą na wnu-

дять къ внукамъ и другимъ потомкамъ, а за неимѣніемъ оныхъ къ зятѣмъ и снохамъ.

304. Въ случаѣ жалобы на отказъ взаимной помощи между родителями и дѣтьми, или родными выше означенными; гминный Судъ призываетъ стороны, рассматриваетъ поводы отказа, средства и потребности сторонъ, и склоняетъ ихъ къ полюбовной сдѣлкѣ, или въ случаѣ упорства, постановляетъ рѣшеніе, въ которомъ, смотря по обстоятельствамъ, опредѣляетъ содержаніе деньгами или натурою, или же приказываетъ принять жалующагося въ домъ для кормленія.

Если бы на пропитаніе жалующагося требовалось болѣе 30-ти рублей въ годъ, и стороны не примирились; то споръ сего рода подлежитъ разбирательству Суда уѣзднаго.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

Объ опекахъ.

Положенія общія.

305. Когда кто въ судебной гминѣ умеръ и оставилъ дѣтей, которыя по малолѣтству не могутъ управлять своимъ имуществомъ, или снискивать себѣ пропитаніе собственнымъ трудомъ за неимѣніемъ имущества; то гминный Судья учреждаетъ надъ ними опеку по правиламъ сей главы.

306. Опека учреждается также тогда, когда кто, по причинѣ слабоумія или помѣшательства, подлежащимъ Судомъ признанъ неспособнымъ къ управленію своимъ имуществомъ.

кѣ и другихъ потомковъ, а gdyby tych potomków nie było, na zięciów i synowe.

304. W razie skargi o odmówienie wzajemnej pomocy, między rodzicami i dziećmi, albo krewnymi wyżej oznaczonymi; Sąd gminny wezwie strony, rozpozna powody odmówienia, tudzież zamożność i potrzeby stron, i skłaniać je będzie do zgody; a w razie uporu, wyda wyrok, w którym stosownie do okoliczności, postanowi dostarczenie utrzymania w pieniądzach, lub w naturze, albo nakaże przyjąć skarżącego do mieszkania dla żywienia go.

Gdyby na utrzymanie skarżącego żądane było więcéj jak trzydzieści rubli rocznie, a strony się nie pogodziły; rozpoznanie takiego sporu należy do Sądu powiatowego.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O opiece.

Przepisy ogólne.

305. Kiedy kto w gminie umrze, a pozostawi dzieci, które z powodu małoletności nie mogą same zarządzać majątkiem, albo nie mając majątku, zapracować na swe utrzymanie; Sędzia gminny urządzi nad nimi opiekę podług przepisów w rozdziale niniejszym objętych.

306. Opieka również urządzoną będzie, gdy kto przez właściwy Sąd uznany został za niezdolnego do zarządzania swoim majątkiem, z powodu niedołężności lub obłąkania.

307. Съ опекою надъ имуществомъ лицъ, оставшихся безъ родителей, соединяется всегда и обязанность воспитанія ихъ.

308. Гминный Судья приступаетъ къ учрежденію опеки въ такихъ только случаяхъ, когда послѣ умершаго осталось меньшее имущество, по указаннымъ ниже въ ст. 349-ой правиламъ.

Когдажъ осталось имущество большее, то учрежденіе опеки принадлежитъ мировому Судьѣ, на общемъ основаніи.

ОТДѢЛЕНІЕ ПЕРВОЕ.

О учрежденіи опеки, когда у малолѣтняго есть имущество.

309. Немедленно послѣ погребенія умершаго, Судья приглашаетъ въ присутствіе оставшагося въ живыхъ отца или мать малолѣтняго, и по крайней мѣрѣ четырехъ ближайшихъ его родственниковъ, для составленія Семейнаго Совѣта.

Если нѣтъ родственниковъ ни въ той, ни въ сосѣдней гминѣ; то Судья приглашаетъ четырехъ болѣе зажиточныхъ и извѣстныхъ по своей честности жителей мѣстной судебной гмины, по возможности такихъ, которые съ умершимъ были въ дружбѣ.

310. Родственники и другія лица, которыя присутствовали на первомъ засѣданіи Семейнаго Совѣта, при учрежденіи опеки, должны быть приглашаемы въ каждое послѣдующее засѣданіе, коль скоро на ономъ имѣетъ быть разсматриваемо дѣло малолѣтняго, надъ коимъ они учредили опеку. Буде же кто изъ нихъ удалился, или умеръ,

307. Z opieką nad majątkiem osób nie mających rodziców, zawsze łączy się obowiązek ich wychowania.

308. Sędzia gminny wtedy tylko urządza opiekę, kiedy po zmarłym pozostał majątek, podług przepisów Artykułu 349 spadek mniejszy stanowiący.

Jeżeli zaś pozostał większy majątek, urządzenie opieki należy do Sędziego pokoju, podług ogólnych w tej mierze przepisów.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

O urządzeniu opieki nad małoletniemi, dla których pozostał majątek.

309. Zaraz po pogrzebie zmarłego, Sędzia wezwie pozostałego przy życiu ojca lub matkę, i przynajmniej czterech najbliższych krewnych zmarłego, dla złożenia Rady Familijnej.

Jeżeli nie ma krewnych, ani w tej samej, ani w sąsiedniej gminie; Sędzia zawezwie czterech zamożniejszych i z uczciwości znanych mieszkańców miejscowej gminy sądowej, o ile można takich, którzy ze zmarłym byli w przyjaźni.

310. Krewni i inne osoby, obecni na pierwszym posiedzeniu Rady Familijnej przy urządzeniu opieki, wzywani będą na każde następne posiedzenie, ile razy ma się roztrząsać interes małoletniego, nad którym opiekę urządzili. Gdyby który z nich wydalik się lub umarł, albo dla innej

или по другому препятствію не можетъ участвовать въ совѣщаніяхъ; то на его мѣсто избирается другое лицо.

311. По дѣламъ опекунскимъ, Семейный Совѣтъ собирается или въ домъ умершаго, или въ присутственной комнатѣ по указанію Судьи.

312. Если осталась вдова умершаго владѣльца, то ей ввѣряется опека и передается хозяйство.

313. Если управляющая хозяйствомъ вдова пожелаетъ потомъ вступить въ бракъ; то должна объявить о своемъ желаніи Судѣ.

314. Судья собираетъ Семейный Совѣтъ, чтобы объясниться съ членами о поведеніи лица, съ которымъ вдова желаетъ вступить въ бракъ, и рѣшить: можно ли ему ввѣрить управленіе имуществомъ малолѣтняго.

315. Если не сдѣлано никакихъ возраженій противу желанія вдовы; то мужъ управляетъ хозяйствомъ, какъ помощникъ жены по опекѣ.

316. Если Семейный Совѣтъ объявилъ, что не имѣетъ довѣрія къ лицу, вступающему съ вдовою въ бракъ, но не взирая на сіе она вышла за него; то теряетъ право на управленіе имуществомъ дѣтей, и для сего назначается особый опекунъ.

317. Если вдова вышла за мужъ безъ вѣдома Суда, то также теряетъ право на управленіе имѣніемъ дѣтей; но когда Семейный Совѣтъ признаетъ сіе полезнымъ для малолѣтнихъ, то можетъ, не назначая другаго опекуна, предоставить ей управленіе и мужу ея.

318. Если умерла мать, а имущество ей принадлежало; то опекуномъ и хозяиномъ признается оставшійся супругъ ея.

319. Если по смерти одного изъ супруговъ остались дѣти отъ перваго брака; то Семейный Совѣтъ рѣшаетъ,

презскгоды ставіть сіе не мѳгл, бѣдзіе на его мѣеце вы-
брана инаа оеоба.

311. Do справ опекунчыхъ, рада фаміліяна збіера сіе або в домѣ змарлого, або в избіе Сѣдowej, подлѣгъ выбору сѣдзего.

312. Jeżeli po spadkodawcy pozostała wdowa, wtedy ona będzie opiekunką i obejmie gospodarstwo.

313. Jeżeli wdowa objęła gospodarstwo, a potem chce iść za mąż; winna się opowiedzieć Sędziemu gminnemu.

314. Sędzia zwoła Radę Familijną, żeby od członków oświecić się o moralności i postępowaniu tego, za którego wdowa chce iść za mąż, i rozważyć, czy można mu bezpiecznie powierzyć majątek małoletniego do zarządu.

315. Jeżeli nie zrobiono żadnego zarzutu przeciw życzeniu wdowy; mąż jej będzie się trudnił gospodarstwem jako wspólnopiekun małoletnich.

316. Jeżeli Rada Familijna oświadczy, że nie ma zaufania w tym, kto się chce z wdową żenić, a wdowa pomimo to pójdzie za niego; utraci prawo do zarządzania majątkiem dzieci, i do tego inny opiekun będzie ustanowiony.

317. Jeżeli wdowa poszła za mąż, nie opowiedziawszy się Sądowi; utraci również prawo do zarządzania majątkiem dzieci. Jeżeli jednak, Rada Familijna uzna to dla małoletnich za pożyteczne; może ją wraz z mężem przy zarządzie pozostawić, nie ustanawiając innej opieki.

318. Jeżeli umarła matka, a majątek do niej należał; wtedy opiekunem i gospodarzem będzie pozostały wdowiec.

319. Jeżeli po śmierci jednego z małżonków pozostały dzieci z poprzedniego małżeństwa; Rada Familijna

должна ли опека быть вверена оставшемуся вдовцу или вдовѣ.

320. Судья вообще не долженъ вмѣшиваться ни въ хозяйство, ни въ воспитаніе дѣтей, въ тѣхъ случаяхъ, когда имущество управляетъ и дѣтей воспитываетъ отецъ или мать. Если бы однакоже оказалось, что хозяйство приходится въ упадокъ отъ нерадѣнія, либо безпорядковъ, или что о малолѣтнихъ нѣтъ надлежащаго попеченія; то Судья властенъ призвать опекуна въ засѣданіе Семейнаго Совѣта, выслушать его объясненіе, и принять мѣры для прекращенія зла, или учредить новую опеку.

321. Въ случаѣ, когда ни отца, ни матери нѣтъ въ живыхъ; Семейный Совѣтъ выбираетъ опекуна изъ ближайшихъ родственниковъ, которому и передается хозяйство и дѣти.

322. Если бы ближайшихъ родственниковъ не было въ той деревнѣ, или если бы они были ненадежны, или престарѣлы; то Семейный Совѣтъ можетъ выбрать въ опекуны дальнѣйшаго родственника, или и постороннее лицо.

Ближайшіе родственники, хотя и не живущіе въ той самой деревнѣ, могутъ быть назначаемы опекунами, если они живутъ въ той самой судебной гминѣ, и если это окажется выгоднымъ для малолѣтняго.

323. Выбранный Семейнымъ Совѣтомъ опекунъ, обязанъ управлять имѣніемъ, и воспитывать малолѣтнихъ, какъ отецъ и рачительный хозяинъ.

324. Если бы кто началъ противъ малолѣтняго искъ, или причинилъ ему какой либо вредъ; то опекунъ долженъ давать за него отвѣтъ предъ Судомъ и защищать его.

325. Ежели кто долженъ малолѣтнему деньги, то опекунъ въ правѣ ихъ требовать и получать, но иначе, какъ съ дозволенія Семейнаго Совѣта.

postanowi, czy opieka ma być powierzona pozostałemu wdowcowi lub wdowie.

320. Sędzia w ogólności nie będzie się mieszał do gospodarstwa, ani do wychowania dzieci, w takich razach, gdzie gospodarstwem zarządza i wychowuje dzieci ojciec lub matka. Gdyby jednak jawnem było, że gospodarstwo skutkiem niedbalstwa albo nierządu marnieje, albo że małoletni są w poniewierce; Sędzia może jest zawezwać opiekuna na posiedzenie Rady Familijnej, wysłuchać jego tłumaczenia, i albo obmyślić środki jak złemu zaradzić, albo też nową opiekę urządzić.

321. W przypadku gdy nie ma ani ojca, ani matki, Rada familijna obiera opiekuna z najbliższych krewnych, i jemu powierzają się dzieci i majątek.

322. Gdyby nie było we wsi najbliższych krewnych, albo gdyby ci co są, nie zasługiwali na zaufanie, albo byli zbyt starzy; Rada Familijna może obrać opiekunem dalszego krewnego lub obcego.

Najbliższy krewny może być obrany opiekunem, choćby nie mieszkał w tej samej wsi, jeżeli mieszka w tej samej gminie sądowej i jeżeli to okaże się korzystnem dla małoletniego.

323. Opiekun przez Radę Familijną obrany, obowiązany jest zarządzać majątkiem i wychowywać małoletnich jako dobry ojciec i gospodarz.

324. Gdyby kto pozwał małoletniego o jaką rzecz, albo go krzywdził; opiekun ma odpowiadać za niego przed Sądem i bronić go.

325. Gdyby małoletniemu należały się od kogo pieniądze; opiekun może się o nie upominać i odebrać, lecz nie inaczej, jak za pozwoleniem Rady Familijnej.

326. Семейный Советъ можетъ, при назначеніи опекуна, уполномочить его къ полученію нѣкоторыхъ мелкихъ долговъ, на опредѣленную сумму.

327. Если имѣніе значительно, то Семейный Советъ можетъ опредѣлить, сколько опекунъ долженъ издерживать изъ доходовъ онаго: остальное же онъ долженъ хранить для малолѣтняго.

328. Судья съ своей стороны долженъ наблюдать, чтобы, коль скоро имущество окажется достаточнымъ, опредѣлить малолѣтняго въ училище.

329. Если Семейный Советъ признаетъ сіе справедливымъ, то можетъ назначить опекуну изъ доходовъ малолѣтняго вознагражденіе за его труды, но оно не можетъ превышать пятой части доходовъ.

330. Гминный Судья обязанъ, по крайней мѣрѣ одинъ разъ въ годъ, собрать Семейный Советъ и вызвать опекуна, для представленія словеснаго отчета въ управленіи и воспитаніи дѣтей.

331. Если бы по отчету, или даже въ промежуткѣ времени между отчетами, оказалось, что опекунъ разоряетъ хозяйство, или не хорошо обращается съ дѣтьми; то Семейный Советъ долженъ удалить его немедленно и назначить другаго опекуна.

332. Опека продолжается до достиженія малолѣтнимъ совершенного возраста, т. е. двадцати лѣтъ съ годомъ.

333. Если малолѣтний прежде достиженія 20-ти лѣтъ съ годомъ вступилъ въ бракъ; то симъ уже онъ увольняется отъ опеки, и можетъ самъ вступить въ управленіе имуществомъ.

334. Если однакожъ малолѣтний, прежде достиженія двадцати одного года, пріобрѣлъ достаточную опытность для управленія своимъ имуществомъ, и нѣтъ опасности

326. Rada Familijna, może zaraz z początku, przy urządzeniu opieki, upoważnić opiekuna do odbierania niektórychъ drobnychъ długów, w ilości jaką sama oznaczy.

327. Jeżeli majątekъ jest znaczniejszy, Rada Familijna może przepisać, ile opiekun ma z dochodówъ wydawać: a resztę składać powinien dla małoletniego.

328. Sędzia ze swęj strony czuwać będzie nad tѣm, а żeby, kiedy majątekъ na to wystarcza, posyłać małoletniego do szkoły.

329. Rada Familijna może, gdy to za sprawiedliwe uzna, naznaczyć opiekunowi wynagrodzenie za jego pracę, z dochodówъ małoletniego: lecz to wynagrodzenie nie może przenosić piątęj części dochodu.

330. Sędzia gminny obowiązany jest, przynajmniej raz w rok, zwołać Radę Familijną i zawięzwać opiekuna, а żeby zdał sprawę ustnie ze swego zarządu i wychowania dzieci.

331. Gdyby ze zdania sprawy, albo nawet w przeciągu czasu pomiędzy jednѣm a drugiѣm zdaniemъ sprawy, okazało się, że opiekun gospodarstwo marnuje, albo że się źle z dziećmi obchodzi; Rada Familijna zaraz go oddali, a na jego miejsce innego obierze.

332. Opieka trwać będzie dopóty, аż małoletni dojdą wieku zupełnego, to jest skończą 21 latъ życia.

333. Jeżeli małoletni, przed ukończeniem dwudziestu jeden latъ wieku, wstąpił w związki małżeńskie; przez to samo uwalnia się od opieki i może objąć zarząd swego majątku.

334. Gdyby małoletni, przed skończeniem dwudziestu jeden latъ, nabył już potrzebnęj wprawy do zarządu swoimъ majątkiem, i nie byłoby obawy, а żeby go miał zmarnować;

разстройства онаго; то можетъ быть освобожденъ отъ опеки порядкомъ, въ ниже слѣдующихъ статьяхъ означеннымъ.

335. Если опеку исправляетъ отецъ или мать, то они могутъ освободить малолѣтнаго отъ опеки, по достиженіи имъ 15-лѣтняго возраста. Для сей цѣли они должны только объявить о своемъ желаніи въ обыкновенномъ засѣданіи Суда, а равно и о томъ, что малолѣтний вступаетъ въ управленіе своимъ имуществомъ.

336. Когдажъ опеку исправляютъ другія лица, то малолѣтний можетъ быть освобожденъ отъ опеки Семейнымъ Совѣтомъ, но не прежде какъ по достиженіи имъ 18-лѣтняго возраста, если Совѣтъ признаетъ его способнымъ къ управленію своимъ имуществомъ.

337. Малолѣтний, освобожденный отъ опеки, или вступившій въ бракъ, не можетъ, безъ вѣдома и разрѣшенія Семейнаго Совѣта, ни отчуждать отданнаго ему въ управленіе недвижимаго имѣнія, ни обременять долгами, ни вчинать тяжбъ по оному.

338. Ежели малолѣтний находится въ состояніи слабоумія, или сумасшествия; то, по достиженіи имъ двадцати лѣтъ, Судья объявляетъ опекуну, чтобы онъ обратился въ Судъ уздный съ просьбою, объ освидѣтельствованіи больного, и распоряженіяхъ по его имуществу.

Независимо отъ сего, Судья доноситъ о томъ Прокурору при Судѣ уздномъ.

може być wypuszczony z pod opieki, sposobem w następujących artykułach opisanym.

335. Jeżeli ojciec albo matka sprawuje opiekę, może, po dojściu małoletniego do lat piętnastu skończonych, wypuścić go z pod opieki. W tym celu potrzebuje tylko oświadczyć, na zwyczajnem posiedzeniu Sądu, że go z pod opieki wypuszcza, i że mu oddaje zarząd majątkiem.

336. Gdy zaś opiekunem jest kto inny; małoletni będzie mógł być wypuszczony z pod opieki przez Radę Familijną, ale dopiero po skończeniu lat ośmnastu, jeżeli go Rada uzna za zdolnego do zarządu majątkiem.

337. Małoletni z pod opieki wypuszczony, albo uwolniony przez małżeństwo, nie może, bez wiedzy i pozwolenia Rady Familijnej, ani zbywać majątku nieruchomego, jaki mu pod zarząd został oddany, ani go długiem obciążać, ani o ten majątek sprawy na drodze cywilnej wytaczać.

338. Jeżeli małoletni zostaje w stanie niedołężności albo obłąkania; w takim razie, po dojściu jego do lat dwudziestu, Sędzia oświadczy opiekunowi, aby się udał do Sądu powiatowego, z prośbą o pozbawienie małoletniego własnej woli.

Nie zależnie od tego, Sędzia doniesie o tém Prokuratorowi przy Sądzie powiatowym.

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРОЕ.

Объ учрежденіи опеки, когда у малолѣтнаго нѣтъ имуществъ.

339. Ежели по смерти жителя судебной гмины, остались малолѣтныя дѣти безъ имуществъ и безъ такихъ родственниковъ, которые по закону обязаны ихъ содержать и воспитывать, или если сіи родственники и сами бѣдны; то Судья приглашаетъ приходскій дозоръ о принятіи мѣръ къ призрѣнію такихъ сиротъ.

Но если въ какой либо мѣстности приходскій дозоръ не учрежденъ надлежащимъ образомъ, или онъ медлитъ подачею помощи сиротамъ; то Судья, при содѣйствіи Солтысовъ и Лавниковъ, старается помѣстить ихъ, для воспитанія, у кого либо изъ болѣе зажиточныхъ и добрыхъ людей.

340. Принявшій сироту къ себѣ считается его опекуномъ, и симъ онъ обязывается дать ему воспитаніе по своимъ средствамъ, и имѣть право употреблять его къ занятіямъ по мѣрѣ силъ его.

341. Опекунъ имѣетъ право наказывать сироту, на томъ основаніи, какъ отецъ своихъ дѣтей.

342. По достиженіи 14-лѣтнаго возраста, сирота освобождается отъ опеки. Онъ можетъ остаться и впредь у своего опекуна, буде оба на сіе согласны: но онъ получаетъ вознагражденіе за трудъ, смотря по роду труда, наравнѣ съ сверстниками.

343. Если бы сирота, по достиженіи 14-лѣтнаго возраста, желалъ наняться у другаго хозяина; то ему сіе не воспрещается: но онъ долженъ наняться въ той самой судебной гминѣ, въ которой воспитанъ.

ODDZIAŁ DRUGI.

O urządzeniu opieki nad sierotą bez majątku.

339. Gdyby po śmierci mieszkańca gminy sądowej, pozostały dzieci sieroty, bez żadnego majątku, i bez krewnych, którzyby je żywić i chować z prawa mieli obowiązek, lub gdyby ci krewni sami byli ubogimi; Sędzia wezwie dozór parafialny, aby nad nimi rozciągnął opiekę.

Jeżeliby jednak w jakim miejscu nie było należycie urządzonego dozoru parafialnego, albo gdyby ten zwlekał rozciągnięcie nad sierotami czynnej opieki; Sędzia wraz z Sołtysami i Ławnikami postara się umieścić ich na wychowanie u jednego z zamożniejszych i uczciwych mieszkańców.

340. Ten kto przyjął sierotę, uważa się za opiekuna, obowiązany jest sierocie, według możności, dać wychowanie, i może go używać do zatrudnień w gospodarstwie w miarę sił jego.

341. Opiekun ma prawo karcić sierotę, w ten sam sposób, jak ojciec swoje dzieci.

342. Po dojściu wieku lat czternastu, sierota wolny jest od opieki. Może i nadal pozostać u swego opiekuna, jeżeli oba na to się zgadzają, ale pobiera wynagrodzenie za pracę, wedle jej rodzaju, i wedle tego, jak pobierają jego rówieśnicy.

343. Jeżeliby sierota, po dojściu do lat czternastu, chciał przyjąć służbę lub robotę u innego gospodarza; nie będzie mu to wzbronionem: lecz powinien przyjąć służbę lub robotę w gminie sądowej, w której został wychowany.

344. Прежде достижения 18-лѣтняго возраста, воспитанникъ не можетъ, безъ дозволенія Суда гминнаго, оставлять той судебной гмины, въ которой онъ воспитанъ.

345. Гминный Судъ имѣетъ бдительный надзоръ надъ всѣми помѣщенными имъ на воспитаніе сиротами. Если опекунъ оказываетъ нерадѣніе къ воспитаннику, или его обижаетъ; то Судъ, получивъ объ этомъ свѣдѣніе, можетъ отобрать воспитанника и вѣрить его другому лицу; еслижъ воспитанникъ дозволяетъ себѣ упорное неповиновеніе, предосудительные поступки, или предается лѣности, и опекунъ не можетъ съ нимъ справиться; то Судъ властенъ, по его жалобѣ, или подвергнуть воспитанника сообразнымъ наказаніямъ, или принять другія мѣры, согласныя съ закономъ и чувствомъ человѣчества.

ГЛАВА ТРЕТЬЯ.

О наслѣдствѣ и о наслѣдникахъ.

ОТДѢЛЕНІЕ ПЕРВОЕ.

Положенія общія.

346. Наслѣдствомъ въ семь Уставъ считается имущество, оставшееся послѣ умершаго, а наслѣдниками тѣ лица, которыя имѣютъ права на оное.

347. Право на наслѣдство имѣютъ дѣти, родители и другіе родственники умершаго, и получаютъ оное въ порядкѣ, ниже въ ст. 350—369 означенномъ.

348. За неимѣніемъ родственниковъ, наслѣдство поступаетъ къ пережившему супругу, а если нѣтъ супруга, то оно принадлежитъ гминѣ.

344. Przed ukończeniem lat ośmnastu wieku, nie wolno jest wychowawcowi oddać się z gminy sądowej, w której otrzymał wychowanie, bez pozwolenia Sądu gminnego.

345. Sąd gminny będzie troskliwie czuwał nad wszystkimi sierotami, jakie odda na wychowanie. Gdy opiekun zaniedbuje sierotę, albo go krzywdzi; Sąd powziąwszy o tém wiadomość, może wychowawcę odebrać i powierzyć innéj osobie. W razie zaś uprzączywego nieposłuszeństwa sieroty, nieprzyzwoitego postępowania, albo próżniactwa, gdy opiekun nie może sobie z nim poradzić; Sąd, na jego zażalenie, mocen jest, albo wymierzyć na wychowawcę odpowiednią karę, lub użyć innych środków zgodnych z prawem i uczuciem ludzkości.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O spadkach i spadkobiercach.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

Przepisy ogólne.

346. Spadkiem w niniejszej Ustawie, nazywa się majątek po zmarłym pozostały; ten zaś, kto do niego ma prawo, zowie się spadkobiercą.

347. Prawo do spadku służy dzieciom, rodzicom i innym krewnym zmarłego, i biorą go w porządku niżej w Artykułach 350—369 oznaczonym.

348. W braku krewnych, spadek przechodzi do małżonka przy życiu pozostałego, a gdyby i małżonka nie było, staje się własnością gminy.

349. Правила сего Устава применяются только къ меньшимъ наслѣдствамъ.

Меньшимъ наслѣдствомъ считается:

чиншевое или барщинное хозяйство;

всякое другое земское имущество, пространствомъ не болѣе 45-ти десятинъ или трехъ уволокъ; буде оно не имѣть большей (губернской) ипотеки;

городскія недвижимыя имущества, оцененныя для застрахованія отъ огня не выше 1,500 рублей;

незначительныя торговыя или фабричныя заведенія; всѣ вообще имущества цѣною не выше 1,500 руб.

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРОЕ.

О правахъ разныхъ наслѣдниковъ.

I. О правѣ родственниковъ.

а) *Дѣти и ихъ потомство.*

350. Дѣти умершаго имѣютъ право на наслѣдство предъ всѣми другими родственниками: они получаютъ все оставшееся имущество и дѣлятъ между собою.

351. Если однакожъ по смерти умершаго владѣльца находится въ живыхъ его супругъ; то, какъ при дѣтяхъ, такъ и при другихъ родственникахъ, онъ получаетъ свою часть по правиламъ, ниже въ ст. 367 и 368-ой означеннымъ.

352. Если одно или всѣ дѣти умершаго владѣльца скончались прежде его, но послѣ нихъ остались его внуки; то они имѣютъ такое же право на наслѣдство, какъ дѣти: но получаютъ лишь ту часть, которая слѣдовала бы ихъ отцу или матери.

349. Przepisy niniejszej Ustawy, stosują się tylko do spadków mniejszych.

Za mniejsze spadki poczytują się:

gospodarstwo czynszowe albo pańszczyzniane;

wszelki inny majątek ziemski, mający przestrzeni nie więcej jak 45 dziesiątyn czyli trzy włoki, jeżeli nie ma urzędzonej większej (gubernialnej) hipoteki;

nieruchomość miejska oszacowana dla ubezpieczenia od ognia, nie wyżej nad 1,500 rsr.;

handel albo fabryka małej wartości;

i w ogólności majątki nie przenoszące 1,500 rsr.

ODDZIAŁ DRUGI.

O prawachъ różnychъ spadkobiercówъ.

I. O prawachъ krewnychъ.

а) *Dzieci i ichъ potomstwo.*

350. Dzieci spadkodawcy mają prawo do spadku przed wszystkimi krewnymi, biorą cały spadek i dzielą między sobą.

351. Jeżeli jednak po śmierci spadkodawcy zostaje przy życiu jego małżonek; to tak przy dzieciach, jako i innych krewnych, należy mu się część, wedle przepisów niżej w Art. 367 i 368 postanowionych.

352. Gdyby jedno z dzieci, albo wszystkie, przed śmiercią spadkodawcy umarły, a zostałyby się od nich jego wnuki; prawo ich do spadku będzie takie samo jak dzieci, ale biorą tę tylko część, jakaby przypadła ich ojcu lub matce.

Потому, если остались внуки от двух или более сыновей, или дочерей умершего, или же если остается сын или дочь и внуки от умершего сына или дочери; то наследство дѣлится на столько частей, сколько было дѣтей умершего; внуки же дѣлят между собою то, что по сему раздѣлу пришлось бы на долю ихъ отца или матери.

Правнуки также получаютъ наследство вмѣсто своего родителя, то есть получаютъ ту часть, какая приходилась бы ихъ родителю, если бы онъ находился въ живыхъ.

б) *Родители и другіе восходящіе родственники.*

353. Если послѣ умершаго не осталось ни дѣтей, ни ихъ потомства, ни родныхъ братьевъ, сестеръ или ихъ потомства, но живы еще родители; то наследство поступаетъ къ нимъ: половина къ отцу и половина къ матери.

354. Если отецъ или мать умершаго владѣльца не находятся уже въ живыхъ, но живы еще родители сего умершаго отца или матери; то они получаютъ половину наследства, а другая половина принадлежитъ пережившему отцу или матери.

355. Еслижъ оба родителя умершаго владѣльца не находятся уже въ живыхъ; то все наследство поступаетъ къ ихъ родителямъ, т. е. къ дѣдамъ и бабкамъ умершаго, и дѣлится между ними на двѣ половины, изъ коихъ одна принадлежитъ дѣду и бабкѣ со стороны его отца, а другая со стороны матери.

356. Если, кромѣ родителей, остались по смерти владѣльца родные братья, сестры или ихъ потомство; то родители получаютъ только половину наследства, а другая половина принадлежитъ роднымъ братьямъ, сестрамъ или ихъ потомству.

Дlatego, jeżeli zostały wnuki od dwóch lub więcej synów albo córek spadkodawcy, albo też gdyby pozostał syn lub córka i wnuki od zmarłego syna lub córki; natenczas spadek dzieli się na tyle części, ile było dzieci spadkodawcy, a wnuki podzielią się tém tylko, co by przypadło na część ich ojców lub matek.

Prawnuki również biorą spadek za swojego rodzica, to jest tę część, jakaby na niego przypadła, gdyby był przy życiu.

b) *Rodzice i inni wstępní krewni.*

353. Jeżeli spadkodawca nie zostawił, ani dzieci albo ich potomstwa, ani braci, sióstr, albo ich potomstwa, ale żyją jeszcze jego rodzice; wtedy oni wezmą spadek, połowę ojciec a połowę matka.

354. Jeżeli ojciec albo matka spadkodawcy już nie żyje, ale żyją rodzice tego zmarłego ojca lub matki; wtedy ci rodzice dostaną połowę, a druga połowa należy się żyjącemu ojcu lub matce.

355. Gdyby zaś oboje rodzice spadkodawcy już nie żyli; cały spadek zostanie się dziadom i babom spadkodawcy, i dzieli się pomiędzy niemi na dwie równe części, z których jedna idzie na dziada i babę po ojcu, a druga na dziada i babę po matce.

356. Gdyby oprócz rodziców pozostali po spadkodawcy, jego bracia, siostry, albo ich potomstwo; wtedy rodzice dostaną tylko połowę spadku, a druga połowa należy się żyjącym braciom, siostrom, lub ich potomstwu.

357. Если из родителей умершаго остался въ живыхъ только отецъ или мать; то родные братья, сестры, или ихъ потомство получаютъ, сверхъ своей половины, ту еще часть, которая следовала бы умершему родителю, т. е. получаютъ три четверти наслѣдства, а четвертая часть достается тому изъ родителей, который находится въ живыхъ.

358. Если нѣтъ родныхъ братьевъ, сестеръ или ихъ потомства, а изъ родителей находится въ живыхъ только отецъ, или только мать, и сверхъ того дальные боковые родственники умершаго родителя; то находящійся въ живыхъ родитель, получаетъ три четверти наслѣдства въ свою собственность, а четвертая часть поступаетъ къ дальнымъ родственникамъ умершаго другаго родителя.

359. Когда оба родителя умершаго владѣльца не ходятся уже въ живыхъ, и остались его дѣдъ или бабка со стороны отца или матери, и дальные родственники, какъ то: дяди, тетки и проч. съ противной стороны; то находящійся въ живыхъ дѣдъ, или бабка, получаетъ половину наслѣдства, а другая половина поступаетъ къ боковымъ родственникамъ.

в) Родные братья, сестры и ихъ потомство.

360. Если нѣтъ въ живыхъ ни дѣтей или ихъ потомства, ни отца, ни матери; то наслѣдство переходитъ къ роднымъ братьямъ, сестрамъ, или ихъ потомству, хотя бы находились еще въ живыхъ дѣдъ, бабка, или другіе родственники умершаго владѣльца.

361. Братья и сестры дѣлятъ между собою наслѣдство поровну, а потомство ихъ получаетъ долю своего скончавшагося предка, подобно какъ сіе выше въ статьи 352-ой постановлено.

357. Jeżeli zaś z rodziców spadkodawcy pozostaje przy życiu tylko ojciec lub matka; wtedy bracia, siostry, lub ich potomstwo, wezmą oprócz swojej połowy, tę jeszcze część, jakaby przypadła na zmarłego rodzica, czyli wezmą trzy czwarte części, a jedna czwarta zostanie się żyjącemu ojcu lub matce.

358. Jeżeli nie ma braci, sióstr, albo ich potomstwa, a zostało jedno tylko z rodziców, ojciec albo matka, a oprócz nich dalsi poboczni krewni zmarłego drugiego rodzica; wtedy żyjący rodzic weźmie trzy czwarte części spadku na własność, a dalszym pobocznym krewnym zmarłego rodzica, zostanie się tylko część czwarta.

359. Jeżeli rodzice spadkodawcy oboje już nie żyją, a pozostali tylko dziad albo baba z jednej strony, to jest z ojca lub matki, a z drugiej strony są dalsi poboczni krewni, jak to: stryjowie, wujowie, ciotki i t. p.; wtedy żyjący dziad lub baba weźmie połowę spadku, a drugą połowę dostaną krewni poboczni.

с) Bracia, siostry i ich potomstwo.

360. Jeżeli nie ma ani dzieci lub ich potomstwa, ani ojca, ani matki; spadek przechodzi na braci, siostry, lub ich potomstwo, chociażby jeszcze byli przy życiu dziad, baba, lub inni krewni spadkodawcy.

361. Bracia i siostry dzielą się spadkiem w równych częściach, a potomstwo ich bierze, w zastępstwie za swego zmarłego przodka, część jakaby jemu przypadła, podobnie jak wyżej w Art. 352 postanowiono.

362. Когда есть родные и единокровные или единоутробные братья и сестры, происходящие от разных отцов или матерей; то, какъ въ случаѣ раздѣла съ родителями, такъ и въ случаѣ, когда все имъ однимъ принадлежитъ, наследство или часть имъ приходящаяся дѣлиться на двѣ половины: отцовскую и материнскую: родные получаютъ части въ обычныхъ половинахъ, а единокровные и единоутробные, только въ половинѣ общаго отца или общей матери.

363. Если послѣ умершаго остались одни единокровные или единоутробные братья, сестры или ихъ потомство; то они получаютъ все наследство.

г) *Дальные боковые родственники.*

364. Если послѣ умершаго владѣльца не осталось ни дѣтей или ихъ потомства, ни родителей или другихъ старшихъ родственниковъ, ни братьевъ и сестеръ или ихъ потомства; то наследство переходитъ къ дядямъ, теткамъ или другимъ дальнимъ боковымъ родственникамъ, какъ со стороны отца, такъ и со стороны матери. Наследство въ семъ случаѣ дѣлится на двѣ половины: одна поступаетъ къ отцовскимъ, другая къ материнскимъ родственникамъ.

365. Когда наследство поступаетъ къ дальнимъ боковымъ родственникамъ; то все принадлежитъ тому изъ нихъ, кто ближе родствомъ къ умершему. Еслижъ окажутся два или болѣе равно близкихъ родственника; то они дѣлятъ свою часть поровну. Такъ, если послѣ умершаго владѣльца остались дяди или тетки, какъ со стороны отца, такъ и со стороны матери, и у каждаго изъ нихъ есть двоюродные братья или сестры; то наследство поступаетъ къ дядямъ или теткамъ, двоюродные же не имѣютъ права на наследство.

362. Kiedy są rodzeni i przyrodni pochodzący od różnych ojców lub matek; wtedy, tak w przypadku kiedy się dzieli z rodzicami, jako też kiedy sami do całości przychodzą, spadek lub część jego na nich przypadająca, podzieli się na dwie połowy, ojczyzną i macierzyzną: rodzeni będą brali udział w każdej połowie, a przyrodni tylko w połowie swego wspólnego ojca albo wspólnej matki.

363. Gdyby po zmarłym pozostali tylko sami przyrodni bracia lub siostry, albo ich potomstwo; wezmą cały spadek.

d) *Dalsi poboczni krewni.*

364. Jeżeli po zmarłym spadkodawcy, nie ma ani dzieci, lub ich potomstwa, ani rodziców, lub innych wstępnych krewnych, ani braci, sióstr, lub ich potomstwa; spadek wezmą stryjowie, wujowie, ciotki lub inni dalsi poboczni krewni po ojcu lub po matce: w tym razie spadek dzieli się na dwie połowy, jedna idzie na krewnych z ojca, a druga na krewnych z matki.

365. Gdy spadek przechodzi na dalszych pobocznych krewnych; wszystko bierze ten, kto jest najbliższym krewnym spadkodawcy: gdyby było dwóch lub więcej równych, podzieli się równo swoją częścią. I tak: jeżeli po zmarłym spadkodawcy pozostali stryjowie lub wujowie, i ciotki tak ze strony ojca, jak ze strony matki, i każdy z nich ma swoich stryjecznych albo ciotecznych braci lub siostry; wtedy stryj albo ciotka dostaną cały spadek, a stryjeczni albo cioteczni nie mają do niego prawa.

Буде же въ семь случаевъ, съ той или другой стороны, есть два или болѣе дядей или тетокъ; то они дѣлятъ между собою свою половину.

366. Когда одинъ изъ дальнихъ боковыхъ родственниковъ, который при жизни своей имѣлъ бы право на наследство, умеръ прежде владѣльца оставившаго наследство; то, хотя бы онъ оставилъ дѣтей, наследство переходитъ къ другому равному или ближайшему послѣ него родственнику. Если напримѣръ послѣ умершаго остался дядя или тетка, и дѣти отъ другаго дяди или тетки; то находящійся въ живыхъ дядя или тетка получаетъ все, что приходится на ихъ половину, а племянники отъ наследства исключаются.

II. О правѣ пережившаго супруга.

367. Въ случаѣ смерти одного изъ супруговъ, если не осталось отъ ихъ брака ни дѣтей, ни ихъ потомства; то пережившій супругъ получаетъ въ собственность половину принадлежавшаго умершему имуществу, и только другая половина поступаетъ къ его родственникамъ, въ выше определенномъ порядкѣ.

368. Еслижъ отъ сего брака остались дѣти, или ихъ потомство; то пережившій супругъ считается, при раздѣлѣ наследства, за одного изъ дѣтей, и получаетъ въ собственность такую часть, какая по раздѣлу приходится на одного изъ дѣтей.

369. Если за смертію одного изъ супруговъ не осталось ни дѣтей, или ихъ потомства, ни другихъ какихъ либо родственниковъ умершаго; то все оставшееся наследство поступаетъ къ пережившему супругу въ собственность.

Gdyby w tym przypadku, z jednѣj lub drugiej strony, było dwoje albo więcej stryjów, wujów lub ciotek, wtedy podziela się między sobą swoją połowę.

366. Jeżeli ten z dalszych pobocznych krewnych, który za życia miałby prawo do spadku, zmarł przed spadkodawcą; to chociażby po nim zostały dzieci, spadek idzie na równego, czyli najbliższego po nim krewnego. Gdyby np. po zmarłym pozostał stryj albo ciotka, i dzieci od drugiego stryja albo ciotki, to żyjący stryj, albo ciotka, weźmie wszystko, co na jego połowę przypada, a synowie i siostrzeńcy jego, do spadku prawa nie mają.

II. O prawie pozostałego przy życiu małżonka.

367. Jeżeli jedno z małżonków umrze, a dzieci by nie było z tego małżeństwa, ani dalszych potomków; wtedy wdowiec albo wdowa dostanie na własność połowę majątku, który do zmarłego małżonka należał, a drugą połowę wezmą jego krewni, podług porządku wyżej opisanego.

368. Gdyby zaś z tego małżeństwa były dzieci lub ich potomstwo; wtedy pozostały wdowiec albo wdowa będą przy podziale liczeni za jedno dziecko, i dostaną na własność taką część, jaka z podziału na dziecko przypada.

369. Jeżeliby po śmierci jednego małżonka, nie było ani dzieci lub ich potomstwa, ani żadnych innych krewnych; wtedy cały spadek staje się własnością pozostałego przy życiu małżonka.

III. О выморочномъ наследствѣ.

370. Наслѣдство считается выморочнымъ, когда послѣ умершаго не осталось ни дѣтей, ни другихъ родственниковъ, имѣющихъ на оное право, ни пережившаго супруга.

371. Выморочное наслѣдство, принадлежащее на основаніи ст. 349-ой къ разряду меньшихъ, поступаетъ въ собственность той судебной гмины, въ которой оно состоитъ.

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТЬЕ.

О раздѣлѣ наслѣдства.

372. Если всѣ родственники, имѣющіе право на наслѣдство, совершеннолѣтны, и находятся на лицѣ; то они могутъ произвести раздѣлъ полюбовно: а если бы за несогласіемъ сами не могли раздѣлиться, то каждый изъ нихъ имѣетъ право просить о раздѣлѣ наслѣдства Судомъ.

373. Въ случаѣ однакожъ, когда одинъ изъ родственниковъ не достигъ еще совершеннолѣтія, или находится въ отсутствіи, или же онъ признанъ слабоумнымъ или сумасшедшимъ; то раздѣлъ всегда производится Судомъ.

374. Приступая къ раздѣлу, Судъ приглашаетъ къ назначенному дню всѣхъ родственниковъ, имѣющихъ право на наслѣдство, и въ ихъ присутствіи означаетъ доли, приходящіяся на нихъ по правиламъ предшедшихъ статей, и съ соблюденіемъ правилъ, въ нижеслѣдующихъ статьяхъ указанныхъ.

375. Прежде раздѣла, выдаются оставшемуся въ живыхъ супругу платье, кровать и постель, имъ употребляе-

III. O spadku bezdziedzicznym.

370. Spadek zowie się bezdziedzicznym; kiedy po zmarłym nie pozostało, ani dzieci, ani krewnych, którzyby do niego mogli mieć prawo, ani małżonka.

371. Spadek bezdziedziczny, należący z mocy Artykułu 349 do rzędu mniejszych, przechodzi na własność gminy sądowej, w której się znajduje.

ODDZIAŁ TRZECI.

O podziale spadku.

372. Jeżeli krewni, mający prawo do spadku, są wszyscy pełnoletni i obecni; mogą sami podzielić się dobrowolnie; a gdyby się pogodzić sami nie mogli, wolno każdemu prosić, aby ich Sąd podzielił.

373. Jeżeliby zaś który krewny był małoletni, nieobecny, albo przez Sąd właściwy pozbawiony własnej woli; podział spadku zrobiony być powinien zawsze przez Sąd gminny.

374. Przystępując do działu, Sąd zwoła na pewien dzień wszystkich krewnych, mających prawo do spadku, i w ich obecności ułoży części, jakie na nich przypadają, podług przepisów powyżej wskazanych, z zachowaniem prawideł, jakie są w następujących artykułach objęte.

375. Pozostały wdowiec lub wdowa, odbierze sobie, przed podziałem: odzież, łóżko i pościel, których używał,

мья, а также сундукъ, или вообще то, въ чемъ онъ хранить свои вещи.

376. Если оставшійся въ живыхъ супругъ занимается какимъ либо ремесломъ или искусствомъ; то также, прежде раздѣла, онъ получаетъ станокъ и инструменты, для сего издѣлія имъ употребляемые.

377. Если послѣ умершаго остались долги, то они также уплачиваются прежде раздѣла. Но родственники могутъ условиться съ кредиторами объ отсрочкѣ платежа; тогда они получаютъ свои доли сполна, а кредиторовъ удовлетворяютъ по условію.

378. Если отецъ, при жизни своей, обзавелъ сына отдѣльнымъ хозяйствомъ, или далъ ему пособіе, или выдалъ дочь за мужъ, и далъ ей приданое; то при раздѣлѣ, изъ долей ихъ вычитается столько, сколько уже къ нимъ поступило при жизни отца.

Сіе правило примѣняется и въ томъ случаѣ, когда оставшійся наслѣдство назначилъ приданое, или далъ пособіе кому либо изъ родственниковъ, которые, за неимѣніемъ дѣтей, призываются къ наслѣдству, или когда онъ завѣщалъ или дарилъ что либо своему супругу, или кому либо изъ своихъ наслѣдниковъ.

379. Составленные доли разбираются наслѣдниками полюбовно, по добровольному между ними согласію; но если они не могутъ согласиться, то Судья означаетъ доли нумерами, а наслѣдники разбираютъ ихъ по жребію, начиная съ младшаго.

Если между наслѣдниками имѣется оставшійся въ живыхъ супругъ; то онъ въ правѣ выбрать свою долю, по собственному усмотрѣнію, не вынимая ея по жребію.

380. Когда при составленіи долей нельзя было сохранить совершеннаго равенства оныхъ по цѣнѣ, то на-

тудzież skrzynkę lub inny sprzęt, w których swoje rzeczy chował.

376. Jeżeli pozostały wdowiec lub wdowa trudni się jakimъ rzemiosłem albo kunsztem, odbierze sobie, także przedъ podziałem, warsztat na którymъ pracuje, albo narzędzia jakichъ do tego rzemiosła lub kunsztu używał.

377. Gdyby po zmarłymъ pozostały długi, zapłacone będą także przedъ podziałem. Mogą jednakъ krewni ułożyć się zъ wierzycielemъ o poczekanie: wtedy wezmą całe części, a jemu zapłacą jakъ się ułożyli.

378. Jeżeli ojciecъ za życia osadził syna na osobnémъ gospodarstwie, albo mu dał zapomogę, lub jeżeli córkę wydałъ za męża i dałъ jejъ posag; to przy działachъ zъ części ichъ wytrąci się tyle, ile jużъ dostali za życia ojca.

Toż samo ma się rozumieć, gdyby spadkobierca wyposażylъ lub dałъ zapomogę któremu zъ krewnychъ, w braku dzieci do spadku powołanychъ; albo gdyby co zapisałъ lub darowałъ małżonkowi, albo téż komukolwiekъ ze swoichъ spadkobierców.

379. Części ułożone, spadkobiercy pomiędzy sobą rozbiorą добровольно, a gdyby się zgodzić nie mogli, Sędzia naznaczy części numerami, a spadkobiercy wyciągają je losem, zaczynając od najmłodszego.

Jeżeli do podziału przychodzi pozostały przy życiu małżonek; ma prawo wybrać sobie swoją częśćъ bezъ losowania.

380. Gdyby nie można było ułożyć części zupełnie

свѣдникъ получившій больше, обязанъ за излишекъ заплатить тому, кто получилъ меньше.

381. Если осталось земельное хозяйство, коего нельзя раздѣлить, такъ, чтобы на каждую долю приходилось не менѣе осьми десятинъ (15 моргъ, 183 прута) земли; то оно въ цѣлости поступаетъ къ одному наследнику, котораго сонаследники избираютъ полюбовно, и условливаются съ нимъ о вознагражденіи ихъ за сие, буде оставшіяся деньги и другія движимости оказались для сего недостаточными.

382. Къ составу земельного хозяйства принадлежатъ, не только земля и строенія, но также сѣмена, скотъ нужнѣй для обдѣлки и удобренія полей, и разныя орудія. Потому, при раздѣлѣ наследства, такой только хлебъ, скотъ, и другіе предметы, могутъ быть отдѣлены отъ земли и отданы другимъ наследникамъ особо, какъ движимости; которыя умершій владѣлецъ назначилъ въ продажу, или имѣлъ для собственнаго удовольствія.

383. Въ случаѣ, въ предшедшей 381-ой ст. означенномъ, ежели наследники не могутъ согласиться на выборъ новаго хозяина, или ежели никто изъ нихъ не хочетъ принять хозяйства; то они, съ общаго согласія, могутъ продать имущество, по вольной цѣнѣ, одному изъ среды себя, или и постороннему лицу. Каждому изъ нихъ однакожь предоставляется, просить гминный Судъ о продажѣ имущества съ публичнаго торга.

384. Судебная продажа наследства производится по общимъ правиламъ, въ ст. 214—236 сего Устава указаннымъ.

385. Прежде заключенія сдѣлки по раздѣлу или продажѣ земли, принадлежащей къ барщинной или чиншевой усадьбѣ, наследники должны объявить собственнику (дзие-

równiej wartości; to spadkobierca, który dostał więcej, dopłaci przewyżkę temu, kto dostał mniej.

381. Jeżeli pozostało gospodarstwo rolne, a nie można go tak podzielić, izby na każdą część przypadało przynajmniej ośm desiatyn ziemi (15 morgów, 183 prętów); wtedy taka posada w całości dostanie się jednemu, którego spadkobiercy dobrowolnie z pomiędzy siebie wybiorą, i z nim się ułożą, aby ich za to wynagrodził, jeżeli pozostałe pieniądze i inne ruchomości nie okażą się na to wystarczającymi.

382. Pod gospodarstwem rolném rozumie się, nie tylko ziemia i budynki, ale i ziarno na zasiew, bydło do uprawy i pognoju pól potrzebne, tudzież narzędzia i różne porządki gospodarskie. Dlatego, przy podziale spadku, takie tylko ziarno, bydło i inne przedmioty mogą być odłączone od ziemi, i dzielone osobno między innych spadkobierców, jako ruchomości; które zmarły przeznaczał na sprzedaż, albo dla własnej przyjemności chował.

383. W przypadku Art. 381 przewidzianym, gdyby spadkobiercy nie mogli się zgodzić na wybór nowego gospodarza, albo gdyby żaden z nich nie chciał objąć gospodarstwa; mogą sprzedać majątek za wspólną zgodą, z wolnej ręki, jednemu z pomiędzy siebie albo obcemu. Lecz każdy z nich ma prawo prosić Sąd gminny, aby majątek spadkowy był sprzedany przez publiczną licytacją.

384. Sprzedaż sądowa majątku spadkowego, odbywa się podług ogólnych prawideł, w Artykułach 214—236 niniejszej Ustawy wskazanych.

385. Przed zawarciem umowy o podział lub sprzedaż osady pańszczyznianej lub czynszowej, spadkobiercy powinni zawiadomić dziedzica, komu chcą pozostawić albo

dzisowi) о томъ, кому они намѣрены передать или продать имущество, и спросить: согласенъ ли онъ на лицо, съ которымъ они договариваются.

Объявленія сего рода дѣлаются или письменно, чрезъ посредство гминнаго Суда, или словесно, въ присутствіи Солтыса, или же самимъ Солтысомъ того селенія, въ которомъ состоитъ наслѣдственное имущество.

386. Ежели лице, съ которымъ наслѣдники договариваются, не есть земледѣлецъ, или не имѣть достаточного капитала для веденія хозяйства, или онъ дурнаго поведения; то собственникъ въ правѣ отказать въ своемъ согласіи.

Если же наслѣдники, или тотъ, кто вступаетъ съ ними въ сдѣлку, считаютъ отказъ неосновательнымъ; то могутъ обратиться съ жалобою въ Судъ уѣздный.

387. Когда собственникъ, въ продолженіе 30-ти дней по сообщеніи ему желанія наслѣдниковъ, не объявилъ въ гминномъ Судѣ отказа; то сіе считается согласіемъ съ его стороны, и раздѣлъ или продажа, учиненные по истеченіи сего срока, признаются дѣйствительными.

388. Ежели послѣ умершаго остался какой либо ремесленный станокъ; то Судъ передаетъ его въ цѣлости тому изъ наслѣдниковъ, который умѣетъ и берется продолжать въ той же гминѣ ремесло умершаго, но съ тѣмъ, чтобы онъ удовлетворилъ прочихъ наслѣдниковъ по добровольной сдѣлкѣ.

Буде же между наслѣдниками никто не умѣетъ сего ремесла, или не желаетъ продолжать оного, или же наслѣдники не могутъ согласиться о вознагражденіи; то могутъ продать станокъ по вольной цѣнѣ, или просить Судъ о продажѣ оного съ публичнаго торга.

прzedać osadę, i zapytać, czy zgadza się na osobę z którą wchodzi w umowę.

Takowe zawiadomienie ma być dopełnione, albo na piśmie za pośrednictwem Sądu gminnego, albo ustnie w obecności Soltysa, albo też przez samego Soltysa tej wsi, w której się znajduje majątek spadkowy.

386. Dziedzic ma prawo odmówić zezwolenia, jeżeli osoba, z którą spadkobiercy wchodzi w umowę, nie jest rolnikiem, albo jeżeli nie ma dostatecznego funduszu do prowadzenia gospodarstwa, albo też, jeżeli jest złego prowadzenia się.

Gdyby zaś spadkobiercy, lub ten kto z niemi wchodzi w umowę, uważali, że odmówienie jest bezzasadne; mogą zanieść o to skargę do Sądu powiatowego.

387. Jeżeli dziedzic, w przeciągu dni trzydziestu od zawiadomienia go o zamiarze spadkobierców, nie oświadczy w Sądzie gminnym swego odmówienia; będzie to znaczyło, że zezwala: i podział albo sprzedaż, uczynione po upływie tego terminu, są ważne.

388. Jeżeli po zmarłym pozostał jaki warsztat rzemieślniczy, Sąd odda ten warsztat w całości temu ze spadkobierców, który umie i podejmuje się prowadzić dalej w tej gminie rzemiosło spadkodawcy, z warunkiem, ażeby innych spłacił wedle dobrowolnej umowy.

Jeżeli zaś między spadkobiercami nie ma nikogo, ktoby umiał to rzemiosło, albo podjął się dalej je prowadzić, albo jeżeli spadkobiercy nie mogą się ułożyć o spłatę; wtedy mogą przedać warsztat z wolnej ręki, albo prosić Sąd o przedanie go przez licytację publiczną.

589. При раздѣлѣ наслѣдства, Судъ старается по возможности, чтобы всякому досталась такая вещь, которая ему наиболее пужна, но чтобы при томъ никого не обидѣть.

590. Если умершій владѣлецъ сдѣлалъ при жизни своей распоряженіе о томъ, что кто долженъ получить по его смерти; то раздѣлъ производится согласно съ его волею, за исключеніемъ, когда бы сіе было противно правиламъ о раздѣлѣ земли, выше въ ст. 381-ой означеннымъ, или когда бы по сему распоряженію кто либо изъ наслѣдниковъ обиженъ былъ назначеніемъ ему доли въ $\frac{1}{4}$ меньше того, чтобы ему приходилось по правиламъ сего Устава.

591. По совершеніи раздѣла, составляется раздѣльный актъ, и вносится въ судебную книгу наслѣдствъ.

592. Если кто изъ наслѣдниковъ считаетъ себя обиженнымъ при раздѣлѣ; то, буде цѣна его претензіи выше шести рублей, онъ можетъ жаловаться въ Судъ уѣздный, но только въ продолженіе десяти дней, со времени означенія раздѣльной въ судебной книгѣ.

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ.

О обезпеченіи наслѣдства.

ОТДѢЛЕНІЕ ПЕРВОЕ.

Положенія общія.

595. Когда кто въ гминѣ скончался, мѣстный ли житель или посторонній, то Солтисъ того селенія, въ которомъ онъ умеръ, обязанъ немедленно донести о томъ гмин-

589. Dzieląc spadkobierców, Sąd gminny doloży starania, aby o ile możność dozwoli, każdy otrzymał taką rzecz, która mu jest najbardziej potrzebna, i aby przy tém nikt nie był pokrzywdzony.

590. Jeżeli spadkodawca uczynił za życia swego rozporządzenie, co kto ma dostać po jego śmierci; wtedy dział będą ułożone podług jego woli, chyba to sprzeciwiało się prawidłom o podziale ziemi w Art. 381 postanowionym, lub też podział ten krzywdził którego ze spadkobierców, przez oznaczenie dla niego mniejszego o czwartą część udziału od tego, jakiby mu przypadał według przepisów niniejszej Ustawy.

591. Po skończeniu działu, sporządzony będzie akt podziału, i wpisany do księgi sądowej otwartych spadków.

592. Jeżeliby kto ze spadkobierców uważał się za pokrzywdzonego przy działie; w takim razie, jeżeli pretensya jego sześć rubli przenosi, wolno mu skarżyć się do Sądu powiatowego, lecz tylko w ciągu dni dziesięciu od zapisania działu do księgi sądowej.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O zabezpieczeniu pozostałości.

ODDZIAŁ PIERWSZY.

Przepisy ogólne.

595. Kiedy kto w gminie umrze, czy to mieszkaniec gminy, czy obcy; Soltyś wsi gdzie zgon nastąpił, winien donieść o tém natychmiast Sędziemu gminnemu, i podać

ному Судья, и рассказать, сколько ему известно: какое имущество осталось после умершаго, какие у него ближайшіе родственники, и кто изъ нихъ при немъ находится.

594. Если Судья извѣстно, или донесено Солтысомъ, что кто либо изъ наслѣдниковъ еще малолѣтний, или слабоумный, или сумасшедшій, или находится въ отсутствіи; то онъ долженъ немедленно приступить къ обезпеченію наслѣдства.

595. Обезпеченіе наслѣдства должно быть производимо также и въ томъ случаѣ, когда не извѣстно, кому должно принадлежать имущество умершаго владѣльца.

596. Еслижъ всѣ наслѣдники совершеннолѣтніе, и находятся на лицѣ; то Судья можетъ производить обезпеченіе не иначе, какъ если о томъ просить кто либо изъ наслѣдниковъ.

597. Если кредиторъ умершаго, или кого либо изъ наслѣдниковъ, представилъ доказательства своихъ претензій, и требуетъ обезпеченія наслѣдства; то, хотя бы къ нему не было другихъ поводовъ, Судья долженъ приступить къ обезпеченію.

598. Наслѣдство обезпечивается посредствомъ описи всего оставшагося имущества, и учрежденія надъ нимъ надзора. Но какъ опись наслѣдства не можетъ быть производима въ тоже время по кончинѣ умершаго, то ей можетъ предшествовать временное обезпеченіе, особенно въ случаяхъ:

когда въ имуществѣ умершаго находятся деньги, драгоценныя вещи, или такіе вообще предметы, которые безъ надзора легко могли бы утратиться;

когда о временномъ обезпеченіи просить кто либо изъ наслѣдниковъ или кредиторовъ умершаго.

о ile mu to wiadomo, jaki majątek po zmarłym pozostał, jakich ma krewnych najbliższych, i którzy przy nim zostają.

594. Jeżeli Sędziemu wiadomo, lub Soltyś mu doniesie, że który ze spadkobierców jest nieletni, bezwzględnie wolny, albo też nieobecny; winien niezwłocznie przystąpić do zabezpieczenia pozostałości.

595. Równie i wtedy zabezpieczenie spadku nastąpić powinno, kiedy niewiadomo komu ma przypaść majątek zmarłego.

596. Jeżeli zaś wszyscy spadkobiercy są pełnoletni i obecni; Sędzia wtedy tylko może przystąpić do zabezpieczenia, kiedy tego żąda jeden ze spadkobierców.

597. Jeżeli wierzyciel zmarłego, lub którego spadkobiercy, okaże dowody swojej należności i żąda zabezpieczenia pozostałości; Sędzia winien przystąpić do zabezpieczenia jej, choćby nie było do tego żadnych innych powodów.

598. Spadek zabezpiecza się, przez sporządzenie spisu pozostałości i ustanowienie nad nią dozoru. Ponieważ jednak spis pozostałości nie może być sporządzony zaraz po śmierci spadkodawcy, może go przeto poprzedzić tymczasowe zabezpieczenie, mianowicie w przypadkach: gdy w spadku pozostały pieniądze, kosztowności, lub w ogólności takie przedmioty, które bez dozoru z łatwością mogłyby być utracone;

gdy tymczasowego zabezpieczenia żądał jeden ze spadkobierców lub wierzyciel zmarłego.

Но если при кончинѣ умершаго находится кто либо изъ родителей наслѣдниковъ; въ ст. 394-ой означенныхъ; то временное обезпеченіе производится не иначе, какъ по его требованію.

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРОЕ.

О временномъ обезпеченіи наслѣдства.

399. Если окажется нужнымъ, прежде описи, приступить къ временному обезпеченію; то Судья отправляется въ жилище умершаго съ Засѣдателями, или, когда ихъ нѣтъ, съ мѣстнымъ Солтысомъ и Лавникомъ, или другимъ вѣры достойнымъ лицомъ, и въ ихъ присутствіи прикладываетъ печати къ сундукамъ, шкафамъ и другимъ предметамъ, въ коихъ могутъ храниться деньги, бумаги или драгоценныя вещи, и надзоръ за цѣлостію всего оставшагося ввѣряетъ одному изъ жителъствующихъ въ томъ самомъ жилищѣ, или другому лицу, смотря по удобству.

Гдѣ сіе окажется возможнымъ, Судья можетъ приложить печать къ дверямъ комнаты, въ которой хранятся болѣе цѣнныя движимости, не стѣняя симъ, разумѣется, жильцовъ въ ихъ нуждахъ.

400. Вещи, подверженныя скорой порчѣ, когда онѣ не нужны для домашняго употребленія, выдаются наслѣдникамъ, буде кто изъ нихъ принять ихъ пожелаетъ, или продаются: но въ томъ и другомъ случаѣ съ разрѣшенія Суда (ст. 214—217).

401. Ежели при временномъ обезпеченіи найдены деньги, или если онѣ выручены въ послѣдствіи отъ продажи вещей; то онѣ также выдаются присутствующимъ наслѣдникамъ для храненія. Буде же кредиторы предъявили

Jeżeli jednak przy śmierci spadkodawcy znajduje się ojciec lub matka spadkobierców, w Art. 394 wymienionych; tymczasowe zabezpieczenie nie może nastąpić inaczej, jak na żądanie tego ojca lub matki.

ODDZIAŁ DRUGI.

O zabezpieczeniu tymczasowem pozostałości.

399. Gdy przed zrobieniem spisu okaże się potrzeba tymczasowego zabezpieczenia; Sędzia, wraz z Ławnikami sądowemi lub gdy ich nie ma, z miejscowym Sołtysem i Ławnikiem, lub inną godną zaufania osobą, winien się udać do mieszkania zmarłego, w ich obecności przyłożyć pieczęcie, na kufrach, szafach i innych przedmiotach, mogących zawierać pieniądze, papiery lub kosztowności, i dozór nad całą pozostałością powierzy jednemu z domowników, lub innej osobie, stosownie do okoliczności.

Gdzie to okaże się możliwem, przyłożyć może pieczęcie na drzwiach izby, zawierającej kosztowniejsze ruchomości, o ile to da się zrobić bez uciążenia domowników.

400. Rzeczy ulegające prędkiemu zepsuciu, gdy nie są potrzebne do użytku domowego, będą wydane spadkobiercom, jeżeli który zechce je przyjąć, albo też przedane; lecz w każdym razie za postanowieniem Sądu (Art. 214 do 217).

401. Pieniądze znalezione przy tymczasowem zabezpieczeniu, lub zebrane z sprzedaży ruchomości, będą obecnym spadkobiercom do zachowania oddane. Jeżeliby zaś zgłosili się wierzyciele ze swemi pretensjami, pieniądze

свои претензии, и находятся на лицо; то найденные деньги передаются для хранения тому, на кого кредиторы с наследниками согласны. В случае несогласия, или когда наследников нет на лицо, деньги отсылаются в Банк Польский.

Прежде однакож выдачи или отсылки денег в Банк, удовлетворяются издержки на похороны, и оставляется что нужно на содержание дома.

402. О каждом временном обезпечении наследства, то есть о приложении печати и учреждении надзора, Судья отмѣчаетъ вкратцѣ въ книгѣ наследства, означая и главнѣйшіе предметы вѣренныя смотрителю.

403. Печати снимаются въ то время, когда Судья приступаетъ къ описи наследства, или когда оно безъ описи имѣетъ быть выдано наследникамъ. Со снятіемъ печати прекращается обязанность установленнаго надзора.

404. Временное обезпеченіе гминный Судья можетъ производить не только въ меньшихъ наследствахъ, которыя, на основаніи ст. 349-ой, подлежатъ его вѣдомству, но также во всѣхъ, въ предѣлахъ судебной гмины открывающихся, когда сіе окажется нужнымъ по правиламъ предшедшихъ 394—398 ст., и когда по отдаленности мѣста жительства умершаго отъ уѣзднаго Суда, нельзя ожидать скорого прибытія надлежащаго чиновника.

405. Обезпеченіе большихъ наследствахъ производится указаннымъ выше порядкомъ: но при приложеніи печатей и учрежденіи надзора, Судья обязанъ въ тожъ время донести о томъ Суду уѣздному.

406. Если скончавшееся въ предѣлахъ судебной гмины лицо, принадлежало къ жителямъ другой гмины, тогда Судья, сдѣлавъ временное обезпеченіе, доноситъ тот-

znalezione oddane będą do zachowania temu, na kogo wierzyciele zgodzą się ze spadkobiercami. Gdyby się nie zgodzali, albo gdyby spadkobiercy nie byli obecni, pieniądze odesłane będą do Banku Polskiego.

Przed wydaniem jednak lub odesłaniem pieniędzy do Banku, zaspokojone będą koszta pogrzebu i pozostawiona potrzebna ilość na utrzymanie domu.

402. O każdym tymczasowém zabezpieczeniu pozostałości, to jest o przyłożeniu pieczęci i ustanowieniu dozoru, Sędzia gminny zrobi krótką wzmiankę w księdze spadków, z wymienieniem główniejszych przedmiotów pozostałości pod dozór oddanych.

403. Pieczęcie odejmują się wtenczas, gdy Sędzia przystępuje do spisu pozostałości, albo gdy ta bez spisu ma być spadkobiercom wydana: wraz z odjęciem pieczęci, ustają obowiązki ustanowionego dozorczy.

404. Sędzia gminny może tymczasowo zabezpieczyć, nie tylko spadki mniejsze, na mocy Art. 349 jego władzy ulegające, ale i wszelkie inne, jakieby się otworzyły w obrębie gminy sądowej, jeżeli to podług przepisów powyższych Art. 394—398 okaże się potrzebnem, a zarazem, z powodu odległości zamieszkania zmarłego od Sądu powiatowego, nie można się spodziewać rychłego przybycia właściwego urzędnika.

405. Zabezpieczenie większych spadków, odbywać się będzie w sposobie powyżej przepisany, lecz przyłożony wszę pieczęcie i ustanowiwszy dozór, Sędzia obowiązany jest donieść o tem natychmiast Sądowi powiatowemu.

406. Jeżeli zmarły w obrębie gminy sądowej, był mieszkańcem innéj gminy, Sędzia po zabezpieczeniu tym-

часть же о семъ Суду той гмины, въ коей умершій жительствовалъ. Когдажъ въ семъ случаѣ осталось наслѣдство большее, или когда умершій не принадлежитъ къ подданнымъ Царства; то Судья доносить о сдѣланномъ имъ Суду уѣздному.

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТЬЕ.

О производствѣ описи наслѣдства.

407. Опись наслѣдства составляется въ жилищѣ умершаго, самимъ Судьею, въ присутствіи двухъ Лавниковъ или мѣстнаго Солтыса съ однимъ Лавникомъ.

408. Опись не можетъ быть совершена раньше трехъ дней послѣ погребенія умершаго, чтобы дать время отсутствующимъ наслѣдникамъ или кредиторамъ узнать о смерти владѣльца, и прибыть на мѣсто, для наблюденія за своими дѣлами.

409. Если наслѣдство обезпечивается потому, что есть малолѣтныя, слабоумныя или сумасшедшія наслѣдники; то прежде всего назначается опекунъ, по правиламъ ст. 309-ой и слѣдующихъ сего Устава, и опись составляется въ его присутствіи.

410. Если въ наслѣдствѣ имѣть быть учреждено временное управленіе, какъ то въ случаѣ отсутствія, или неизвѣстности наслѣдниковъ, по правиламъ ниже въ ст. 421—430 означеннымъ; то Судья долженъ сперва назначить управителя, коему имущество будетъ ввѣрено, и опись составляется въ его присутствіи.

стаłości, doniesie o tém natychmiast Sądowi gminnemu zamieszkania zmarłego. Jeżeli zaś w tymże przypadku pozostał spadek większy, lub jeżeli zmarły nie był poddanym Królestwa; Sędzia doniesie, o tém co zrobił, Sądowi powiatowemu.

ODDZIAŁ TRZECI.

O spisie pozostałości.

407. Spis pozostałości sporządzony będzie w mieszkaniu zmarłego, przez Sędziego, w obecności dwóch Ławników, albo w obecności Sołtysa miejscowego i jednego Ławnika.

408. Spis pozostałości nie może nastąpić prędzej, jak w trzy dni po pogrzebie zmarłego, ażeby spadkobiercy jego nieobecni, albo wierzyciele, mieli czas dowiedzieć się o śmierci właściciela, i przybyć dla dopilnowania swego interesu.

409. Jeżeli pozostałość zabezpiecza się dlatego, że który spadkobierca jest małoletni, lub za bezwłasnowolnego uznany; to przedewszystkiém należy ustanowić opiekuna, stosownie do przepisów Art. 309 i następnych niniejszej Ustawy, i spis pozostałości w jego obecności będzie sporządzony.

410. Jeżeli pozostałość ma być oddana pod zarząd tymczasowy, jako to: w przypadku, gdy spadkobierca jest nieobecny, albo niewiadomy, podług przepisów niżej w Artykułach 421—430 objętych; w takim razie, Sędzia winien naprzedz ustanowić zarządcę, któremu majątek ma być powierzony, i w jego obecności spis pozostałości sporządzony będzie.

411. Еслижъ наслѣдство обезпечивается по просьбѣ кредиторовъ или наслѣдниковъ, то опись составляется въ присутствіи тѣхъ изъ нихъ, которые о семъ просили; но вызываются къ сему и другіе наслѣдники, въ предѣлахъ судебной гмины находящіеся.

Буде однакожъ требовавшій описи, или вызванный, не явится на срокъ, то она составляется и безъ нихъ.

412. Въ описи означаются подробно всѣ движимыя вещи, которыя принадлежали умершему въ собственность, и противъ каждой изъ нихъ показывается цѣна.

413. Къ оцѣнкѣ приглашаются тѣ изъ Лавниковъ, которые, по состоянію своему, могутъ знать цѣнность оставшихся послѣ умершаго вещей.

За неимѣніемъ такихъ Лавниковъ, Судья приглашаетъ другихъ свѣдущихъ людей, которые обязаны показывать цѣну подъ присягою.

414. Въ описи должно также означить долги умершаго владѣльца, сколько сіе Судья извѣстно.

415. Если между движимыми вещами найдены чужія вещи; то Судья можетъ выдать ихъ владѣльцу, буде сего никто не оспариваетъ.

416. Если бы возникло сомнѣніе о принадлежности вещи тому, кто объявилъ на нее притязаніе; то Судья можетъ требовать представленія доказательствъ, и, до рѣшенія сомнѣнія, вещь сію означаетъ въ концѣ описи, съ показаніемъ, кто объявилъ на оную притязаніе.

417. Если въ составъ наслѣдства входитъ земля, строеніе, и вообще недвижимое имущество; то оно также означается въ описи, съ показаніемъ цѣны и права, на основаніи коего оно принадлежало умершему владѣльцу.

411. Jeżeli pozostałość była zabezpieczona na żądanie wierzycieli, albo spadkobierców; spis będzie sporządzony w obecności tych, którzy żądali zabezpieczenia, i za przywołaniem innych spadkobierców w gminie sądowej obecnych.

Gdyby jednak ten, kto żądał spisu pozostałości, albo był przywołany, nie stawił się w terminie; spis będzie sporządzony bez niego.

412. W spisie będą szczegółowo wymienione wszystkie rzeczy ruchome, które były własnością zmarłego, i przy każdej będzie oznaczony jej szacunek.

413. Do oszacowania wezwani będą Ławnicy, tacy, którzy ze swego stanu znają się na wartości rzeczy, w majątku zmarłego znajdujących się.

Gdyby takich Ławników nie było, Sędzia zawiadzi innych biegłych, którzy szacować będą pod przysięgą.

414. W spisie pozostałości, należy także wyrazić długi zmarłego, o ileby Sędzia miał o nich wiadomość.

415. Jeżeli pomiędzy ruchomościami znalazły się rzeczy cudze, a nie ma o to sporu; Sędzia może je wydać temu, do kogo należą.

416. Gdyby była wątpliwość, czy rzecz o którą się kto dopomina jest jego; Sędzia zażąda na to dowodu, a dopóki wątpliwość nie będzie usunięta, tymczasem rzecz tę w końcu spisu zamieści i wyrazi, kto się o nią dopomina.

417. Jeżeli do pozostałości należy ziemia, budynek lub w ogóle nieruchomy majątek; będzie także w spisie wymieniony, z oznaczeniem jego wartości, i określeniem prawa, na jakim ten majątek przez zmarłego był posiadany.

418. По окончаніи описи, Судья приводитъ къ присягѣ всѣхъ жившихъ съ умершимъ въ одномъ жилищѣ, для удостовѣренія въ томъ, что они показали всѣ имъ известное, ничего не скрыли, и не знаютъ, чтобы кто либо присвоилъ себѣ или утаилъ какую либо вещь, или чтобы умершій спряталъ гдѣ либо деньги или другіе предметы.

419. Опись скрѣпляется подписью всѣхъ присутствующихъ и Судьи.

420. Если при описи оказалось, что оставшееся имущество принадлежитъ къ большимъ наслѣдствамъ; то Судья прекращаетъ производство описи, дѣлаетъ только временное обезпеченіе, и доноситъ о томъ Суду уѣздному.

ОТДѢЛЕНІЕ ЧЕТВЕРТОЕ.

О временномъ управленіи наслѣдствомъ.

421. Временное управленіе учреждается въ наслѣдствѣ тогда, когда нѣтъ повода учреждать опеку, а между тѣмъ:

или тотъ, кто имѣетъ право на наслѣдство, находится въ отсутствіи, и нельзя надѣяться, чтобы онъ скоро возвратился;

или неизвѣстно вовсе кто имѣетъ право на наслѣдство;

или наконецъ, между наслѣдниками происходитъ споръ о правѣ на наслѣдство.

422. Временное управленіе учреждается въ такихъ только случаяхъ, когда осталось имущество, въ которомъ нужно продолжать сельское хозяйство, или другой земледѣльческій промыселъ, или же какое либо фабричное производство. Когда остались однѣ строения, то надъ ними

418. Po skończeniu spisu, Sędzia odbierze przysięgę od wszystkich, którzy ze zmarłym mieszkali, na to: że wszystko podali co wiedzieli, i nic nie utaili, i że nie wiedzą, iżby sobie kto przywłaszczył, albo ukrył jaką rzecz, albo iżby zmarły schował gdzie pieniądze lub inne rzeczy.

419. Spis pozostałości będzie podpisany przez wszystkich obecnych i sędziego.

420. Gdyby przy sporządzaniu spisu okazało się, że pozostałość należy do spadków większych; Sędzia gminny zawiesi dalszą czynność, zabezpieczy jedynie tymczasowo pozostałość, i doniesie o tém Sądowi powiatowemu.

ODDZIAŁ CZWARTY.

O zarządzie tymczasowym pozostałością.

421. Zarząd tymczasowy nad pozostałością, ustanawia się wtedy, gdy nie ma powodu do urządzenia opieki, a przecież:

albo ten kto ma prawo do spadku, jest nieobecnym, i powrotu jego nie można się rychło spodziewać;

albo wcale nie jest wiadomo, kto ma prawo do spadku;

albo między spadkobiercami spór zachodzi, o to, kto ma prawo do spadku.

422. Zarząd tymczasowy ustanawia się w tych tylko przypadkach, kiedy pozostał taki majątek, w którym potrzeba prowadzić dalej gospodarstwo rolne, albo inny przemysł rolniczy, lub fabryczny. Gdyby zostały same budynki, dosyć będzie nad nimi urządzić dozór stosowny, aby

учреждается соответственный надзоръ, чтобы въ отсутствіи владѣльца не подверглись разоренію. Вещи движимыя отдаются на сохраненіе надежному и состоятельному лицу; тѣ же изъ нихъ, кои подвержены скорой порчѣ, должны быть проданы, а вырученныя деньги отсылаются, для храненія, въ Банкъ Польскій.

423. Управитель избирается Судомъ изъ ближайшихъ родственниковъ умершаго владѣльца, или отсутствующаго наслѣдника; или, за неимѣніемъ оныхъ, изъ другихъ надежныхъ и состоятельныхъ лицъ.

424. Управитель принимаетъ имущество подъ росписку на описи, и управляетъ онымъ подъ надзоромъ гминнаго Суда, который можетъ ему за сіе опредѣлить соразмѣрное вознагражденіе, принимая въ уваженіе его труды и потерянное время: но во всякомъ случаѣ не выше пятой части чистаго дохода.

425. Гминный Судья обязанъ, по крайней мѣрѣ одинъ разъ въ годъ, пригласить управляющаго въ Судъ, для отчета по управленію.

426. Остающаяся, за удовлетвореніемъ текущихъ по управленію издержекъ, часть дохода, можетъ быть обращена, по распоряженію Суда, на другія надобности по имуществу, будѣ онъ признаны Судомъ полезными или необходимыми; или отсылается въ Банкъ Польскій.

427. Гминный Судья имѣетъ, сверхъ того, право и обязанъ потребовать управляющаго въ Судъ, для отчета, въ каждомъ случаѣ, когда узнаетъ, или самъ замѣтитъ, что онъ худо управляетъ имѣніемъ или расточаетъ доходы.

428. Если бы при семъ оказалось, что управитель дѣйствительно нерадивый или неспособный хозяинъ; то Судъ долженъ смѣнить его немедленно, и взыскать съ него причиненные имъ въ имѣніи убытки.

въ неobecности влaдcтвeннeкa нe знeчeнeнe. Рeчeы рeчeмe oddane бeдa дo зaчeвaнeя oсoбe зaслугуeнeнe нa зaуфaнe и з мaeтaткy oтпoвeдeнeнeнe, тe зa, ктoрe прeдкeмy зeпсueиy улeгaeтa, вeнны бeдe прeдaнe, a пeнeиaдзe з прeдaдaзe злoжoнe в дeпoзeт Banku Пoлcкeгo.

423. Zarządca tymczasowy będzie wybrany przez Sąd gminny, z pomiędzy krewnych najbliższych spadkodawcy lub nieobecnego spadkobiercy; a w ich braku, z pomiędzy innych osób godnych zaufania i odpowiedzialnych.

424. Zarządca odbierze majątek pod swój zarząd, za pokwitowaniem na sporządzonym spisie, i będzie nim zarządzał pod nadzorem Sądu gminnego, który będzie mógł wyznaczyć mu stosowne wynagrodzenie, ze względu na jego trudy i na czas jaki poświęcić musi, lecz w każdym razie nie przechodzące jednej piątej części czystego dochodu.

425. Sędzia gminny obowiązany jest, przynajmniej raz w rok, wezwać zarządcę do Sądu, aby zdał sprawę ze swego zarządu.

426. Część dochodów jakaby po zaspokojeniu kosztów zarządu pozostała; może być obróconą, za postanowieniem Sądu, na wydatki, jakie Sąd za pożyteczne lub konieczne uzna; albo też przesłana będzie do Banku Polskiego.

427. Sędzia gminny oprócz tego, ma prawo i powinien, wezwać zarządcę do Sądu, i żądać zdania sprawy; w każdym razie, skoro się od kogo dowie, lub sam dostrzeże, iż majątkiem źle rządzi, albo dochody marnuje.

428. Gdyby w takim razie zarządca rzeczywiście okazał się niedbałym albo nie zdolnym; Sąd go natychmiast zmienić powinien, i skazać na wynagrodzenie strat, jeżeli te z jego winy pochodziły.

429. Временное управление наследственным имуществом продолжается до явки наследника, или до окончания спора между наследниками, или же до признания наследства за пережившим супругом, или за судебною гминою, смотря по тому, что было поводомъ къ учреждению временнаго управления.

430. По окончании управления, управитель обязанъ возвратить имѣніе, согласно съ описью, по которой оно ему передано, и выдать находящіяся еще у него собранныя доходы.

ГЛАВА ПЯТАЯ.

О вступленіи во владѣніе наследствомъ и о вызовѣ наследниковъ.

431. Родственники умершаго владѣльца приобрѣтають право на оставшееся послѣ него имущество, тотчасъ же по его кончинѣ; и если они точно суть ближайшіе, и никто у нихъ сего права не оспариваетъ, то могутъ вступить во владѣніе наследствомъ, не испрашивая на сіе ничего разрѣшенія.

432. Кто вступилъ во владѣніе наследствомъ, тотъ обязанъ платить всѣ долги оставившаго наследство.

Если же долговъ болѣе чѣмъ имущества, а наследникъ не желаетъ платить болѣе того, что самъ получилъ, то долженъ прежде вступленія во владѣніе, просить гминнаго Судью о составленіи описи.

Принявъ наследство по описи, онъ обязанъ платить долги только до сравненія съ цѣною имъ полученнаго.

433. Когда право на наследство принадлежитъ двумъ или болѣе родственникамъ; то каждый изъ нихъ, въ отно-

429. Zarząd tymczasowy, nad majątkiem należącym do spadku, trwać będzie do zgłoszenia się spadkobierców, lub do ukończenia między nimi sporu, albo też do przyznania spadku pozostałemu małżonkowi lub gminie sądowej, podług tego, jaki był powód ustanowienia tymczasowego zarządu.

430. Po skończeniu zarządu, zarządca obowiązany jest oddać majątek, jak go podług spisu odebrał, i zwrócić dochody jakieby jeszcze w jego ręku pozostały.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O objęciu spadku i poszukiwaniu spadkobierców.

431. Krewni zmarłego nabywają prawa do pozostałego po nim spadku, z chwilą jego śmierci: i jeżeli rzeczywiście są najbliższymi i nikt im o to sporu nie czyni; mogą objąć pozostałość, nie żądając niczyjego na to upoważnienia.

432. Ten kto objął pozostałość, powinien zapłacić wszelkie długi spadkodawcy.

Jeżeli zaś długi przewyższają wartość spadku, a spadkobierca nie chce płacić więcej, nad to, co sam dostał; winien przed objęciem pozostałości, prosić Sędziego gminnego o sporządzenie jej spisu.

Przyjawszy spadek według spisu, obowiązany jest płacić długi, tylko do wartości otrzymanego majątku.

433. Jeżeli dwóch lub więcej krewnych mają prawo do spadku, wtedy każdy co do swojej części, ma te same

шеніи своей доли, имѣть тѣже права и обязанности, какъ выше въ ст. 431 и 432 постановлено.

454. Если явились два родственника, и между ними возникъ споръ о томъ, кто изъ нихъ, какъ ближайшій родственникъ умершаго, имѣть лучше право на оставшееся послѣ него имущество; то они должны представить сей споръ гминному Суду.

Гминный Судъ, выслушавъ объясненія спорящихъ, старается ихъ примирить, и если въ семъ не успѣетъ, и цѣна оставшагося имущества не выше 30-ти рублей; приказываетъ имъ представить метрическія свидетельства о бракѣ и рожденіи, или показанія достовѣрныхъ свидѣтелей, на основаніи коихъ объяснилось бы родство ихъ съ умершимъ. По разсмотрѣніи сихъ доказательствъ, Судъ постановляетъ рѣшеніе о томъ, кому изъ нихъ должно принадлежать наслѣдство.

Если оставшееся имущество цѣною выше 30-ти рублей, и стороны не примирились; то Судья объявляетъ имъ, чтобы они обратились въ Судъ уѣздный.

455. Когда между родственниками возникъ споръ, который не могъ быть прекращенъ гминнымъ Судомъ, и стороны обращаются въ Судъ уѣздный; то спорящіе не могутъ вступить во владѣніе наслѣдствомъ, на общемъ, въ ст. 431-ой означенномъ, основаніи: но тогда гминный Судъ учреждаетъ въ имуществѣ временное управленіе (ст. 421—430).

456. Если бы кто вступилъ во владѣніе наслѣдствомъ, и никто у него сего права не оспариваетъ, а между тѣмъ родство его съ умершимъ никому не извѣстно, или можетъ быть сомнительно; то, по донесенію надлежащаго Солтыса, Судъ гминный властенъ вызвать сего владѣльца,

права и обязанности, jakie powyżej w Art. 431 i 432 są oznaczone.

454. Jeżeli do objęcia spadku zgłasza się dwóch lub więcej krewnych, i między niemi powstał spór o to, który z nich, jako najbliższy krewny zmarłego, ma lepsze prawo do pozostałego po nim majątku; winni się udać ze sprawą do Sądu gminnego.

Sąd gminny, po wysłuchaniu stron, starać się będzie je pogodzić; gdy tego nie dokona, a wartość spadku nie przynosi rubli srebrem trzydziestu, nakaze im złożyć akty małżeństwa i urodzenia, albo stawić świadków wiarogodnych, którzyby zeznali o pokrewieństwie ich ze zmarłym. Rozpoznawszy te dowody, Sąd wyda wyrok, do kogo spadek ma należeć.

Jeżeli wartość spadku przynosi rubli srebrem trzydziści i strony nie pogodziły się; Sędzia wskaże stronom, aby się udały do Sądu powiatowego.

455. Jeżeli spór pomiędzy krewnymi zachodzący, nie został załatwiony w Sądzie gminnym, i strony udają się do Sądu powiatowego, nie będą mogły objąć pozostałości podług ogólnego przepisu w Art. 431 objętego, lecz Sąd gminny zarząd tymczasowy nad majątkiem ustanowi (421—430).

456. Jeżeliby kto objął pozostałość, i nikt mu prawa do tego nie zaprzeczał, a pokrewieństwo jego ze zmarłym nikomu nie było wiadome, albo nawet wątpliwe; za doniesieniem o tém przez właściwego Soltysa, Sąd może zawa-

и потребовать от него, чтобы онъ предъявилъ доказательства о родствѣ.

437. Когда въ семь случаевъ окажется, что онъ не есть родственникъ; то наследство поступаетъ или къ законнымъ наследникамъ, буде они имѣются, или къ судебной гминѣ, смотря потому что окажется по разъясненіи дѣла.

438. Если въ предѣлахъ судебной гмины нѣтъ наследниковъ или родныхъ, имѣющихъ право вступить во владѣніе наследствомъ, но однакожъ извѣстно, что они находятся въ другой гминѣ; то Судья приглашаетъ ихъ, посредствомъ надлежащаго гминнаго Суда, явиться къ назначенному сроку, для полученія наследства.

439. Во всѣхъ случаяхъ, когда наследники неизвестны, Судья вызываетъ ихъ чрезъ объявленія, опубликованныя въ мѣстной и сосѣдней судебныхъ гминахъ, по правиламъ, въ ст. 206—213 сего Устава указаннымъ.

Въ объявленіяхъ означается: послѣ кого открылось наследство, въ какомъ мѣстѣ и въ чемъ оно состоитъ.

Сии объявленія публикуются троекратно, въ три слѣдующія одно послѣ другаго Воскресенья.

440. Если умершій прибылъ въ гмину изъ какой либо отдаленной гмины; то вызовъ дѣлается также и въ сей гминѣ, изъ которой онъ прибылъ, порядкомъ, въ предшедшей статьѣ указаннымъ.

441. Если наследство цѣною выше 150-ти рублей; то вызовъ, сверхъ того, печатается въ губернскихъ вѣдомостяхъ.

442. Явившіеся по вызову ближайшіе родственники умершаго, вступаютъ во владѣніе наследствомъ и дохо-

звать такого posiadacza, i zażądać od niego dowodów pokrewieństwa.

437. Jeżeli w tym przypadku okaże się, że nie jest krewnym spadkodawcy; spadek przejdzie na prawnych spadkobierców, jeżeli się znajdują, albo na rzecz gminy sądowej, wedle tego, co się po rozpoznaniu sprawy okaże.

438. Jeżeli w obrębie gminy sądowej nie ma spadkobierców, czyli krewnych mających prawo do spadku, a byłoby wiadomo, że się znajdują w innej gminie; Sędzia wezwie ich przez właściwy Sąd gminny, aby się stawili w terminie oznaczonym, dla objęcia pozostałości.

439. We wszystkich przypadkach, kiedy spadkobiercy nie są wiadomi; Sędzia zawezwie ich przez obwieszczenia ogłaszane w miejscowej i sąsiednich gminach sądowych, podług przepisów w Art. 206—213 niniejszej Ustawy wskazanych.

W obwieszczeniach będzie wymienione: po kim spadek się otworzył, w jakim miejscu, i z czego się składa. Obwieszczenia ogłaszane będą trzykrotnie, przez trzy następujące po sobie niedziele.

440. Jeżeli spadkodawca przybył do gminy z innej odległej gminy; obwieszczenia będą również ogłaszane i w tej gminie z której przybył, w sposobie artykułem poprzedzającym wskazanym.

441. Gdy wartość spadku przenosi rubli srebrem sto pięćdziesiąt, obwieszczenia będą nadto umieszczone w Dzienniku gubernialnym.

442. Najbliżsi krewni zmarłego, po obwieszczeniach zgłaszający się, obejmują spadek i dochody, jakiego pod-

дами, буде они накопились при временномъ управленіи, на общемъ, выше въ ст. 431-ой определенномъ, основаніи.

443. Ежели въ продолженіе шести мѣсяцевъ со дня позднѣйшей публикаціи вызова, никто изъ родственниковъ не явился; то гминный Судъ постановляетъ рѣшеніе о передачѣ наслѣдства въ собственность оставшемуся супругу, а за неимѣніемъ онаго, въ собственность гмины, согласно съ правилами ст. 370 и 371 сего Устава.

444. Во всѣхъ случаяхъ, когда наслѣдство перешло уже во владѣніе родственниковъ умершаго, или его супруга, или судебной гмины, а потомъ явился дотолѣ неизвѣстный родственникъ; то, буде со дня кончины оставшаго наслѣдство не прошло еще 30-ти лѣтъ, онъ можетъ требовать отъ гминнаго Суда выдачи ему наслѣдства.

Гминный Судъ, въ семъ случаѣ, убѣдившись по доказательствамъ, что явившійся есть дѣйствительно ближайшій родственникъ умершаго, и что со дня кончины сего послѣдняго не прошло еще 30-ти лѣтъ, приказываетъ выдать ему наслѣдство натурою, буде оно находится еще у тѣхъ, которые вступили во владѣніе онымъ или у ихъ наслѣдниковъ.

445. Получающій такимъ образомъ наслѣдство, не имѣетъ права требовать возвращенія ему собранныхъ съ онаго доходовъ; но прежній владѣлецъ имѣетъ право требовать вознагражденія за издержки, имъ понесенныя на улучшеніе сего имущества, буде отъ сего цѣна его дѣйствительно увеличилась.

Если бы о вознагражденіи они не могли согласиться полюбовно; то могутъ обратиться въ гминный Судъ.

446. Когда прежній владѣлецъ продалъ уже принятое имъ наслѣдственное имущество; то явившійся и признанный Судомъ наслѣдникъ, можетъ только требовать

часъ zarządu tymczasowego się uzbierały, podług ogólnej zasady w Art. 431 wskazanej.

443. Jeżeli z upływem sześciu miesięcy od ostatniego obwieszczenia, nie zgłosi się żaden z krewnych do objęcia spadku; Sąd gminny wyda wyrok, przysądżający go na własność pozostałemu przy życiu małżonkowi, albo gdyby go nie było, na własność gminy, odpowiednio przepisom Art. 370 i 371 niniejszej Ustawy.

444. We wszystkich przypadkach, gdy pozostałość już objętą została przez krewnych spadkodawcy, albo jego małżonka, albo też gminę sądową, a potem zgłosi się niewiadomy dotąd krewny; wtedy, jeżeli od śmierci spadkodawcy nie upłynęło jeszcze lat trzydzieści, będzie miał prawo zanieść żądanie do Sądu gminnego o wydanie sobie spadku.

Sąd gminny, w takim razie, przekonawszy się z przedstawionych dowodów, że jest rzeczywiście najbliższym krewnym spadkodawcy, i że od dnia śmierci tego ostatniego jeszcze lat trzydzieści nie upłynęło; nakaze mu wydać pozostałość w naturze, jeżeli takowa znajduje się jeszcze w rękach osób, które spadek objęły, lub ich spadkobierców.

445. Ten, kto w taki sposób spadek odzyskuje, nie ma prawa żądać zwrotu pobranych z niego dochodów; poprzedni zaś posiadacz może żądać wynagrodzenia poniesionych przez siebie wydatków, na ulepszenie majątku spadkowego, o ile przez to jego wartość rzeczywiście podniesioną została.

Jeżeliby strony co do tego wynagrodzenia nie ułożyły się dobrowolnie, mogą udać się do Sądu gminnego.

446. Jeżeliby zaś poprzedni posiadacz sprzedał jaki majątek spadkowy; zgłaszający się i uznany przez Sąd spadkobierca, nie może wzruszać praw nabywców, ale tylko

выдачи ему полученной продавцом за имущество цѣны, но не въ правѣ нарушать владѣнія тѣхъ, которыми оно приобретено.

447. Если бы однакожь оказалось, что вступившій во владѣніе наслѣдствомъ зналъ о существованіи сего ближайшаго родственника, и не заявилъ о томъ Суду; то, въ случаѣ возврата наслѣдства, онъ долженъ возратить также и полученные имъ доходы и причиненные убытки.

Сіе право дѣйствительнаго наслѣдника принадлежитъ ему только въ продолженіи шести мѣсяцевъ, со дня послѣдней публикаціи, или, буде вызова не было опубликовано, въ продолженіе трехъ лѣтъ со дня смерти оставившаго наслѣдство. Далѣе сихъ сроковъ, онъ не имѣетъ права на доходы и вознагражденіе убытковъ.

ГЛАВА ШЕСТАЯ.

О обезпеченіи имущества въ случаяхъ чрезвычайныхъ.

1. О обезпеченіи имущества оставленнаго владѣльцемъ.

448. Ежели кто оставить свое мѣстожительства, такъ, что неизвѣстно, гдѣ онъ находится, и что съ нимъ случилось; то узнавъ о томъ отъ Солтыса, или родственниковъ выбывшаго, гминный Судья, долженъ отправиться въ его жилище, или послать туда одного изъ Засѣдателей, для осмотра оставленнаго имъ имущества, и за симъ принять соответственные мѣры обезпеченія.

449. Если выбывшій оставилъ жену, или совершеннолѣтнихъ дѣтей, или родителей, или повѣреннаго; то къ

можно ему будетъ, žáдавъ одъ продавцы зворту побраного szacunku.

447. Gdyby się jednak okazało, że ten ktoby objął pozostałość, wiedział o tém, że ten bliższy krewny jest przy życiu, i o tém Sądowi nie oświadczył; wtedy, przy zwrocie pozostałości, winien także zwrócić pobrane przez siebie dochody, i żrządzone szkody wynagrodzić.

Prawo to służy rzeczywiściemu spadkobiercy, o ile się zgłosił w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia obwieszczeń; a gdyby takowe nie były wydane, w ciągu lat trzech od śmierci spadkodawcy. Z upływem tych terminów traci prawo do dochodów i wynagrodzenia szkód.

ROZDZIAŁ SZOSTY.

O zabezpieczeniu majątku w nadzwyczajnych przypadkach.

I. O zabezpieczeniu majątku opuszczonego przez właściciela.

448. Jeżeliby kto opuścił miejsce swego pobytu, tak, że niewiadomo gdzie się znajduje, i co się z nim stało; Sędzia gminny dowiedziawszy się o tém od Soltysa, lub krewnych zaginionego, winien się udać do jego mieszkania, albo posłać jednego z Kławników sądowych, dla obejrzenia pozostałego majątku, a następnie przedsięwziąć odpowiednie środki zabezpieczenia.

449. Jeżeli zaginiony pozostawił żonę lub dzieci pełnoletnie, rodziców albo też pełnomocnika; Sąd gminny nie

къ обезпеченію его имущества гминный Судъ можетъ приступить не иначе, какъ по просьбѣ означенныхъ родственниковъ, или же когда срокъ довѣренности кончится.

450. Оставленные имущества обезпечиваются учрежденіемъ въ оныхъ временнаго управленія, по правиламъ выше въ ст. 421—430 указаннымъ.

451. При учрежденіи временнаго управленія, гминный Судья дѣлаетъ вызовъ отсутствующаго по правиламъ ст. 439—441.

452. Если получено достовѣрное извѣстіе, что выбывшій владѣлецъ скончался; то оставленное имъ имущество поступаетъ къ его родственникамъ, имѣющимъ право на наслѣдство, или къ пережившему супругу, или въ собственность судебной гмины, на общемъ основаніи.

453. Если въ продолженіи четырехъ лѣтъ не получено о выбывшемъ владѣльцѣ никакого извѣстія, а между тѣмъ есть родственники, которые имѣли бы право на его имущество, въ случаѣ, если бы онъ умеръ; то гминный Судья объявляетъ имъ, чтобы они обратились въ Судъ уѣздный, о признаніи владѣльца пропавшимъ.

454. Гминный Судья можетъ и отъ себя обратиться въ Судъ уѣздный о признаніи владѣльца пропавшимъ, когда есть поводъ предполагать, что послѣ него не осталось никакихъ наслѣдниковъ.

455. Если владѣлецъ Судомъ уѣзднымъ признанъ пропавшимъ; то оставленное имъ имущество поступаетъ къ родственникамъ, имѣющимъ на оное право, или къ супругу, или къ гминѣ судебной, на общемъ основаніи, но не иначе, какъ по предварительномъ вызовѣ наслѣдниковъ, порядкомъ, выше въ ст. 439—441 указаннымъ.

456. Когда признанный пропавшимъ владѣлецъ, явится въ продолженіе 30-ти лѣтъ со времени признанія

можетъ приступить до zabezpieczenia jego majątku inaczej, jak wskutku prosby powyższych krewnych, albo gdy pełnomocnictwo ustało.

450. Majątek opuszczony, zabezpieczony będzie, przez oddanie go pod zarząd tymczasowy, sposobem powyżej w Art. 421—430 wskazanym.

451. Ustanawiając zarząd tymczasowy, Sędzia gminny powinien wezwać zaginionego, przez obwieszczenia, stosownie do przepisów Art. 439—441.

452. Jeżeli otrzymano pewną wiadomość, że zaginiony właściciel umarł; pozostały majątek przechodzi na krewnych mających prawo do spadku, albo na pozostałego przy życiu małżonka, lub na własność gminy sądowej, stosownie do ogólnych w tej mierze prawideł.

453. Jeżeli w przeciągu czterech lat nie otrzymano żadnych wiadomości o zaginionym właścicielu, a są krewni, którzyby mieli prawo do tego majątku na przypadek jego śmierci; Sędzia gminny wskaże im, aby się udali do Sądu powiatowego, o uznanie właściciela za znikłego.

454. Jeżeli jest dostateczne domniemanie, że po nim żaden spadkobierca nie pozostał; Sędzia gminny może sam, z urzędu, udać się do Sądu powiatowego, z żądaniem o uznanie właściciela za znikłego.

455. Gdy Sąd powiatowy uzna właściciela za znikłego; majątek po nim pozostały przechodzi na krewnych mających do tego prawo, albo na małżonka, lub na gminę sądową, podług ogólnych w tej mierze zasad: nie inaczej jednakże, jak za poprzedniem wezwaniem spadkobierców, przez obwieszczenia, sposobem w Art. 439—441 wskazanym.

456. Gdyby właściciel uznany za znikłego, zgłosił się w ciągu lat trzydziestu, od dnia uznania go za znikłego; ma

его пропавшимъ; то имѣть право получить свое имущество обратно отъ тѣхъ, которые вступили во владѣніе онымъ, на томъ основаніи, какъ постановлено о наследникахъ, въ ст. 444 и слѣдующихъ.

II. О обезпеченіи имущества въ случаѣ продолжительнаго, но не произвольнаго, отсутствія владѣльца.

457. Ежели бы кто либо принужденъ былъ, не по собственной волѣ, оставить имущество на продолжительное время, и возвращеніе также отъ него не зависеть, и не оставилъ ни жены, ни совершеннолѣтнихъ дѣтей, ни родителей; то гминный Судъ вправе принять мѣры, какія признаетъ нужными, для обезпеченія оставшагося имѣнія отъ убытка или разоренія.

458. Ежели отсутствующій самъ сдѣлалъ о имуществѣ какія либо распоряженія; то гминный Судъ обязанъ наблюдать за точнымъ ихъ исполненіемъ.

459. Ежели однакожъ Судъ замѣтитъ, что сіи распоряженія оказались невыгодными для имущества, или что онѣ неудобноисполнимы; то долженъ пригласить въ засѣданіе Суда Солтыса и Лавниковъ той деревни, въ которой состоитъ имущество, и сдѣлать иныя распоряженія, или постановить о учрежденіи въ имуществѣ временнаго управленія, по правиламъ, выше въ ст. 421—430 указаннымъ.

460. Когда хозяинъ не сдѣлалъ никакого распоряженія, и сообщеніе съ нимъ затруднительно; то гминный Судъ также учреждаетъ въ имуществѣ временное управленіе, по тѣмъ же правиламъ.

461. Ежели въ пользу находящагося въ произвольномъ отсутствіи открылось наследство; то, до полу-

право odebrać swój majątek od tych którzy go objeli, w ten sam sposób, jak to co do spadkobierców w Art. 444 i następnych przepisano.

II. O zabezpieczeniu majątku, w razie długiej, lecz mimowolnej nieobecności właściciela.

457. Jeżeli by kto, nie z własnej woli, zmuszony był opuścić majątek na czas długi, i powrót także od niego nie zależał, a nie zostawił ani żony, ani dzieci pełnoletnich, ani rodziców; Sąd gminny może postanowić, co uzna za potrzebne, dla zabezpieczenia pozostałego majątku od szkody i zniszczenia.

458. Jeżeli nieobecny sam uczynił jakie rozporządzenie co do majątku; Sędzia gminny dopilnuje, aby takowe ściśle było wykonane.

459. Jeżeli jednak Sędzia uważał, że rozporządzenia te okazały się szkodliwymi dla majątku, albo że są trudne do wykonania; winien zewsząd na posiedzenie Sądu Soltysa i Ławników tej wsi, w której znajduje się majątek, i wydać inne rozporządzenia, lub też ustanowić zarząd tymczasowy, podług prawideł wyżej w Art. 421—430 wskazanych.

460. Jeżeli właściciel żadnych rozporządzeń nie uczynił, a zniesienie się z nim trudności ulega; Sędzia gminny ustanowi podobnież zarząd tymczasowy, z zastosowaniem się do tychże samych przepisów.

461. Jeżeli na korzyść osoby, mimowolnie nieobecnej, otworzył się spadek; takowy będzie zabezpieczony,

чения отъ него надлежащихъ распоряженій, оно хранится по правиламъ, о временномъ управленіи наслѣдства постановленнымъ (ст. 421—430).

ГЛАВА СЕДЬМАЯ.

О обезпеченіи найденныхъ вещей.

462. Нашедшій потерянную вещь, не имѣетъ права присвоить оную себѣ, но долженъ ее возвратить тому, кто ее потерялъ.

463. Нашедшій потерянную вещь, имѣетъ однакожъ право требованія вознагражденія за свой трудъ и храненіе вещи. Въ случаѣ спора, вознагражденіе опредѣляется гминнымъ Судомъ; но оно не можетъ быть выше третей части цѣны найденной вещи.

464. Если нашедшему неизвѣстно кто хозяинъ найденной вещи; то онъ долженъ, не далѣе какъ въ теченіе трехъ дней, представить ее мѣстному Начальству, а именно: Войту, Солтысу, или одному изъ Лавниковъ.

465. Если мѣстное Начальство знаетъ, кому принадлежитъ найденная вещь; то немедленно извѣщаетъ хозяина, чтобы получить ее обратно и вознаградить нашедшаго, и доводить о томъ до свѣдѣнія гминнаго Судьи.

466. До явки хозяина, гминный Судья дѣлаетъ слѣдующія распоряженія:

денеги, публичныя бумаги и драгоценныя вещи, цѣною не выше 10-ти рублей, хранить въ гминной кассѣ, а выше сей цѣны, отсылаетъ въ Судъ уѣздный; лошадей, скотъ и другія животныя, оставляетъ у нашедшаго ихъ, или ввѣряетъ кому либо другому,

подлугъ przepisów o zarządzie tymczasowym postanowionych (Art. 421—430), dopóki od nieobecnego stanowcze rozporządzenia otrzymane nie będą.

ROZDZIAŁ SIÓDMY.

O zabezpieczeniu rzeczy znalezionych.

462. Ktoby znalazł rzecz zgubioną, nie ma prawa przywłaszczać jej sobie, ale powinien oddać temu kto ją zgubił.

463. Ma jednakże prawo znaleźca, żądać wynagrodzenia za swój trud i zachowanie rzeczy znalezionej. Wynagrodzenie w razie sporu, Sąd gminny wyznaczy; nie może ono jednak przenosić trzeciej części wartości znalezionej rzeczy.

464. Ktoby nie wiedział czyja jest rzecz którą znalazł; powinien najdaléj w trzy dni po znalezieniu, okazać ją miejscowej zwierzchności, to jest: Wójtowi, Soltyсовi albo Ławnikowi.

465. Jeżeli zwierzchność miejscowa wie, do kogo należy rzecz znaleziona; zawiadomi zaraz właściciela, i wezwie go, aby ją sobie odebrał, a znaleźcę wynagrodził, i jednocześnie doniesie o tém Sędziemu gminnemu.

466. Dopóki właściciel nie stawi się; Sędzia gminny uczyni następujące rozporządzenia:

pieniądze, papiery publiczne i kosztowności, których wartość nie przenosi 10 rsr., zachowa w kasie gminnej; przenoszące tę wartość, odeśle do Sądu powiatowego;

konie, bydło, i inne zwierzęta, pozostawi u tego kto je znalazł, albo odda komu innemu, gdyby u znaleźcy

если у нашедшего они не вполне безопасны, или у него нет достаточной для них пищи;

вещи, которые от неупотребления портятся, продаются, а деньги хранятся в гминной кассе;

вещи, которые могут быть возвращены натурою, как то: хлебъ, картофель и другіе плоды, могут быть отданы желающему получить ихъ, съ тѣмъ, что онъ или возвратитъ равное количество оныхъ, или заплатитъ за употребленное имъ, по цѣнамъ торговымъ;

всѣ другія вещи хранятся по возможности, только бы не испортились и не пропали.

467. Если хозяинъ не явится въ продолженіе трехъ мѣсяцевъ послѣ вызова; то гминный Судъ обращаетъ найденную вещь въ собственность гмины, заплативъ нашедшему оную третью часть ея цѣны, и вознаградивъ за храненіе, если окажется нужнымъ.

468. Если неизвестно, кому найденная вещь принадлежит; то гминный Судъ дѣлаетъ о томъ троекратную публикацію. По истеченіи трехъ мѣсяцевъ со дня послѣдней публикаціи, если хозяинъ не явился, гминный Судъ дѣлаетъ распоряженія, въ предшедшей 467 ст. указанныя.

469. Если хозяинъ явится до истеченія трехъ мѣсяцевъ, гминный Судъ приказываетъ выдать ему найденную вещь, за вычетомъ издержекъ на храненіе, и вознагражденія для нашедшаго, буде онъ сего требовалъ.

470. Если право явившагося хозяина на вещь сомнительно; то Судъ можетъ требовать представленія соотвѣтственнаго доказательства.

471. За необъявленіе о найденной вещи, нашедшій подвергается наказанію, на основаніи ст. 779 и 780 сего Устава.

не были безопасны, либо не мѣли бы у него достаточнаго позывненія;

речи, въ skutek неужыція zepsuciu uległе, przedać nakaze, a pieniądze zachowa w kassie gminnej;

речи, które mogą być zwrócone w naturze, jak: zboże, kartofle i inne płody; mogą być wydane temu, ktoby sobie tego życzył, z warunkiem oddania w równęj ilości, albo zapłacenia za to co zużył, podług cen targowych;

wszelkie inne rzeczy zachowane będą wedle możliwości, aby nie zniszczały i nie przepadły.

467. Jeżeli właściciel nie zgłosi się w ciągu trzech miesięcy od dnia wezwania; Sąd gminny rzecz znaną obróci na własność gminy, zapłaciwszy znaleźcy trzecią część jej wartości, tudzież wynagrodziwszy za jej przechowanie, jeżeli tego będzie potrzeba.

468. Jeżeli wiadomo do kogo należy rzecz znaleziona; Sędzia gminny wyda o tém trzykrotne obwieszczenia. Po upływie trzech miesięcy od ostatniego obwieszczenia, jeżeli właściciel rzeczy zgubionej nie zgłosi się; Sąd gminny postąpi według przepisu poprzedzającego Art. 467.

469. Jeżeli właściciel zgłosi się przed upływem trzech miesięcy; Sąd gminny każe mu zgubę wydać, po straceniu kosztów zachowania, i wynagrodzenia dla znaleźcy, gdyby takowego żądał.

470. W razie wątpliwości, czy ten co się zgłasza po zgubę, jest jej właścicielem; Sąd gminny może żądać od niego stosownego dowodu.

471. Za nie doniesienie o znalezieniu rzeczy, znaleźca ulegnie karze podług Art. 779 i 780 niniejszej Ustawy.

ГЛАВА ОСЬМАЯ.

Объ охраненіи полей и лѣсовъ отъ поврежденія.

I. О принужденномъ залогѣ или о взятіи фанта.

472. Для защиты полей и лѣсовъ отъ поврежденія, всякій имѣетъ право задержать въ видѣ фанта чужой скоть, встрѣченный имъ въ предѣлахъ своего владѣнія, или взять вещь какую либо отъ того, кто лично причиняетъ вредъ его имуществу. Случаи лично причиняемаго вреда означены въ ст. 751-ой и слѣдующихъ сего Устава.

473. Право брать фантъ принадлежитъ не только хозяину, но и его прикащикамъ, а также родственникамъ и слугамъ.

474. Брать фантъ можно только при самомъ совершеніи дѣйствія наносящаго вредъ.

475. При взятіи фанта запрещается употреблять оружіе и злыхъ собакъ, подъ страхомъ наказанія, въ ст. 661 за сіе опредѣленнаго.

476. Въ видѣ фанта можно взять только животное, или вещь, которую наносящій вредъ имѣетъ при себѣ.

477. Если, вмѣсто задержаннаго фанта, владѣлецъ оного представляетъ другой соответственный; то задержавшій фантъ не можетъ ему отказать въ сей замѣнѣ.

478. Запрещается брать фантъ, если тотъ, кто причинилъ вредъ, платитъ въ то же время хозяину фантовую плату, по опредѣленію сего Устава, или по добровольному съ нимъ согласію.

ROZDZIAŁ ÓSMY.

O ochronie od szkód w gruntach i lasach.

I. O prawie fantowania.

472. Dla ochrony od szkody gruntów i lasów, każdy ma prawo zająć na fant cudze zwierzęta, spotkane na ziemi w jego posiadaniu będącej, albo wziąć inną jaką rzecz, temu, kto osobiście robi szkodę w jego majątku. Szkody osobiste wymienione są w Art. 751 i następnych niniejszej Ustawy.

473. Fantować mają prawo: nie tylko sam posiadacz gruntu, ale i dozorca przez niego ustanowieni, tudzież jego krewni i słudzy.

474. Fantować można tylko na gorącym uczynku.

475. Przy fantowaniu nie wolno używać, ani żadnej broni, ani złych psów, pod karą w Art. 661 przepisaną.

476. Na fant wolno brać tylko zwierzęta, lub inne rzeczy, które przy szkodniku znalezione zostały.

477. Jeżeli szkodnik, zamiast wziętego mu fantu, daje inny fant dostateczny; fantujący nie powinien mu tej zamiany odmawiać.

478. Nie wolno jest fantować, jeżeli szkodnik zapłaci odrazu posiadaczowi gruntu fantowe, podług niniejszej Ustawy, albo podług dobrowolnej ugody.

479. Почта ни въ какомъ случаѣ не подвергается взятію фанта: но тотъ, кому она проѣздомъ причинила вредъ въ его владѣніяхъ, можетъ обратиться съ жалобою къ Начальнику причинившаго вредъ.

480. Тотъ, съ кого взять фантъ, долженъ заплатить установленную фантовую плату, вознаградить за причиненный убытокъ, и возвратить издержки на содержаніе задержанныхъ животныхъ.

481. Ктоумышленно причиняетъ вредъ чужому имуществу, тотъ сверхъ того подвергается наказанію, по правиламъ ст. 751-ой и слѣдующихъ сего Устава.

482. Фантъ служить только обезпеченіемъ въ платежѣ фантовой платы, убытка и понесенныхъ издержекъ. Потому запрещается брать въ видъ фанта болѣе того, сколько нужно для покрытія означенныхъ платежей.

483. Одна штука скота, или одно животное вообще, можетъ быть взято въ видъ фанта, хотя бы цѣна онаго превышала количество слѣдующихъ платежей.

484. Причинившій вредъ не долженъ сопротивляться, когда берутъ у него фантъ; еслижъ онъ учинилъ сопротивление, то за сіе подвергается двойной фантовой платѣ.

485. Если бы виновный произвольно отнять взятый у него фантъ, или взялъ себѣ за то другую вещь; то подвергается наказанію какъ за самоуправство, по ст. 628 и 629 сего Устава.

486. Кто возьметъ фантъ несправедливо, тотъ долженъ возвратить его, вознаградить владѣльца за убытки, и заплатить столько, сколько бы ему самому слѣдовало за взятый фантъ.

487. За драку и обиды при взятіи фанта, виновный подвергается наказанію, на основаніи ст. 748-ой сего

479. Poczty w żadnym razie fantować nie wolno; lecz ten który skutkiem jęj przejazdu szkodę poniósł, może po dać skargę do zwierzchności szkodnika.

480. Szkodnik obowiązany jest zapłacić fantowe, wynagrodzić szkodę zrządzoną, i zwrócić koszta na żywienie zajętych zwierząt poniesione.

481. Kto umyślnie zrządza szkodę w cudzym majątku, ten oprócz tego ulega karze, podług Art. 751 i następnych niniejszėj Ustawy.

482. Fant jest tylko rękojmią, za fantowe, szkodę, i poniesione koszta. Dlatego nie wolno jest na fant brać więcj, jak tylko tyle, ile potrzeba na pokrycie tych należności.

483. Jedna sztuka bydła, albo jedno zwierzę w ogólności, może być zabrane na fant, choćby wartość jego przewyższała to co się należy.

484. Szkodnik nie powinien opierać się fantowaniu; w razie oporu, zapłaci podwójne fantowe.

485. Ktoby wzięty fant samowolnie odebrał, albo sobie za to inną rzecz wziął; karany będzie jak za samowolne wymierzanie sobie sprawiedliwości, podług Art. 628 i 629 niniejszėj Ustawy.

486. Kto sfantuje niesprawiedliwie, obowiązany będzie fant zwrócić, stratę jakaby z tego wynika wynagrodzić, i zapłacić pokrzywdzonemu tyle, ileby się jemu za fantowe należało.

487. Za bijatyki i obelgi przy fantowaniu, winny skazany będzie na karę podług Art. 748 niniejszėj Ustawy.

Устава. Въ случаѣ же насилій, или другихъ болѣе важныхъ преступленій, виновные должны быть въ тоже время задержаны и препровождены въ Судъ уѣздный.

488. Кто возьметъ фантъ, обязанъ въ тотъ же самый день, или по крайней мѣрѣ на другой день, объявить о томъ мѣстному Начальству, т. е. своему Войту, или Солтысу, или одному изъ Лавниковъ.

489. Если онъ сего не сдѣлаетъ, то теряетъ право на фантовую плату, и можетъ требовать лишь вознагражденія за убытки.

490. Мѣстное Начальство должно въ тоже время спросить того, кто дѣлаетъ объявленіе, въ какомъ мѣстѣ фантъ былъ взятъ, какой причиненъ вредъ, что именно взято въ видъ фанта, не было ли при этомъ сопротивленія, и проч.

491. Если виновный явился и тутъ же удовлетворилъ понесеннаго вредъ, или предложилъ залогъ; то мѣстное Начальство приказываетъ выдать ему фантъ безотлагательно.

492. Еслижъ виновный не удовлетворилъ взявшаго фантъ, или вовсе не явился, но въ видъ фанта взято болѣе штукъ скота, нежели сколько слѣдуетъ для удовлетворенія всѣхъ платежей; то Начальство приказываетъ удерживать только нужное для сего число скота, а остальное отдаетъ хозяину, или отсылаетъ къ нему на его счетъ.

493. Если бы хозяинъ не принималъ отосланныхъ ему вещей или скота; то онъ сдается мѣстному Начальству, какъ то: Войту, или Солтысу, или Лавнику.

494. Задержанный скотъ хранится, по распоряженію мѣстнаго Начальства, или у того, кто его задержалъ, или у другаго благонадежнаго лица, если тотъ не имѣетъ достаточнаго помѣщенія или корма.

Въ разѣ за гвалтовъ или иныхъ większychъ преступствъ, винни бѣдъ natychmiastъ przytrzymani i odesłani Sądowi powiatowemu.

488. Ktoby kogo sfantował, winien, tego samego a najdalej następnego dnia, oznajmić o témъ zwierzchności miejscowej, to jest swemu Wójtowi gminy, Sołtysowi albo jednemu z Ławników.

489. Jeżeli tego nie uczyni, traci prawo do fantowego, i będzie mógł upominać się tylko o wynagrodzenie szkody.

490. Zwierzchność miejscowa powinna natychmiastъ выпытать się tego, kto o sfantowaniu doniósł: w jakimъ miejscu fant wzięty, jaką szkodę zrobiono, co wzięto na fant, czy nie było przytémъ oporu i t. d.

491. Jeżeli szkodnik przyszedł także za fantemъ i zaspokoił zarazъ poszkodowanego, albo dał zastaw; zwierzchność miejscowa każe mu fant niezwłocznie wydać.

492. Jeżeli zaś szkodnik nie zaspokoił tego co sfantował, albo wcale się nie zgłosił, ale na fant więcej wzięto sztukъ bydła, niż to co się należy за wszystkie opłaty; zwierzchność każe zatrzymać tyle tylko bydła, ile na to potrzeba, a resztę właścicielowi odda, lub mu odesła na jego kosztъ.

493. Gdyby właściciel nie chciał przyjąć rzeczy albo bydła, które mu są odesłane; oddane będą zwierzchności miejscowej, to jest Wójtowi gminy, Sołtysowi lub Ławnikowi.

494. Bydło zajęte powierzone będzie do zachowania, podługъ rozporządzenia miejscowej zwierzchności, albo temu co je zajął, albo innей odpowiedzialnej osobie, jeżeli бы онъ nie miałъ dostatecznego pomieszczenia albo paszy.

495. Ежели взявший фантъ требуетъ вознагражденія за вредъ; то въ тожь время производится оцѣнка вреда двумя Лавниками, или Солтысомъ и Лавникомъ, той самой или сосѣдней деревни.

496. Виновный, если онъ извѣстенъ, также приглашается къ оцѣнкѣ, чрезъ его мѣстное Начальство. Онъ можетъ вмѣсто себя прислать другое лицо. Но если онъ неизвѣстенъ, или не явился самъ или по приглашенію, или никого не прислалъ; то оцѣнка производится безъ него.

497. Когда кто не встрѣтилъ виновнаго при нанесеніи имъ вреда, или не могъ взять съ него фанта, но однакожь знаетъ кто ему причинилъ вредъ, намѣренъ отыскивать вознагражденія, или просить о наказаніе виновнаго; то долженъ также заявить мѣстному Начальству о причиненіи вреда, просить о произведеніи оцѣнки, или, въ всякомъ случаѣ, о осмотрѣ мѣста, и за симъ обратиться съ жалобою въ Судъ.

498. Если кто въ случаѣ, въ предшедшей статьѣ означенномъ, не просилъ о оцѣнкѣ или о осмотрѣ въ тотъ же, или по крайней мѣрѣ на другой день; то жалоба отъ него не принимается.

499. Если въ какой либо мѣстности учреждены присяжные полевые или лѣсные стражи (polowi i gajowi), и они взяли фантъ или замѣтили виновнаго (škodnika); то также обязаны объявлять о томъ мѣстному Начальству, по правиламъ предшедшихъ статей, увѣдомляя въ тоже время и лице понесшее вредъ.

500. Тотъ, у кого взять фантъ, можетъ жаловаться гминному Суду, когда онъ полагаетъ, что фантъ взятъ былъ у него несправедливо, или что требуется съ него плате-

495. Jeżeli ten co sfantował żąda wynagrodzenia za szkodę; takowa będzie natychmiast oszacowana przez dwóch Ławników, lub Sołtysa z Ławnikiem, z téj samej lub sąsiedniej wsi.

496. Szkodnik, jeżeli jest wiadomy, będzie do oszacowania wezwany przez swą miejscową zwierzchność. Może w swoje miejsce przysłać inną osobę. W razie zaś, gdy nie jest wiadomym, lub gdy nie stawił się, czy to sam, czy na wezwanie, ani nie przysłał nikogo na swoje miejsce; szkoda oszacowana będzie bez niego.

497. Jeżeli kto nie spotkał škodnika w chwili kiedy szkodę robił, albo jeżeli nie mógł mu wziąć fantu, a zna osobę która mu szkodę wyrządziła i zamierza poszukiwać wynagrodzenia, lub żądać ukarania škodnika; powinien donieść o szkodzie miejscowej zwierzchności, prosić o oszacowanie, albo téż w każdym razie o obejrzenie miejsca, i potem udać się ze skargą do Sądu.

498. Jeżeli kto, w przypadku w poprzedzającym artykule oznaczonym, nie żądał oszacowania, lub obejrzenia miejsca, w tym samym dniu, albo przynajmniej na drugi dzień; to skarga jego przyjęta nie będzie.

499. Jeżeli w jakiej miejscowości są ustanowieni przysięgli polowi i gajowi, i ci sfantowali lub widzieli škodnika; winni również donieść o tém miejscowej zwierzchności podług przepisu poprzedzającego artykułu, i uwiadomić poszkodowanego.

500. Sfantowany może skarżyć się Sądowi gminnemu, jeżeli utrzymuje, że go niesłusznie sfantowano, albo że żądają od niego większej zapłaty niż się rzeczywiście

жей больше чемъ слѣдуетъ, или что требуется вознагражденія за вредъ, а вреда никакого не причинено.

501. По истеченіи восьми дней со времени взятія фанта, жалобы о несправедливости сего взятія не принимаются гминнымъ Судомъ.

502. По полученіи жалобы, Судъ разсматриваетъ споръ обыкновеннымъ порядкомъ, назначаетъ Лавниковъ для оцѣнки вреда, буде сіе еще не сдѣлано, или для проверки ея, а въ случаяхъ болѣе важныхъ и самъ производитъ оцѣнку, и постановляетъ по всѣмъ требованіямъ рѣшеніе, которое исполняется безотлагательно, если оно, на основаніи ст. 118-ой окончательное.

503. Если хозяинъ фанта признаетъ виновнымъ, и въ тожъ время не удовлетворилъ обиженнаго; то фантъ, по распоряженію Суда, продается, и изъ вырученной суммы удовлетворяются всѣ платежи.

504. Если хозяинъ фанта, при объявленіи ему рѣшенія гминнаго Суда, въ случаяхъ, когда сіе допускается на основаніи ст. 118-ой, изъявить намѣреніе подать жалобу въ уѣздный Судъ; то можетъ получить свой скотъ или другой фантъ обратно, буде сего требуетъ, но долженъ представить соотвѣтственный залогъ деньгами или другими вещами. Еслижъ онъ не требуетъ сей замѣны, а на фантъ взято какое либо животное; то гминный Судъ приказываетъ продать оное, и вырученные деньги ввѣрять, для храненія, Судъ, до рѣшенія Суда уѣзднаго, или до истеченія срока, въ ст. 183-ой на подачу жалобы назначеннаго.

505. Если въ продолженіе восьми дней со времени взятія фанта, виновный не жаловался гминному Суду, или не явился, и никого не прислалъ къ мѣстному Начальству, или, явившись, не удовлетворилъ взявшаго фантъ; то, по

налеży, albo że żądają wynagrodzenia za szkodę, a szkody żadnej nie zrobił.

501. Po upływie ośmiu dni od sfantowania, skarga o niesłuszne sfantowanie w Sądzie gminnym przyjęta, nie będzie.

502. Po занесieniu skargi, Sąd rozpoznaje spór zwykłym sposobem, wyznaczy Ławników do oszacowania szkody, jeżeli tego jeszcze nie zrobiono; lub dla jej sprawdzenia; w ważniejszych zaś przypadkach i sam oszacowania dopełni; następnie, wyda co do wszystkich żądań wyrok, który będzie wykonany niezwłocznie, jeżeli stosownie do Art. 118 jest ostatecznym.

503. Jeżeli właściciel fantu uznany będzie za winnego, a nie zaspokoї zaraz poszkodowanego; Sąd nakaze fant sprzedać, z otrzymanej zaś ceny, wszystko co należy będzie zaspokojone.

504. Jeżeli właściciel fantu, przy ogłoszeniu sobie wyroku Sądu gminnego, oświadczy, że chce się odwołać do Sądu powiatowego, w przypadkach gdy to na zasadzie Art. 118 jest dozwolonym; może odebrać swoje zwierzę lub inny fant, jeżeli tego żąda, lecz powinien dać odpowiedni zastaw, w pieniądzach lub innych rzeczach. Gdyby zaś tej zamiany nie żądał, a na fant wzięto jakie zwierzę; Sąd gminny każe je sprzedać, a pieniądze odda Sędziemu gminnemu do zachowania, aż do wydania wyroku przez Sąd powiatowy, albo do upłynienia terminu do занесienia skargi w Art. 183 oznaczonego.

505. Jeżeli w ciągu ośmiu dni od wzięcia fantu, szkodnik nie zaniósł skargi do Sądu gminnego, albo też nie stawił się, i nikogo nie przysłał do miejscowej zwierzchności, albo też stawiając się, nie zaspokoїł poszkodowanego;

отношенію мѣстнаго Начальства и по засвидѣтельствованію его о истеченіи срока, Судья дѣлаетъ распоряженіе о продажѣ фанта, и уплачиваетъ все что слѣдуетъ, изъ вырученной отъ продажи суммы.

506. Во всѣхъ случаяхъ продажи фанта по распоряженію гминнаго Суда, оставшаяся за удовлетвореніемъ всѣхъ платежей сумма, должна быть выдана владѣльцу фанта, буде онъ за полученіемъ явится въ Судъ, до истеченія трехъ мѣсяцевъ со дня продажи. По прошествіи же сего времени, излишекъ присоединяется къ гминному фондушу.

II. О фантовой платѣ (fantowe).

507. Фантовую плату представляетъ тотъ, кому принадлежать задержанныя животныя, или вещь взятая въ видѣ фанта. За дѣтей платятъ ихъ родители.

508. Фантовая плата служитъ вознагражденіемъ за трудъ надзора по имуществу; а въ случаѣ, въ ст. 513 опредѣленномъ, и за причиненный вредъ.

509. Въ случаѣ личнаго нанесенія вреда чужому имуществу, фантовая плата опредѣляется: съ дѣтей моложе 14-ти лѣтъ по 10, а со старшихъ по 20 копѣекъ.

510. Когда задержанъ скоть, то фантовая плата бываетъ большая или малая.

511. Большая фантовая плата взыскивается тогда, когда животное было встрѣчено на засѣянномъ или засаженномъ полѣ, или въ огородѣ, или въ расадникѣ, въ хмѣльникѣ, въ виноградникѣ, на искусственныхъ лугахъ, на пастбищахъ неупотребляемыхъ еще самимъ хозяиномъ, или огороженныхъ, или на плотинахъ, или поросшихъ летучихъ пескахъ, или лѣсныхъ опушкахъ.

Сѣдзя, в skutku doniesienia miejscowej zwierzchności, i po poświadczeniu przez nią iż termin upłynął, nakaze fant sprzedać, i wszystko co należy zaspokoić z ceny sprzedaży.

506. We wszystkich przypadkach sprzedaży fantu, z mocy rozporządzenia Sądu gminnego, gdy po zaspokojeniu tego co się należało pozostała jaka reszta; właściciel fantu ma prawo ją odebrać, jeżeli się zgłosi po odbiór w ciągu trzech miesięcy od dnia sprzedaży. Po upływie tego czasu, pozostała reszta przylacza się do funduszu gminnego.

II. O fantowém.

507. Fantowe płaci ten, którego były zajęte zwierzęta lub rzecz na fant zabrana. Za dzieci płacą rodzice.

508. Fantowe jest wynagrodzeniem za trudы pilnowania majątku, a w przypadku w Art. 513 wskazanym, za zrzadzoną téż szkodę.

509. Za szkodę osobiście zrzadzoną, należy się fantowego: od dzieci nie mających lat czternaściu wieku po dziesięć, a od starszych po dwadzieścia kopiejek.

510. Gdy zajęte jest bydło, fantowe jest wielkie lub małe.

511. Wielkie fantowe wtedy się należy, kiedy zwierzę spotkane było na polu obsianém albo zasadzoném, w ogrodzie, w szkółce drzewnej, w chmielniku, w winnicy, na sztucznych łąkach, albo pastwiskach na których gospodarz sam jeszcze nie pasa, albo które ogrodził, albo na groblach, tamach, albo porosłych wydmach, lub w zagajnikach.

Въ сихъ случаяхъ взыскивается:
за лошадь или рогатую скотину, по 20 коп. за штуку, а за больше 30-ти штукъ вѣсть, 6 руб. сер.;
за свинью, козу, овцу, жеребенка, или теленка не старше двухъ лѣтъ, по 10 коп. за штуку, а 5 руб. сер.
за стадо больше 50-ти штукъ;
за гуся или за другихъ дворовыхъ птицъ по 2 коп.,
а за стадо больше 50-ти штукъ одинъ рубль.

512. Малая фантовая плата взыскивается тогда, когда животное встрѣчено въ другихъ мѣстахъ, не исключая дорогъ, улицъ, площадей и муравы. Въ сихъ случаяхъ взыскивается четвертая часть большой платы.

513. Когда хозяинъ получаетъ большую плату; то онъ не можетъ, сверхъ того, требовать и вознагражденія. Но ежели онъ, считая свой вредъ больше значительнымъ, проситъ о вознагражденіи; то, буде оно ему признано, получаетъ вознагражденіе и только малую плату.

514. Ежели вредъ причиненъ нѣсколькимъ хозяевамъ вѣсть; то фантовая плата слѣдуетъ только тому изъ нихъ, кто взялъ фантъ, а другіе могутъ требовать вознагражденія за вредъ по оцѣнкѣ.

ГЛАВА ДЕВЯТАЯ.

О наймѣ слугъ и о взаимныхъ обязанностяхъ господъ и служителей.

I. Положенія общія.

515. Слугою по сему Уставу называется тотъ, кто нанимается для какой либо работы по дому или по хозяйству, на извѣстное время, а не поденно.

W tych przypadkach fantowe wynosi:
za konia, albo bydłę rogatę, od sztuki po 20 kopiejek, a za więcej jak 30 sztuk, razem 6 rsr.;
za swinię, kozę, owcę, źrebię, albo cielę, nie starsze jak dwa lata, od sztuki po 10 kopiejek, a za więcej jak 50 sztuk, razem 5 rsr.;
od gęsi lub od sztuki innego drobiu, po 2 kop.,
a za więcej jak 50 sztuk, razem 1 rsr.

512. Małe fantowe należy się, jeżeli zwierzę było spotkane w inném miejscu, nie wyłączając dróg, ulic, placów i trawników. W tych przypadkach, za fantowe należy się tylko czwarta część wielkiego.

513. Posiadacz gruntu, który otrzymał fantowe wielkie, nie może już żądać oprócz tego wynagrodzenia za szkodę. Ktoby jednak, uważając że ma większą szkodę, żądał jej wynagrodzenia; w razie przyznania mu takowego, dostanie wynagrodzenie za szkodę i małe tylko fantowe.

514. Jeżeli kilku jednocześnie było poszkodowanych; fantowe raz się płaci temu kto sfantował, inni zaś poszkodowani mogą żądać wynagrodzenia szkody wedle oszacowania.

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY.

O najmie usługi, i o wzajemnych obowiązkach panów i sług.

I. Przepisy ogólne.

515. Sługą, w niniejszej Ustawie, nazywa się ten, kto się godzi do jakiej pracy, w domu albo gospodarstwie, na pewien czas bez przerwy, a nie na dzień.

516. Господиномъ или хозяиномъ называется каждый нанимающій слугу.

517. Настоящія правила, относяся къ слугамъ обоего пола, безъ различія вѣроисповѣданій, какъ къ тѣмъ, кои нанимаются для занятій домашнихъ, такъ и къ сельской или земледѣльской прислугѣ (челадѣ), не смотря на то, будетъ ли это въ деревнѣ или въ городѣ.

518. Настоящія правила не относятся къ приказникамъ и служителямъ высшаго разряда, какъ то: управляющимъ, комиссарамъ, секретарямъ, дворецкимъ, конюшнымъ, мурграбамъ, экономамъ, конторщикамъ и другимъ лицамъ обоего пола, нанимающимся для занятій, требующихъ высшаго образованія, къ деньщикамъ военныхъ лицъ, помѣщеннымъ въ военныхъ штатахъ, къ подмастерьямъ и состоящимъ въ обученіи при купцахъ или ремесленникахъ и т. п., о коихъ существуютъ особыя правила, означенныя въ Постановленіяхъ Намѣстника отъ 31 Декабря 1816 г. и отъ 11 Января 1817 г.

II. Кто можетъ наниматься въ услуженіе.

519. Наниматься въ услуженіе можетъ только тотъ, кто въ правѣ распорядить собою. Сюда принадлежать:

совершеннолѣтніе, достигшіе двадцати лѣтъ съ годомъ;

тѣ, которые раньше сего срока освобождены отъ

опеки родителями или Семейными Совѣтами.

520. Дети, находящіеся подъ родительскою властію, не могутъ наниматься въ услуженіе, безъ дозволенія отца,

516. Panem albo gospodarzem zowie się ten, kto służbę przyjmuje.

517. Niniejsze przepisy ściągają się do służby płci męskiej i żeńskiej, wszelkiego wyznania, tak tych co się godzą do posług domowych, jako też czeladzi wiejskiej czyli rolniej, bez różnicy wsi od miasta.

518. Przepisy niniejszego Rozdziału nie będą stosowane:

do oficyalistów prywatnych i służby wyższej klasy, jako to: rządców, komisarzy, sekretarzy, marszałków, koniuszych, murgrabiów, ekonomów, pisarzy i innych osób płci obojgiej, które się podejmują usług wymagających wyższego kształcenia;

do służby wojskowych, objętych etatem wojskowym;

do czeladzi i uczniów terminujących u kupców, rzemieślników i t. p., względem których oddzielne przepisy, postanowieniami Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 31 Grudnia 1816 r., i z dnia 11 Stycznia 1817 r. są objęte.

II. Kto może godzić się do służby.

519. Do służby godzić się może ten tylko, kto ma prawo rozporządzać swoją osobą. Tu należą:

pełnoletni, to jest ci, co skończyli lat dwadzieścia jeden wieku;

ci, których rodzice lub Rada Familijna w młodym wieku z pod opieki wypuścili;

520. Dzieci, zostające pod władzą rodziców, nie mogą przyjmować służby bez pozwolenia ojca, albo matki, je-

или матери, если нѣтъ отца. Но и по вступленіи въ услуженіе, онъ не освобождается отъ родительской власти.

521. Замужняя женщина не можетъ наниматься въ услуженіе безъ дозволенія мужа.

522. Если мужъ, дозволившій женѣ наняться въ услуженіе, желаетъ взять ее къ себѣ; то онъ долженъ для сего сообразоваться съ срокомъ найма, и въ надлежащее время благодарить за службу вмѣсто ея.

523. Если бы однакожъ мужъ узналъ, что мѣсто, въ которомъ жена его остается въ услуженіи, въ нравственномъ отношеніи не прилично; то можетъ обратиться къ гминному Судѣ о разрѣшеніи ему требовать, чтобы жена оставила сіе мѣсто и до срока.

III. Объ условіяхъ найма и о задаткахъ.

524. Наниматься въ услуженіе можно только для занятій честныхъ и закономъ невоспрещенныхъ.

Условіе, заключенное вопреки сего правила, считается недействительнымъ.

525. Условіе о наймѣ можетъ быть заключено словесно или письменно, по желанію сторонъ.

526. При заключеніи условія должны быть определены: обязанности нанимающагося, срокъ найма и рядная плата, или другое вознагражденіе, на которое слуга будетъ имѣть право.

527. Наниматься можно на годъ, на три мѣсяца, или на мѣсяць.

528. Если срока при условіи не означено, то подразумевается, что земледѣльскій слуга нанятъ на годъ, а домашній на три мѣсяца.

жели отецъ не żyе. Лecz i po wejściu do służby nie uwalniają się z pod władzy rodzicielskiej.

521. Niewiasta zamężna nie może iść do służby, bez pozwolenia męża.

522. Gdyby mąż, który pozwolił żonie służyć, chciał ją napowrót wziąć do siebie; może to zrobić, lecz z upływieniem terminu służby, i podziękowawszy w właściwym czasie za służbę w imieniu żony.

523. Jeżeliby jednak mąż dowiedział się, że żona służy w miejscu, które ze względu na moralność jest nieprzyzwoitém; może się udać do Sędziego gminnego, o pozwolenie, ażeby żona, nie czekając terminu, służbę taką zaraz opuściła.

III. O ugodzie i zadatku.

524. Słudzy przyjmowani być mogą tylko do posług godziwych i prawem niezakazanych.

Uгода zawarta przeciwko temu prawidłu, jest nie ważną.

525. Uгода o służbę może być zawarta ustnie lub na piśmie, podług woli stron.

526. Przy ugodzie umówione będą: obowiązki jakich sługa się podejmuje, czas na jaki służbę przyjmuje, i za-sługi lub inne wynagrodzenia do jakich mieć będzie prawo.

527. Sługa godzić się może na rok, kwartał lub miesiąc.

528. Gdyby przy ugodzie nie było oznaczonego czasu służby; będzie się rozumiało, że sluga wiejski czyli rolny ugodził się na rok, a miejski czyli domowy na kwartał.

529. Въ знакъ заключеннаго условія, слуга получаетъ отъ хозяина задатокъ, и симъ онъ обязывается прибыть на службу въ срокъ, а господинъ обязывается принять его.

530. Количество задатка зависитъ отъ условія, или отъ мѣстнаго обычая.

531. Задатокъ вычитается изъ рядной платы, ежели не сдѣлано о томъ другаго условія.

532. Слуга имѣетъ право возвратитъ задатокъ, и хозяинъ обязанъ принять его:

ежели слуга остается у прежняго господина;

ежели родители, по чрезвычайной надобности, требуютъ его для своего хозяйства;

ежели ему нужно удалиться, для принятія открывшагося наслѣдства;

если онъ вступаетъ въ бракъ, и потому долженъ жить съ своимъ супругомъ;

если господинъ хочетъ взять его съ собою въ путь за границу Царства, а къ сему онъ не обязался при заключеніи условія.

533. Во всѣхъ сихъ случаяхъ задатокъ можетъ быть возвращенъ не позже, какъ чрезъ три дня по полученіи онаго.

534. Ежели незамужняя женщина, принявшая задатокъ, выходитъ за мужъ; то она можетъ представитъ на свое мѣсто другую, и возвратитъ задатокъ, хотя и по истеченіи выше означеннаго срока.

529. Na znak zgody, sługa weźmie od pana zadatek, a przez to jest obowiązany przybyć do służby na czas, a pan obowiązany go przyjąć.

530. Ilość zadatku zależy od ugody, lub od zwyczajów miejscowych.

531. Zadatek potrąca się w zasługach, jeżeli się inaczej nie umówiono.

532. Sługa ma prawo oddać, a pan obowiązany odebrać zadatek:

jeżeli sługa zostaje na miejscu u poprzedniego pana swojego;

jeżeli rodzice, w nagłej potrzebie, żądają go do swego gospodarstwa;

jeżeli potrzebuje się oddalić, dla objęcia spadku, jaki się dla niego otworzył;

jeżeli wstępuje w związki małżeńskie, i dlatego musi się przenieść do swego współmałżonka;

jeżeli pan chce go wziąć z sobą w drogę, za granicę Królestwa, a sługa do tego przy ugodzie nie zgodził się.

533. We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach, zadatek może być oddany, nie później jak w ciągu trzech dni od daty otrzymania go.

534. Niewiasta któraby wzięła zadatek, a potem szła za mąż; ma prawo dać inną na swoje miejsce i zadatek oddać, choćby po terminie wyżej oznaczonym.

IV. О времени, съ котораго начинается служба.

555. Ежели при условии не опредѣлено дня, въ который слуга долженъ явиться къ обязанностямъ; то онъ долженъ явиться согласно съ мѣстными обычаями.

556. Ежели касательно какого либо рода службы не существуетъ постоянного обычая; то слуга обязанъ явиться на срокъ, закономъ опредѣленный.

557. Законныя сроки въ трехмѣсячномъ наймѣ суть слѣдующія: 2-го Января, 2-го Апрѣля, 2-го Юля и 2-го Октября.

Годичный наемъ начинается въ одинъ изъ сихъ сроковъ, смотря по роду службы.

Мѣсячная служба начинается съ перваго числа.

558. Господинъ, передержавшій слугу долѣе срока, вслѣдствіе чего онъ не могъ явиться къ другому господину въ опредѣленное время; подвергается денежному взысканію по 30 коп. въ сутки, въ пользу гниннаго фундаша, и вознаграждаетъ за причиненные имъ убытки.

559. Ежели господинъ, давшій задатокъ, не хочетъ принять слуги безъ законной причины; то онъ теряетъ задатокъ, и долженъ вознаградить его за понесенные отъ сего убытки.

560. Если взявшій задатокъ слуга не является хозяину, единственно по лѣности; то господинъ можетъ принудить его къ тому посредствомъ мѣстной полиціи.

561. Ежели слуга не является и по приказанію полиціи, и господинъ былъ принужденъ нанять другаго слугу или работника; то слуга виновный обязанъ вознаградить господина за убытокъ и возвратить задатокъ, и сверхъ того подвергается аресту до трехъ дней.

IV. О czasie, w którym się służba zaczyna.

555. Gdyby przy ugodzie nie umówiono dnia, kiedy sługa do służby stawić się ma; rozumić się będzie, że stawić się powinien wedle zwyczaju miejscowego.

556. Jeżeli co do jakiego rodzaju służby, zwyczaj nie jest ustalony; sługa obowiązany będzie stawić się do służby w terminie prawnym.

557. Termina prawne w służbie kwartalnej są: 2 Stycznia, 2 Kwietnia, 2 Lipca, 2 Października.

Służba roczna prawnie zaczynać się będzie w jednym z tych terminów, stosownie do rodzaju służby.

Służba miesięczna zaczynać się będzie pierwszego dnia miesiąca.

558. Pan, któryby sługę przetrzymał, a przez to sługa nie mógł się stawić na czas do nowego pana; ulegnie karze, za każdy dzień przetrzymany po kopiejek trzydzieści, na fundusz gminny, i wynagrodzi straty przez to zrządzone.

559. Jeżeliby pan, bez prawnej przyczyny, nie chciał przyjąć sługi któremu dał zatek; utraci zatek, i będzie obowiązany wynagrodzić słudze stratę, jakaby przez to poniósł.

560. Gdyby sługa, wzięwszy zatek, jedynie dla bałamuctwa nie stawił się do służby; pan może go do tego przymusić przez policją miejscową.

561. Jeżeli sługa i na rozkaz policji nie stawił się, a pan by innego sługę zgodzić, albo robotnika nająć był przymuszony; obowiązany będzie sługa stratę z winy jego wynikłą panu wynagrodzić, i zatek zwrócić, a prócz tego będzie skazany na areszt do trzech dni.

542. Во всѣхъ случаяхъ, когда слуга не могъ явиться въ слѣдствіе какого либо приключенія, безъ собственной вины, и господинъ въ немъ уже не нуждается; то возвращается только задатокъ.

543. Если слуга принять задатокъ въ нѣсколькихъ мѣстахъ; то господинъ, давшій первый задатокъ, имѣетъ право взять себѣ слугу, а другіе могутъ требовать возвращенія своихъ задатковъ.

544. Слуга, принявшій задатокъ отъ нѣсколькихъ господъ, подвергается за сіе:

или аресту до 3-хъ дней;

или наказанію розгами до 10-ти ударовъ.

V. Объ обязанностяхъ слугъ во время службы.

545. Слуга обязанъ быть вѣрнымъ, и оказывать почитеніе и повиновеніе, какъ самому господину, такъ госпожѣ, и всѣмъ тѣмъ лицамъ, которымъ онъ прислуживаетъ по приказанію господина.

546. При исполненіи своихъ обязанностей, слуга долженъ сообразоваться съ введеннымъ порядкомъ, вести себя трезво, прилежно, акуратно и благопристойно.

547. Съ другими служителями своего господина онъ долженъ обращаться учтиво и благопристойно.

548. Слуга долженъ всѣми силами защищать своего господина противъ обиды и убытковъ, и пещись о его пользѣ.

549. Слуга посвящаетъ все свое время для служенія господину, и по всей возможности и по своимъ силамъ исполняетъ его приказанія, сообразныя съ принятыми обязанностями.

542. Gdyby sługa, przez jaki wypadek, bez własnej winy, do służby stawić się nie mógł, a pan by go potem już nie potrzebował; obowiązany będzie tylko zadek zwrócić.

543. Jeżeliby sługa w kilku miejscach wziął zadek; ten pan ma do wzięcia sługi pierwsze prawo, który pierwszy dał zadek, a inni domagać się mogą zwrotu swoich zadatków.

544. Sługa, który od kilku panów pobrał zadatki, skazany będzie:

albo na areszt do trzech dni;

albo na chłostę do dziesięciu razów.

V. O obowiązkach sług w ciągu służby.

545. Sługa winien swojemu panu, pani, i tym wszystkim osobom, którym pan usługiwać każe: wierność, uszanowanie i posłuszeństwo.

546. Przy wykonaniu swoich obowiązków, sługa powinien się stosować do zaprowadzonego porządku, i zawsze być trzeźwym, pilnym, akuratnym i obyczajnym.

547. Z innemi sługami swojego pana powinien obchodzić się uczciwie i obyczajnie.

548. Wszystkimi siłami sługa powinien strzedz pana swego od krzywdy i szkody, a starać się o jego pożytek.

549. Sługa poświęcać winien na usługi pana cały swój czas, i wedle możności i sił swoich wypełniać będzie wszystkie jego rozkazy dotyczące przyjętych przez siebie obowiązków.

550. Хотя бы и было условлено, что слуга не будетъ употреблемъ къ другой работѣ, тѣмъ не менѣе однакожъ онъ долженъ дѣлать, что господинъ прикажетъ, если бы другой слуга заболѣлъ, или по иной причинѣ не могъ исполнять своихъ обязанностей.

551. Слуга не можетъ удалиться, безъ дозволенія господина, ни по своему дѣлу, ни для развлеченія; въ случаѣ же, когда ему будетъ позволено отлучиться, то долженъ возвратиться въ назначенное время.

552. Если слуга причинитъ господину вредъ умшленно, или по нерадѣнію, или потому, что онъ дѣлалъ вопреки положительному приказанію господина, или что онъ не умѣетъ дѣлать того, за что взялся; то долженъ вознаградить убытки.

553. Господинъ въ правѣ вычестъ убытокъ изъ рядной платы. Если же слуга считаетъ себя обиженнымъ, то можетъ жаловаться гминному Суду.

554. Слуга обязанъ доносить хозяину о употребленіи во зло его довѣрія, и о воровствѣ другихъ слугъ. Если же онъ, зная о томъ, не донесъ, то отвѣчаетъ за убытки вмѣстѣ съ тѣми, которые обманывали или крали.

555. Если господину нужно осмотрѣть сундукъ, ящикъ или другое хранилище своего слуги; то онъ можетъ сіе сдѣлать, но въ присутствіи Солтыса или Лавника.

556. Если слуга подстрекаетъ другихъ слугъ къ ссорѣ или клеветѣ на своихъ господъ; то наказывается какъ самъ виновный въ подобныхъ проступкахъ.

557. Во всѣхъ случаяхъ, когда господинъ назначитъ кого нибудь на свое мѣсто, и предоставитъ ему влѣять надъ слугами; то они имѣютъ, въ отношеніи къ нему, тѣже обязанности, какъ въ отношеніи къ господину.

550. Choćby sobie sługa wymówił, że do innéj roboty używanym nie będzie; pomimo to, winien robić co mu pan każe, jeżeliby inny sługa zachorował, albo z innego powodu nie mógł pełnić swego obowiązku.

551. Żaden sługa nie może bez pozwolenia pana oddalić się. ani dla własnego interesu, ani na zabawę; a gdy pan da pozwolenie, nie może go przetrzymać, ale na czas wrócić powinien.

552. Jeżeli sługa zrobi panu szkodę jaką z umysłu lub z niedbalstwa, albo téż przez to, że sobie postąpił przeciw wyraźnemu rozkazowi pana, albo że się podjął tego czego nie umie; winien będzie szkodę wynagrodzić.

553. Pan mocen jest szkodę potrącić w zasługach. Jeżeli zaś sługa uważa się przez to pokrzywdzonym, wolno mu się udać do Sądu gminnego.

554. Sługa winien panu donosić o przemieszczeniu się albo o kradzieży другихъ слугъ. Gdyby zaś wiedząc o tém nie doniósł: odpowiadać będzie za szkodę wspólnie z temi, którzy się przemieszczyli albo kradli.

555. Jeżeli pan ma potrzebę zrewidować kufer, skrzynkę lub inne schowanie swego sługi; mocen jest to uczynić, ale w przytomności Soltysa lub Ławnika.

556. Jeżeli sługa podmawia другихъ слугъ do kłótni, albo do obgadywania państwa; karany będzie jakby się sam takichъ przewinień dopuścił.

557. We wszystkichъ przypadkach, kiedy pan ustanowi sobie zastępcę, i nad sługami przełoży; słudzy mają względem niego te same obowiązki, jak względem pana.

VI. Обязанностяхъ господина.

558. Господинъ долженъ платить слугѣ рядную плату акуратно, и выдавать ему другія вознагражденія по условію.

559. Требуя отъ слуги условленной работы, господинъ долженъ сообразоваться съ его здоровьемъ и силами.

560. Господинъ въ правѣ исправлять пороки слугъ своихъ легкими домашними мѣрами; но долженъ при томъ сохранять справедливость и умѣренность, и чтобы не повредить здоровью виновнаго.

561. Если бы кто обижалъ или хотѣлъ обидѣть слугу, господинъ долженъ его защищать.

562. Господинъ долженъ позволять слугѣ исполнять религиозные обряды своего исповѣданія.

563. Если слуга заболѣетъ и по близости не имѣетъ ни родителей ни дѣтей, которые въ состояніи были бы принять его къ себѣ; то господинъ обязанъ пещись о немъ.

564. Еслижъ господинъ не можетъ держать больного слугу у себя, а въ томъ мѣстѣ или по близости существуютъ какія либо заведенія для призрѣнія больныхъ; то можетъ въ ономъ помѣстить слугу.

565. Если слуга заболѣетъ отъ господской работы; то господинъ обязанъ лечить его на свой счетъ.

566. Если слуга умереть, то господинъ долженъ дать на похороны, но издержки можетъ вычесть изъ за служебной удержимъ платы. А что за симъ останется еще, долженъ отдать лицамъ, имѣющимъ право на наслѣдство.

567. Въ случаѣ смерти господина, наслѣдники должны или держать слугу до времени, когда по мѣстному

VI. O obowiązkach pana.

558. Pan powinien wypłacać akuratnie zasługi swemu słudze, i wydawać mu inne wynagrodzenia, wedle tego jak się umówili.

559. Wymagając od sługi roboty, do jakiej się ugodził, pan powinien być wyrozumiałym na jego zdrowie i siły.

560. Pan mocen jest karcić uchybienia sług lekkimi domowymi środkami, ale powinien w karceniu zachować sprawiedliwość i umiarkowanie, tak iżby winny sługa szkody na zdrowiu nie poniósł.

561. Gdyby kto ukrzywdził lub chciał ukrzywdzić sługę, pan winien załonić go swoją opieką.

562. Pan powinien pozwalać słudze, odbywać obrządki religijne jego wyznania.

563. Jeżeli sługa na zdrowiu zapadnie, a nie ma w bliskości rodziców albo dzieci, którzyby mogli go przyjmując do siebie; pan obowiązany mieć o nim staranie.

564. Jeżeli zaś pan nie może trzymać sługi chorego u siebie, a w miejscu, albo w bliskości, znajdują się jakie zakłady dla chorych; może go tam umieścić.

565. Jeżeli sługa zachorował z powodu pańskiej roboty, pan winien leczyć go swoim kosztem.

566. Jeżeli sługa umrze; pan kosztą pogrzebu poniesie, ale je z zasług jakieby się zmarłemu należały, potrącić może. Resztę zaś, gdyby takowa pozostała, odda osobom mającym prawo do spadku.

567. Jeżeli pan umarł, spadkobiercy jego winni, albo trzymać sługę do terminu w jakim podług miejscowe-

обычаю господа перемѣняютъ служителей, а въ мѣсячномъ наймѣ, до конца мѣсяца, или, въ случаѣ удаленія до срока, вознаграждать его за сѣ по добровольному согласію.

568. Новый собственникъ, арендаторъ, или другой владѣлецъ поземельнаго имѣнія, долженъ удержать всѣхъ прежнихъ владѣльцевъ оставленныхъ земледѣльческихъ слугъ до конца года; слуги же обязаны остаться на мѣстѣ, ежели они не условились иначе съ новымъ владѣльцемъ.

569. Если новый владѣлецъ не хочетъ держать прежнихъ слугъ, то долженъ вознаграждать ихъ за все время до конца срока.

VII. Объ отказѣ и благодареніи.

570. Ежели слуга хочетъ оставить мѣсто, то долженъ объявить о томъ господину (благодарить): при годичномъ наймѣ, за три мѣсяца; при трехмѣсячномъ, за мѣсяць; а при мѣсячномъ, за 15 дней до срока.

571. Ежели господинъ хочетъ уволить слугу, то долженъ объявить ему отказъ въ тѣже сроки.

572. Благодаря за службу, слуга можетъ требовать выдачи ему свидѣтельства, для отысканія себѣ другаго мѣста, и господинъ не долженъ ему въ томъ отказывать.

573. Ежели слуга, при благодареніи, не требуетъ свидѣтельства для отысканія себѣ другаго мѣста; то подразумевается, что онъ благодарилъ только по обычаю, какъ сѣ въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ бываетъ.

574. Ежели ни слуга не благодарилъ, ни господинъ не отказалъ, то подразумевается, что слуга остается на столько времени, какъ прежде условились.

го звyczaju слуги сѣ zmieniają, а w miesięcznych służbach do końca miesiąca; albo téż, w razie odprawienia przed terminem, wynagrodzić za to sługę wedle dobrowolnej ugody.

568. Nowy dziedzic, dzierżawca majątku ziemskiego albo inny posiadacz osady rolniej, winien do końca roku trzymać wszystkie sługi wiejskie, przez poprzedniego posiadacza pozostawione; a słudzy obowiązani są pozostać na miejscu, chyba by sѣ inaczej z nowym panem ułożyli.

569. Gdyby nowy pan nie chciał trzymać sług, których zastał na gruncie; winien będzie wynagrodzić ich na cały czas do upływu terminu służby.

VII. O wypowiedzeniu i podziękowaniu za służbę.

570. Jeżeli sługa chce sѣ odprawić, powinien oświadczyć o tém panu (podziękować), w służbie rocznej na trzy miesiące, w kwartalnej na miesiąc, а w miesięcznej na piętnaście dni, przed terminem.

571. Jeżeli pan chce sługę odprawić, winien mu w tych samych terminach służbę wypowiedzieć.

572. Sługa, który panu podziękował, może żądać pozwolenia na piśmie do poszukania innego miejsca, а pan mu odmówić nie jest mosen.

573. Jeżeli sługa, przy podziękowaniu, nie żądał pozwolenia na piśmie do poszukania innego miejsca; będzie sѣ rozumiało, że dziękował tylko dla zwyczaju, jak to w niektórych okolicach sѣ dzieje.

574. Jeżeli ani sługa panu nie dziękował, ani pan słudze miejsca nie wypowiedział; będzie sѣ rozumiało, iż sługa pozostaje na miejscu, na taki czas, jak sѣ dawniej ugodził.

VIII. Въ какихъ случаяхъ господинъ въ правѣ уволить слугу раньше срока.

575. Господинъ имѣетъ право уволить слугу раньше срока:

- a) ежели слуга осмѣлится нанести обиду господину, госпожѣ, или кому либо изъ приближенныхъ;
- b) ежели онъ разглашаетъ о нихъ что либо оскорбительное, или же сплетнями возбуждаетъ въ домѣ ссоры;
- c) ежели онъ въ отношеніи къ господину оказываетъ дерзость или упорное ослушаніе;
- d) ежели отказывается ходить за господиномъ во время болѣзни;
- e) ежели оказываетъ дерзость или упорное ослушаніе поставленному надъ нимъ начальнику, или нанести ему обиду;
- f) ежели подстрекаетъ господскихъ дѣтей къ злу, или подаетъ имъ дурные примѣры;
- g) ежели съ вѣренными ему дѣтьми такъ дурно и нерадиво обходится, что отъ сего онъ подвергаются опасности;
- h) ежели онъ украдетъ что либо у своего господина, или употребитъ во зло его довѣріе, или подстрекалъ къ тому другихъ слугъ, или не донесъ о ихъ обманѣ или воровствѣ;
- i) ежели беретъ что либо въ долгъ, или занимаетъ на имя господъ, безъ ихъ вѣдома;
- k) ежели не ночуетъ дома болѣе одного разу, безъ вѣдома и дозволенія господъ;
- l) ежели неосторожно обращается съ огнемъ (з огнемъ и свѣтломъ), не смотря на сдѣланное ему уже о томъ замѣчаніе;

VIII. W jakich przypadkach pan może jest sługę odprawić przed czasem.

575. Pan może jest sługę odprawić przed czasem:

- a) jeżeli sługa poważy się panu, pani, lub komu z ich domowników, wyrządzić obelgę;
- b) jeżeli o nich roznosi co krzywdzącego, albo przez podszepty złośliwe do swarów w domu doprowadza;
- c) jeżeli panu hardo się stawia, i jego rozkazów uporczywie nie słucha.
- d) jeżeli się wzbrania pilnować pana w chorobie;
- e) jeżeli się hardo stawia przełożonemu nad sobą zwierzchnikowi, nie słucha jego rozkazów, albo mu obelgę jaką wyrządził;
- f) jeżeli dzieci pańskie na złe naprowadza, albo im daje gorszące przykłady;
- g) jeżeli z dziećmi, które mu są powierzone, tak źle albo niedbale się obchodzi, że to im grozi niebezpieczeństwem;
- h) jeżeli panu co ukradł, albo się przemieszczał, albo innych sług do tego namawiał, lub wiedząc o ich kradzieży, albo przemieszczeniu się, panu nie doniósł;
- i) jeżeli bez wiedzy państwa, na ich imię bierze co na kredyt, albo pożyczka;
- k) jeżeli bez wiedzy i pozwolenia państwa, nocą za domem przepędzał, więcej jak raz;
- l) jeżeli będąc już raz napominany, z ogniem albo ze światłem nieostrożnie się obchodzi;

- m) ежели, по своей неосторожности, быть причиною пожара;
- n) ежели ввѣренная ему скотина погибаетъ по его винѣ, или если онъ обращается съ нею нерадиво или жестоко;
- o) ежели причинилъ господину какой либо значительный ущербъ, по злости или недоброжелательству;
- p) ежели, въ слѣдствіе распутной жизни, получилъ какую либо заразительную или отвратительную болѣзнь;
- r) ежели отлучается безъ дозволенія, или не является съ отлучки въ назначенный срокъ, или опаздываетъ къ занятію, или другимъ какимъ либо образомъ пренебрегаетъ своими обязанностями, не смотря на двукратное замѣчаніе;
- s) ежели предается пьянству, играмъ на деньги, или распутству;
- t) ежели, посредствомъ ссоры или драки, причиняетъ въ домъ замѣшательство, и не исправляется, не смотря на замѣчаніе;
- u) ежели окажется, что онъ не знаетъ той работы, для которой нанялся;
- w) ежели подвергается наказанію арестомъ болѣе 7-ми дней;
- x) ежели окажется, что онъ, при заключеніи условія, предъявилъ подложное свидѣтельство.

576. Ежели служанка сдѣлается беременною, то господинъ можетъ уволить ее, но долженъ донести о томъ полиціи, или сдать ее роднымъ.

577. Увольняя слугу раньше срока, господинъ обязанъ заплатить ему все условленное вознагражденіе по расчету, съ начала службы по день увольненія.

- m) jeżeli przez swą nieostrożność stał się przyczyną pożaru;
- n) jeżeli powierzone mu bydło z własnej winy zniszczy; albo niedbale około niego chodzi, lub je katuje;
- o) jeżeli przez złość albo niechęć wyrządzi panu jaką znaczną szkodę;
- p) jeżeli z powodu rozwiązłego życia, nabawił się jakiej zaraźliwej albo plugawej choroby;
- r) jeżeli bez pozwolenia wychodzi, albo pozwolenie przetrzymuje, albo się spóźnia do pracy, albo w inny sposób powinności zaniedbuje, i pomimo dwukrotnej przestrogi z tego się nie poprawia;
- s) jeżeli się oddaje pijaństwu, grze na pieniądze, albo rozpuście;
- t) jeżeli przez kłótnie, albo bitwy, robi w domu zamieszanie, i nawet napomniany z tego się nie poprawia;
- u) jeżeli się okaże, iż nie umie téj roboty, której się przy zgodzie podjął;
- w) jeżeli skazany został więcej jak na siedm dni aresztu;
- x) jeżeli się wyda, że przy ugodzie okazał fałszywe świadectwo.

576. Jeżeli służąca zaszła w ciążę, pan może ją odprawić, ale powinien o tém donieść miejscowej policji, lub oddać ją krewnym.

577. Odprawiając sługę przed czasem, pan obowiązany wydać mu umówione wynagrodzenie, wedle wyrachowania, od początku służby do dnia oddalenia.

IX. Въ какихъ случаяхъ слуга можетъ оставить мѣсто раньше срока.

578. Слуга можетъ оставить мѣсто раньше срока:

- a) ежели жизнь или здоровье его подвергается опасности, въ слѣдствіе дурнаго или слишкомъ строгаго обращенія господь;
- b) ежели господинъ склоняетъ слугу къ противозаконнымъ или безнравственнымъ поступкамъ, или не защищаетъ его противъ подобныхъ желаній другихъ, въ домѣ живущихъ или бывающихъ лицъ;
- c) ежели господинъ не даетъ слугѣ столовыхъ денегъ, или не снабжаетъ его даже необходимою пищею, или даетъ жилище въ мѣстѣ вредномъ для здоровья;
- d) ежели господинъ, уѣзжая за границу Царства, хочетъ взять слугу съ собою, а условія о томъ не было сдѣлано;
- e) ежели слуга, въ слѣдствіе болѣзни, сдѣлается неспособнымъ къ продолженію своихъ обязанностей.

579. Во всѣхъ вышеозначенныхъ случаяхъ, слуга можетъ благодарить раньше срока, и господинъ долженъ въ тоже время уволить его, и заплатить ему все, что слѣдуетъ по расчету.

580. Если бы господинъ не хотѣлъ уволить слуги; то слуга можетъ жаловаться въ гминный Судъ, но до рѣшенія спора долженъ оставаться на мѣстѣ.

581. Слуга можетъ также оставить мѣсто раньше срока:

- a) ежели родители нуждаются въ его помощи по хозяйству, или для призрѣнія ихъ въ болѣзни или въ старости;

IX. W jakich przypadkach sługa może się przed czasem.

578. Sługa może odprawić się przed czasem:

- a) jeżeli przez złe lub zbyt surowe obchodzenie się pana, życie jego albo zdrowie jest w niebezpieczeństwie;
- b) jeżeli pan sługę nakłonić usiłuje do uczynków przeciwnych prawu albo obyczajom, jak również jeżeli go nie broni od podobnych nalegań innych osób, które w domu mieszkają lub bywają;
- c) jeżeli pan słudze zatrzymuje strawnę, albo nie daje niezbędnej żywności, lub go pomieścił w miejscu dla zdrowia szkodliwym;
- d) jeżeli pan chce wyjechać za granicę Królestwa, i sługę wziąć z sobą, a tego sobie przy ugodzie nie wymówił;
- e) jeżeli z powodu choroby, sługa stał się nie zdolnym do pełnienia dalej obowiązków.

579. We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach, sługa może podziękować przed czasem, a pan winien go zaraz uwolnić, i co mu się należy za czas wysłużony, oddać.

580. Gdyby pan nie chciał sługi uwolnić, sługa może się udać z zażaleniem do Sądu gminnego, a dopóki Sąd nie wyrzeczy, winien pozostać na miejscu.

581. Może również sługa odprawić się przed czasem:

- a) jeżeli go rodzice potrzebują do pomocy w gospodarstwie, albo opieki w chorobie lub starości;

- b) ежели слуга найдет возможность обзавестись собственным хозяйством, чрезъ бракъ или другой выгодный случай;
- c) ежели открылось наследство, во владѣніи коимъ онъ вступить не можетъ, оставаясь на мѣстѣ;
- d) ежели у служащей замужней женщины умеръ мужъ, оставивъ хозяйство, или дѣтей, моложе 14-лѣтняго возраста.

582. Во всѣхъ сихъ случаяхъ однакожъ, слуга долженъ благодарить по крайней мѣрѣ за двѣ недѣли до оставленія имъ службы, или безотлагательно представить вмѣсто себя другаго.

X. Объ увольненіи слуги безъ законной причины.

583. Ежели господинъ уволить слугу безъ законной причины; то обязанъ заплатить ему все вознагражденіе сполна, какое было условлено за все время найма.

XI. О самовольномъ оставленіи мѣста слугою.

584. Слуга, который оставитъ господина раньше срока, безъ законной причины, подвергается, по опредѣленію гминнаго Суда, тѣлесному наказанію до 10-ти ударовъ, и возвращается къ господину, буде онъ сего требуетъ.

XII. О служебныхъ свидѣтельствахъ.

585. Оставляя мѣсто, слуга получаетъ отъ господина свидѣтельство, записываемое въ установленной служебной книжкѣ.

- b) jeżeli sługa przez małżeństwo, albo przez inne dla niego korzystne zdarzenie, znalazł sposób zaprowadzenia sobie własnego gospodarstwa;
- c) jeżeli otworzył się dla niego spadek, którego bez opuszczenia służby objąć nie może;
- d) jeżeli służącej mężatce umrze mąż, pozostawiwszy gospodarstwo lub dzieci, liczące mniej jak czternaście lat wieku.

582. W tych jednak przypadkach, winien będzie sługa podziękować panu, przynajmniej na dwa tygodnie przed odejściem, albo zaraz innego na swoje miejsce postawić.

X. O odprawieniu sługi bez prawnej przyczyny.

583. Jeżeli pan odprawi sługę bez prawnej przyczyny, obowiązany będzie wypłacić mu całkowite wynagrodzenie jakie było umówione za cały czas służby.

XI. O samowolném porzuceniu służby.

584. Sługa, który przed czasem odejdzie od pana, bez prawnej przyczyny; skazany będzie przez Sąd gminny na chłostę do dziesięciu razów, i będzie na żądanie pana do powrotu zmuszony.

XII. O świadectwach służbowych.

585. Sługa, odchodząc od pana, otrzymuje od niego zaświadczenie, które będzie zapisane w książce służbowej.

586. Въ свидѣтельствѣ означается только:
имя и фамилія слуги;
какъ долго онъ служилъ и какія обязанности исполнялъ;
велъ ли себя честно, трезво и смирно, или не обнаружились въ немъ какіе либо пороки;
наконецъ, къ чему онъ способенъ.

587. Поведеніе должно быть свидѣтельствуемо господиномъ справедливо, чтобы не повредить слугѣ и никого не вводить въ заблужденіе.

588. Если бы господинъ выдалъ свидѣтельство несправедливое; то слуга можетъ жаловаться гминному Суду, который, смотря по обстоятельствамъ, или предлагаетъ господину дать другое свидѣтельство, или же выдаетъ оное отъ себя, съ объясненіемъ, по какой причинѣ оно выдано Судомъ.

589. Если бы господинъ выдалъ ложное свидѣтельство, то обязанъ вознаградить понесенное слугою, или принявшимъ его на основаніи ложнаго свидѣтельства господиномъ, убытки, и, сверхъ того, подвергается взысканію 1 руб. 50 коп. въ пользу гминнаго фондуша.

586. W zaświadczeniu pan wyrazi tylko:
imię i nazwisko sługi;
kiedy i jak długo służył i do czego;
czy był wierny, trzeźwy i posłuszny, albo czy w nim jakich zdróżności nie dostrzeżono;
nakoniec, do czego jest zdalny.

587. O sprawowaniu, pan świadczyć będzie rzetelnie, aby nie zaszkodzić słudze, i nikogo w błąd nie wprowadzać.

588. Gdyby pan dał niesprawiedliwe świadectwo, sługa może się poskarżyć do Sądu gminnego, który, wedle okoliczności, albo wyrobi słudze u pana inne świadectwo, albo mu je da od siebie, z objaśnieniem, dla czego przez Sąd wydane zostało.

589. Gdyby pan dał nierzetelne świadectwo; obowiązany będzie wynagrodzić szkodę jakąby przez to poniósł, albo sługa, albo ten, kto go na mocy takiego świadectwa przyjął, i prócz tego zapłaci kary, na fundusz gminny, jeden rubel kopiejek pięćdziesiąt.

КНИГА ЧЕТВЕРТАЯ.

ПОСТАНОВЛЕНІЯ СУДНО-ПОЛИЦЕЙСКІЯ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

Положенія общія.

I. Кто отвѣчаетъ за проступки.

590. Когда кто учинить проступокъ, то самъ за оный отвѣчаетъ и подвергается наказанію.

591. Слуга не можетъ отговариваться тѣмъ, что ему господинъ приказалъ обидѣть кого либо; а если бы было доказано, что господинъ далъ ему подобное приказаніе, тогда они оба подвергаются наказанію.

592. Если провинится малолѣтній, не достигшій 14-ти лѣтъ, и состоящій при родителяхъ или при опекунѣ; то Судъ отдаетъ его, для наказанія, родителямъ или опекуну.

593. Когда проступкомъ причиненъ кому либо вредъ или убытокъ; то виновный обязанъ вознаградить обиженнаго.

594. Если окажется (ст. 591), что господинъ велѣлъ слугѣ кого либо обидѣть, и при семъ слуга причинилъ вредъ; то господинъ долженъ вознаградить за оный.

За вредъ, причиненный виною малолѣтнаго, отвѣчаютъ его родители или опекуны.

595. Если въ продолженіе трехъ мѣсяцевъ со времени учиненія одного изъ проступковъ, въ семъ Уставѣ

KSIĘGA CZWARTA.

PRAWO POLICYJNO-KARNE.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zasady ogólne.

I. Kto odpowiada za wykroczenia.

590. Kiedy kto w czém zawini, sam za to będzie odpowiadał i karę poniesie.

591. Sługa nie może się wymawiać, że mu pan kazał kogo skrzywdzić; a gdyby było dowiedzione, że pan dał mu taki rozkaz, wówczas i pan i sługa będą karani.

592. Jeżeli zawini małoletni, nie mający jeszcze lat czternastu wieku, zostający przy rodzicach lub opiekunie; Sąd skarcenie jego pozostawi rodzicom, lub opiekunowi.

593. Jeżeli w skutku wykroczenia poniósł kto szkodę jaką lub stratę; winny obowiązany jest ją wynagrodzić.

594. Jeżeli okaże się (Art. 591), że pan kazał słudze skrzywdzić kogo; w tym razie szkodę przez sługę zrządzoną pan wynagrodzi.

За szkodę z winy małoletniego wynikłą, odpowiadają jego rodzice albo opiekun.

595. Jeżeli w przeciągu trzech miesięcy, od dnia w którym spełnione zostało jakie wykroczenie, nikt o to

означенныхъ, гминный Судъ не получить о томъ ни жалобы, ни донесенія; то, по истеченіи сего срока, они уже не принимаются, и вина преступника не преслѣдуется.

Обиженный можетъ однакожь, и по истеченіи сего времени, требовать вознагражденія за вредъ и убытки.

596. Когда проступокъ такого рода, что оный, на основаніи сего Устава, подлежитъ рассмотрѣнію Суда не иначе, какъ по жалобѣ обиженного; то, буде стороны примирились, дѣло прекращается, и не можетъ быть возобновляемо въ послѣдствіи. Еслижь примиреніе состоялось по постановленіи приговора, то виновный освобождается отъ наказанія.

II. О полицейскихъ наказаніяхъ и о примѣненіи оныхъ.

597. Гминный Судъ, согласно правиламъ ст. 126-ой сего Устава, въ правѣ подвергать виновныхъ замѣчанію или выговору въ присутствіи Суда, или денежному взысканію не болѣе 10-ти руб. сер., или аресту не болѣе 7-ми дней, или наказанію розгами не болѣе 20-ти ударовъ, или отдачѣ въ домъ работный.

598. Замѣчаніемъ называется предостереженіе, сдѣланное кому либо Судьею, или, по его приказанію, Солтысомъ, чтобы онъ прекратилъ свои поступки, или чтобы онъ впредь избѣгалъ оныхъ, подѣ страхомъ наказанія.

599. Замѣчаніе дѣлается самому провинившемуся, а не чрезъ родственниковъ, слугъ или приближенныхъ.

600. Выговоръ въ присутствіи Суда дѣлается Судьею въ присутствіи Засѣдателей и Солтыса, буде онъ находится на лицѣ, въ приличныхъ выраженіяхъ.

до Саду гминного не skarzył się, ani mu o tѣm nie doniósł; to już potѣm ani skarga, ani doniesienie przyjęte nie bѣdą, i вина sprawcy nie bѣdzie dochodzona.

Poszkodowany jednak ma prawo, nawet po upływie tego czasu, żądać wynagrodzenia za poniesione szkody i straty.

596. Jeżeli wykroczenie jest tego rodzaju, że podług niniejszej Ustawy, Sąd nie inaczej może je rozpoznać, jak tylko na skargę pokrzywdzonego; natenczas, gdyby się strony pogodziły, sprawa się umarza, i nie może już być wznowioną. Gdyby zaś zgoda nastąpiła po wyroku, winny wolny bѣdzie od kary.

II. O karach policyjnych i sposobie ich wymierzania.

597. Na mocy Art. 126 Ustawy niniejszej, Sąd gminny mocen jest winnego skazać: na napomnienie lub naganą w obec Sądu, albo na karę pieniężną do dziesięciu rubli, albo na areszt do siedmiu dni, albo na chłostę do razów dwudziestu, albo na oddanie do domu przytułku i pracy.

598. Napomnieniem, zowie się przestroga, udzielona winnemu przez Sędziego, albo z jego rozkazu przez Sołtysa, ażeby zaniechał swych wykroczeń, albo ich na przyszłość unikał pod karą.

599. Napomnienie dawać należy winnemu osobiście, a nie przez jego krewnych, służących albo domowników.

600. Naganą w obec Sądu udziela Sędzia, w przytomności Ławników sądowych i Sołtysa, jeżeli jest obecnym, używając wyrażeń przyzwoitych.

601. Замѣчанія и выговоры дѣлаются однимъ только жителямъ гмины, которые Суду извѣстны по своей честности и смиренію, и которые неумышленно въ первый разъ совершили какой нибудь маловажный проступокъ, влекущій за собою, по сему Уставу, денежное взысканіе.

602. Денежныя взысканія, назначаеыя гминнымъ Судомъ на основаніи сего Устава, поступаютъ въ пользу гминнаго фундуша.

603. Если гминный Судъ подвергнетъ кого либо аресту; то Судья приказываетъ посадить его въ назначенное для сего мѣсто заключенія (ст. 49—52), не дозволяя ни связывать его, ни забивать въ колодки или въ кандалы.

604. Находящійся подъ арестомъ можетъ получать не болѣе, какъ одну горячую пищу, хлѣбъ и воду. Но когда Судъ признаетъ нужнымъ усилить сіе наказаніе, то можетъ постановить, чтобы виновный получалъ одинъ только хлѣбъ и воду. Ни въ какомъ случаѣ однакожъ сіе усиленіе ареста не можетъ продолжаться болѣе двухъ дней сряду.

605. Если у арестанта нѣтъ собственной пищи, то Судья приказываетъ кормить его на счетъ гминной казны.

606. Къ тѣлесному наказанію должно употреблять розги, какъ для мужчинъ, такъ и для женщинъ. Сіе наказаніе исполняется всегда въ запертомъ мѣстѣ, гдѣ нѣтъ постороннихъ людей.

607. Приговаривая къ тѣлесному наказанію, Судъ долженъ обращать вниманіе на здоровье виновнаго, чтобы наказаніе не было для него вредно. Беременные женщины ни въ какомъ случаѣ не наказываются тѣлесно.

608. Тѣлесному наказанію въ особенности подвергаются строптивые и сварливые люди, лѣнтяи, наконецъ всѣ

601. Napomnienia i nagany udzielane będą tylko mieszkańcom gminy, znanym Sądowi ze swęj uczciwości i spokojności, którzy poraz pierwszy, i to nierozmyślnie, popełnili małoznaczące wykroczenie, za które na winnego, według niniejszej Ustawy, może być wymierzona kara pieniężna.

602. Kary pieniężne, wymierzone przez Sąd gminny na zasadzie przepisów niniejszej Ustawy, idą na korzyść funduszu gminnego.

603. Jeżeli Sąd gminny skaże kogo na areszt, Sędzia każe osadzić skazanego w izbie na ten cel urządzonęj (artykuł 49—52), ale go ani wiązać, ani okować w kajdany lub dyby nie dozwoli.

604. Osadzony w areszcie może dostawać jednę tylko ciepłą strawę, chleb i wodę. Lecz gdy Sąd uzna za potrzebne zaostrić karę, może postanowić, aby skazany dostawał tylko chleb i wodę. Zaostrzenie takie aresztu nigdy nie może trwać dłużej jak dni dwa.

605. Jeżeli skazany na areszt, nie ma funduszu własnego na wyżywienie się; Sędzia każe go żywić z funduszu gminnego.

606. Kara cielesna, tak na mężczyznach jak i na kobietach, wykonywa się różgami. Kara ta odbywa się zawsze w miejscu zamkniętém, gdzie nie ma osób obcych.

607. Skazując na karę cielesną, Sąd winien zwrócić uwagę na stan zdrowia winnego, ażeby mu kara nie szkodziła. Kobiety ciężarne w żadnym przypadku nie podlegają karze cielesnej.

608. Chłostą karani będą szczególniej ludzie gwałtowni i kłótlivi, próżniacy, i wreszcie ci, którzy nie będąc

ть, которые не изъяты отъ телеснаго наказанія, по бѣдности же своей не могутъ быть подвергаемы денежному взысканію или аресту.

609. Лица, изъятыя отъ телесныхъ наказаній, исчисляются въ особомъ приложеніи къ Уложенію о наказаніяхъ (см. приложение къ сей статьѣ).

610. Приговоренный къ отдачѣ въ домъ работный, препровождается въ сей домъ, буде оный имѣется. Когдажъ такого дома не имѣется, или въ ономъ нѣтъ помѣщенія, то онъ передается мѣстной полиціи, для употребленія его, въ продолженіи опредѣленнаго Судомъ времени, къ общественнымъ работамъ, за обыкновенное въ его пользу вознагражденіе.

611. Обязанность полиціи въ случаѣ, въ предшедшей статьѣ указанномъ, состоитъ въ томъ, чтобы виновнаго заставить работать.

612. Если за какой либо проступокъ наказаніе положено опредѣлительно, т. е. когда въ законѣ сказано: что виновный заплатитъ 30 коп. или будетъ наказанъ 5-ю ударами и т. п.; то Судъ не можетъ ни увеличить, ни уменьшить сей мѣры наказанія.

613. Когда въ законѣ означена только высшая мѣра наказанія, которому можетъ быть подвергнутъ виновный, т. е. если сказано, что виновный подвергается денежному взысканію до 3-хъ рублей, или аресту до 3-хъ дней, и т. п.; то гминный Судъ можетъ опредѣлить меньшую мѣру сихъ наказаній, смотря по свойству дѣяній и по уменьшающимъ вину обстоятельствамъ; но ни въ какомъ случаѣ не долженъ назначать:

денежнаго взысканія, менѣе 15-ти коп.;

ареста, менѣе сутокъ;

наказанія розгами, менѣе 3-хъ ударовъ.

выключеніи отъ каръ телесныхъ, не могутъ быть зъ powodu ubóstwa swego на карę pieniężną lub на аreszt skazani.

609. Osoby wyłączone od kar cielesnych, wymienione są w oddzielnym dodatku do Kodexu karnego (patrz do datek do niniejszego artykułu).

610. Skazany na oddanie do domu przytułku i pracy, odsyła się do tego domu, tam gdzie takowy jest urządzony. Tam zaś gdzie takowego domu nie ma, albo nie ma w nim pomieszczenia; skazany oddany będzie miejscowej policji, dla używania go, przez czas jaki Sąd zakreślił, do robót w gminie, za zwykłym na jego korzyść wynagrodzeniem.

611. W przypadku w poprzedzającym artykule przewidzianym, obowiązkiem jest policji, robotę winnemu wskazać i jęj dopilnować.

612. Jeżeli za jakie przewinienie prawo stanowi karę, której wysokość wyraźnie jest oznaczoną, to jest, jeżeli w prawie powiedziano: że winny zapłaci trzydzieści kopiejek albo dostanie pięć razów chłosty i t. p.; wówczas Sąd nie jest mocen kary tę powiększyć ani zmniejszyć.

613. Jeżeli w prawie oznaczona jest tylko najwyższa kara, na jaką winny może być skazany, to jest, jeżeli powiedziano, że winny skazany będzie na karę pieniężną do trzech rubli, albo на аreszt do trzech dni i t. p.; wówczas Sąd gminny, wedle rodzaju czynu, i wedle okoliczności winę łagodzących, mocen jest tę karę niżęj naznaczyć, w żadnym jednak razie nie może naznaczać:

kary pieniężnej mniejszej jak 15 kop.;

aresztu mniej jak dobe;

chłosty mniej jak razów trzy.

614. Если бы въ законѣ означена была высшая и низшая мѣра взысканія, на примѣръ отъ 15 коп. до 1 руб. 50 коп., и проч.; то Судъ можетъ назначить одно изъ среднихъ чиселъ, смотря по свойству дѣянія и обстоятельствамъ, увеличивающимъ или уменьшающимъ вину.

615. Когда за одинъ проступокъ назначается нѣсколько родовъ наказаній, какъ то: или выговоръ, или денежное взысканіе, или арестъ, и проч.; то выборъ рода наказанія предоставляется Суду, который въ семъ отношеніи соображается съ обстоятельствами уменьшающими или увеличивающими вину, а также съ правилами, выше въ ст. 601, 607—609 означенными.

616. Во всѣхъ болѣе важныхъ случаяхъ, какъ на примѣръ въ случаѣ изобличенія кого либо въ проступкѣ противъ чужой собственности; Судъ, при выборѣ рода и мѣры наказанія, долженъ принять во вниманіе и обстоятельства уменьшающія или увеличивающія вину, и при первыхъ назначать болѣе легкіе, а при вторыхъ болѣе строгіе родъ и мѣру наказанія.

617. Къ обстоятельствамъ уменьшающимъ вину принадлежать:

- a) малолѣтство виновнаго;
- b) безукоризненное прежде сего поведеніе;
- в) крайняя бѣдность и недостатокъ средствъ содержанія;
- г) маловажный вредъ имъ причиненный, или добровольное вознагражденіе понесшаго вредъ лица;
- д) добровольная явка предъ Судомъ и чистосердечное признаніе въ винѣ.

618. Къ обстоятельствамъ увеличивающимъ вину принадлежать въ особенности:

- a) дурное поведеніе виновнаго, пьянство и праздность;

614. Jeżeli w prawie oznaczone są wyższe i niższe kary, np. od piętnastu kopiejek do jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek i t. d.; wówczas Sąd może wymierzyć jedną z kar pośrednich, wedle rodzaju czynu i wedle okoliczności winę zaostrzających lub łagodzących.

615. Gdy za jedno i toż samo wykroczenie oznaczono kilka rodzajów kar, jako to: albo nagannę, albo karę pieniężną, albo areszt i t. d.; to wybór rodzaju kary pozostawia się Sądowi, który w tym razie mieć będzie na względzie okoliczności winę łagodzące albo zaostrzające, tudzież prawidła wyżej w Art. 601 i 607—609 wskazane.

616. We wszystkich ważniejszych przypadkach, jak np. w razie wykroczenia przeciwko cudzej własności; Sąd, przy wyborze rodzaju kary, i oznaczeniu jej wysokości, będzie miał na względzie okoliczności winę łagodzące lub zaostrzające, i gdy zachodzą pierwsze z nich, naznaczy karę lżejszą, a gdy zachodzą drugie, cięższą karę, co do rodzaju i wysokości.

617. Do okoliczności winę łagodzących należą:

- a) małoletność obwinionego;
- b) poprzednie nienaganne życie;
- c) dokuczająca nędza i brak sposobu utrzymania życia;
- d) mała przez niego zrzządzona szkoda, albo dobrowolne wynagrodzenie poszkodowanemu;
- e) dobrowolne przed Sądem stawienie się i szczere przyznanie się do winy.

618. Do okoliczności winę zaostrzających, należą mianowicie:

- a) naganne prowadzenie się obwinionego, pijaństwo i próżniactwo;

- б) вредъ болѣе значительный, котораго онъ не въ состояннн вознаградить;
- в) учиненіе нѣсколькихъ проступковъ, или привлеченіе къ сему другихъ лицъ;
- г) упорство и ложь при показаніяхъ предъ Судомъ;
- д) нарушеніе довѣрія или должнаго уваженія къ своему господину.

619. Если кто въ непродолжительное время повторить тотъ самый проступокъ, за который былъ уже наказанъ; то Судъ въ правѣ подвергнуть его строжайшему наказанію: но ни въ какомъ случаѣ не долженъ переходить той мѣры наказанія, какая за сей проступокъ въ настоящемъ Уставѣ опредѣлена.

Въ сихъ случаяхъ, смотря по обстоятельствамъ, гминный Судъ можетъ назначить арестъ, или даже тѣлесное наказаніе, хотя бы въ семъ Уставѣ назначалось за сіе денежное взысканіе.

Случаи, въ которыхъ виновный за повтореніе проступковъ долженъ быть приговоренъ къ наказанію уѣзднымъ Судомъ, исчислены ниже, при опредѣленнн сущности проступковъ.

620. Когда виновный приговоренъ Судомъ къ денежному взысканію или аресту, но, по его бѣдности, нельзя сихъ наказаній исполнить безъ вреда для его семейства; то, по просьбѣ его, Судъ можетъ замѣнить, какъ денежное взысканіе, такъ и арестъ наказаніемъ тѣлеснымъ. Въ такомъ случаѣ, денежное взысканіе до одного рубля замѣняется 3-мя ударами, а если денежное взысканіе выше рубля, то за каждый рубль, до 5-ти включительно, полагается также по три удара; начиная съ шестаго рубля, за каждый рубль полагается только одинъ ударъ; всего же не болѣе 20-ти ударовъ.

- б) wyrządzenie znaczniejszej szkody, której wynagrodzić nie jest w możności;
- в) popełnienie kilku wykroczeń lub uwiedzenie do tego innych;
- г) uporne przed Sądem i kłamliwe tłumaczenie się;
- д) naruszenie zaufania lub należnego uszanowania, zwłaszcza służącego względem pana.

619. Jeżeli kto, w niezbyt długim przeciągu czasu, powtórzył toż samo wykroczenie, za które już był karany; Sąd mocen jest skazać go na najsurowszą karę: lecz w żadnym razie nie powinien przestąpić téj wysokości kary, jaka za to wykroczenie w Ustawie niniejszej jest oznaczona.

W tych przypadkach Sąd gminny mocen jest, wedle okoliczności, skazać na areszt, a nawet na chłostę, chociażby za to wykroczenie tylko kara pieniężna w Ustawie niniejszej była zagrożona.

Przypadki, w których winny, za powtarzanie wykroczeń, przez Sąd powiatowy karany być ma; wymienione będą niżej przy wyszczególnieniu wykroczeń.

620. Gdyby kto był skazany na karę pieniężną lub areszt, a z powodu jego ubóstwa kary te nie mogły być wykonane, bez uszczerbku dla jego rodziny; natenczas, na jego prośbę, Sąd może zamienić, tak karę pieniężną jak areszt, na karę cielesną. W takim razie, kara pieniężna do jednego rubla, zamienia się na trzy razy chłosty, a jeżeli kara pieniężna wyższą jest nad rubel, to za każdy rubel aż do pięciu włącznie, liczy się po trzy razy chłosty; a począwszy od szóstego rubla, za każdy rubel liczy się tylko jeden raz; cała zaś kara cielesna nie może być wyższą nad dwadzieścia razów.

Еслижъ арестъ замѣняется тѣлеснымъ наказаніемъ, то за одинъ день считается три удара, а за три дня десять ударовъ. Начиная съ четвертаго дня, назначается по два удара за одинъ день, а всего за 7 дней не болѣе 20-ти ударовъ.

621. Въ случаяхъ означенныхъ въ предшедшей 620-ой статьѣ, для лицъ изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ, денежное взысканіе замѣняется арестомъ, полагая, вмѣсто взысканія не свыше одного рубля, одинъ день ареста; вмѣсто взысканія отъ одного до трехъ рублей, три дня; отъ трехъ до шести рублей, пять дней; а свыше шести, до десяти рублей, семь дней ареста.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

О проступкахъ, которые гминный Судъ имѣетъ право разсматривать и наказывать.

I. О проступкахъ противъ гминнаго Начальства.

622. Совершаетъ проступокъ противъ гминнаго Начальства:

кто во время засѣданій гминнаго Суда и въ самой присутственной комнатѣ, окажетъ къ оному неуваженіе словомъ или дѣйствіемъ, или въ жалобѣ или въ другой бумагѣ помѣститъ оскорбительныя для Суда или его членовъ слова.

623. Кто въ судебной комнатѣ нанесетъ обиду какому либо частному лицу.

624. Кто оказываетъ ослушаніе или неповиновеніе стражамъ, постановленнымъ по распоряженію гминнаго Начальства.

Jeżeli zaś areszt zamienia się na karę cielesną, to za każdy dzień liczy się po trzy razy chłosty, a za trzy dni, dziesięć razów. Począwszy od czwartego dnia, oznacza się po dwa razy chłosty za dzień, a za siedm dni, nie więcej jak dwadzieścia razów.

621. W przypadkach wymienionych w poprzedzającym 620 artykule, dla osób wyjętych od kar cielesnych, kara pieniężna zamieniona będzie na areszt, licząc, za karę nie przenoszącą rubla, dzień jeden aresztu; za karę od jednego do trzech rubli, pięć dni; a za karę wyżej nad sześć do dziesięciu rubli, siedm dni aresztu.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O wykroczeniach jakie Sąd gminny rozpoznawać i karać może.

I. O wykroczeniach przeciw Władzy gminnej:

622. Wykracza przeciw władzy gminnej:

kto w czasie posiedzeń Sądu gminnego, i w samej Izbie sądowej, okaże Sądowi lekceważenie słowem lub uczynkiem, albo też w skardze, lub inném piśmie, użyje słów obrażających Sąd lub członków Sądu.

623. Kto w Izbie sądowej zelży jakąkolwiek prywatną osobę.

624. Kto okaże nieposłuszeństwo albo nieuległość, straży postawionej z rozkazu zwierzchności gminnej.

625. Кто оскорбитъ полицейскую стражу, или судебныхъ служителей, во время исполненія ими обязанностей службы.

626. Кто сорветъ или истребитъ выставленные публично мѣстнымъ Начальствомъ объявленія.

627. Кто уничтожитъ предостерегательные знаки, поставленные Начальствомъ, съ какою бы ни было цѣлю.

628. Кто, узнавъ у кого либо свою вещь или имѣя на немъ долгъ, и когда тотъ не хочетъ возвратить сей вещи или отдать долга; вмѣсто того, чтобы жаловаться Суду, самовольно возьметъ себѣ ту же самую или другую вещь.

629. За проступки противъ гминнаго Начальства виновный подвергается:

или выговору;

или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;

или аресту до 3-хъ дней.

II. О нарушеніи общественнаго спокойствія.

630. Нарушаетъ общественное спокойствіе:

кто дерется на улицѣ, на площади или въ другомъ публичномъ мѣстѣ.

631. Кто, по шалости, ударить въ набатъ, или другимъ какимъ либо образомъ произвести тревогу, и симъ, хотя лишь мгновенно, нарушить общественное спокойствіе.

632. Кто во время общенародныхъ увеселеній, въ томъ самомъ мѣстѣ, или по близости, подыметъ крикъ, шумъ, или другимъ какимъ либо неприличнымъ дѣйствіемъ, будетъ мѣшать увеселенію.

633. Кто вчинаетъ ссоры или драку на ярмаркахъ, рынкахъ, въ питейныхъ домахъ, трактирахъ или корчмахъ.

625. Кто зельѣ стражъ полицейную або слуги сѣдове, в czasie gdy справują swój obowiązek.

626. Кто odedrze lub zniszczy obwieszczenie, dla powszechnej wiadomości przez miejscową zwierzchność wystawione.

627. Кто zniszczy znaki ostrzeżenia, przez miejscową zwierzchność z jakiejkolwiek przyczyny wystawione.

628. Кто poznaawszy u kogo rzecz swoją, або mając u kogo dług, gdy ten nie chce mu zwrócić tej rzeczy або oddać długu, zamiast pójść ze skargą do Sądu, weźmie sobie samowolnie tę samą rzecz, або inną.

629. За wykroczenia przeciw władzy gminnej, winny skazany będzie:

albo na naganę;

albo na karę pieniężną do 1 rsl. 50 kop.

albo na areszt do trzech dni.

II. O naruszeniu spokojności publicznej.

630. Narusza spokojność publiczną:

kto bije się na ulicy, placu lub inném publiczném miejscu.

631. Кто przez swawolę lub lekkomyślność na gwałt zadzwoni, або w inny sposób trwogę wznieci, i przez to, choćby na chwilę spokojność publiczną zakłóci.

632. Кто w czasie jakiej publicznej zabawy, w tém samém miejscu, або w pobliżu, wszczyna hałasy, krzyki, lub innym nieprzyzwoitym postępkіem zabawie przeszkadza.

633. Кто wszczyna zwady або bitwę na jarmarkach, targach, w szynkowniach, traktyerniach lub karczmach.

654. Виновные въ нарушеніи общественнаго спокойствія подвергаются:

или денежному взысканію отъ 1-го до 6-ти руб.;
или аресту отъ 1-го до 7-ми дней.

III. О праздношатающихся и нищихъ.

655. Кто не имѣетъ опредѣленнаго жилища и способовъ къ пропитанію, и не занимается никакимъ ремесломъ, или дозволеннымъ промысломъ, или не нанимается на работу или въ услуженіе; тотъ признается праздношатающимся, и за сіе подвергается:

или аресту отъ 1-го до 3-хъ дней;
или наказанію розгами отъ 1-го до 10-ти ударовъ.

656. За повтореніе того же самаго проступка виновный подвергается:

отдачь въ домъ работный на время отъ 3-хъ недѣль до 3-хъ мѣсяцевъ.

Когдажъ кто, послѣ двукратнаго наказанія, снова уличенъ будетъ въ праздности, то приговаривается:

къ отдачь въ домъ работный отъ 3-хъ мѣсяцевъ до одного года.

Во всякомъ случаѣ, если виновный не происходитъ изъ той гмины, въ которой онъ за праздность подвергался наказанію; то, при увольненіи его изъ работнаго дома, онъ препровождается въ мѣсто своего рожденія, и передается мѣстной полиціи, которая должна озаботиться указаніемъ ему средствъ содержанія на будущее время.

657. Наказанія, въ предшедшихъ статьяхъ означеннымъ, подвергаются также просящіе милостыни, если они будутъ задержаны въ такихъ мѣстахъ, гдѣ находятся публичныя заведенія для бѣдныхъ, или же, хотя тамъ и нѣтъ

654. Za wykroczenie przeciwko spokojności publicznej, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną od jednego do sześciu rsr.;
albo na areszt od jednego do siedmiu dni.

III. O włóczęgach i żebrakach.

655. Kto nie ma stałego zamieszkania i sposobu do życia, i żadnemъ ремесłem ani dozwołonemъ zarobkowaniemъ nie trudni się, ani się do robót lub służby nie najmuje; uważa się za włóczęgę, i za to skazany będzie:

albo na areszt od jednego do trzech dni;
albo na chłostę od trzech do dziesięciu razów.

656. Za powtórzenie tego samego wykroczenia, winny skazany zostanie:

do domu przytułku i pracy na czas od trzech tygodni do trzech miesięcy.

Jeżeli zaś kto, po dwukrotnemъ ukaraniu, znowu będzie przekonany o włóczęgostwie, skazany będzie:

do domu przytułku i pracy na czas od trzech miesięcy do roku.

W każdymъ razie, jeżeli skazany nie pochodzi z tęgъ gminy, w któręj karę wycierpiał; po uwolnieniu go z domu przytułku i pracy, odesłany będzie do miejsca urodzenia, i oddany miejscowęj policji, która winna obmyśleć dla niego środki utrzymania się na przyszłość.

657. Karomъ w poprzednichъ artykułachъ oznaczonym, ulegną również żebracy, jeżeli będą zatrzymani w takimъ miejscu, gdzie się publiczne zakłady dla ubogichъ znajdują, albo nawet, choćby w tęgъ miejscu nie było takichъ zakła-

сихъ установленій, но окажутся здоровыми и способными къ работѣ, или будутъ просить милостыни не по особенно-му, въ совершенную бѣдность ввергнувшему ихъ несчастью, а по лѣни и привычкѣ къ праздности.

IV. О нарушеніи личной безопасности.

638. Нарушаетъ личную безопасность:

кто неосторожно оставляетъ заряженное оружіе дома, въ дорогѣ или другомъ мѣстѣ.

639. Кто легкомысленно или своевольно, не убѣдившись, что ружье незаряжено, къ кого либо прицѣливается или спускаетъ курокъ; или же въ мѣстахъ, въ коихъ могутъ находиться люди, стрѣляетъ, хотя бы и не произошло отъ сего никакого вреда.

640. Кто въ мѣстахъ, гдѣ могутъ находиться люди, неосторожно бросаетъ камни или другія вещи, могущія причинить кому либо вредъ.

641. Кто изъ оконъ или дверей, обращенныхъ на улицу или на другое посѣщаемое людьми мѣсто, выбрасываетъ соръ, выливаетъ помой или другія нечистоты.

642. Кто держитъ безъ дозволенія Начальства дикихъ и опасныхъ звѣрей.

643. Кто держитъ злыхъ собакъ или другихъ домашнихъ животныхъ, и не заботится о томъ, чтобы они никому не могли сдѣлать вреда.

644. Кто злыхъ домашнихъ животныхъ на другаго гонитъ, дразнитъ, или отъ ихъ нападенія не защищаетъ.

645. Кто при производствѣ какихъ либо построекъ, при копаніи или починкѣ колодезь, или же на утесистыхъ берегахъ прудовъ, рѣкъ и озеръ, въ такомъ мѣстѣ, кото-

дѣтъ, jeżeli się zdrowymi i zdolnymi do pracy okażą; albo też tacy, którzy nie będąc przez szczególne nieszczęście do zupełnego ubóstwa przywiedzionymi, jedynie z lenistwa i nałogu do próżniactwa żebractwem się trudnią.

IV. O naruszeniu bezpieczeństwa osób.

638. Narusza bezpieczeństwo osób:

kto broń nabitą, w domu, podróży lub gdziekolwiek nieostrożnie zostawia.

639. Kto nie przekonawszy się, że broń nie jest nabitą, przez lekkomyślność lub swawolę ku drugiemu mierzy, lub kurek spuszcza, albo kto w miejscach, gdzie ludzie znajdować się mogą, strzela, choćby żadnej nikomu szkody nie zrobił.

640. Kto w miejscach przez ludzi uczęszczanych, nieostrożnie rzuca kamienie, lub inne rzeczy mogące komu szkodę zrobić.

641. Kto z okien lub drzwi, na ulicę, lub na inne miejsce przez ludzi uczęszczane, śmiecie wyrzuca, albo pomije lub inne jakie nieczystości wylewa.

642. Kto bez pozwolenia zwierzchności, dzikie i niebezpieczne zwierzęta trzyma.

643. Kto trzyma złośliwe psy, lub inne domowe zwierzęta, i nie zabezpieczy ich tak, aby nikomu szkody nie czyniły.

644. Kto złośliwe domowe zwierzęta na drugiego drażni i podszczuwa, albo opadniętego od nich nie broni.

645. Kto przy jakiej budowie, kopaniu lub naprawie studni, albo na spadzistych brzegach stawów, rzek lub je-

рое служить сообщеніемъ, не поставить предостерегательныхъ о томъ знаковъ или перыль.

646. Кто поставитъ въ посѣщаемомъ людьми мѣстѣ самострѣлы, тенета, капканы или другія орудія для ловли звѣрей; или выроетъ яму вблизи усадьбъ или дорогъ, и не поставитъ предостерегательнаго знака.

647. Кто на улицахъ, площадяхъ, мостахъ и вообще посѣщаемыхъ мѣстахъ, непомѣрно скоро ѣздитъ верхомъ или упряжкой.

648. Кто въѣзжаетъ верхомъ или упряжкою на мѣста, предназначенныя для пѣшеходовъ.

649. Кто, отдавая въ наемъ кому либо лошадей для ѣзды, высылаетъ съ ними малолѣтняго или неопытнаго челоуѣка.

650. Кто ввѣряетъ кому либо пугливыхъ лошадей, не предупредивъ его о томъ.

651. Кто оставляетъ запряженныхъ лошадей безъ надзора, или не привяжетъ ихъ такъ, чтобы онѣ не могли тронуться съ мѣста.

652. Кто неосторожно возитъ дрова или другія тяжести, такъ, что они легко могутъ свалиться и причинить кому либо вредъ.

653. Кто неосторожно складываетъ дрова, камни и тому подобныя предметы, такъ, что они легко могутъ осыпаться.

654. Кто не подпираетъ разрушающагося забора.

655. Кто безъ достаточнаго подкрѣпленія ставитъ на окнахъ, выходящихъ на улицу или другія посѣщаемыя людьми мѣста, кѣтки, горшки и т. п. вещи; или у кого не прикрѣплены надлежащимъ образомъ вывѣски или другіе знаки или ставни; кто изъ нижняго этажа, отпирая ста-

зор, в мѣстѣ до перехода albo przejazdu służącѣм, знаków ostrzeżenia albo poręczy nie postawi.

646. Кто в мѣстѣхъ przez ludzi uczęszczanych, застави самострѣлы, sieci, samolówki, lub inne narzędzia do łowienia zwierząt; albo dół wykopie w pobliżu osad lub dróg, i znaku ostrzeżenia nie postawi.

647. Кто на ulicach, placach, mostach i w ogóle w мѣстѣхъ przez ludzi uczęszczanych, zbyt прѣdko jeździ, konno lub zaprzęgiem.

648. Кто konno lub zaprzęgiem на мѣстѣхъ przeznaczone dla pieszych wjeżdża.

649. Кто najmując кому коніе do jazdy, wysyła z niemi dziecko, albo nieumiejętnego człowieka.

650. Кто powierza кому коніе лѣkliwe, nie ostrzegłszy o тѣм.

651. Кто коніе w zaprzęgu bez dozoru pozostawia, albo nie przywiąże tak, żeby ruszyć nie mogły.

652. Кто drzewo lub inne jakie ciężary nieostrożnie wozi, tak, że łatwo spaść mogą, a przez to kogo uszkodzić.

653. Кто drzewo, kamienie i tym podobne przedmioty nieostrożnie składa, tak że łatwo usunąć się mogą.

654. Кто parkanu upadkiem grożącego nie podpira.

655. Кто, bez dobrego przymocowania, klatki, doniczki i tym podobne rzeczy, wystawia на окна wychodzące на ulicę lub inne мѣсца przez ludzi uczęszczane; albo тѣż szyldy, lub inne znaki, lub okiennice, nie dość mocno ma przytwierdzone; kto okiennice на dole, ze środka gwałto-

вни, неосторожно выталкивает их изнутри, или оставляет их торчащими.

656. Кто оставляет незапертыми погреба, выходящие на улицу.

657. Кто не поставит ночью фонаря въ такомъ мѣстѣ, гдѣ, для исправленія мостовой, для стока воды, или другой надобности, земля разрыта, и проездъ или переходъ прекращенъ или затрудненъ.

658. Кто на посѣщаемыхъ людьми мѣстахъ оставляет на ночь возы, дрова, товары и другіе предметы, и не ставитъ при нихъ фонаря.

659. Кто вынимаетъ или истребляетъ, портитъ или перемѣняетъ предостерегательные знаки.

660. Кто купается, или катается, ходитъ либо ѣздитъ по льду, въ запрещенное Начальствомъ время, или въ запрещенномъ мѣстѣ.

661. За нарушеніе правилъ, ограждающихъ личную безопасность, виновный подвергается:

замѣчанію;

или выговору въ присутствіи Суда;

или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;

или аресту до 3-хъ дней.

V. О проступкахъ противъ торговой честности.

662. Виновнымъ въ проступкѣ противъ торговой честности считается:

кто употребляетъ неклеяемые, хотя и вѣрные, мѣры и вѣсы.

внѣ выпychающъ отвѣра, либо же позоставляя стержащѣ на chodniki.

656. Кто пиwнице на улице wychodzащѣ, zostawia otwarte.

657. Кто w porze nocnej nie postawi latarni, w miejscu, gdzie dla naprawy bruków lub ścieków, albo winnym celu, ziemię rozkopał, i przez to przejazd lub przejście są przerwane lub utrudnione.

658. Кто w mѣjscach przez ludzi uczęszczanych, wozy, drzewo, towary, lub inne przedmioty na noc zostawia i latarni tam nie postawi.

659. Кто znaki ostrzeżenia zdejmuję, niszczy, psuje albo przemienia.

660. Кто w takimъ mѣjscu, lub w takimъ czasie, w którym to z rozporządzenia zwierzchności mѣjscowej jest zabronione, kąpie się, albo po lodzie chodzi, jeździ, albo ślizga się.

661. За нарушение bezpieczeństwa osób, winny skazany będzie:

albo na napomnienie;

albo na nagane w obec Sądu;

albo na karę pieniężną do jednego rsr. pięćdziesięciu kopiejek.

albo na areszt do trzech dni.

V. О wykroczeniachъ przeciw rzetelności w handlu.

662. Wykracza przeciw rzetelności w handlu:

kto używa miar i wag cechą urzędową nieopatrzonych, chociażby te miary i wagi były rzetelne.

663. Кто продает напитки въ стеклянныхъ сосудахъ, неклеимыхъ или несодержащихъ узаконенной мѣры.

664. Кто дозволяетъ себѣ обмѣръ или обвѣсъ.

665. Кто продаетъ мясо, хлѣбъ, или другіе припасы, выше установленной таксы.

666. За проступки противъ торговой честности, виновный подвергается:

или денежному взысканію, въ городахъ до 10-ти рублей, въ селеніяхъ до 5-ти рублей;

или аресту до 7-ми дней.

Невѣрные или неклеимыя мѣры, вѣсы и сосуды конфискуются въ пользу мѣстныхъ богоугодныхъ заведеній, или же, по усмотренію Суда, должны быть уничтожены.

667. Кто два раза былъ наказываемъ гминнымъ Судомъ за совершеніе проступка противъ торговой честности, тотъ за совершеніе онаго въ третій разъ наказывается по приговору Суда уѣзднаго, на основаніи правилъ Уложенія о наказаніяхъ.

VI. О проступкахъ по торговлѣ съѣстными припасами.

668. Совершаетъ проступокъ по торговлѣ съѣстными припасами:

кто продаетъ испорченное мясо или рыбу, ядовитые грибы, неспѣлые плоды и другіе вредные для здоровья предметы.

669. Кто продаетъ сырое, или приготовленное уже въ пищу мясо, происходящее отъ животныхъ, по установленному порядку неосмотрѣнныхъ.

663. Kto sprzedaje trunki w naczyniach szklanych miary nie trzymających, albo cechą urzędową nieopatrzonych.

664. Kto kogo krzywdzi na mierze lub wadze.

665. Kto sprzedaje wyżej nad takse chleb albo inną żywność, na którą ustanowiona jest taksa.

666. Za wykroczenie przeciw rzetelności w handlu, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną, w miastach do dziesięciu rsr., a we wsiach do pięciu rsr.;

albo na areszt do siedmiu dni.

Nierzetelne albo cechą nieopatrzone miary, wagi i naczynia, będą zabrane na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych, albo téż, wedle uznania Sądu, zniszczone być winny.

667. Ktoby dwa razy przez Sąd gminny za wykroczenie przeciw rzetelności w handlu karany, popełnił je trzeci raz; sądzony będzie przez Sąd powiatowy, stosownie do Kodeksu karnego.

VI. O wykroczeniach w handlu żywnością.

668. W handlu żywnością popełnia wykroczenie:

кто продаетъ зepsute mięso lub ryby, grzyby szkodliwe, niedojrzałe owoce, i inne zdrowiu szkodliwe przedmioty.

669. Kto sprzedaje mięso surowe, albo już na pokarm przygotowane, pochodzące z bydła, wedle przepisane go porządku nie obejrzanych.

670. Кто продаетъ мясо отъ больного или падшаго скота или птицъ.

671. Кто неопратно содержать выставленные для продажи жизненные припасы.

672. Кто продавая удобоокисающіе напитки, держать ихъ въ мѣдныхъ или снабженныхъ мѣдными кранами сосудахъ.

673. Кто надуваетъ мясо, для лучшаго вида.

674. Кто раньше назначеннаго времени покупаетъ гуртомъ на рынкѣ жизненные припасы.

675. Продавцы, покупающіе жизненные припасы въ мѣстахъ не назначенныхъ для торговли, или выходящіе для сего за городъ, или задерживающіе доставщиковъ.

676. За проступки по торговлѣ съѣстными припасами виновные подвергаются:

или денежному взысканію отъ 50-ти коп. до 5-ти рублей;

или аресту отъ 1-го до 3-хъ дней.

Кромѣ того нечистые и испорченные предметы конфискуются и истребляются; тѣ же, которые для употребленія годны, продаются въ пользу мѣстныхъ богоугодныхъ заведеній.

677. Кто два раза былъ наказанъ гминнымъ Судомъ за совершеніе проступка по торговлѣ съѣстными припасами, тотъ, за совершеніе онаго въ третій разъ, наказывается уздынымъ Судомъ, на основаніи Уложенія о наказаніяхъ.

670. Кто мясо зъ bydłat chorych lub zdechłych, albo takież ptastwo sprzedaje.

671. Кто żywności na handel wystawionėj w należytej czystości nie utrzymuje.

672. Кто, sprzedając napoje łatwo kwaśnieniu ulegające, trzyma je w naczyniach miedzianych, albo miedzianemi kurkami opatrzonych.

673. Кто мясо dla lepszego pozoru nadyma.

674. Кто, przed czasem na to przeznaczonym, skupuje na targu ryczałtem przedmioty żywności.

675. Przekupnie, którzy skupują przedmioty żywności w miejscach na targ nie przeznaczonych, albo wychodzą po nie za miasto, lub téż przyjeżdżających na ulicy zatrzymują.

676. За wykroczenie w handlu żywnością, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną od pięćdziesięciu kopiejek do pięciu rsr.;

albo na areszt od jednego do trzech dni.

Oprócz tego, przedmioty zepsute lub nie czyste, będą zabrane i zniszczone, te zaś, które są do użycia dobre, będą sprzedane na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

677. Ktoby dwa razy był karany przez Sąd gminny za wykroczenie w handlu żywnością; ten, za popełnienie go poraz trzeci, ukarany będzie przez Sąd powiatowy, stosownie do Kodeksu karnego.

VII. О истребленіи дичи и о запрещенной охотѣ.

678. Истребляетъ дичь:

кто стрѣляетъ или ловитъ звѣрей въ запрещенное время, за исключеніемъ хищныхъ звѣрей и птицъ.

679. Кто истребляетъ гнѣзда съ яйцами и птенцами разныхъ птицъ, кромѣ хищныхъ, или подбираетъ яйца.

680. Кто ловитъ или убиваетъ такихъ животныхъ или птицъ, которыхъ убивать общими или особенными мѣстными распоряженіями запрещается.

681. Кто продаетъ дичь въ запрещенное для охоты время.

682. Кто, для облегченія себѣ ловли рыбы, бросаетъ въ воду вредные для нихъ предметы.

683. За истребленіе дичи и рыбы, виновный подвергается денежному взысканію отъ 1-го до 6-ти рублей.

VIII. О проступкахъ противъ нравственности.

684. Совершаетъ проступокъ противъ нравственности:

кто, предаваясь пьянству, найденъ будетъ на дорогѣ, на улицѣ, или въ другомъ публичномъ мѣстѣ, пьянымъ до безпамятства.

685. Кто водить въ корчму или кабакъ своихъ или чужихъ дѣтей, безъ необходимой въ томъ надобности.

686. Кто склоняетъ или вовлекаетъ въ непотребство, къ безпутству, или сводничаетъ, буде не имѣлъ обязанно-

VII. О нисzczeniu zwierzyny i o zakazaném polowaniu.

678. Niszczy zwierzynę:

kto na nią poluje albo ją łowi w czasie zakazanym, wyjąwszy jednak łowienie i tępienie drapieżnych zwierząt i ptaków.

679. Kto niszczy gniazda z jajami i piskletami ptaków wszelkiego rodzaju, oprócz drapieżnych, albo z tych gniazd jaja wybiera.

680. Kto łowi lub zabija takie zwierzęta albo ptaki, których bicie jest ogólnemi lub szczególnemi miejscowemi urządzeniami zabronione.

681. Kto sprzedaje zwierzynę w porze, w której polowanie jest zabronione.

682. Kto dla łatwiejszego połowu ryb, rzuca w wodę przedmioty dla nich szkodliwe.

683. Za niszczenie zwierzyny i ryb, winny skazany będzie na karę pieniężną od jednego do sześciu rsr.

VIII. O wykroczeniachъ przeciw obyczajności.

684. Wykracza przeciw obyczajności:

kto, oddając się nałogowi pijaństwa, będzie znaleziony na drodze, ulicy, lub inném miejscu publiczném, pijanym bez przytomości.

685. Kto własne lub cudze dzieci do karczmy lub szynku wprowadza, bez koniecznej do tego potrzeby.

686. Kto namawia, wciąga, albo stręczy do nierządu, osobę, nad której obyczajami czuwać nie ma obowiązku.

сти наблюдать за нравственностію обольщаемыхъ имъ лицъ. Еслижъ онъ имѣлъ сію обязанность, то передается, для наказанія, уѣздному Суду.

687. Кто въ корчмѣ, въ шинкѣ, на гуляньи, или въ другомъ публичномъ собраніи, заводитъ неблагопристойныя или соблазнительныя разговоры, подстрекающіе другихъ къ безнравственности.

688. Кто собственныхъ или состоящихъ подъ его опекою дѣтей, высылаетъ просить подаянія, или позволяеть имъ сіе.

689. Кто употребляетъ чужихъ дѣтей для собиранія милостыни.

690. За проступки противъ нравственности, виновные подвергаются:

или аресту до 3-хъ дней;

или наказанію розгами до 10-ти ударовъ.

IX. О нарушеніи благоустройства въ мѣстахъ подвѣдомственныхъ гминному Суду.

691. Нарушаетъ благоустройство въ городахъ или селеніяхъ:

кто разобьетъ или инымъ образомъ испортитъ поставленный для общественной пользы фонарь.

692. Кто не соблюдаетъ правилъ объ освѣщеніи или чищеніи улицъ и другихъ посѣщаемыхъ людьми мѣстъ.

693. Кто на своемъ дворѣ, или передъ своимъ домомъ допускаетъ накопленіе нечистоты.

694. Кто умышленно бросаетъ нечистоты на чужіе дома, окна, двери, заборы и т. п.

Gdyby zaś miał taki obowiązek, odesłany będzie po ukaranie do Sądu powiatowego.

687. Kto w karczmie, w szynku, na przechadzce, lub w inném publicznie zgromadzeniu, sprośne albo gorszące rozmowy prowadzi, które innych do nieobyczajności podniecają.

688. Kto własne albo pod opieką jego będące dzieci, na żebraczkę wysyła, lub żebrac im dozwala.

689. Kto cudzych dzieci do żebrania używa.

690. Za wykroczenie przeciw obyczajności, winny skazany będzie:

albo na areszt do trzech dni;

albo na chłostę do razów dziesięciu.

IX. O zaniedbanii porządku i czystości w miejscach podległych władzy Sądu gminnego po miastach i wsiach.

691. Narusza porządek i czystość w miastach lub wsiach:

кто latarnię, dla użytku publicznego postawioną, stłucze, lub innym sposobem uszkodzi.

692. Kto nie zachowuje przepisów o oświetlaniu lub oczyszczaniu ulic, albo innych miejsc przez ludzi uczęszczanych.

693. Kto na swoim podwórzu, albo przed domem, dopuszcza gromadzenia się nieczystości.

694. Kto uмышленie na cudze domy, okna, drzwi, parkany i t. p., jaką nieczystość rzuca.

695. Кто соръ и другія нечистоты складывает или велит складывать передъ домомъ, или во рвы и другіе водостоки, или не снимаетъ выброшенныхъ.

696. Кто оставляетъ падшихъ животныхъ на площадяхъ, улицахъ, дворахъ и т. п., или заноситъ ихъ въ ненадлежащія мѣста, или не зарываетъ надлежащимъ образомъ.

697. Лица, обязанныя содержать въ исправности мостовыя въ городахъ, если не исполняютъ сей обязанности своевременно.

698. Кто умышленно портитъ мостовую въ городѣ.

699. Кто вывозитъ или велитъ вывозитъ соръ и другія нечистоты въ ненадлежащее мѣсто.

700. Кто устраиваетъ въ городѣ, на рѣкѣ или каналѣ, рыболовныя и купальныя заведенія, безъ дозволенія Начальства.

701. Кто вѣшаетъ бѣлье, платье и т. п. на перилахъ, заборахъ или окнахъ выходящихъ на улицу.

702. Кто дозволяетъ своему скоту ходить по улицѣ въ городѣ, въ которомъ сіе воспрещено.

703. За проступки противъ благоустройства въ городахъ и селеніяхъ, виновные подвергаются денежному взысканію отъ 30-ти коп. до 2-хъ рублей.

X. О нарушеніи правилъ осторожности отъ пожаровъ.

704. Нарушаетъ правила осторожности отъ пожаровъ:

кто въ мѣстахъ, гдѣ нѣтъ трубочистовъ, не чиститъ трубъ своевременно, или не исправляетъ того, что

695. Кто śmieci lub inne nieczystości składa lub składać każe przed domem, albo w rowach i innych ściekach dla wody urządzonych; albo też wyrzuconych nie uprząta.

696. Kto padłe zwierzęta zostawia na placach, ulicach, podwórzach, i t. p., lub je wynosi nie w te miejsca, które na to są przeznaczone, albo ich należyćie nie zakopie.

697. Osoby obowiązane utrzymywać w należyćim stanie bruki w miastach, któreby obowiązku tego w swoim czasie nie dopełniały.

698. Kto z umysłu bruki w miastach psuje.

699. Kto śmieci lub inne nieczystości wywozi, lub wywozić każe, nie w to miejsce, które na to jest przeznaczone.

700. Kto w mieście, na rzekach lub kanałach, zakłada do łowienia ryb lub kąpieli, bez pozwolenia właściwej zwierzchności, urządza.

701. Kto wiesza bieliznę, odzież i t. p., na poręczach, parkanach, lub oknach, na ulicę wychodzących.

702. Kto swemu bydłu, w miastach w których to jest wyraźnie zakazane, po ulicy chodzić dozwala.

703. Za wykroczenie przeciw porządkowi i czystości w miastach i wsiach, winny skazany będzie na karę pieniężną od kop. 30 do dwóch rubli.

X. O naruszeniu przepisów względem ostrożności od ognia.

704. Narusza przepisy względem ostrożności od ognia:

kto w miejscach, gdzie nie ma kominiarzy, nie wyciera sadzy we właściwym czasie, albo nie naprawia

а въ нихъ угрожаетъ опасностью отъ пожара, какъ хозяинъ, такъ и управляющій домою.

705. Кто, вмѣсто обыкновеннаго очищенія трубъ, выжигаетъ оныя.

706. Кто вещества и матеріалы, подверженные скорому воспламененію, каковы суть: порохъ, сѣра, селитра, смола, сѣно, солома, рогожи, ленъ, дрова и т. п. складываетъ на печахъ, или близь оныхъ, на чердакахъ, или въ другомъ такомъ мѣстѣ, гдѣ они легко могутъ воспламениться.

707. Кто въ мѣстахъ, не безопасныхъ отъ огня, будетъ готовить или выдѣлывать матеріалы, подлежащіе скорому воспламененію, не принимая надлежащихъ мѣръ предосторожности, или кто, при выдѣлкѣ или приготовленіи сихъ веществъ, будетъ находится пьянъ.

708. Кто на дворѣ, на чердакѣ, или въ другихъ мѣстахъ вблизи жилыхъ строеній, складываетъ горячую или теплую золу, бросаетъ раскаленные угли, помела, кочерги, или тлѣющія затычки, безъ залитія оныхъ водою и достаточнаго потушенія.

709. Кто въ домашнихъ печахъ и кухняхъ сушитъ дрова, пеньку, ленъ и т. п.

710. Кто держать негашеную извѣсть вблизи жилыхъ строеній.

711. Кто въ строеніи, или вблизи онаго, складываетъ мокрое сѣно или другой кормъ или солому.

712. Кто оставляетъ въ запертыхъ комнатахъ, магазинахъ или иныхъ мѣстахъ, когда въ нихъ нѣтъ никого, зажженные свѣчи, особливо близь бумагъ и другихъ удобовоспламеняющихся вещей, или неосторожно ставитъ свѣчи на деревянныхъ полкахъ или къ образамъ, или же вставляетъ ихъ въ испорченные или бумажные фонари,

чтобы въ кминахъ небезпеченствомъ огня грозило, такъ самъ господарь какъ и рѣдца дому.

705. Кто заміастъ звычайнаго вѣиеранія кминѡвъ, выпала садзе.

706. Кто предметы и матерыалы латво запалне, jako to: proch, siarkę, saletrę, smołę, siano, słomę, rogoże, konopie, len, drzewo i t. p., składa na piecach lub w ich bliskości, na poddaszach domów ogniska mających, lub w innym miejscu, gdzie z łatwością zapalić się mogą.

707. Кто в мѣсцяхъ кѡре отъ огня не są bezpieczne, przygotowuje lub wyrabia materyały łatwo zapalne, a potrzebnych od ognia ostrożności nie użyje; albo kto takie rzeczy przygotowuje lub wyrabia, będąc pijanym.

708. Кто на дворѣ, на poddaszu, lub w innych miejscach, w pobliżu mieszkalnych budynków, składa gorący lub ciepły popiół, wyrzuca węgle zarżące, pomiotła, po-grzebki, albo baby tłące, nie zalawszy ich wodą i dobrze nie zagasiwszy.

709. Кто в domowych piecach i kuchniach, drzewo, konopie, len, i t. p. suszy.

710. Кто wapno nie gaszone, w bliskości budynków mieszkalnych trzyma.

711. Кто mokre siano, lub inną paszę, albo słomę w budynku, albo w bliskości składa.

712. Кто в замкнѣтыхъ izbach, sklepach lub innych miejscach, w czasie gdy w nich nikogo nie ma, szczególnie blisko papierów lub łatwo innych zapalnych rzeczy, świecę zapaloną pozostawi; albo kto nieostrożnie świecę na półkach drewnianych lub u obrazów osadza, albo do latarni zepsutych lub papierowych wstawia; albo kto w kuźniach, ślusar-

а равно и кто не заливает огня въ кузницахъ, слесарняхъ и тому подобныхъ мастерскихъ, при выходѣ работниковъ.

713. Кто съ зажженною лучиною, или щепкою, или свѣчю, безъ фонаря, или съ фонаремъ бумажнымъ или перфорченнымъ входитъ на дворы, въ конюшни, сараи, сѣновалы, погреба и другія мѣста, въ которыхъ находятся удобовоспламеняющіеся матеріалы.

714. Хозяева, которые не снабжаютъ служителей фонарями, нужными для занятій въ мѣстахъ, въ коихъ есть подверженныя воспламененію вещества.

715. Кто кипятитъ что либо на деревянныхъ лѣстницахъ, или галереяхъ, или въ мѣстахъ, гдѣ сіе особыми постановленіями запрещено.

716. Кто носить огонь въ черепкахъ или другихъ открытыхъ сосудахъ, изъ коихъ угли или искры легко могутъ упасть.

717. Кто въ конюшнѣ, сѣновалѣ, на чердакѣ или въ кладовой, гдѣ есть удобовоспламеняющіеся предметы, или въ другихъ мѣстахъ, но вблизи этихъ предметовъ, курить табакъ.

718. Кто, безъ необходимой надобности, стрѣляетъ въ домѣ, между строеніями, и особливо деревянными, и вообще въ мѣстахъ небезопасныхъ отъ огня.

719. Кто раскладываетъ огонь вблизи домовъ, или другихъ деревянныхъ строеній.

720. Кто ѣздитъ или ходитъ съ факелами, безъ дозволенія мѣстной полиціи.

721. Виновные въ нарушеніи правилъ осторожности отъ пожара, подвергаются:
или денежному взысканію до 3-хъ рублей;
или аресту до 3-хъ дней.

ниахъ, и tym подобныхъ ремесленническихъ избахъ, при oddaniu się robotników, ognia nie zalewa.

713. Kto z zapaloném łuczywem, drzazgą, lub świecą, bez latarni, lub z latarnią papierową, lub téż zepsutą, wchodzi na podwórze, do stajni, wozowni, stodoły, na siano, do piwnicy, lub innych miejsc, w których się znajdują przedmioty łatwo zapalne.

714. Gospodarze którzy służących nie zaopatrują w latarnie potrzebne do pracy, w miejscach, gdzie są rzeczy łatwo zająć się mogące.

715. Kto co gotuje na drewnianych schodach, lub galeriach, albo w miejscach gdzie to szczególnymi przepisami jest zabronione.

716. Kto ogień nosi w skorupie lub inném naczyniu otwartém, z kąd łatwo węgle albo iskry wypaść mogą.

717. Kto tytoń pali w stajni, w stodole, na sianie, na poddaszu, lub w składzie jakim, gdzie są łatwo zapalne przedmioty, albo w inném miejscu, lecz w pobliżu takich przedmiotów.

718. Kto bez koniecznej potrzeby strzela, w domu, pomiędzy budowlami, szczególniej drewnianymi, i w ogóle w miejscach, gdzie nie ma bezpieczeństwa od ognia.

719. Kto blisko domów, lub innych drewnianych budynków ogień rozkłada.

720. Kto bez pozwolenia miejscowej policji z pochodniami jeździ lub chodzi.

721. Za naruszenie przepisów względem ostrożności od ognia, winni skazani być:

albo na karę pieniężną do trzech rubli;
albo na areszt do trzech dni.

XI. О нарушении правил осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ.

722. Нарушаетъ правила осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ:

кто раскладываетъ огонь, или ходить, или ѣздить съ зажженными факелами, лучинами или цепками по большимъ дорогамъ, или въ иныхъ мѣстахъ близь лѣса или кустарниковъ, или же близь стоящаго на корнѣ или сжатаго хлѣба, сѣна или сѣнныхъ покосовъ и другихъ луговъ, или же огородовъ, или мостовъ, или какихъ либо строеній, въ разстояніи менѣе двухъ сажень.

723. Кто безъ позволенія надлежащаго Начальства и безъ соблюденія предписанныхъ мѣръ осторожности, выжигаетъ кустарники или травы, живы и коренья, при расчисткѣ лѣса подъ пашню или сѣнокосъ, или же вообще для удобренія полей жечь сучья, кустарники и т. п., также безъ надлежащей осторожности.

724. Кто въ жаркое или сухое время, именно съ весны до осени, въ хвойномъ лѣсу курить табакъ изъ открытыхъ трубокъ или сигары.

725. Кто, усмотрѣвъ непотушенный огонь близь лѣса, не потушить его или не прикажетъ потушить.

726. За нарушение правилъ осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ, виновный подвергается:
или денежному взысканію до 3-хъ рублей;
или аресту до 3-хъ дней.

XI. O naruszeniu przepisów względem ostrożności od ognia w lasach i w polach.

722. Narusza przepisy względem ostrożności od ognia w lasach i w polach:

кто огонь rozkłada, albo z zapalonemi pochodniami, łączywem, lub drzazgą, chodzi albo jeździ po gościńcach, albo innych miejscach, w bliskości lasu, zarośli, albo zboża na pniu lub zżętego, siana lub sianożęci i innych łąk albo ogrodów, mostów lub jakichkolwiek budowli, w mniejszej niż dwa sążnie odległości.

723. Kto, bez pozwolenia zwierzchności właściwej, i bez zachowania należytej ostrożności, krzaki, trawy, ryzka, lub korzenie, przy karczowaniu lasu na rolę lub łąkę, wypala; albo téż w ogólności, dla polepszenia roli; sęki, krzaki i t. p. przedmioty, również bez należytej ostrożności pali.

724. Kto w gorącej lub suchej porze, a mianowicie od wiosny do jesieni, w lesie iglastym, tytuń w odkrytej fajce, albo cygara pali.

725. Kto dostrzegłszy w bliskości lasu pozostawiony ogień, nie zagasi go, lub zgasić nie każe.

726. Za naruszenie przepisów względem ostrożności od ognia w lasach i w polach, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną do trzech rubli;

albo na areszt do trzech dni.

**XII. О несоблюдении правилъ, установлен-
ныхъ для потушения пожаровъ.**

727. Не соблюдаетъ правилъ, установленныхъ для потушения пожаровъ:

кто не содержитъ въ готовности сосудовъ съ водою, или огнегасительныхъ снарядовъ, если на него возложена эта обязанность.

728. Кто не является на пожаръ съ тѣми огнегасительными снарядами, которые обязанъ держать, или не является на пожаръ въ лесахъ, по призыву Начальства, безъ особыхъ законныхъ къ тому препятствій, или уходитъ прежде потушения пожара.

729. Кто явившись на пожаръ изъ одного любопытства, увеличиваетъ тѣмъ тѣсноту, и не удаляется вопреки напоминаніямъ Начальства.

730. Кто, будучи обязанъ доносить о случившемся пожарѣ своему Начальству, не исполнить сего въ надлежащее время, хотя бы пожаръ и былъ потушенъ.

731. За несоблюдение правилъ, установленныхъ для потушения пожаровъ, виновный подвергается:

или денежному взысканію до 3-хъ рублей;
или аресту до 3-хъ дней.

**XIII. О проступкахъ противъ цѣлости дорогъ
и мостовъ.**

732. Повреждаетъ дороги и мосты:

кто снимаетъ или портитъ перилы на дорогахъ, надолбы, мосты, досчатую настилку, или верстовые столбы.

**XII. О niezachowaniu przepisów względem
gaszenia pożarów.**

727. Nie zachowuje przepisów względem gaszenia pożarów:

кто не trzyma w gotowości naczyń z wodą, lub narzędzi do gaszenia pożaru potrzebnych, jeżeli ten obowiązek na niego jest włożony.

728. Kto do gaszenia pożaru, z narzędziami które utrzymywać jest obowiązany, nie przybędzie; jak niemniej, kto bez szczególniej prawnej przyczyny, na wezwanie zwierzchności, do gaszenia pożaru w lesie nie stawia się, albo i przybywszy, przed ugaszeniem pożaru odejdzie.

729. Kto z ciekawości tylko przybywa do pożaru i powiększa ciżbę, a na rozkaz zwierzchności nie ustępuje.

730. Kto, będąc prawem obowiązany do doniesienia swojej zwierzchności o wybuchłym pożarze, w czasie właściwym obowiązku tego nie dopełni; chociażby nawet pożar ugaszonym został.

731. Za niezachowanie przepisów względem gaszenia pożarów, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną do trzech rubli;
albo na areszt do trzech dni.

**XIII. O wykroczeniach przeciwko całości
dróg i mostów.**

732. Uszkadza drogi i mосты:

кто zabiera albo psuje, drogowe poręcze, kobylice, mosty, pomosty, albo słupy wiorstowe.

733. Кто находящиеся на шоссе или других дорогах деревья ломает, рубит, обдирает, ломает ветви, вырывает палки, кнутовища, дудки, или другим образом портит и истребляет придорожные деревья.

734. Кто вынимает, отвязывает, вырубает, или другим каким либо образом истребляет колья и т. п. подставки и подпоры деревь, растущих вдоль дороги.

735. Кто каким либо образом портит гати, плотины, насыпи, по которым проходить дорога, или которые сооружены для поддержания ея.

736. Кто вывозит на дорогу или оставляет на ней сорь, навозъ, мертвую скотину и другія нечистоты.

737. Кто, имѣя обязанность чинить и содержать въ исправности дороги, мосты, мостовыя настилки, перилы и т. п., по первому призыву мѣстнаго Начальства не приступить къ исправленію ихъ, въ случаѣ поврежденія.

738. Жители усадьбъ, при шоссе находящихся, не исправно содержащіе улицы, по коимъ пролегалъ дорога, не очищающіе дорожныхъ канавъ противъ своихъ домовъ, косящіе для себя траву на шоссе на обрѣзахъ, или запахивающіе дорогу, или строящіе на ней заборъ.

739. Кто въѣзжаетъ въ аллеи, по бокамъ дорогъ находящіяся.

740. За проступки противъ цѣлости дорогъ и мостовъ, виновный подвергается:

денежному взысканію до 10-ти рублей.

741. За истребленіе однакожъ деревъ, мостовъ и другихъ, въ ст. 732—735 означенныхъ предметовъ, виновные подвергаются наказанію розгами до 10-ти ударовъ, или, буде они изъяты отъ телесныхъ наказаній, аресту до 3-хъ дней.

733. Кто деревья, на битѣй albo innѣй drodze znajdujące się, łamie, ścina, obdziera, gałęzie z nich łamie, wycina pręty, biczyska, puszczalki, albo innym sposobem drzewa drogowe uszkadza lub niszczy.

734. Кто коłки и tym podobne podpory i ochrony drzew przy drodze rosnących, wyjmuje, odwiązuje, wycina, lub jakimbądź innym sposobem niszczy.

735. Кто jakimkolwiek sposobem psuje groble, tamy, waly, przez które droga przechodzi, albo które dla jej utrzymania są zrobione.

736. Кто на drogę wywozi, lub na nięj pozostawia, śmieci, gnój, zwierzęta zdechłe, lub inne nieczystości.

737. Кто, mając obowiązek naprawiać i utrzymywać w dobrym stanie, drogi, mosty, pomosty, poręcze i t. p.; nie naprawia ich, w razie uszkodzenia, za pierwszym wezwaniem zwierzchności miejscowej.

738. Mieszkańcy osad przy drodze bitęj położonych, którzy nie utrzymują w należytem porządku i czystości ulic drogę przecinających, nie czyszczą przed swemi domami rowów drogowych, koszą na swą korzyść trawę po skarпах drogi bitęj rosnącą, albo się w orują w drogę, albo wgradzają.

739. Кто въѣзѣа в алеѣ обок дороги находяще се.

740. За wykroczenia przeciw całości dróg i mostów, winny skazany będzie:

na karę pieniężną do dziesięciu rubli.

741. За psucie jednak drzew, mostów i innych przedmiotów w Art. 732—735 wyszczególnionych, winny skazany będzie na chłostę do dziesięciu razy, albo jeżeli jest wyłączony od kary cielesnej, na areszt do trzech dni.

XIV. О оскорбленіяхъ чести.

742. Оскорбляетъ честь:

кто кого ударить, не причинивъ однакожъ ни ранъ, ни увѣчья, ни другаго поврежденія въ здоровьѣ.

743. Кто скажетъ кому либо оскорбительное слово, или замahнется рукою или чѣмъ либо другимъ, или погрозить, или окажетъ какое либо другое оскорбленіе.

744. Кто словесно оскорбить чью либо жену, или кого либо изъ родственниковъ.

745. Кто угрожаетъ нанести кому либо обиду.

746. Кто насмѣхается надъ оскорбленіемъ, нанесеннымъ другому.

747. Кто упрекаетъ кого либо въ несправедномъ или безчестномъ поступкѣ.

748. Виновный въ оскорбленіи чести подвергается:
или выговору въ присутствіи Суда;
или денежному взысканію до 10-ти рублей;
или аресту до 7-ми дней.

749. Означенные въ предшедшихъ статьяхъ проступки, наказываются только по жалобѣ обиженнаго.

750. Во всѣхъ случаяхъ, когда обида нанесена лицу занимающему, по состоянію или достоинству своему, высокое мѣсто въ обществѣ, или которое находится въ такихъ съ обидчикомъ отношеніяхъ, что тотъ обязанъ ему оказывать почтеніе; то обиженный можетъ, мимо гминнаго Суда, обратиться съ жалобою въ Судъ уездный.

XIV. O obelgach.

742. Wyrządza obelgi:

кто кого uderzy, ale go ani skaleczy, ani zrani, ani mu innėj szkody na zdrowiu nie zrobi.

743. Kto komu powie obelżywe słowo, albo się na niego ręką lub czém inném zamierzy, albo mu pogrozi, lub inną jaką wyrządzi zniewagę.

744. Kto obelży słowem czyją żonę, lub kogó z jego krewnych.

745. Kto się na kogo odgraża że go skrzywdzi.

746. Kto z kogo szydzi, że mu obelgę wyrządzono.

747. Kto komu wyrzuca jaki nieprawy lub haniebný uczynek.

748. Za obelgę winny skazany będzie:

albo na naganą w obec Sądu,

albo na karę pieniężną do dziesięciu rubli;

albo na areszt do dni siedmiu.

749. Wykroczenia w powyższych artykułach przewidziane, rozpoznawane i karane będą tylko na skargę pokrzywdzonego.

750. Ilekroć obelga wyrządzoną została osobie, która ze stanu swego, albo godności, zajmuje w towarzystwie wyższe miejsce, albo która w takich z obrażającym jest stosunkach, że ją szanować powinien; obrażony może ominąć Sąd gminny i udać się ze skargą do Sądu powiatowego.

XV. О проступкахъ противъ чужой собственности.

751. Совершаетъ проступокъ противъ чужой собственности:

кто безъ дозволенія ѣздить, ходить или гоняетъ скотъ, по чужимъ огородамъ, пашнямъ или лугамъ, пастбищамъ или рощамъ, которые огорожены или заперты, или по частнымъ дорогамъ запертымъ; развѣ къ такому нарушенію виновный принужденъ опаснымъ состояніемъ пролегающей публичной дороги.

752. Кто безъ необходимости отпираетъ, или же не запираетъ за собою воротъ, калитокъ и другихъ предметовъ, загромождающихъ дорогу или тропинку въ предупреждение вреда.

753. Кто не имѣя на то права, охотится или ловитъ звѣрей или птицъ въ чужомъ лѣсу, или на чужомъ полѣ, или же ловитъ рыбу или раковъ въ чужой водѣ, хотя бы ничего не убилъ или не поймалъ.

754. Кто своевольно употребляетъ или портитъ оставленные въ полѣ чужіе плуги, бороны, возы, или другія земледѣльческія орудія, или челны, сѣти, или, другія охотничьи и рыбацкія орудія и снаряды.

755. Кто повреждаетъ чужіе заборы, ворота, калитки и другія ограды или мосты, кладки и другіе переходы.

756. Кто рубить, ломаетъ, вырываетъ, или другимъ образомъ повреждаетъ живые изгороди, деревья или кустарники, служащіе для огражденія полей или огородовъ.

757. Кто засыпаетъ или другимъ образомъ повреждаетъ чужіе пруды, каналы, канавки, водостоки, дрена-

XV. O wykroczeniachъ przeciwъ cudzej własności.

751. Popelnia wykroczenie przeciwъ cudzej własności: kto nie mającъ na to pozwolenia, jeździ, chodzi, albo bydlę pędzi przezъ cudze ogrody, uprawne pola, łąki, pastwiska, lub zagajniki, które są ogrodzone albo zamknięte; albo po drogachъ prywatnychъ zamkniętychъ; chyba by go do takiego naruszenia zmusiłъ niebezpieczny stanъ przyległej drogi publicznej.

752. Kto postawione dla ochrony od szkody wrota, furty, kołowroty, lub inne zamknięcia drógъ albo ścieżekъ, bezъ koniecznej potrzeby otwiera, albo też za sobą nie zamyka.

753. Kto, nie mającъ do tego prawa, w cudzymъ lesie, albo na cudzymъ gruncie poluje, lub łowi zwierzyinę albo ptaki; jakъ również kto w cudzej wodzie łowi ryby lub raki, choćby nic nie upolowałъ, albo nie złowiłъ.

754. Kto zostawione na polu cudze pługi, brony, wozy lub inne narzędzia rolnicze, albo czółna, sieci, lub inne narzędzia albo przyrządy myśliwskie, lub rybackie, samowolnie używa lub psuje.

755. Kto psuje cudze parkany, płoty, wrota, furty, kołowroty, lub inne ogrodzenia, albo mosty, mostki lub inne przełazy.

756. Kto ścina, łamie, wyrыва, lub innymъ sposobemъ uszkadza żywe płoty, drzewa albo krzaki, do ogrodzenia pola albo ogrodu służące.

757. Kto zasypuje lub innymъ sposobemъ uszkadza cudze stawy, kanały, rowy, rynny czyli stoki, dreny czyli

жные трубы, шлюзы, спуски, колодези и другія сооруже-
нія для проведенія, удержанія или пропущенія воды, или для
осушенія полей.

758. Кто своевольно отнимает у другаго воду, слу-
жащую для орошенія поля, или, не имѣя на это права, спу-
скаетъ воду на чужее поле.

759. Кто держитъ слишкомъ, противъ обыкновенна-
го, высокую воду въ прудъ, каналъ, спускъ и т. п., и чрезъ
сѣе заливаеъ чужіе луга и поля.

760. Кто на чужой муравъ, или живой изгородъ, су-
шить, бѣлить или складываетъ полотно, бѣлье и т. п.

761. Кто безъ позволенія мочить лень или пеньку
въ чужой водъ, или раскладываетъ ихъ на чужомъ полѣ.

762. Кто бросаетъ на чужую землю каменья, череп-
ки, мусоръ, мертвыхъ животныхъ и другія нечистоты.

763. Кто, не имѣя на это права, косить или срыва-
етъ траву или другой кормъ на межахъ, рвахъ, дорогахъ
или выгонахъ.

764. Кто вспахываетъ или обрѣзываетъ граничную
дорогу, межникъ, или границу, засыпаетъ граничные рвы,
подрѣзываетъ курганы, выкапываетъ камни, рубить или
повреждаетъ деревья, или другимъ какимъ либо образомъ
уничтожаетъ граничные знаки.

765. Кто истребляетъ или перемѣщаетъ камни, сваи,
столбы, таблицы, вѣхи и другіе знаки, поставляемые для
разграниченія полей или для загороженія дороги.

766. Кто въ чужомъ лѣсу съ живаго дерева обди-
раетъ кору, дубъ, отрубаетъ вершины или щепки, вырѣ-
зываетъ круги на корѣ клейкихъ деревь, поджигаетъ или
просверливаетъ дерево, рубить кнутовища, метлы, или
другимъ какимъ либо образомъ истребляетъ деревья.

сѣчки, шлюзы, упусты, studnie lub inne przyrządy, do spro-
wadzania, zatrzymywania lub spuszczenia wody albo osu-
szania pól służące.

758. Kto drugiemu samowolnie odbiera wodę, służą-
cą do nawodniania pola; albo nie mając do tego prawa,
spuszcza wodę na cudze pole.

759. Kto trzyma wyższą jak zwyczajnie wodę w sta-
wie, kanale, upuszcie i t. p., i przez to drugiemu łąki albo
pola zalewa.

760. Kto na cudzej murawie, albo żywym płocie, su-
szy, bieli lub składa płótna, bieliznę i t. p.

761. Kto bez pozwolenia w cudzej wodzie len lub ko-
nople moczy, albo takowe na cudzym polu rozkłada.

762. Kto na cudzy grunt wyrzuca kamienie, skorupy,
gruz, śmieci, ściervo lub inne nieczystości.

763. Kto, nie mając do tego prawa, ścina lub wyrę-
wa trawę, lub inną paszę, rosnącą na miedzach, rowach,
drogach lub wygonach.

764. Kto rozoruje albo podryza drogę graniczną,
miedzę lub granicę, zasypuje rowy graniczne, podryza
kopce, wydobywa kamienie, ścina lub uszkadza drzewa,
lub innym jakimbądź sposobem niszczy znaki graniczne.

765. Kto niszczy, albo z miejsca usuwa: kamienie,
pale, słupy, tablice, wiechy, lub inne znaki postawione dla
rozgraniczenia pól lub zamknięcia drogi.

766. Kto w cudzym lesie, z żywego drzewa, obdziera
korę lub łyko, obcina wierzchołki, wyrębuje łuczywa czyli
drzazgi, wycina pierścienie na korze drzew miazgowych,
podpala drzewo na pniu stojące, albo je wierci, wycina bi-
czyska, miotły, lub innym jakimkolwiek sposobem drzewa
niszczy.

767. Кто безъ позволенія собираетъ въ чужомъ лѣсу вѣтви, или косить траву, пасетъ скотъ, вырѣзываетъ дернъ, собираетъ мохъ, листья, желуди и другіе лѣсные плоды.

768. Кто съ дерева, стоящаго въ полѣ, огородѣ, на дворѣ, площади, возлѣ дома, на погостѣ, или въ другомъ мѣстѣ, срываетъ листья, цвѣты, или ломаетъ, рубить, вырываетъ, обдираетъ, надрѣзываетъ и вообще истребляетъ деревья.

769. Кто вынимаетъ колья, къ которымъ прикрѣплены молодыя деревья, или отвязываетъ, ломаетъ и вообще истребляетъ ихъ; или кто уничтожаетъ и беретъ корзины, подставки и т. п.

770. Кто, по шалости, причиняетъ чужому скоту увѣчы или и смерть, или же причиняетъ имъ мученія.

771. Кто съ чужаго поля самовольно добываетъ землю, камни, дернъ, торфъ, песокъ, мергель, хрящъ и т. п.

772. Кто собираетъ навозъ съ чужаго поля, луга или пастбища.

773. Кто безъ позволенія собираетъ на чужомъ полѣ колосья, овощи, картофель и другіе плоды, послѣ уборки.

774. Кто безъ позволенія въ чужихъ огородахъ или поляхъ собираетъ въ стоячемъ хлѣбъ цвѣты, рветъ травы и другія растенія.

775. Кто безъ позволенія пасетъ скотъ на чужихъ лугахъ, пастбищахъ, озимыхъ или яровыхъ хлѣбахъ.

776. Кто пасетъ скотъ въ лѣсныхъ опушкахъ (загайникахъ).

777. Кто своевольно жнетъ или косить чужой хлѣбъ, сѣно и другой кормъ; или собираетъ овощи, картофель, капусту и другіе плоды.

767. Kto bez pozwolenia, w cudzym lesie gałęzie zbiera, albo trawę kosi, pasie bydło, darń wyrzyna, zbiera mech, liście, żołądziej, lub inne płody leśne.

768. Kto z drzewa rosnącego na polu, w ogrodzie, na dziedzińcu, na placu przed domem, na cmentarzu, lub w inném miejscu, obrywa liście lub kwiaty, albo je łamie, ścina, wyrыва, obdziera, nacina, albo narzynя, lub jakimkolwiek sposobem drzewa niszczy.

769. Kto wyjmuje kołki, do których młode drzewka są przytwierdzone, albo te kołki odwiązuje, łamie, lub innym sposobem niszczy, albo kto niszczy lub zabiera kosze, podpory i t. p.

770. Kto przez swawolę, cudze bydło lub inne zwierzęta domowe kaleczy, zabija lub dręczy.

771. Kto samowolnie, z cudzego gruntu dobywa ziemię, kamienie, darń, torf, piasek, margiel, żwir i t. p.

772. Kto zbiera mierzwę z cudzego pola, łąk, albo pastwisk.

773. Kto bez pozwolenia, zbiera na cudzém polu kłosa, owoce, kartofle, i inne płody, po sprzęcie.

774. Kto bez pozwolenia, w cudzych ogrodach albo polach, w zbożu na pniu, zbiera kwiaty, rwie zielsko lub inne rośliny.

775. Kto bez pozwolenia, pasie bydło na cudzych łąkach, pastwiskach ozimych, lub jarych zbożach.

776. Kto pasie bydło w zagajnikach.

777. Kto samowolnie narznie albo natnie cudzego zboża, siana, lub innęj paszy, albo zabiera owoce, kartofle, kapustę lub inne płody.

778. Кто самовольно беретъ въ чужомъ полѣ хлѣбъ, сѣно и другой кормъ, лежащій еще въ копнахъ или на покосахъ.

779. Кто, нашедши деньги или другіе предметы, не донесетъ о томъ мѣстному Начальству, и присвоить ихъ себѣ, если цѣна сихъ денегъ или предметовъ не выше 10-ти рублей.

780. За проступки противъ чужой собственности, виновные подвергаются:

или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;

или аресту до 3-хъ дней;

или наказанію розгами до 10-ти ударовъ.

781. За порчу однакожь или истребленіе деревьевъ, въ предшедшихъ 768 и 769 ст. означенную, виновный подвергается:

наказанію розгами до 10-ти ударовъ, а буде онъ изъять отъ наказаній тѣлесныхъ, аресту до 3-хъ дней.

782. Во всѣхъ случаяхъ поврежденія собственности, виновный долженъ прекратить вредное дѣйствіе, и, смотря по обстоятельствамъ и по требованію обиженнаго, или исправить вредъ, или вознаградить убытки, или же заплатить фантовую плату, на основаніи ст. 513-ой сего Устава.

783. Кто украдетъ вещь, коей цѣна не превышаетъ 15-ти рублей, или деньги не выше сей суммы, тотъ подвергается:

или аресту отъ 3-хъ до 7-ми дней,

или наказанію розгами отъ 10-ти до 20-ти ударовъ.

784. Такому же наказанію, какъ за кражу, подвергается:

кто беретъ хлѣбъ изъ скирды, или сѣно изъ стога, или картофель и другіе плоды изъ ямы или копца;

778. Kto samowolnie nabierze z cudzego pola: zboża, siana, lub innéj paszy, które jeszcze leżały na garściach, lub na pokosach.

779. Kto znalazłszy pieniądze lub inne rzeczy, nie doniesie o tém władzy policyjnej miejscowej, ale je sobie przywłaszczy; jeżeli wartość tych pieniędzy lub przedmiotów nie przenosi dziesięciu rubli.

780. Za wykroczenie przeciw cudzej własności, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną do jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek;

albo na areszt do dni trzech;

albo na chłostę do dziesięciu razów.

781. Jednakże za uszkodzenia i niszczenie drzew, wyżej w Art. 768 i 769 przewidziane, winny skazany będzie:

na chłostę do dziesięciu razów;

a jeżeli jest wyłączony od kar cielesnych, to na areszt do dni trzech.

782. We wszystkich uszkodzeniach własności, szkodnik powinien zaprzestać szkody, i wedle okoliczności i żądania poszkodowanego, albo szkodę naprawić, albo straty wynagrodzić, albo też zapłacić fantowe, stosownie do artykułu 513 niniejszej Ustawy.

783. Kto ukradnie rzecz, której wartość nie przechodzi piętnastu rubli, albo pieniądze nie przenoszące tej ilości; skazany będzie:

albo na areszt od trzech do siedmiu dni;

albo na chłostę od dziesięciu do dwudziestu razów;

784. Takieże saméj karze, jak za kradzież, ulegnie: kto nabrał zboża z mendi, albo sterty; albo siana ze stoga; albo kartofli lub innych płodów z dołu lub kopca;

кто наловить или возметъ въ чужой водѣ рыбы или раковъ;

кто изъ чужаго лѣса беретъ дрова, уложенныя посаженно, или самъ рубить;

кто тайно убиваетъ или ловить дичь, буде во всѣхъ случаяхъ причиненный вредъ не превышаетъ 15-ти рублей;

785. Если кража совершена вслѣдствіе предварительной стачки нѣсколькихъ людей;

или если виновные были вооружены какимъ либо оружіемъ или палками;

или ежели они при томъ сдѣлали нападеніе на домъ, чтобы утратить жителей, или подняли другую тревогу, которая облегчила кражу;

или ежели кража совершена въ церкви, въ часовнѣ, или съ святыхъ изображеній, выставленных публично (figura);

или ежели виновные, для совершения кражи, сломали дверь, или замокъ, или подрылись, врубились, или просверлили отверстие; или если виновный былъ уже два раза наказываемъ гминнымъ Судомъ за кражу; то гминный Судъ не вправѣ разсматривать такихъ дѣлъ, хотя бы украденная вещь стоила не болѣе 15-ти рублей, но передаетъ виновныхъ, для наказанія, Суду уѣздному.

XVI. О проступкахъ людей особыхъ званій.

1. О проступкахъ извозчиковъ.

786. Извозчики нарушаютъ обязанности своего званія:

кто в чуждѣй водзие наловилъ, albo набраѣ ryb albo raków;

кто z cudzego lasu набраѣ drzewa z sążnia, lub sam go narąbaѣ;

кто zwierzynę potajemnie upolował albo złowiѣ; jeżeli w kaŹdym z tych przypadków szkoda, jaką zrobiѣ, nie przenosi piętnastu rubli.

785. Jeżeli kradzieŹ popełnioną została przez kilku ludzi, którzy się na to zmówili:

albo jeżeli winowajcy, byli uzbrojeni w oręŹ lub kije;

albo jeżeli w celu kradzieŹy, napadli gwałtownie na dom dla zastraszenia mieszkańców, lub inną wznie-cili trwogę, która im kradzieŹ ułatwiła;

albo jeżeli kradzieŹ popełnioną została w kościele, kaplicy lub z figury;

albo jeżeli dla kradzieŹy winowajcy wysadzili drzwi, odbili zamek albo klódkę; albo się podkopali, wrąbali, albo dziury powiercili; albo jeżeli winowajca był już dwa razy karany za kradzieŹ przez Sąd gminny; w tych przypadkach, Sąd gminny nie ma prawa sądzić takich spraw, chociażby rzecz skradziona nie była warta więcej jak piętnaście rubli, ale sprawców odeśle po ukaranie do Sądu powiatowego.

XVI. O wykroczeniachъ ludzi szczególnychъ stanów.

1. O wykroczeniachъ furmanów.

786. Furmani wykraczają przeciw obowiązkomъ swego stanu:

ежели, провзжая съ нагруженными возами по шоссе или другой почтовой дорогѣ, не держатся правой стороны, и тѣмъ причиняють замѣшательство другимъ провзжающимъ.

787. Ежели оставляють на дорогѣ возы безъ присмотра, или, имѣя болѣе одной повозки, не привязываютъ другихъ лошадей къ переднимъ повозкамъ, въ разстояніи не болѣе одной сажени, или не имѣють по крайней мѣрѣ по одному человѣку на всякія три повозки, или когда пускають лошадей бѣжать по одиночкѣ, или будучи спяты, или пьяны.

788. Когда безъ особенной надобности оставляють повозки на дорогѣ, и симъ останавливають удобное по ней сообщеніе.

789. Когда чрезмѣрно обременяють повозки, такъ, что лошади, не будучи въ состояніи тащить ихъ, загромождаютъ дорогу.

790. Когда жестоко обращаются съ лошадьми.

791. За проступки, въ предшедшихъ статьяхъ означенные, виновный извозчикъ подвергается взысканію отъ 50-ти коп. до 1 руб. 50 коп.

2. О проступкахъ трубочистовъ.

792. Трубочистные мастера, которые заключили контрактъ о чисткѣ трубъ, если сей обязанности своевременно не исполняютъ, подвергаются денежному взысканію:

въ городахъ, отъ 50-ти коп. до 1-го рубля;

въ прочихъ мѣстахъ, отъ 15-ти до 30-ти коп.

когда, ядучъ з цѣзаремъ, по битѣй lub innѣй pocztowѣй drodze, prawѣй strony się nie trzymają i przez to przejazd innymъ utrudniają.

787. Kiedy na drodze wozy bez dozoru zostawiają, albo mającъ więcj jak jeden wóz, nie przywiązują koni następnych, do wozów idących w odległości nie więcj jak jednego sążnia, albo nie mają przynajmniej jednego człowieka na każde trzy wozy, albo kiedy konie luzem rozpuszczają, albo kiedy jadącъ śpią lub są pijani.

788. Kiedy, bez szczególnej potrzeby, wozy na drodze zostawiają, i przez to przejazd po niej utrudniają.

789. Kiedy wóz przeładują, tak że konie iść nie mogą, drogę zawalają.

790. Kiedy konie katuszą.

791. Za wykroczenia w powyższychъ artykułachъ wyszczególnione, winny skazany będzie na karę pieniężną od pięćdziesięciu kopiejekъ do jednego rubla i pięćdziesiąt kop.

2. O wykroczeniachъ kominiarzy.

792. Majstrowie kominiarscy, którzy będącъ ugodzeni do wycierania kominów, obowiązku tego w czasie właściwymъ nie dopełniają, zapłacą kary:

w miastachъ od pięćdziesiąt kopiejekъ do jednego rubla;

w innychъ miejscachъ od piętnastu do trzydziestu kopiejekъ;

793. Трубочистъ, который не чиститъ трубъ надлежащимъ образомъ, или, открывъ въ печи или каминѣ что либо такое, отъ чего можетъ произойти пожаръ, не объявляетъ о томъ своему мастеру; или въ случаѣ, когда такое объявленіе не будетъ имъ уважено, не донесетъ о томъ полиціи, подвергается:

аресту отъ 1-го до 3-хъ дней.

794. Трубочистный мастеръ, который, по объявленіи своего работника о дурномъ состояніи печи или камина, отъ чего можетъ произойти пожаръ, не произведетъ осмотра и не извѣститъ о томъ владѣльца дома или управляющаго, или же, въ случаѣ ихъ нерадѣнія, не донесетъ о томъ полиціи; подвергается денежному взысканію:

отъ 1-го до 3-хъ рублей.

3. О проступкахъ булочниковъ.

795. Булочникъ за продажу недопеченаго хлѣба, подвергается потерѣ всего, что изъ приготовленнаго въ продажу такого хлѣба у него найдено.

796. Отобранный у булочника недопеченый хлѣбъ, обращается въ богоугодныя заведенія на сухари.

797. За вторичное изобличеніе булочника въ семь проступкѣ, кромѣ потери хлѣба, виновный подвергается взысканію до 10-ти рублей.

798. При изобличеніи въ третій разъ, булочникъ наказывается узднымъ Судомъ.

4. О проступкахъ перевозчиковъ.

799. Перевозчики на рѣкахъ, которые во время сильнаго вѣтра или льда будутъ переезжать чрезъ рѣку,

793. Кominiarz, który kominów należycie nie wyciera, albo dostrzegłszy czego w piecu lub kominie, co by pożarem zagrażało, majstra swego nie uwiadomi, albo; gdyby majster nie zważał na to uwiadomienie, policyi o tém nie doniesie; skazany będzie:

na areszt od jednego do trzech dni.

794. Majster kominiarski, który ostrzeżony będąc przez swego robotnika o złym stanie pieca albo kominu, z czego pożar może wybuchnąć; nie obejrzy go i właściciela lub rządcy domu o tém nie uwiadomi, a gdyby ci o to nie dbali, policyi o tém nie doniesie; ulegnie karze:

od jednego do trzech rubli.

3. O wykroczeniach piekarzy.

795. Piekarz któryby przedawał chleb niedopieczony, utraci wszystko, co z takiego chleba na sprzedaż przygotowanym u niego znaleziono.

796. Zabraný piekarzowi chleb niedopieczony, oddany będzie na suchary do zakładu dobroczynnego.

797. Gdyby piekarz powtórnie się tego wykroczenia dopuścił; oprócz utraty chleba, ulegnie karze do dziesięciu rubli.

798. Za trzecim razem, piekarz karany będzie przez Sąd powiatowy.

4. O wykroczeniach przewoźników.

799. Przewoźnicy na rzekach, którzyby w czasie wichru, lub w czasie wielkiej kry, sami przejeżdżali przez

одни или съ съдаками, на такихъ лодкахъ; на которыхъ ѣздить въ такое время воспрещается, за исключеніемъ случая, когда надобно подать помощь погибающимъ; подвергаются:

или денежному взысканію, не болѣе 1-го рубля 50-ти коп.;

или наказанію розгами отъ 5-ти до 10-ти ударовъ.

300. Тому же наказанію подвергаются гребцы, принимающие на свои лодки болѣе опредѣленнаго числа съдаковъ или вещей, или тѣ, которые перевозятъ напившіеся пьяны, или принимаютъ на лодку пьяныхъ.

301. Если для перевоза людей гребцы употребляютъ поврежденныя лодки; то они наказываются по правилу предшешей статьи, а съ хозяина взыскивается 1 руб. 50 коп.

302. Когда перевозчикъ управленіе лодки повѣритъ дѣтямъ, или челоѣку, который извѣстенъ ему какъ пьяница; то подвергается взысканію до 1-го рубля 50-ти коп.

5. О проступкахъ мясниковъ.

303. Мясники, не содержащіе опрятно возовъ, въ коихъ мясо развозятъ, полокъ, скамей и другихъ въ своихъ рядахъ принадлежностей, подвергаются взысканію:

въ губернскихъ городахъ, отъ 50-ти коп. до 1-го рубля 50-ти коп.;

въ другихъ мѣстахъ, отъ 25-ти до 75-ти коп.

рзекę, або з иннemi особами, на такихъ лодзях, на которыхъ przejazd w takim czasie jest zabroniony, wyjawszы gdyby potrzeba było dać ratunek ginącym; skazani będą:

albo na karę pieniężną do rubla i pięćdziesięciu kopiejek;

albo na chłostę od pięciu do dziesięciu razy.

300. Tę samę karę ulegną przewoźnicy, którzyby brali do swoich łodzi więcej niż dozwoloną liczbę osób albo rzeczy, tudzież ci, którzyby przewożili ludzi, będąc pijani, albo zabierali pijanych.

301. Jeżeli przewoźnicy używają, do przewożenia ludzi, statków uszkodzonych; karani będą podług przepisu artykułu poprzedzającego, a ich gospodarz zapłaci kary jednego rubla i pięćdziesiąt kopiejek.

302. Gdyby przewoźnik do steru używał dziecka, albo człowieka, o którymby wiedział że jest nałogowym pijakiem; ulegnie karze do jednego rubla i pięćdziesiąt kopiejek.

5. O wykroczeniach rzeźników.

303. Rzeźnicy, którzyby wozów do rozsyłania mięsa, albo w jatkach, półek, ławek i innych sprzętów, w należytej czystości nie utrzymywali; ulegną karze:

w miastach gubernialnych od pięćdziesiąt kopiejek do jednego rubla i pięćdziesiąt kopiejek;

w innych miejscach, od dwudziestu pięciu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek.

6. *О проступках шинкарей.*

804. Шинкарь поступает против обязанностей своего звания:

когда онъ не запираетъ шинка въ десять часовъ вечера, или не отпираетъ его ночью для путешественника.

805. Когда въ воскресенье и праздничные дни открываетъ шинокъ въ запрещенное время.

806. Когда позволяетъ играть музыкѣ въ шинкѣ въ запрещенное время.

807. Когда, безъ необходимой надобности, принимаетъ въ шинокъ дѣтей, или продаетъ напитки хмѣльнымъ.

808. Когда оставляетъ безъ попеченія напившихся до безпамятства.

809. Когда даетъ напитки въ долгъ, или мѣняетъ на другой товаръ, или даетъ подъ росписки господамъ, выдаваемые работникамъ впредь до расчета.

810. За каждый изъ означенныхъ проступковъ, шинкарь подвергается взысканію 1 рубля 50 коп.

7. *О проступкахъ смолярей, дегтярей, угольщиковъ, поташниковъ.*

811. Смоляръ, несоблюдающій при сидкѣ смолы надлежащихъ предосторожностей отъ пожара, подвергается взысканію отъ 1-го до 10-ти рублей.

812. Смоляръ, производящій сидку смолы въ то время, когда сіе не дозволено, заплатить по 3 руб. за всякую яму.

6. *O wykroczeniach szynkarzy.*

804. Szynkarz wykracza przeciw obowiązkom swego stanu:

kiedy szynku nie zamknie o godzinie dziesiątej wieczorem, albo go dla podróżnego w nocy nie otworzy.

805. Kiedy szynk otwiera, w dni niedzielne i świąteczne, w czasie zakazanym.

806. Kiedy muzyce w szynku grać pozwala w czasie zakazanym.

807. Kiedy bez koniecznej potrzeby, dzieci do szynku przyjmuje, albo pijanemu trunki sprzedaje.

808. Kiedy nie daje opieki ludziom pijanym bez przytomności.

809. Kiedy daje trunki na kredyt, lub je sprzedaje za inny towar, albo za kartki dworskie wydawane robotnikom do dalszego obrachunku.

810. Za każde z powyższych wykroczeń, szynkarz ulegnie karze jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek.

7. *O wykroczeniach smolarzy, dziegiarzy, węglarzy i potażników.*

811. Smolarz, który wytapiając smołę, nie zachowa należytych od ognia ostrożności; ulega karze, od jednego do dziesięciu rubli.

812. Smolarz który wytapia smołę w czasie zabronionym, zapłaci po trzy ruble od każdego dołu.

815. Тѣмъ же наказаніямъ подвергаются дегтари, угольщики и поташники, производящіе свой промыселъ безъ соблюденія надлежащихъ предосторожностей или въ запрещенное время.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,

(подписано) Князь Орловъ.

Вѣрно съ подлинникомъ:

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія:

(подписано) *Ив. Карницкій.*

815. Takim samym karom ulegają dziegciarze, węglarze, potażnicy, gdyby się swoim rzemiosłem trudnili, bez zachowania należytej ostrożności, albo w porze zakazanej.

Prezes Rady Państwa,

(podpisano) *Książę Orłow.*

Zgodno z exemplarzem oryginalnym:

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej:

(podpisano) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący w Kom. Rz. Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi, Radca Stanu *J. Ornowski.*

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪ СТАТЬЕ 609.

О лицахъ изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ.

I. Отъ наказаній тѣлесныхъ изъяты :

1. Дворяне потомственные и личные, какъ Россійской Имперіи, такъ и Царства Польскаго ;
2. Дворяне иностранные ;
3. Священно - служители Греко - Россійской и Греко - Уніатской церкви ;
4. Монашествующіе Греко-Россійскаго и Греко-Уніатскаго исповѣданія ;
5. Священно - служители и монашествующіе Римско-Католическаго и священно-служители Армяно-Католическаго исповѣданія ;
6. Священно-служители Армяно-Грегорианскаго исповѣданія и проповѣдники церквей Протестантскихъ ;
7. Почетные граждане потомственные и личные ;

DODATEK DO ARTYKUŁU 609.

O osobach wyłączonych od kar cielesnych.

I. Wyłączeni są od kar cielesnych:

1. Szlachta dziedziczna i osobista, tak Cesarstwa Rosyjskiego jako i Królestwa Polskiego ;
2. Szlachta zagraniczna ;
3. Duchowni wyświęceni Grecko-Rossyjskiego i Grecko-Unickiego kościoła.
4. Zakonnicy Grecko-Rossyjskiego i Grecko-Unickiego wyznania.
5. Duchowni wyświęceni i zakonnicy Rzymsko-Katolickiego, niemniej duchowni wyświęceni Ormiano-Katolickiego wyznania ;
6. Duchowni wyświęceni Ormiano - Gregoryjańskiego wyznania i pastorowie wyznań Protestanckich ;
7. Obywatele poczesni, dziedziczni i osobiści ;

8. Лица, исправляющія общественныя должности, не доставляющія права дворянства, какъ то: члены кредитныхъ и промышленныхъ установлений, учреждений съ утверждения Правительства, попечители и надзиратели церквей, училищъ, больницъ, богадѣлень, тюремъ; также адвокаты, регенты, нотариусы, судебныя приставы, возные, и лица, занимающія должности по городowymъ и сельскимъ управленіямъ;
9. Лица, имѣющія университетскія или академическія степени, или аттестаты о окончаніи курса ученія въ гимназіяхъ или обводовыхъ училищахъ;
10. Владѣльцы недвижимыхъ имуществъ, платящіе съ нихъ какую либо подать;
11. Фабриканты, хозяева рукодѣльныхъ заведеній, также кушцы, имѣющіе въ магазинѣ или лавкѣ товаровъ на 1,500 рублей;
12. Учители, занимающіеся съ разрѣшенія Правительства воспитаніемъ юношества;
13. Художники или другія лица, получившія отъ Правительства привилегію на сдѣланное ими изобрѣтеніе;
14. Лица, имѣющія ордена и другія знаки отличія;
15. Иманы Магометанскаго исповѣданія.

II. Освобождаются также отъ наказаній тѣлесныхъ жены, вдовы и дѣти лицъ, означенныхъ въ предшедшей статьѣ, въ пунктахъ отъ 1-го до 3-го и отъ 6-го до 14-го

III. Сверхъ того изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ всѣ лица, непоименованныя въ статьѣ 1-ой, кои на основаніи

8. Особы справующае publiczne urzędy, nie nadające praw szlachectwa, jako to: członkowie kredytowych i przemysłowych Instytucyj, na mocy potwierdzenia Rządu założonych, osoby opiekę i dozór mające nad Kościołami, szkołami, szpitalami, dobroczynnemi zakładami i więzieniami, także obrońcy sądowi, pisarze aktowi i regenci, komornicy sądowi, woźni, jak niemniej osoby, obowiązek w zarządzie gmin miejskich i wiejskich sprawujące;
9. Osoby posiadające uczone uniwersyteckie lub akademickie stopnie, albo patenta ukończenia kursu nauk w gimnazyach lub szkołach powiatowych;
10. Właściciele nieruchomości, jakibądź z nich podatek opłacający;
11. Fabrykanci, niemniej właściciele rękodzielných zakładów, oraz kupcy w swych zakładach lub sklepach towarów na 1,500 rubli wartości mający;
12. Nauczyciele, wychowaniem młodzieży z upoważnienia Rządu zajmujący się;
13. Artyści lub inne osoby, które od Rządu listy przyznania na własne swe wynalazki pozyskały;
14. Osoby, ordery i inne zaszczytne znaki posiadające;
15. Imany Mahometańskiego wyznania.

II. Są również od kar cielesnych wyłączonemi, żony, wdowy i dzieci osób, oznaczonych w poprzedzającym artykule w punktach od 1—3 i od 6—14.

III. Nadto, są także od kar cielesnych wyłączonemi wszystkie osoby, w artykule 2 nie wymienione, którym, na

особыхъ постановленийъ, пользуются таковымъ изъятіемъ въ Имперіи.

IV. Престарѣлые, имѣющіе не менѣе семидесяти лѣтъ отъ роду, изъемяются также отъ наказаній тѣлесныхъ.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,

(подписано) Князь Орловъ.

Вѣрно съ подлинникомъ:

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія,

(подписано) *Ив. Карницкій.*

zasadzie oddzielnych przepisów, służy podobne wyłączenie w Cesarstwie.

IV. Starcy, nie mniej jak siedmdziesiąt lat wieku mający, są także od kar cielesnych wyłączeni.

Prezes Rady Państwa,

(podpisano) *Książę Orłow.*

Zgodno z exemplarzem oryginalnym:

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej:

(podpisano) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący w Kóm. Rz. Sprawiedliwości,

Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi, Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 17 Lutego (1 Marca) 1861.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

Высочайший Указъ Его Императорскаго Величества объ утверженіи Устава о сельскихъ гминныхъ Судахъ и о правилахъ объ устройствѣ городскихъ гминныхъ Судовъ. — Въ Царскомъ Селѣ 12 (24) Мая 1860 года. 2

УСТАВЪ

О СЕЛЬСКИХЪ ГМИННЫХЪ СУДАХЪ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

КНИГА ПЕРВАЯ. О устройствѣ и о власти сельскихъ гминныхъ Судовъ, ст. 1—141	8
Глава первая. О устройствѣ гминныхъ Судовъ, ст. 1—69.	—
Отдѣленіе первое. О гминныхъ судебныхъ округахъ, ст. 1—7	—
Отдѣленіе второе. О составѣ сельскаго гминнаго Суда, ст. 8—36.	10

SPIS PRZEDMIOTÓW.

Ukaz Jego-Cesarsko-Królewskiej Mości zatwierdzający Ustawę o Sądach gminnych wiejskich i wskazujący główne zasady do urządzenia Sądów gminnych wiejskich. — W Carskiem Siele 12 (24) Maja 1860 r.	3
---	---

U S T A W A

O SĄDACH GMINNYCH WIEJSKICH W KRÓLESTWIE POLSKIM.

KSIEGA PIERWSZA. O urządzeniu i władzy Sądów gminnych wiejskich, art. 1—141.	9
Rozdział pierwszy. O urządzeniu Sądów gminnych, art. 1—69	—
Oddział pierwszy. O gminach sądowych, art. 1—7	—
Oddział drugi. O składzie Sądu gminnego wiejskiego, art. 8—36.	11

I. О Судьяхъ гминныхъ, ст. 9—26.	10
II. О Лавникахъ и Засѣдателяхъ, ст. 27—36.	18
<i>Отдѣленіе третье.</i> О мѣстѣ и времени засѣданія гминнаго Суда, ст. 37—43.	22
<i>Отдѣленіе четвертое.</i> О присутственной камерѣ, ст. 44—48.	24
<i>Отдѣленіе пятое.</i> О судебномъ арестѣ, ст. 49—52.	26
<i>Отдѣленіе шестое.</i> О судебныхъ книгахъ, ст. 53—62.	—
<i>Отдѣленіе седьмое.</i> О издержкахъ на содержаніе Су- да, ст. 63—69.	30
Глава вторая. О власти гминнаго Суда, ст. 70— 141.	34
<i>Отдѣленіе первое.</i> О лицахъ, Суду гминному подвѣ- домственныхъ, ст. 70—74.	—
<i>Отдѣленіе второе.</i> О власти гминнаго Суда по дѣ- ламъ гражданскимъ вообще, ст. 75—85.	38
<i>Отдѣленіе третье.</i> О власти гминнаго Суда въ осо- бленныхъ случаяхъ, ст. 86—123.	42
I. О власти гминнаго Суда по спорамъ о завладѣ- ніи части чужой земли, ст. 86—94.	—
II. О власти гминнаго Суда по дѣламъ о оброкѣ или барщинѣ, ст. 95—98.	48
III. О власти гминнаго Суда по спорамъ съ проѣз- жими, ст. 99—111.	50
IV. О власти гминнаго Суда по спорамъ случившим- ся на ярмаркѣ, торгѣ, или въ храмовой праздникѣ, ст. 112.	56
V. О власти гминнаго Суда по искамъ встречнымъ, ст. 113—116.	—
VI. О власти гминнаго Суда по спорамъ о причине- ніи вреда въ поляхъ и лѣсахъ, ст. 117—120.	58

Страница.

I. О Sędziach gminnych, art. 9—26.	11
II. О Ławnikach, art. 27—36.	19
<i>Oddział trzeci.</i> О мѣстѣ и czasie posiedzeń Sądu gminnego, art. 37—43.	23
<i>Oddział czwarty.</i> О izbie sądowej, art. 44—48.	25
<i>Oddział piąty.</i> О areszcie sądowym, art. 49—52.	27
<i>Oddział szósty.</i> О księgach sądowych, art. 53—62.	—
<i>Oddział siódmy.</i> О kosztach utrzymania Sądu, arty- kuł 63—69.	31
Rozdział drugi. О władzy Sądu gminnego, arty- kuł 70—141.	35
<i>Oddział pierwszy.</i> О osobach podległych władzy Sądu gminnego, art. 70—74.	—
<i>Oddział drugi.</i> О władzy Sądu gminnego w sprawach cywilnych w ogólności, art. 75—85.	39
<i>Oddział trzeci.</i> О władzy Sądu gminnego w szczegó- lnych przypadkach, art. 86—123.	43
I. О władzy Sądu gminnego co do spraw o przy- właszczenie części cudzego gruntu, art. 86—94.	—
II. О władzy Sądu gminnego w sprawach o czynsz albo zaciąg (czyli pańszczyznę), art. 95—98.	49
III. О władzy Sądu gminnego w sprawach z podró- żnemi, art. 99—111.	51
IV. О władzy Sądu gminnego w sporach zaszyłych na jarmarku, targu, albo odpuszcie, art. 112.	57
V. О władzy Sądu gminnego co do skarg wzaje- mnych, art. 113—116.	—
VI. О władzy Sądu gminnego co do sporów о szkody polne i leśne, art. 117—120.	59

Stronnica.

VII. О власти гминнаго Суда по спорамъ между слугами, наемниками, работниками всякаго ремесла и ихъ хозяевами, ст. 121—123	60
<i>Отдѣленіе четвертое.</i> О власти гминнаго Суда по дѣламъ судно-полицейскимъ, ст. 124—134	—
<i>Отдѣленіе пятое.</i> О власти и обязанностяхъ гминнаго Суда, ст. 135—141	64
КНИГА ВТОРАЯ. Правила судопроизводства въ гминныхъ Судахъ, ст. 142—283	70
Раздѣлъ первый. Судопроизводство гражданское, ст. 142—251	—
Глава первая. О порядкѣ разсмотрѣнія и сужденія дѣлъ гражданскихъ, ст. 142—187	—
Глава вторая. О исполненіи рѣшенія, ст. 188—205	86
Глава третья. О объявленіяхъ, ст. 206—213	94
Глава четвертая. О судебной продажѣ имущества, ст. 214—236	98
<i>Отдѣленіе первое.</i> О судебной продажѣ имущества движимаго, ст. 214—217	—
<i>Отдѣленіе второе.</i> О судебной продажѣ имущества недвижимаго, ст. 218—236	100
Глава пятая. О актахъ, которые могутъ быть составляемы въ гминномъ Судѣ, ст. 237—251	108
Раздѣлъ второй. Судопроизводство по дѣламъ судно-полицейскимъ, ст. 252—283	114
Глава первая. О порядкѣ разсмотрѣнія и сужденія дѣлъ судно-полицейскихъ, ст. 252—275	—
I. О разсмотрѣніи и сужденіи судно-полицейскихъ дѣлъ по жалобамъ обиженныхъ, ст. 252—269	—

VII. О władzy Sądu gminnego w sporach między sługą, najemnikiem lub robotnikiem wszelkich rzemiosł a panem, art. 121—123	61
<i>Oddział czwarty.</i> О władzy Sądu gminnego w sprawach policyjno-karnych, art. 124—134	—
<i>Oddział piąty.</i> О władzy i obowiązkach Sądziego gminnego, art. 135—141	65
KSIEGA DRUGA. Przepisy postępowania sądowego w Sądach gminnych, art. 142—283	71
Dział pierwszy. Postępowanie cywilne, artykuł 142—251	—
Rozdział pierwszy. О sposobie rozpoznawania i sądenia spraw cywilnych, art. 142—187	—
Rozdział drugi. О wykonaniu wyroku, art. 188—205	87
Rozdział trzeci. О obwieszczeniach, art. 206—213	95
Rozdział czwarty. О sprzedaży sądowej majątków, art. 214—236	99
<i>Oddział pierwszy.</i> О sprzedaży sądowej rzeczy ruchomych, art. 214—217	—
<i>Oddział drugi.</i> О sprzedaży sądowej nieruchomości, art. 218—236	101
Rozdział piąty. О aktach które w Sądzie gminnym sporządzane być mogą, art. 237—251	109
Dział drugi. Postępowanie policyjno-karne, artykuł 252—283	115
Rozdział pierwszy. О sposobie rozpoznawania i sądenia spraw policyjno-karnych, art. 252—275	—
I. О rozpoznawaniu i sądeniu spraw policyjno-karnych, na skargę pokrzywdzonego, art. 252—269	—

II. О рассмотрѣніи и сужденіи судно-полицейскихъ дѣлъ по донесенію полиціи, ст. 270—275	122
Глава вторая. Объ исполненіи рѣшеній по дѣламъ судно-полицейскимъ, ст. 276—283	124

КНИГА ТРЕТЬЯ. Постановленія законовъ гражданскихъ, ст. 284—589	126
--	-----

Глава первая. О взаимныхъ правахъ и обязанностяхъ супруговъ, родителей и дѣтей, ст. 284—304	127
---	-----

I. О супругахъ, ст. 284—292	127
---------------------------------------	-----

*II. О родителяхъ и дѣтяхъ, ст. 293—304	130
---	-----

Глава вторая. Объ опекахъ, ст. 305—345	134
--	-----

Положенія общія, ст. 305—308	—
--	---

<i>Отдѣленіе первое.</i> О учрежденіи опеки, когда у малолѣтняго есть имущество, ст. 309—338	136
--	-----

<i>Отдѣленіе второе.</i> Объ учрежденіи опеки, когда у малолѣтняго нѣтъ имущества, ст. 339—345	146
--	-----

Глава третья. О наслѣдствѣ и о наслѣдникахъ, ст. 346—392	148
--	-----

<i>Отдѣленіе первое.</i> Положенія общія, ст. 346—349	—
---	---

<i>Отдѣленіе второе.</i> О правахъ разныхъ наслѣдниковъ, ст. 350—371	150
--	-----

I. О правѣ родственныхниковъ, ст. 350—366	—
---	---

a) Дѣти и ихъ потомство, ст. 350—352	—
--	---

b) Родители и другіе восходящіе родственники, ст. 353—359	152
---	-----

c) Родные братья, сестры и ихъ потомство, ст. 360—363	154
---	-----

g) Дальные боковые родственники, ст. 364—366	156
--	-----

II. O rozpoznawaniu i sądzeniu spraw karnych na doniesienie policyi, art. 270—275	123
Rozdział drugi. O wykonaniu wyroków w sprawach policyjno-karnych, art. 276—283	125

KSIĘGA TRZECIA. Przepisy prawa cywilnego, artykuł 284—589	127
---	-----

Rozdział pierwszy. O wzajemnych obowiązkach małżonków, tudzież rodziców i dzieci, artykuł 284—304	—
---	---

I. O małżonkach, art. 284—292	—
---	---

II. O rodzicach i dzieciach, art. 293—304	131
---	-----

Rozdział drugi. O opiece, art. 305—345	135
--	-----

Przepisy ogólne, art. 305—308	—
---	---

<i>Oddział pierwszy.</i> O urządzeniu opieki nad małoletnimi, dla których pozostał majątek, art. 309—338	137
--	-----

<i>Oddział drugi.</i> O urządzeniu opieki nad sierotą bez majątku, art. 339—345	147
---	-----

Rozdział trzeci. O spadkach i spadkobiercach, art. 346—392	149
--	-----

<i>Oddział pierwszy.</i> Przepisy ogólne, art. 346—349	—
--	---

<i>Oddział drugi.</i> O prawach różnych spadkobierców, art. 350—371	151
---	-----

I. O prawach krewnych, art. 350—366	—
---	---

a) Dzieci i ich potomstwo, art. 350—352	—
---	---

b) Rodzice i inni wstępni krewni, art. 353—359	153
--	-----

c) Bracia, siostry i ich potomstwo, art. 360—363	155
--	-----

d) Dalsi poboczni krewni, art. 364—366	157
--	-----

II. О правѣ пережившаго супруга, ст. 367—369 . . .	158
III. О выморочномъ наследствѣ, ст. 370 и 371. . . .	160
Отдѣленіе третье. О раздѣлѣ наследства, ст. 372—392	—
Глава четвертая. О обезпеченіи наследства, ст. 393—430.	168
Отдѣленіе первое. Положенія общія, ст. 393—398 . . .	—
Отдѣленіе второе. О временномъ обезпеченіи наследства, ст. 399—406	172
Отдѣленіе третье. О производствѣ описи наследства, ст. 407—420	176
Отдѣленіе четвертое. О временномъ управленіи наследствомъ, ст. 421—430	180
Глава пятая. О вступленіи во владѣніе наследствомъ и о вызовѣ наследниковъ, ст. 431—447 . .	184
Глава шестая. О обезпеченіи имущества въ случаяхъ чрезвычайныхъ, ст. 448—461.	192
I. О обезпеченіи имущества оставленнаго владѣльцемъ, ст. 448—456.	—
II. О обезпеченіи имущества въ случаѣ продолжительнаго но не произвольнаго отсутствія владѣльца, ст. 457—461	196
Глава седьмая. О обезпеченіи найденныхъ вещей, ст. 462—471.	198
Глава осьмая. Объ охраненіи полей и лѣсовъ отъ поврежденія, ст. 472—514	202
I. О принужденномъ залогѣ или о взятіи фанты, ст. 472—506	—
II. О фантовой платѣ, ст. 507—514	212

II. O prawie pozostałego przy życiu małżonka, artykuł 367—369.	159
III. O spadku bezdziedzicznym, art. 370—371.	161
Oddział trzeci. O podziale spadku, art. 372—392	—
Rozdział czwarty. O zabezpieczeniu pozostałości, art. 393—430.	169
Oddział pierwszy. Przepisy ogólne, art. 393—398	—
Oddział drugi. O zabezpieczeniu tymczasowem pozostałości, art. 399—406	173
Oddział trzeci. O spisie pozostałości, art. 407—420. . .	177
Oddział czwarty. O zarządzie tymczasowym pozostałością, art. 421—430.	181
Rozdział piąty. O objęciu spadku i poszukiwaniu spadkobierców, art. 431—447	185
Rozdział szósty. O zabezpieczeniu majątku w nadzwyczajnych wypadkach, art. 448—461.	193
I. O zabezpieczeniu majątku opuszczonego przez właściciela, art. 448—456	—
II. O zabezpieczeniu majątku w czasie dłuższej lecz mimowolnej nieobecności właściciela, art. 457—461	197
Rozdział siódmy. O zabezpieczeniu rzeczy znalezionych, art. 462—471.	199
Rozdział ósmy. O ochronie od szkód w gruntach i lasach, art. 472—514.	203
I. Oprawie fantowania, art. 472—506.	—
II. O fantowem art. 507—514	213

Глава девятая. О найме слугъ и о взаимныхъ обязанностяхъ господъ и служителей, ст. 515—589. 214

I. Положенія общія, ст. 515—518. —

II. Кто можетъ наниматься въ услуженіе, ст. 519—523. 216

III. Объ условіяхъ найма и о задаткахъ, ст. 524—534. 218

IV. О времени, съ котораго начинается служба, ст. 535—544. 222

V. Объ обязанностяхъ слугъ во время службы, ст. 545—557. 224

VI. Объ обязанностяхъ господина, ст. 558—569. 228

VII. Объ отказѣ и благодареніи, ст. 570—574. 230

VIII. Въ какихъ случаяхъ господинъ въ правѣ уволить слугу раньше срока, ст. 575—577. 232

IX. Въ какихъ случаяхъ слуга можетъ оставить мѣсто раньше срока, ст. 578—582. 236

X. Объ увольненіи слуги безъ законной причины, ст. 583. 238

XI. О самовольномъ оставленіи мѣста слугою, ст. 584. —

XII. О служебныхъ свидѣтельствахъ, ст. 585—589. —

КНИГА ЧЕТВЕРТАЯ. Постановленія судно-полицейскія, ст. 590—813. 242

Глава первая. Положенія общія, ст. 590—621. —

I. Кто отвѣчаетъ за проступки, ст. 590—596. —

II. О полицейскихъ наказаніяхъ и о примѣненіи оныхъ, ст. 597—621. 244

Глава вторая. О проступкахъ, которые гминный Судъ имѣетъ право разсматривать и наказывать, ст. 622—813. 254

Rozdział dziewiąty. O najmie usługi i o wzajemnych obowiązkach panów i sług, art. 515—589. 215

I. Przepisy ogólne, art. 515—518. —

II. Kto może godzić się do służby, art. 519—523. 217

III. O ugodzie i zadatku, art. 524—534. 219

IV. O czasie w którym się służba zaczyna, artykuł 535—544. 222

V. O obowiązkach sług w ciągu służby, art. 545—557. 225

VI. O obowiązkach pana, art. 558—569. 229

VII. O wypowiedzeniu i podziękowaniu, art. 570—574. 231

VIII. W jakich przypadkach pan mocen jest sługę odprawić przed czasem, art. 575—577. 233

IX. W jakich przypadkach sługa mocen jest odprawić się przed czasem, art. 578—582. 237

X. O odprawieniu sługi bez prawnej przyczyny, artykuł 583. 239

XI. O samowolném porzuceniu służby, art. 584. —

XII. O świadectwach służbowych, art. 585—589. —

KSIĘGA CZWARTA. Prawo policyjno-karne, artykuł 590—813. 243

Rozdział pierwszy. Zasady ogólne, art. 590—621. —

I. Kto odpowiada za wykroczenia, art. 590—596. —

II. O karach policyjnych i sposobie ich wymierzania, art. 597—621. 245

Rozdział drugi. O wykroczeniach, jakie Sąd gminny rozpoznawać i karać może, art. 622—813. 254

I. О проступкахъ противъ гминнаго Начальства, ст. 622—629	254
II. О нарушеніи общественнаго спокойствія, ст. 630—634	256
III. О праздношатающихся и нищихъ, ст. 635—637	258
IV. О нарушеніи личной безопасности, ст. 638—661	260
V. О проступкахъ противъ торговой честности, ст. 662—667	264
VI. О проступкахъ по торговлѣ съѣстными припа- сами, ст. 668—677	266
VII. О истребленіи дичи и о запрещенной охотѣ, ст. 678—683	270
VIII. О проступкахъ противъ нравственности, ст. 684—690	272
IX. О нарушеніи благоустройства въ мѣстахъ под- вѣдомственныхъ гминному Суду; ст. 691—703	272
X. О нарушеніи правилъ осторожности отъ пожа- ровъ, ст. 704—721	274
XI. О нарушеніи правилъ осторожности отъ пожа- ра въ лѣсахъ и поляхъ, ст. 722—726	280
XII. О несоблюденіи правилъ установленныхъ для потушенія пожаровъ, ст. 727—731	282
XIII. О проступкахъ противъ цѣлости дорогъ и мо- стовъ, ст. 732—741	—
XIV. О оскорбленіяхъ чести, ст. 742—750	286
XV. О проступкахъ противъ чужой собственности, ст. 751—785	288
XVI. О проступкахъ людей особыхъ званій, ст. 786 —813	296

I. O wykroczeniachъ przeciwъ władzy gminnej, ar- tykuł 622—629	254
II. O naruszeniu spokojności publicznej, artykuł 630—634	257
III. O włóczęgachъ i żebrakachъ, art. 635—637	259
IV. O naruszeniu bezpieczeństwa osób, art. 638—661	261
V. O wykroczeniachъ przeciwъ rzetelności w handlu, art. 662—667	265
VI. O wykroczeniachъ w handlu żywnością, artykuł 668—677	267
VII. O niszczeniu zwierzyny i zakazanemъ polowaniu, art. 678—683	271
VIII. O wykroczeniachъ przeciwъ obyczajności, artykuł 684—690	—
IX. O zaniedbaniu porządku i czystości, w miej- scachъ podległychъ władzy Sądu gminnego po mia- stachъ i wsiachъ, art. 691—703	373
X. O naruszeniu przepisówъ względemъ ostrożności od ognia, art. 704—721	275
XI. O naruszeniu przepisówъ względemъ ostrożności od ognia w lasachъ i polachъ, art. 722—726	281
XII. O niezachowaniu przepisówъ względemъ gaszenia pożarówъ, art. 727—731	283
XIII. O wykroczeniachъ przeciwъ całości drógъ i mostów, art. 732—741	—
XIV. O obelgachъ, art. 742—750	287
XV. O wykroczeniachъ przeciwъ cudzej własności, ar- tykuł 751—785	289
XVI. O wykroczeniachъ ludzi szczególnychъ stanówъ, ar- tykuł 786—813	297

1. О проступкахъ извозчиковъ, ст. 786—791. 296
 2. О проступкахъ трубочистовъ, ст. 792—794. 298
 3. О проступкахъ булочниковъ, ст. 795—798. 300
 4. О проступкахъ перевозчиковъ, 799—802. —
 5. О проступкахъ мясниковъ, ст. 803. 303
 6. О проступкахъ шинкарей, ст. 804—810. 304
 7. О проступкахъ смолярей, дегтярей, угольщиковъ,
поташниковъ, ст. 811—813. —
- Приложение къ статье 609. О лицахъ изъятыхъ отъ
наказаній тѣлесныхъ* 308

1. O wykroczeniach furmanów, art. 786—791. 297
 2. O wykroczeniach kominarzy, art. 792—794. 299
 3. O wykroczeniach piekarzy, art. 795—798. 301
 4. O wykroczeniach przewoźników, art. 799—802. —
 5. O wykroczeniach rzeźników, art. 803. 303
 6. O wykroczeniach szynkarzy, art. 804—810. 305
 7. O wykroczeniach smolarzy, dziegciarzy, węglarzy
i potażników, art. 811—813. —
- Dodatek do artykułu 609. O osobach wyłączonych od
kar cielesnych.* 309

W PRAW

Университета и Академии Правосудия

в Санкт-Петербурге

1773.

и побор.. и побор.. и побор..

Въ побор.. и побор.. и побор..

Итакъ въ побор.. и побор.. и побор..

Томъ ПІЕЦДЗІСАТЫ СІОДМЫ

Полсаго.

Ст. 2. Въ побор.. и побор.. и побор..

Въ побор.. и побор.. и побор..

Въ побор.. и побор.. и побор..

Въ побор.. и побор.. и побор..

Въ побор.. и побор.. и побор..

1. О вырощеніи иммануэла, арт. 780—791
2. О вырощеніи комини, арт. 792—794
3. О вырощеніи піека, арт. 795—798
4. О вырощеніи прерозніков, арт. 799—802
5. О вырощеніи рехніков, арт. 803—806
6. О вырощеніи сзыка, арт. 807—810
7. О вырощеніи аномаліи, аномаліи, аномаліи
8. Поташников, арт. 811—813

Подпись до артікула 608. О особахъ вырощеныхъ од кар. діеаныхъ. 309

Выписка из Журнала Статсъ-Секретаріата
Царства Польскаго.

Божією Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II-й

Императоръ и Самодержецъ Всероссій-
скій, Царь Польскій.

и проч., и проч., и проч.

Въ постоянной заботливости о подданныхъ
Нашихъ въ Царствѣ Польскомъ, желая раз-
вить и улучшить установленія сего края, поста-
новили Мы и постановляемъ:

Ст. 1. Въмѣсто Общаго Собранія Варшавскихъ
Департаментовъ Правительствующаго Сената, воз-
становляется Государственный Совѣтъ Царства
Польскаго.

Ст. 2. Въ Совѣтъ этомъ присутствуютъ:

1. Главные Директоры Правительственныхъ
Коммисій и Генеральный Контролеръ Пред-
сѣдательствующій въ Высшей Счетной Палатѣ,
какъ непремѣнные по своимъ званіямъ Члены
оного.

2. Члены, призываемые Нами къ постоянному
или временному засѣданію въ семь Совѣтъ изъ

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

Z Hożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi,

Król Polski,

etc., etc., etc.

W ciągłej troskliwości o dobro poddanych Na-
szych Królestwa Polskiego, pragnąc rozwinąć i ulep-
szyć instytucye tego kraju, postanowiliśmy i sta-
nowimy:

Art. 1. W miejsce Ogólnego Zebrania Warszaw-
skich Departamentów Rządzącego Senatu, przywróconą
zostaje Rada Stanu Królestwa Polskiego.

Art. 2. W Radzie Stanu zasiadać będą:

1. Dyrektorowie Główni Komissyi Rządowych
i Kontroler Jeneralny Prezydujący w Najwyższej Izbie
Obrachunkowej, jako Członkowie tej Rady z urzędu.

2. Członkowie, powołani przez Nas do stałego
lub czasowego zasiadania w tejże Radzie z grona Bi-

среды Епископовъ, или вообще Членовъ высшего духовенства, равно изъ числа Предсѣдатель Управленій Земскаго Кредитнаго Общества и Предсѣдатель Губернскихъ Совѣтовъ, а также и другія, по Нашему усмотрѣнію, лица.

Для представленія объясненій по подвергаемымъ разсмотрѣнію Совѣта проектамъ законовъ, будутъ назначаемы отъ Правительства делегаты.

Ст. 3. Вѣдѣнію Государственнаго Совѣта Царства принадлежать:

1. Предметы, которые подлежали доселѣ разсмотрѣнію Общаго Собранія Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената.

2. Разсмотрѣніе годовой росписи доходовъ и расходовъ Царства.

3. Разсмотрѣніе отчетовъ Главноначальствующихъ разными частями управленія, о ихъ дѣйствіяхъ по дѣламъ, вѣдѣнію ихъ ввѣреннымъ, и донесеній Генеральнаго Контролера о ревизіи денежныхъ отчетовъ.

4. Разсмотрѣніе представленій Губернскихъ Совѣтовъ о нуждахъ и пользахъ губерній.

5. Разсмотрѣніе приносимыхъ Совѣту просьбъ и жалобъ на злоупотребленія служащихъ лицъ и на нарушеніе ими законовъ.

Ст. 4. Въ Государственномъ Совѣтѣ Предсѣдательствуетъ Намѣстникъ Нашъ въ Царствѣ.

skupów lub w ogóle wyższego duchowieństwa, niemniej z pomiędzy Prezesów Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i Prezesów Rad Gubernialnych, oraz inne osoby, podług Naszego uznania.

Celem przedstawienia objaśnień co do wniesionych pod rozbiór Rady Stanu projektów prawa, Rząd wyznaczać będzie delegatów.

Art. 3. Do attrubucyi Rady Stanu należą:

1. Przedmioty, które ulegały dotąd rozpoznaniu Ogólnego Zebrania Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu.

2. Rozpoznawanie rocznego budżetu dochodów i wydatków Królestwa.

3. Rozpoznawanie sprawozdań Zwierzchników różnych gałęzi administracyi, z działań ich w powierzonych im wydziałach, oraz doniesień Kontrolera Jeneralnego względem rewizyi rachunków.

4. Rozpoznawanie przedstawień Rad Gubernialnych co do potrzeb i dobra Gubernii.

5. Rozpoznawanie zanoszonych do Rady prośb i skarg na nadużycia urzędników i na naruszenie przez nich ustaw.

Art. 4. W Radzie Stanu prezyduje Namiestnik Nasz w Królestwie.

Въ отсутствіи Намѣстника, или когда онъ не можетъ лично присутствовать въ Совѣтѣ, вмѣсто его председательствуетъ одинъ изъ Членовъ, особо для исправленія сей должности въ такихъ случаяхъ Нами назначаемый.

Ст. 5. Учреждается Правительственная Комиссія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія въ Царствѣ Польскомъ, подъ председательствомъ Главнаго Директора, который по своему званію будетъ и Членомъ Совѣта Управленія.

Ст. 6. Отдѣленіе Духовныхъ Дѣлъ при Правительственной Комиссіи Внутреннихъ Дѣлъ, съ состоящими при ономъ учрежденіями, отдѣляется отъ сей Комиссіи и входитъ въ составъ Комиссіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Ст. 7. Въ каждой губерніи и въ каждомъ уѣздѣ Царства учреждаются особые, по избранію, Губернскіе и Уѣздные Совѣты, подъ председательствомъ лицъ, назначаемыхъ Правительствомъ изъ избранныхъ въ оныя Членовъ.

Ст. 8. Предметами совѣщаній Губернскихъ Совѣтовъ должны быть нужды и пользы губерній, какъ то развитіе земледѣлія, народнои промышленности и торговли, пути сообщенія, призрѣніе бѣдныхъ, больницы, благотворительныя и тюремныя заведенія, равно работы, имѣющія цѣлю общественную пользу.

Гдѣбы Намѣстникъ былъ неobecнъ, или не могъ лично въ Radzie zasiadać, w mjejscu jego prezyduje jeden z Członków tejże Rady, szczególnie do sprawowania tego obowiązku przez Nas powołany.

Art. 5. Ustanowiona zostaje Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Królestwie Polskiem, pod prezydencją Dyrektora Głównego, który z urzędu będzie Członkiem Rady Administracyjnej.

Art. 6. Wydział spraw duchownych w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, wraz z zoszczającemi przy nim oddziałami służby, odłączony zostaje od tej Komisji i wcielony w skład Kommissji Wyznań Religijnych i oświecenia publicznego.

Art. 7. W każdej Gubernii i w każdym Powiecie Królestwa ustanowione zostają osobne obieralne Rady Gubernijalne i Powiatowe pod prezydencją osób, jakich z pomiędzy Członków wybranych, Rząd do tego powoła.

Art. 8. Przedmiotami narad w Radach gubernijalnych będą potrzeby i dobro Gubernii, jakoto: rozwiniecie rolnictwa, krajowego przemysłu i handlu, komunikacje lądowe i wodne, opieka nad ubogimi, szpitale, zakłady dobroczynne i więzienne, jak nieminiej roboty użyteczności powszechnaj.

О таковыхъ пользахъ и нуждахъ губерній, Совѣтъ можетъ входить съ представленіями къ Правительству.

Ст. 9. Губернскіе Совѣты будутъ созываемы единожды въ теченіи года. День сѣзда и время продолженія засѣданій ихъ будутъ опредѣляемы въ актѣ созыва.

Ст. 10. Степень участія уѣздныхъ Совѣтовъ въ дѣлахъ мѣстнаго Управленія, будетъ опредѣлена безотлагательно особымъ положеніемъ.

Ст. 11. При совѣщаніяхъ губернскихъ и уѣздныхъ Совѣтовъ, присутствуютъ особые Коммиссары отъ Правительства. Предложенія губернскихъ Совѣтовъ будутъ излагаемы въ формѣ записки, которая передается Коммиссару.

Ст. 12. Въ Варшавѣ и другихъ значительнѣйшихъ городахъ Царства учреждаются городскіе Совѣты, съ назначеніемъ членовъ оныхъ по выборамъ.

Ст. 13. Городекой Совѣтъ завѣдываетъ хозяйствомъ города, составляетъ и представляетъ на утвержденіе Правительства годовую роспись доходовъ и расходовъ города, принимаетъ въ дѣлахъ его вѣдомства, нужныя мѣры для внѣшняго устройства города, имѣетъ наблюденіе за городскими общественными заведеніями и разсматриваетъ всѣ дѣла, предлагаемыя на заключеніе его Правительственными властями.

Rady Gubernijalne mogą zanosić przedstawienia do Rządu względem takowych potrzeb i dobra Gubernii.

Art. 9. Rady Gubernijalne, zwoływane będą raz do roku. Dzień zebrania i czas trwania obrad, oznaczone będą w akcie zwołania.

Art. 10. Zakres udziału Rad powiatowych w interesach miejscowego Zarządu, oznaczony będzie niezwłocznie osobnem Postanowieniem.

Art. 11. Naradom Rad gubernialnych i powiatowych obecni będą Kommissarze rządowi. Przedstawienia Rad gubernialnych objęte będą w piśmie, złożyc się mającem Kommissarzowi.

Art. 12. W Warszawie i innych znaczniejszych miastach Królestwa, ustanowione zostają Rady municypalne, których Członkowie będą obieralni.

Art. 13. Do Rady municypalnej należy zarząd gospodarczy miasta, ułożenie i przedstawienie do potwierdzenia Rządu etatu dochodów i wydatków miasta, przedsięwzięcie, w granicach jej Władzy, środków do zewnętrznego urządzenia miasta, dozór nad miejskimi instytucjami publicznymi, niemniej rozpoznawanie wszelkich interesów, przesłanych do jej wniosków przez Władze rządowe.

Ст. 14. Намѣстникъ Нашъ въ Царствѣ Польскомъ представить Намъ проекты образованія и дальнѣйшаго развитія вышеозначенныхъ установлений.

Ст. 15. Исполненіе сего Указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаетъ на Намѣстника Нашего въ Царствѣ.

Данъ въ С. Петербургѣ, Марта 14 (26) дня 1861 года.

(М. П.) (подп.) „АЛЕКСАНДРЪ.“

Art. 11. Namiestnik Nasz w Królestwie przedstawi Nam projektu organizacyi i dalszego rozwinięcia wyżej oznaczonych instytucyi.

Art. 15. Wykonanie niniejszego Ukazu który ma być w Dzienniku Praw zamieszczony, Namiestnikowi NASZEMU w Królestwie polecamy.

Dan w Petersburgu, 14 (26) Marca 1861 roku.

Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu (podp.) J. Karnicki.

Za zgodność:

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabią Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 14 (26) Marca 1861 r.

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссий-
скаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Советъ Управленія Царства.

Земледельческое Общество въ Царствѣ Поль-
скомъ, учрежденное единственно для оживленія
земледѣлія, по принятому въ последнее время,
вопреки своему Уставу, направленію, несоответ-
ствуетъ нынѣшнимъ обстоятельствамъ; почему,
съ разрѣшенія Его Императорско-Цар-
скаго Величества, Советъ постановляетъ:

Ст. 1. Учрежденное Высочайшимъ Указомъ,
12 (24) Ноября 1857 года, Земледельческое Обще-
ство упраздняется.

Ст. 2. Правительственная Коммисія Внутрен-
нихъ Дѣлъ представить на утвержденіе проектъ
устройства въ разныхъ мѣстахъ Царства земле-
дельческихъ Собраній.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Towarzystwo Rolnicze w Królestwie Polskiem, usta-
nowione w jedynym celu podniesienia rolnictwa, przez
położenie jakie w czasach ostatnich pomimo Ustawy
swej przybrało, dzisiejszym okolicznościom nie jest
odpowiednie, z tego więc powodu za szczególnem upo-
ważnieniem Jego Cesarsko - Królewskiej Mości
stanowi:

Art. 1. Towarzystwo Rolnicze ustanowione Uka-
zem z dnia 12 (24) Listopada 1857 roku rozwią-
zuje się.

Art. 2. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
przedstawi do wyższego zatwierdzenia projekt urza-
dzenia w różnych miejscach Królestwa Zebrań (Ko-
micyów) rolniczych.

Ст. 3. Остаточная сумма Земледельческаго Общества передана будетъ на храненіе въ Польскій Банкъ, для выдачи по принадлежности.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія, 25 Марта (6 Апрѣля) 1861 года.

Art. 3. Remanent Kassy Towarzystwa przeniesiony będzie jako depozyt do Banku Polskiego dla zwrotu komu z prawa należy.

Wykonanie niniejszego Postanowienia które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych poleca się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 25 Marca (6 Kwietnia) 1861 roku.

Namiestnik Jenerał-Adjutant

(podpisano) *Xięże Gorczakow.*

P. o. Dyrektora Głównego Prezydu. Sekretarz Stanu, jącego w Kommissyi Rządowej (podp.) *J. Karnicki.* Spraw Wewnętrznych *Zgodno z oryginałem:*

i Duchownych,

(podp.) *Giecwicz.*

Sekretarz Stanu,

(podp.) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

P. o. Dyrektora Głównego Prezdującego w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, *Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.*

Dyrektor Kancellaryi,

Radea Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 25 Marca (6 Kwietnia) 1861 r.

По Указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II-го,
Императора и Самодержца Всероссий-
скаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.
Совѣтъ Управленія Царства.

Усматривая, что возобновляющіяся многолюдныя собранія нарушаютъ общее спокойствіе и препятствуютъ свободному развитію учреждений Всемилостивѣйше дарованныхъ Царству, съ разрѣшенія Его Императорско-Царскаго Величества, постановляетъ:

Ст. 1. Всякія скопища, или какія бы то ни было Правительствомъ не дозволенныя собранія на улицахъ, или публичныхъ дорогахъ, воспрепятствуются.

Ст. 2. Въ случаѣ скопища или какого недозволеннаго собранія на улицахъ или публичныхъ дорогахъ, Президентъ, Бургомистръ, Гминный Войтъ, или заступающіе ихъ мѣста, Полицейскій Приставъ, или иной Чиновникъ отправится на мѣсто скопища.

Барабанный бой объявить прибытіе Чиновника. Чиновникъ пригласить собравшіяся лица разойтись. Если бы воззваніе это не имѣло успѣха, то повторить оное еще два раза; передъ каждымъ воззваніемъ прикажетъ ударить въ бара-

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II-go,
Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy, że powtarzające się tłumne zebrania mieszają spokojność publiczną i stają na przeszkodzie swobodnemu rozwinięciu Instytucyi przez Najjaśniejszego Pana, Królestwu Najłaskawiej nadanych, z upoważnienia Najjaśniejszego Pana stanowi co następuje:

Art. 1. Wszelkie zbiegowiska lub jakiebądź przez Rząd nieupoważnione zebrania na ulicy lub drodze publicznej, są zakazane.

Art. 2. Gdy nastąpi zbiegowisko lub jakiebądź nieupoważnione zebranie na ulicy lub drodze publicznej, Prezydent, Burmistrz, Wójt Gminy, lub ich zastępcy, Kommissarz Policji, lub inny Urzędnik, uda się na miejsce zbiegowiska.

Uderzenie w bęben zapowi przybycie Urzędnika. Urzędnik wezwie zgromadzone osoby, aby się rozeszły. Gdyby wezwanie to nie odniosło skutku, powtórzy wezwania jeszcze dwa razy: przed każdym wezwaniem każe uderzyć w bęben. Po ostatniem

банъ. По послѣднемъ воззваніи, если бы толпы не разошлись, будетъ употреблена военная сила.

Военная сила можетъ быть употреблена послѣ перваго или втораго воззванія, если бы слѣдующее воззваніе оказалось невозможнымъ.

Ст. 3. Всякій, который бы не удалися, не смотря на воззваніе, будетъ немедленно задержанъ и отосланъ въ одну изъ крѣпостей въ Царствѣ, для преданія его подлежащему суду.

Ст. 4. Кто не удалится послѣ перваго воззванія, будетъ приговоренъ къ содержанію въ арестъ отъ осьми до двадцати дней; кто не удалится послѣ втораго барабаннаго боя, будетъ приговоренъ къ заключенію въ смиренительномъ домѣ, отъ трехъ до шести мѣсяцевъ; кто не удалится послѣ третьяго барабаннаго боя, будетъ приговоренъ къ такому же заключенію отъ шести мѣсяцевъ до двухъ лѣтъ.

Оказавшіе сопротивленіе военной силѣ, будутъ приговорены къ заключенію въ одной изъ крѣпостей Царства, отъ трехъ до пяти лѣтъ.

Ст. 5. Ктобы какимъ бы то ни было образомъ подговаривалъ къ неповиновенію, или сопротивленію, будетъ приговоренъ къ наказанію удвоенному противъ того, какому подвергаются тѣ лица, кои были имъ подговорены.

Ст. 6. Всякое подстреканіе къ собранію ст. 1-ю воспрещенному, не смотря какъ оно послѣдовало, по словамъ или посредствомъ роздава-

wezwanіu, gdyby zbiegowisko dalej trwało, użyta będzie siła zbrojna.

Siła zbrojna może być użyta po pierwszym lub drugim wezwaniu, jeśli następne wezwanie okazało się niepodobnem.

Art. 3. Każdy któryby pomimo wezwania nie ustąpił, będzie niezwłocznie zatrzymany i do jednej z fortec w Królestwie odesłany, celem oddania go pod zawyrokowanie Sądu właściwego.

Art. 4. Ktoby nie ustąpił po pierwszym wezwaniu, będzie skazany na zamknięcie w areszcie od dni ośmiu do dwódziestu; ktoby nie ustąpił po drugim uderzeniu w bęben, ukarany będzie zamknięciem w domu poprawy od miesięcy trzech do sześciu; ktoby nie ustąpił po trzecim uderzeniu w bęben, skazany będzie na także zamknięcie od sześciu miesięcy do lat dwóch.

Ktoby siłę zbrojną opór jakikolwiek stawiał, skazany będzie na więzienie w jednej z fortec Królestwa od lat trzech do pięciu.

Art. 5. Ktoby w jakikolwiek sposób namawiał do nieposłuszeństwa lub oporu, skazany będzie na karę w dwójnasób większą jak ci, którzy jego namowom ulegli.

Art. 6. Wszelkie pobudzanie do zebrania się art. 1-m zakazanego, czy to ustne, czy przez pisma lub druki przyklepione lub rozdawane, ukarane będzie zam-

смыхъ или выставляемыхъ письменныхъ или печатныхъ объявленій, подвергнетъ виновныхъ заключенію въ смиренный домъ, отъ шести мѣсяцевъ до двухъ лѣтъ.

Тому же самому наказанію подвергнется авторъ такого объявленія написаннаго, литографированнаго или напечатаннаго.

Разносители, или выставители такихъ объявленій, подвергнутся аресту, отъ осьми до двадцати дней.

Ст. 7. Еслибы во время скопища учинены были другія преступленія, то таковыя будутъ отдѣльно суждены по закону.

Ст. 8. Въ случаѣ часто повторяющихся скопищъ, или безпорядковъ въ какой либо мѣстности, подстрекатели таковыхъ будутъ задержаны и заключены въ одной изъ крѣпостей Царства, для преданія ихъ суду по законамъ.

Ст. 9. Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Главнымъ Директорамъ: Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія 27 Марта (8 Апрѣля) 1861 года.

книгцемъ в домъ поправы од мѣсяцы sześciu do lat dwóch. Tej samej karze ulegnie autor pisma, litografii, druku.

Roznoszący lub rozlepiający ulegnie karze od dni ośmiu do dwódziesiętu aresztu.

Art. 7. Gdyby przy zbiegowisku inne przestępstwa jakie były spełnione, te oddzielnie w drodze prawa będą dochodzone.

Art. 8. W czasie często ponawiających się zbiegowisk lub zaburzeń w miejscu jakim, podżegacze takowych będą ujęci dla osadzenia w jednej z fortec Królestwa, celem poszukiwania na właściwej drodze prawa.

Art. 9. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Dyrektorom Głównym Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości poleca się.

Działo się w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej, d. 27 Marca (8 Kwietnia) 1861 r.

Namiestnik Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Xięzę Gorczakow.*

p. ob. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisyyi Rządowej Sprawiedliwości, (podpisano) <i>J. K. Wolowski.</i>	Sekretarz Stanu, (podpisano) <i>J. Karnicki.</i> <i>Zgodno z oryginałem:</i> Sekretarz Stanu, (podpisano) <i>J. Karnicki.</i>
--	---

Za zgodność:

pet: ob: Dyrektora Głównego Prezydującego,
w Komisyyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu, *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 27 Marca (8 Kwietnia) 1861 roku.

DZIENNIK PRAW

№ 174. По Указу Императора

АЛЕКСАНДРА II-го.

Императорского Высочайшего

Секретаря Императорского

Величества Князя Филиппа

TOM PIĘDZIESIĄTY SIÓDMY.

и под. и под.

Секретаря Императорского

Императорского Высочайшего
Секретаря Императорского
Величества Князя Филиппа
Императорского Высочайшего
Секретаря Императорского
Величества Князя Филиппа
Императорского Высочайшего
Секретаря Императорского
Величества Князя Филиппа

По Указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго, Великаго Князя Финляндскаго.

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ во вниманіе, что въ слѣдствіе учрежденія, по силѣ Высочайшаго Указа состоявшагося въ 14 (26) Марта с. г., Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, въдомство это между прочимъ обязано наблюдать за цѣлостію суммъ Духовенству и Народному Просвѣщенію принадлежащихъ, по

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, Wielkiego Xięcia Finlandzkiego.

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Gdy skutkiem ustanowienia przez Ukaz Najwyższy, daty 16 (28) Marca r. b. Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Władza ta pomiędzy innemi obowiązana jest czuwać nad całością funduszów do Duchowieństwa i Edukacyi Publicznej należących, przeto Rada Administracyjna na przedstawienie tejże Kommissyi Rządowej Wyznań

представленію упомянутой Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, постановляетъ :

Ст. 1. Всякія суммы на потребности Духовенства и Народнаго Просвѣщенія, помѣщенные ли въ Бюджетъ Царства, или же изъ другихъ какихъ либо источниковъ проистекающія и гдѣ бы то нибыло состоящія, поступаютъ въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Ст. 2. Также поступаютъ въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія суммы, какъ опредѣленныя на надобности бывшаго Варшавскаго Учебнаго Округа, такъ и долженствующія быть перечисленными изъ Штата Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ на надобности нынѣшняго Отдѣленія Духовныхъ Дѣлъ и вспомогательныхъ Отдѣленій, которыя должны перейти изъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ въ Правительственную Коммисію Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія; количество сихъ послѣднихъ суммъ должно быть опредѣлено по сношеніи Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, и представлено на утвержденіе Совета Управленія Царства.

Религіиъ i Oświecenia Publicznego stanowi co następuje:

Art. 1. Wszelkie fundusze na potrzeby Duchowieństwa i Edukacyi Publicznej czy to budżetem Królestwa oznaczone, czy też z innych jakich bądź źródeł pochodzące, gdziekolwiekby manipulowane lub deponowane, oddają się do dyspozycyi Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 2. Przechodzą także pod dyspozycyą Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego fundusze tak na służbę byłego Okręgu Naukowego Warszawskiego oznaczone, jakoteż z Etlau Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych odłączyć się mające na na służbę Wydziału Wyznań i oddziałów pomocniczych z innych Wydziałów tejże Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych do Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przejść powinny, których to ostatnich funduszków wysokość ma być za porozumieniem się Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych ustanowiona i do zatwierdzenia Rady Administracyjnej przedstawiona.

Ст. 3. Исполнение настоящего постановления, которое должно быть внесено в Дневникъ Законовъ, возлагается на всѣ Правительственныя Комисіи по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія, 31 Марта (12 Апрѣля) 1861 года.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Postanowienia które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, wszystkim Kommissyom Rządowym w czem do której należy, Rada Administracyjna poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 31 Marca (12 Kwietnia) 1861 roku.

Namiestnik Jenerał-Adjutant

(podpisano) *Xięże Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowej

Sekretarz Stanu

(podp.) *J. Karnicki.*

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Zgodno z oryginałem:

Sekretarz Stanu,

(podp.) *Wielopolski.*

(podp.) *J. Karnicki.*

Za zgodność:

P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,

Alexander Hrabia Wielopolski, Margrafa Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 18 (30) Czerwca 1861 r.

*Выписка из Журнала Статей-Секретариата
Царства Польскаго.*

Божією Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II-й
Императоръ и Самодержецъ Всероссій-
скій, Царь Польскій.

и проч., и проч., и проч.

При учрежденіи въ Варшавѣ Император-
ской и Царской Медико-Хирургической Ака-
деміи, Указомъ въ 4 день Іюня 1857 года, и
утвержденнымъ Нами Уставомъ ея, Мы при-
своили Академіи, съ постепеннымъ ея устрой-
ствомъ, право возводить, по надлежащемъ испы-
таніи, во всѣ вообще медицинскія и фарма-
цевтическія ученія степени и званія, а вмѣстѣ
съ тѣмъ повѣлили составить и представить на
утвержденіе Наше проектъ особаго постано-
вленія, коимъ были бы опредѣлены предметы въ-
домства и предѣлы власти Академическаго На-
чальства, Главнаго Медицинскаго Инспектора,
Медицинскаго Совѣта и Врачебныхъ Управъ въ
Нашемъ Царствѣ Польскомъ.

Нынѣ, съ полнымъ развитіемъ Академіи,
устройствомъ Конференціи ея и открытіемъ кли-
никъ, находя, что означенныя испытанія могутъ
уже быть ею производимы и рассмотреть пред-

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.*

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi,
Król Polski,
etc., etc., etc.

Ustanawiając. Ukazem z dnia 4 Czerwca 1857 r.
oraz. Zatwierdzoną przez Nas. Ustawą, Cesarsko-
Królewską Warszawską Medyko-Chirurgiczną Akademią
nadaliśmy jej ze stopniowem onej urządzeniem, pra-
wo przyznawania, na zasadzie złożonych examinów,
wszelkich w ogólności lekarskich i farmaceutycznych
stopni naukowych i kwalifikacyi do posad takowychże,
a przytem poleciliśmy ułożyć i do Naszego zatwier-
dzenia przedstawić projekt osobnego postanowienia,
w którymby oznaczone zostały attribucye i zakres
Władzy: Zwierzchności Akademickiej, Inspektora Głó-
wnego służby zdrowia, Rady Lekarskiej i Urzędów
Lekarskich w Naszém Królestwie Polskiem.

Obecnie, gdy Akademia ta jest w zupełnem roz-
winięciu, gdy Konferencya urządzona i kliniki są otwarte,
znajdując że examina pomienione przejść już do niej
mogą; i rozpoznawszy przedstawienie Rady Admini-

ставленіе Совѣта Управленія о тѣхъ измѣненіяхъ, которыя, въ примѣненіи къ образованію Академіи, должны быть введены въ Указъ 16 (28) Января 1840 года, и Высочайше утвержденномъ въ тотъ же день Положеніи объ управленіи гражданскою медицинскою частію въ Царствѣ Польскомъ, повелѣваемъ:

Ст. 1. Производство испытаній на медицинскія степени учено-практическія, на медицинскія званія учено-служебныя и спеціально-практическія, равно фармацевтическія, а также возведеніе въ таковыя степени и званія, и выдача на оныя дипломовъ и свидѣтельствъ, изъемяются изъ круга дѣйствій Медицинскаго Совѣта и Врачебныхъ Управъ въ Царствѣ Польскомъ и переходятъ на Варшавскую Медико-Хирургическую Академію, на основаніи существующихъ для сего правилъ.

Ст. 2. Утвержденіе Медицинскимъ Совѣтомъ Царства въ степени Аптекарскихъ Помощниковъ, предоставленное ему 32-ю статьею Положенія объ управленіи гражданскою медицинскою частію, а также 7-мъ § Устава для фармацевтовъ и аптекъ, отнынѣ отмѣняется.

Ст. 3. Въ тѣхъ случаяхъ, когда для допущенія къ испытанію требуется, по экзаменаціоннымъ правиламъ, засвидѣтельствованіе о прежней гражданско-медицинской службѣ кандидатовъ, или о неукоризненной ихъ практикѣ, или же о

stracyjnej o zmianach, jakie ze względu na organizacyę Akademii, poczynione być winny w Ukazie z dnia 16 (28) Stycznia 1840 r. i w Najwyższej tegoż dnia Zatwierdzonej Ustawie o Zarządzie służby Cywilno Lekarskiej w Królestwie Polskiem, stanowimy:

Art. 1. Examinowanie na stopnie Lekarskie naukowo-praktyczne, na posady lekarskie naukowo-służbowe i specjalne praktyczne, oraz na stopnie i posady farmaceutyczne, niemniej przyznawanie tychże stopni i kwalifikacyi do posad lekarskich i farmaceutycznych, udzielanie na takowe dyplomów i świadectw, wyłączonem zostaje z zakresu czynności Rady Lekarskiej i Urzędów Lekarskich w Królestwie Polskiem i przechodzi na Warszawską Medyko-Chirurgiczną Akademię, na zasadzie obowiązujących dotąd w tej mierze przepisów.

Art. 2. Zarwierdzanie przez Radę Lekarską Królestwa stopni pomocników Aptekarskich, zastrzeżone Art. 32 Ustawy o Zarządzie służby Cywilno-Lekarskiej, oraz § 7 Ustawy dla farmaceutów i aptek, odтъд miejsca mieć nie będzie.

Art. 3. W takich wypadkach w których dla dopuszczenia do examinu potrzebne jest, w zastosowaniu się do obowiązujących przepisów examinacyjnych, poświadczenie o poprzedniej służbie Cywilno-lekarskiej kandydatów, lub o wykonaniu praktyki lekarskiej bez

прохождении наук и практики в аптеках Царства Польскаго Медико-Хирургической Академіи должны признавать такія только доказательства законными, кои будут выданы или утверждены гражданскимъ Медицинскимъ Управленіемъ въ Царствѣ.

Правило это, однако, не относится къ кандидатамъ, непосредственно, по окончаніи курса наукъ въ Варшавской Медико-Хирургической Академіи, приступающимъ къ испытанію на такое учено-служебное медицинское званіе, для получения коего не требуется предварительная медицинская практика, или состояніе въ медицинской службѣ.

Ст. 4. Производство испытаній на учено-ветеринарныя степени, возведеніе въ эти степени и выдача на оныя свидѣтельствъ, возлагается на Варшавскую Ветеринарную Школу, на тѣхъ самыхъ основаніяхъ и съ тѣми же правилами, какія служили Медицинскому Совѣту Царства.

Ст. 5. Присяга на добросовѣстную практику во всехъ званіяхъ медицинскихъ, фармацевтическихъ и ветеринарныхъ, требуема въ Царствѣ Польскомъ, сообразно Высочайше утвержденному 22 Декабря 1848 года мнѣнію Государственнаго Совѣта, должна быть исполняема какъ было и досель, въ присутствіи Административно-Медицинскихъ властей, независимо отъ факультетскаго общанія, которое каждый, получающій

учибиеніа, протѣвъ обowiązkомъ powołania, a także o odbyciu nauki i praktyki w aptekach Królestwa, Akademji Medyko-Chirurgicznej, такіе едине dowody uważać ma za legalne, które wydane lub zatwierdzone będą przez Zarząd służby Cywilno-Lekarskiej w Królestwie. Zastrzeżenie to wszakże nie stosuje się do kandydatów, bezpośrednio, po ukończeniu kursu nauk w Akademji Medyko-Chirurgicznej Warszawskiej, podających się do egzaminu na taki stopień lekarski naukowo-służbowy, dla pozyskania którego nie jest wymagana poprzednia praktyka lekarska, lub pozostawanie w służbie lekarskiej.

Art. 4. Egzamina na stopnie naukowe weterynaryjne, również jak ich przyznawanie i udzielanie na nie świadectw, poruczone zostaje Warszawskiej Szkole Weterynaryjnej, a to na tych samych zasadach i prawach, jakie służyły dotąd Radzie Lekarskiej Królestwa.

Art. 5. Przysięga na sumienne wykonywanie praktyki we wszystkich posadach lekarskich, i farmaceutycznych, i weterynaryjnych, wymagana w Królestwie Polskiem, stosownie do zatwierdzonego Najwyżej pod dnem 22 Grudnia 1848 roku Zdania Rady Państwa, ma być odbierana, tak jak dotąd, w obec Władz Administracyjno-Lekarskich, niezależnie od przyrzeczeń fakultetowych, przy otrzymywaniu dyplomu lub

дипломъ или свидѣтельство на ученую степень, долженъ дать въ томъ учебномъ заведеніи, которое возводитъ его въ эту степень.

Ст. 6. За таковыми измѣненіями въ отношеніи испытаній на медицинскія ученые степени и званія, правила положенія объ Управленіи Гражданскою медицинскою частію въ Царствѣ Польскомъ, заключающіяся въ пунктахъ подъ лит. *б*, и *в*, 14-й статьи и въ пунктахъ *а*, *б* и *в*, статьи 32-й въ той мѣрѣ, въ какой онѣ относятся къ утвержденію въ званіи Аптекарскихъ Помощниковъ, а равно въ пунктахъ подъ лит. *в*, 61 статьи относительно испытаній на ту же степень, отнынѣ имѣть обязательной силы уже не будутъ.

Ст. 7. Варшавская Медико-Хирургическая Академія, какъ входящая въ составъ Варшавскаго Учебнаго Округа, не принадлежитъ къ числу тѣхъ медицинскимъ заведеній, которыя, на основаніи изданныхъ для нихъ Уставовъ, равно по силѣ Высочайшаго Указа 16 (28) Января 1840 г. остаются въ вѣдѣніи Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Главнаго Медицинскаго Инспектора въ Царствѣ Польскомъ. Заключающіяся въ томъ Указѣ, равно въ утвержденномъ того же дня Положеніи объ управленіи Гражданскою Медицинскою частію въ Царствѣ, правила о надзорѣ Главнаго Медицинскаго Инспектора, Медицинскаго Совѣта и Инспекторовъ Врачебныхъ Управъ за медицинскими заведеніями

свидѣтельства на stopień naukowy składanych w tej instytucji naukowej, która rzeczony stopień przyznała.

Art. 6. Z powodu powyżej wskazanych zmian co do egzaminów na stopnie naukowo-lekarskie i na posady lekarskie, przepisy Ustawy o Zarządzie Cywilno-Lekarskiej służby w Królestwie Polskiem, zawarte w Artykule 14 lit. *b* i *c* Art. 32 lit. *a*, *b*, i *c*, o ile to się odnosi do zatwierdzenia stopni Pomocników Aptekarskich, oraz w Art. 61 lit. *a*, o ile to się odnosi do egzaminów na tenże stopień, przestają nadal obowiązywać.

Art. 7. Akademia Medyko-Chirurgiczna Warszawska, jako wchodząca w skład Okręgu Naukowego Warszawskiego, tem samem nie należy do liczby tych zakładów lekarskich, które na zasadzie Ustaw swych, oraz z mocy Ukazu z dnia 16 (28) Stycznia 1840 roku pozostają pod wiedzą Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych i Inspektora Głównego służby Cywilno-Lekarskiej. Zawarte w tymże Ukazie, oraz w zatwierdzonej tegoż dnia Ustawie o Zarządzie Służby Cywilno-Lekarskiej przepisy, stanowiące tak o nadzorze nad zakładami lekarskimi Inspektora Głównego służby Cywilno-Lekarskiej, Rady Lekarskiej i Inspektorów Urzędów Lekarskich, jako też o odbywaniu rewizji w tychże zakładach, a mianowicie przepisy wymienione w Ustępie 3-m Ukazu

ми и осмотръ опыхъ, именно же, правила, постановленные: въ 3-мъ пунктѣ Указа 16 (28) Января 1840, и въ пунктахъ подъ лит. а и г, 14 статьи, въ пунктахъ подъ лит. е и ж 17-й статьи, въ 24 статью, въ пунктѣ а, 35 статьи и въ 70 статью Положенія объ управленіи гражданскою медицинскою частію, не должны быть примѣняемы ни къ Медико-Хирургической Академіи, ни къ устроеннымъ при ней клиникамъ.

Ст. 8. Исполненіе настоящаго Указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Совѣтъ Управленія Нашего Царства Польскаго.

Данъ въ С. Петербургѣ, Февраля 27 (Марта 11) дня 1861 года.

(М. П.) (подп.) „АЛЕКСАНДРЪ.“

Въ 3-мъ пунктѣ Указа 16 (28) Января 1840, и въ пунктахъ подъ лит. а и г, 14 статьи, въ пунктахъ подъ лит. е и ж 17-й статьи, въ 24 статью, въ пунктѣ а, 35 статьи и въ 70 статью Положенія объ управленіи гражданскою медицинскою частію, не должны быть примѣняемы ни къ Медико-Хирургической Академіи, ни къ устроеннымъ при ней клиникамъ.

о заздзіе службы Цывилно-Лекарскей з дня 16 (28) Стычня 1840 року, tudzież w Ustawie o tymże Zarządzie w Art. 14 lit. a, i d, w Art. 17 lit. f, i g, w Art. 24, Art. 35 lit. a, oraz w Art. 70 nie mają być stosowane Akademii Medyko-Chirurgicznej, ani do istniejących przy niej klinik.

Art. 8. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Radzie Administracyjnej Królestwa polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 27 Lutego (11) Marca 1861 roku.

(L. S.) Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu (podp.) J. Karnicki.

Za zgodność:

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 4 (16) Lipca 1861 r.

Tom LVII do Nru 174

25

KOMISSYJA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOSCI.

W wykonaniu decyzji Rady Administracyjnej oznajmionej przez Wypis z Protokółu posiedzeń tejże Rady z d. 24 Marca (5 Kwietnia) 1861 r., Nr. 1892, ogłasza w Dzienniku Praw, Najwyżej zatwierdzone Zdanie Rady Państwa, o zmianie porządku znoszenia się Władz Cesarstwa i Królestwa Polskiego, w przedmiocie njęcia i wydawania przestępców, ukrywających się w mieście Kownie i w pobliskiej wsi Alexocie.

w Warszawie dnia 7 (19) Kwietnia 1861 r.
p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
Alexander Hr. Wielopolski, Marg. Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski.*

o zarządzie sędziów Cywilno-Lekarskiej z dnia 16 (28)
Stycznia 1840 roku, tudzież w sprawie o tymże za-
rządzie w Art. 14 lit. a i d. w Art. 17 lit. A i B.
w Art. 24. Art. 35 lit. a oraz w Art. 10 nie mogą
być stosowane Akademi Medyko-Chirurgicznej, ani
do istniejących przy niej klinik.

Art. 8. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego,
który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Radzie
Administracyjnej Królestwa polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 27 Lutego (11) Marca
1861 roku.

(1. 2.) Cezar i Król
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *A. Tymowski.*
Zgodno z oryginalnym:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *A. Tymowski.*

Zgodno z wypożyczonym:
Sekretarz Stanu (podp.) *A. Krawczuk.*
Na zgodność:

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hr. Wielopolski, Marg. Myszkowski.
Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *A. Ornowski.*

Dzien ogłoszenia dnia 4 (16) Lipca 1861 r.
Tom LVII do Nr 174 25

Его Императорское Величество воспо-
слѣдовавшее мнѣніе въ Департаментъ дѣлъ Цар-
ства Польскаго и въ Общемъ Собраніи Государ-
ственного Совѣта, по дѣлу объ измѣненіи порядка
сношеній присутственныхъ мѣстъ Имперіи и Цар-
ства Польскаго, относительно поимки и выдачи
преступниковъ, скрывающихся въ г. Ковно и сме-
жной съ нимъ деревнѣ Алексотъ, Высочайше
утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

подписалъ: Предсѣдательствующій Государ-
ственного Совѣта, Графъ Блудовъ.
6 Февраля 1861 года.

Мнѣніе Государственного Совѣта.

Выписано изъ Журналовъ
Департамента дѣлъ Царства
Польскаго 23 Декабря 1860 г.
и Общаго Собранія 9 Января
1861 года, N. 53.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментъ
дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи,
по разсмотрѣніи внесеннаго Управляющимъ Ми-
нистерствомъ Юстиціи дѣла, объ измѣненіи по-
рядка сношеній присутственныхъ мѣстъ Имперіи
и Царства Польскаго, относительно поимки и вы-
дачи преступниковъ, скрывающихся въ г. Ковно
и смежной съ нимъ деревнѣ Алексотъ, принявъ

Его Cesarska Mość zdanie objawione w De-
partamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólnem
Zebraniu Rady Państwa, o zmianie porządku znoszenia
się Władz Cesarstwa i Królestwa Polskiego, w przed-
miocie ujęcia i wydawania przestępców ukrywających
się w mieście Kownie i w pobliskiej wsi Alexocie,
Najwyżej zatwierdzić raczył i spełnić polecił.

podpisał: Prezydujący w Radzie Państwa,
Hrabia Bludow.
dnia 6 Lutego 1861 roku.

Zdanie Rady Państwa.

Wypisano z Żurnалу De-
partamentu Spraw Królestwa
Polskiego dnia 23 Grudnia
1860 r., i Ogólnego Zebrania
dnia 9 Stycznia 1861 roku.

Rada Państwa w Departamencie Spraw Królestwa
Polskiego i w Ogólnem Zebraniu, rozpoznawszy przed-
stawienie Zarządzającego Ministerstwem Sprawiedli-
wości, o zmianie porządku znoszenia się Władz Ce-
sarstwa i Królestwa Polskiego w przedmiocie ujęcia i
wydawania przestępców, ukrywających się w mieście
Kownie i w pobliskiej wsi Alexocie; wzięwszy na
uwagę zapewnienie Władz miejscowych, i niedogo-

во внимание удостовѣреніе начальствъ о неудобствѣ существующихъ нынѣ правилъ, касательно преслѣдованія и поимки преступниковъ, бѣжавшихъ изъ г. Ковно въ смежную съ нимъ деревню Алексоту и на оборотъ, признавъ, что неудобство сіе можетъ быть легко устранено принятиемъ лишь тѣхъ мѣръ, кои предлагаетъ Намѣстникъ Царства Польскаго, безъ всякаго ограниченія, или отъныи Высочайше утвержденного 6 Іюня 1834 года Положенія о подсудности по преступленіямъ, учиненнымъ жителями Россійской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Имперіи, вошедшаго въ Сводъ Законовъ Уголовныхъ Кн. II. ст. 1070—1090. Въ слѣдствіе сего Государственный Совѣтъ мнѣніемъ положилъ: принять въ отношеніи мѣстностей города Ковно и деревни Алексоты, согласно представленію Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, правило, что лица, совершившія преступленіе въ г. Ковно и скрывшіяся въ деревнѣ Алексотѣ и на оборотъ бѣжавшія изъ Алексоты въ Ковно, могутъ быть выдаваемы, по письменнымъ требованіямъ мѣстныхъ полицейскихъ властей, т. е. Ковенской городской полиціи, или Гминнаго Войта въ Алексотѣ, безъ предварительнаго о томъ сношенія мѣстныхъ Губернскихъ Правленій, распространивъ сіе правило и на другія пограничныя мѣста Имперіи и Царства Польскаго, гдѣ по сношеніи Намѣстника Царства съ Виленскимъ Воен-

дноści istniejących obecnie przepisów względem ściągania i ujęcia przestępców zbiegłych z miasta Kowna do pobliskiej wsi Alexoty, i nawzajem, przyznała: że niedogodność ta może być łatwo usunięta przez przyjęcie tych jedynie środków, jakie podaje Namieśnik Królestwa Polskiego, bez żadnego ograniczenia lub zmiany Najwyżej zatwierdzonej w dniu 6 Czerwca 1834 roku, i zamieszczonej w Zbiorze praw karnych Xięgi II-jej Art. 1070—1090, Ustawy o sądzeniu przestępstw popełnianych przez mieszkańców Cesarstwa Rossyjskiego w Królestwie Polskiem, tudzież przez Obywateli Królestwa w Cesarstwie.

W skutku tego, Rada Państwa objawiła zdanie, względem miejscowości miasta Kowna i wsi Alexota, zgodnie z wnioskiem Namieśnika w Królestwie, przyjmując za prawidło, że osoby, które po dokonaniu przestępstwa w mieście Kownie ukrywają się we wsi Alexocie, i nawzajem zbiegłe z Alexoty do Kowna, mogą być wydawane w skutek wezwania na piśmie miejscowych Władz policyjnych, to jest: Kowieńskiej Policyi miejskiej lub Wójta Gminy w Alexocie, bez poprzedniego o tem zniesienia się właściwych Rządów Gubernialnych, z rozciągnięciem tego prawidła i do innych pogranicznych miejsc Cesarstwa i Królestwa Polskiego, gdzie to, według zniesienia się Namieśnika Królestwa z Wileńskim Wojennym Grodzieńskim i

нымъ, Гродненскимъ и Ковенскимъ Генераль-Губернаторомъ, сіе будетъ признано удобнымъ.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдательствующимъ и Членами.

Скрылено: Государственнымъ Секретаремъ Бутковымъ.

Повѣрено: Исправляющимъ должность Статсъ-Секретаря П. Зубовымъ.

Съ подлиннымъ вѣрно: Управляющій Отдѣленіемъ (подписаль) Петерсъ.

Вѣрно: Статсъ-Секретарь (подп.) Ив. Карницкій.

Ковиѣнскимъ Генералъ Губернаторомъ, признанемъ zostanie за dogodno.

Zdanie w Oryginale podpisane w Żurnalach przez Prezydującego i Członków.

Stwierdzone przez Sekretarza Państwa Butkova.

Sprawdzone przez pełniącego obowiązki Sekretarza Stanu, Pana Zubowa.

Zgodno z Oryginałem: Kierujący Wydziałem (podpisano) Peters.

za Zgodność: Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) J. Tymowski.

Za zgodność: Sekretarz Stanu (podp.) J. Karnicki.

Za zgodność:

peł: ob: Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,

Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi, Radca Stanu, J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 4 (16) Lipca 1861 roku.

*Выписка из Журнала Статсъ-Секретариата
Царства Польскаго.*

Божією Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ П,
Императоръ и Самодержецъ Всероссій-
скій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Принявъ во вниманіе, что издѣльная повинность (барщина) или работа принужденная окazyвается во всѣхъ отношеніяхъ неудобною, и въ духъ гражданскаго законодательства должна быть отмѣнена, за справедливымъ однако вознагражденіемъ, а вмѣстѣ съ тѣмъ, желая устранить затрудненія, полагающія преграду успѣшному ходу очиншеванія, или перехода поселянъ съ издѣльной повинности на денежный въ пользу владѣльца имѣнія оброкъ, и облегчить исполненіе постановленія Совѣта Управленія 16 (28) Декабря 1858 года, пока не будутъ заключены безсрочно оброчные относительно барщинныхъ усадебъ договоры, по представленію Совѣта Управленія Царства Польскаго, постановили Мы и постановляемъ: 1881 годъ (81) 1 сіня въпереходъ поиздѣльной

Ст. 1. Барщина, или припущенная работа, отбываемая съ усадебъ, подходящихъ подъ дѣйствіе Высочайшаго Указа 26 Мая (7 Іюня) 1846 года, съ 19 Сентября (1 Октября) сего года отменяется въ Царствѣ Польскомъ за вознагражденіемъ. До того же времени поселяне-хлѣбопашцы обязаны исполнять работу, определенную такъ называемыми prestaціонными табелями.

Ст. 2. Гдѣ доселѣ издѣльная или барщинная повинность не замѣнена денежнымъ оброкомъ чиншемъ), тамъ съ 19 Сентября (1 Октября) сего года устанавливается законный окупъ.

Въ отношеніи сего окупа, Царство Польское распределяется на четыре отдѣла. Выкупъ будетъ составлять:

Въ 1-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . .	12 к.
За тяглый съ запряжкой однопарною . . .	30 —
За тяглый съ запряжкой двухпарною . . .	45 —
Во 2-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . .	10½ —
За тяглый съ запряжкой однопарною . . .	27 —
Съ запряжкой двухпарною	40 —
Въ 3-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день	9 —
За тяглый съ запряжкой однопарною . . .	23½ —
Съ запряжкой двухпарною	35 —
Въ 4-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день	7½ —
За тяглый съ запряжкой однопарною . . .	20 к.
Съ запряжкой двухпарною	30 —

Art. 1. Pańszczyzna, czyli robocizna przymusowa z osad, pod Ukaz z dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1846 roku podpadających, odrabiana, znosi się w Królestwie Polskiem, za wynagrodzeniem, poczynając od dnia 19 Września (1 Października) r. b. Do tego zaś terminu rolnicy robocizną tabellami prestacyjnymi wykazaną, odrabiać powinni.

Art. 2. Gdzie dotąd pańszczyzna na czynsze zamienioną nie jest, tam z dniem 19 Września (1 Października) r. b. ustanawia się okup prawny.

Pod względem okupu, kraj podzielony zostaje na cztery oddziały. Okup wynosić będzie:

w Oddziale 1-m dzień pieszý	k. 12
ciągły 2-u bydłący	— 30
„ 4-o bydłący	— 45
w Oddziale 2-m dzień pieszý	— 10½
ciągły 2-u bydłący	— 27
„ 4-o bydłący	— 40
w Oddziale 3-m dzień pieszý	k. 9
ciągły 2-u bydłący	— 23
„ 4-o bydłący	— 35
w Oddziale 4-m dzień pieszý	— 7
ciągły 2-u bydłący	— 20
„ 4-o bydłący	— 30

Въ прилагаемомъ при настоящемъ Указѣ ро-
списаніи показано, къ которому изъ означен-
ныхъ четырехъ Отделовъ причислены Уѣзды или
Округи въ Уѣздахъ.

Окупъ этотъ будетъ продолжаться до заклю-
ченія безсрочно-оброчныхъ (чиншевыхъ) догово-
ровъ, и количество онаго не будетъ обязатель-
нымъ при установленіи безсрочно-денежного обро-
ка (чинша).

Ст. 3. Въ той мѣрѣ, какъ между владельцами
имѣній и водворенными на земляхъ ихъ хлѣбо-
пашцами сотоялись договоры уже объ очинше-
ваніи, безсрочные или временные, письменные или
изустные, заключены ли они до 26 Мая (7 Іюня)
1846 г. или въ послѣдствіи, или же существуетъ
платежъ оброчный, на мѣстномъ обычаѣ основан-
ный, въ такой же мѣрѣ постановленіе предшешей
2-й статьи не имѣетъ тамъ примѣненія.

Ст. 4. Вышеозначенный узаконенный окупъ,
который Уѣздные Начальники или Подсудки обя-
заны безотлагательно исчислить по престаціон-
нымъ табелямъ и приложить сіе исчисленіе къ
тѣмъ же табелямъ за казенною печатью, будетъ
вносимъ за каждую четверть года впредь, именно:
1-го Іюля, 1-го Октября, 1-го Января и 1-го
Апрѣля каждаго года, по нов. ст.

Tabella do niniejszego Ukazu dołączona, wska-
zuje do którego z czterech oddziałów należą powiaty
lub okręgi w Powiatach.

Okup ten trwać będzie aż do czasu zawarcia kon-
traktu wieczysto- czynszowego i nie ma przesądzać
wysokości czynszu oznaczyć się mającego.

Art. 3. O ile między właścicielami a rolnikami za-
szły już umowy czynszowe, wieczyste lub czasowe,
czyli to piśmienne czy ustne, bądź przed dniem 26
Maja (7 Czerwca) 1846 roku, bądź po tym dniu za-
warte, albowież zachodzą czynsze na zwyczaj oparte,
o tyle zastosowanie Art. 2 niniejszego Ukazu nie znaj-
duje miejsca.

Art. 4. Okup prawny na podstawie tabell presta-
cyjnych, przez Naczelników powiatu lub Podsejdków
natychmiast obliczyć się mający, a które to oblicze-
nie winno być do pomienionych tabell z przyłożeniem
pieczęci urzędowej dołączone, uszczany być ma kwar-
talnie z góry w dniach 1-m Lipca, 1-m Października, 1-m
Stycznia i 1-m Kwietnia każdego roku.

Ст. 5. Хлѣбопашцы, кои не пожелали бы воспользоваться установленнымъ 2-ю статьею окупомъ, могутъ, до заключенія безсрочно-чиншевого договора, оставаться на издѣльной повинности (барщинѣ); единожды, однако, прекративъ отрабатываніе оной, не могутъ уже, безъ согласія владѣльцевъ, возвращаться къ барщинному положенію.

Ст. 6. Тамъ, гдѣ бы безсрочно-чиншевыя договоры, сообразно постановленію Совѣта Управленія 16 (28) Декабря 1858 года, по добровольному между сторонами соглашенію, не состоялись, переходъ къ безсрочному очиншеванію можетъ послѣдовать или по требованію владѣльца, или по желанію хлѣбопашцевъ, не смотря на то, перешли ли они на окупъ, или остались на барщинѣ.

Ст. 7. Правительственныя Комисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи, по взаимномъ между собою сношеніи, изготовятъ проектъ Высочайшаго Указа, о томъ, какъ поступать въ случаѣ въ предшедшей статьѣ оговоренномъ, а также въ случаяхъ, когда одна или другая сторона требуетъ прекращенія общаго владѣнія или устраненія права пользованія угодьями (сервитутами), равно поземельнаго устройства и отдѣленія господскихъ земель отъ надѣла хлѣбопашцевъ.

Art. 5. Rolnikom, którzyby z okupu prawnego w Art. 2. oznaczonego, korzystać nie chcieli, wolno jest pozostać przy pańszczyźnie, do czasu zawarcia umowy wieczysto czynszowej; wszakże raz odrabiania pańszczyzny zaniechawszy, już do niej bez zgody właścicieli dóbr powracać nie mogą.

Art. 6. Tam, gdzieby umowa wieczysto-czynszowa, w myśl Postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Grudnia 1858 r. na drodze dobrowolnego między stronami układu, nie doszła do skutku, przejście do wieczystego oczynszowania następować może albo na żądanie właściciela, albo na żądanie rolników, bez względu, czy na okup już przeszli, czy też przy pańszczyźnie pozostali.

Art. 7. Kommissye Rządowe Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, zniosą się z sobą celem przedstawienia projektu Ukazu Najwyższego, mającego oznaczyć sposób postępowania w przypadku o którym mówi art. poprzedzający, nie mniej w razach żądania przez którą bądź ze stron rozdziału wspólności, uprzątnienia służebności, oraz regulacji i oddzielenia posiadłości dworskich od uposażeń rolników.

Ст. 8. Въ дополнение 40 ст. постановления, Совета Управления, 16 (28) Декабря 1858 года определяется: что владельцы имения и поселане хлебопашцы, при заключении или после заключения безсрочного чиншевого договора, могут входить въ сделки о выкупъ чинша, посредством полной единовременной уплаты или срочными частями.

Ст. 9. Статья 43 постановления Совета Управления, 16 (28) Декабря 1858 года, измѣняется такимъ образомъ: что безсрочно-чиншевыя договоры о поземельныхъ участкахъ, подходящихъ подъ дѣйствие Указа 26 Мая (7 Июня) 1846 года, заключенные на законномъ основаніи, по воспоминанію того Указа, но до обнародованія поминутаго постановления 1858 года и доселѣ Комисіею Внутреннихъ Дѣлъ не утвержденныя, если безспорно обими сторонами исполняются, сохраняютъ свою силу и не требуютъ утвержденія Губернскихъ Комитетовъ. Если же о такихъ участкахъ въ томъ же самомъ періодъ времени были заключены срочныя чиншевыя договоры, то договоры эти остаются въ своей силѣ впредъ до истечения срока, въ контрактъ назначеннаго.

Ст. 10. Въ дополнение 26-й статьи постановления Совета Управления, 16 (28) Декабря 1858 года, определяется: что кромѣ предоставленнаго тою статьею права взыскивать недонмки адми-

Art. 8. Przepis art. 40-go Postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Grudnia 1858 roku, uzupełnia się w ten sposób: że wolno jest stronom przy umowie wieczysto-czynszowej, lub po jej zawarciu, układać się o spłatę czynszu, czy to jednorazowo, czy też ratami.

Art. 9. Przepis art. 43-go Postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Grudnia 1858 roku, wyklada się w ten sposób: iż umowy wieczysto-czynszowe o grunta, podpadające pod Ukaz z dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1846 r. prawnie zawarte po zapadnięciu tegoż Ukazu, a przed ogłoszeniem rzezonego Postanowienia z r. 1858, dotąd przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych nie zatwierdzone, jeżeli są bezspornie przez strony wykonywane, zachowują się w swej mocy i nie potrzebują zatwierdzenia ich przez Komitety Gubernialne. Gdzieby zaś o takież grunta, w tym samym przeciągu czasu zawarte były umowy czasowo czynszowe, umowy te pozostają w swej mocy, aż do terminu expiracyi kontraktem oznaczonego.

Art. 10. Przepis art 26 Postanowienia Rady Administracyjnej z d. 16 (28) Grudnia 1858 roku uzupełnia się w ten sposób: iż oprócz zapewnionej tamże exekucyi administracyjnej, służy właścicielowi

нистративнымъ порядкомъ, владѣлецъ имѣнія можетъ взыскивать устанавливаемый нынѣ законный окупъ и судебнымъ порядкомъ, посредствомъ описи и продажи движимаго имущества должника, по силѣ 583 и послѣдующихъ статей Устава Гражданскаго Судопроизводства, или же посредствомъ отдачи имущества его въ арендное содержание, на основаніи 819 и послѣдующихъ статей того же Устава.

Престационныя табели, дополненныя исчисленіемъ законнаго окупа, сообразно настоящему Указу, будутъ служить, какъ вообще на счетъ обоюдныхъ правъ и обязанностей владѣльца и поселянъ, такъ и по сему окupu, полнымъ основаніемъ для дѣйствій административнымъ или судебнымъ порядкомъ въ отношеніи къ владѣльцамъ всѣхъ участковъ, первоначально въ табели показанныхъ. Вышеозначенное взысканіе по требованію владѣльца, кромѣ судебныхъ приставовъ, могутъ производить Подсудки, или другіе Чиновники Мировыхъ Судовъ, Подсудками письменно къ тому уполномоченные. Экзекуціонный наказъ можетъ быть выдаваемъ на имя всѣхъ вмѣстѣ недоимщиковъ-поселянъ и будетъ имъ доставляемъ по принадлежности или посредствомъ Судебныхъ Возныхъ, или чрезъ мѣстныхъ Гминныхъ Войтовъ, или лицъ, заступающихъ мѣста Войтовъ.

окup prawny, niniejszem Postanowieniem zaprowadzony; także exekucya sądowa, przez zajęcie ruchomości według art. 583 i następnych Kodexu postępowania sądowego, lub przez zajęcie dzierżawne według art. 819 i następnych tegoż kodexu.

Tabelle prestacyjne; uzupełnione obliczeniem okupu prawnego, według zasad niniejszego Ukazu, stanowią mają jak w ogólności co do wzajemnych praw i obowiązków stron obu, tak mianowicie, co do tegoż okupu, zupełny tytuł exekucyjny na drodze jak administracyjnej, tak też sądowej, przeciwko wszelkim posiadaczom osad, tabelą pierwotnie objętych. Oprócz Komorników Sądowych, zajęcia exekucyjne wyżej rzeczzone, na żądanie strony, dopełniać będą Podśędkowie lub inni urzędnicy Sądów Pokoju, przez Podśędków na piśmie do tego upoważnieni. Nakazy exekucyjne do osadników czynione być mogą zbiorowo, a doręczane będą stronie exekwowanej czy to przez Woźnych Sądowych, czy to przez miejscowych Wójtów Gmin lub ich zastępców. Kommissya Rządowa

Правительственная Комиссія Юстиціи прѣдпишетъ Мировымъ Судамъ особую инструкцію на счетъ таковыхъ взысканій.

Ст. 11. Относительно исчисления Подсудками количества законнаго окупа, на основаніи 4-й статьи настоящаго Указа, а равно въ случаѣ споровъ при взысканіи, производимомъ, по силѣ предшедшей статьи, Судебными Приставами, Подсудками, или Чиновниками Мировыхъ Судовъ, недовольная сторона можетъ принести жалобу Предсѣдателью подлежащаго Гражданскаго Трибунала, который по этимъ предметамъ, на основаніи 806 и послѣдующихъ статей Устава Гражданскаго Судопроизводства, постановляетъ безотлагательно рѣшеніе въ послѣдней инстанціи.

Споры о существѣ и важности prestaціонныхъ табелей, не останавливаютъ ихъ исполненія, а разсмотрѣніе и рѣшеніе таковыхъ споровъ принадлежитъ административной власти.

Ст. 12. Арендаторамъ какъ частныхъ имѣній, такъ равно духовныхъ и другихъ установленій, принадлежащихъ, а также имѣній, составляющихъ собственность Гминъ, по колику на сіи послѣднія не распространяется постановленное въ нижеслѣдующей статьѣ правило, предоставляется или удовольствоваться установленнымъ вмѣсто уничтоженной барщины, законнымъ окупомъ, или требовать расторженія контракта на остальное время аренднаго содержанія, но они

Справедливости выда до Сѣдовъ Покою особу ин-
струкцѣу со до възъ рзечзззззхъ ехекуціи.

Art. 11. Pod względem obliczenia przez Podsek-kow ilości okupu prawnego, wedle art. 4-o niniej-szego Ukazu, niemniej w razie sporów przy exeku-cyi, o której mowa w art. poprzedzającym przez Komorników, Podsekdków lub urzędników Sadu Pokoju dokonywanej, służy stronom appellacya do Prezesów Trybunału, którzy w tych przedmiotach na drodze szybkiego zdecydowania, wedle art. 806 i następnych Kodexu postępowania Sądowego, wyrokować będą w ostatniej instancyi.

Spory o samą treść i ważność tabell prestacyjnych, nie tamują ich exekucyi, a rozpoznanie i zadecydo-wanie takich sporów należy do Władzy Administra-cyjnej.

Art. 12. Dzierżawcom dóbr prywatnych, oraz du-chownych i instytutowych, tudzież dóbr będących własnością Gmin, o ile te ostatnie pod przepis nastę-pującego art. nie podpadają, służyć będzie wybór, albo poprzestać na ustanowionym, w miejsce znie-żsionej pańszczyzny, prawnym okupie, albo żądać roz-wiązania kontraktu co do reszty czasu pozostałego im do wytrzymania dzierżawy, bez możności roz-

не будутъ имѣть права простирать по этому поводу къ владѣльцу имѣнія претензій объ убыткахъ и потерянныхъ выгодахъ.

Правило сіе не распространяется на такіе арендные контракты, въ коихъ, на случай уничтоженія или перевода барщины на окупъ или чиншъ, были бы положительно оговорены особія условія

Ст. 13. Постановляемая въ настоящемъ Указѣ правила о замѣнѣ барщины законнымъ окупомъ, примѣняются также къ казеннымъ или состоящимъ въ казенномъ управленіи имѣніямъ, если поселяне, въ оныхъ водворенные, еще не устроены и не очиншеваны; соотношенія же съ арендаторами тѣхъ имѣній, по случаю отъѣзду барщины, кою они пользовались, будутъ разрѣшены Правительственною Коммисією Финансовъ, на основаніяхъ заключенныхъ съ ними контрактовъ.

Ст. 14. Поселяне, которые предъ наступленіемъ въшеозначеннаго срока, 19 Сентября (1 Октября) с. г., уклонялись бы отъ отбыванія, причитающей съ нихъ барщины, независимо отъ обыкновенныхъ мѣръ взысканія, будутъ подвергнуты еще уплатѣ за неотработанные дни барщины, въ высшемъ размѣрѣ противъ той цѣны, какая опредѣлена во 2-й статьѣ настоящаго Указа, а именно:

Въ 1-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . . 18 к.

За тяглый съ запряжкою однопарною. 45 —

czenia z tego tytułu pretensyi do Dziedzica o szkody i stracone korzyści.

Przepis powyższy nie stosuje się do kontraktów dzierżawnych któreby, na wypadek zniszczenia lub zamiany pańszczyzny na okup lub czynsz, wyraźnie odmienne zastrzeżenia zawierały.

Art. 13. Przepisy niniejszego Ukazu o zamianie pańszczyzny na okup prawny, znajdują także zastosowanie do dóbr rządowych, lub pod zarządem Skarbu zostających, o ile rolnicy w nich osiedli, nie są jeszcze urzędzeni i oczynszowani, a stosunki z dzierżawcami w takich dobrach z powodu odjęcia im pańszczyzny Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, załatwi według osnowy obowiązujących kontraktów.

Art. 14. Włościanie, którzyby przed terminem powyższym 19 Września (1 Października) r. b. uchyłali się od pełnienia należnej od nich pańszczyzny, niezależnie od zwykłych środków egzekucyi, pociągnięci będą do zapłacenia, za nieodrobione dni pańszczyzny, ceny art. 2-m oznaczonej zwiększonej, to jest:

w Oddziale 1-m za nieodrobiony dzień pieszy . k. 18
ciągły 2-u bydłą . . . — 45

Съ запряжкою двухпарною . . . 67½ k.
 Во 2-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . . 15 —
 За тяглый съ запряжкою однопарною 40 —
 Съ запряжкою двухпарною . . . 60 —
 Въ 3-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . . 13½ —
 За тяглый съ запряжкою однопарною 34 —
 Съ запряжкою двухпарною . . . 52½ —
 Въ 4-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . . 11 —
 За тяглый съ запряжкою однопарною 30 —
 Съ запряжкою двухпарною . . . 45 —
Ст. 15. Исполнение сего Указа Нашею, ко-
 торый долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Зако-
 новъ, возлагается на Правительственный Комисси-
 Юстиции и Внутреннихъ Дѣлъ.
 Данъ въ Царскомъ Селѣ Мая 4 (16) дня 1861 г.
 (подписано) **АЛЕКСАНДРЪ.**

Въ 1-мъ Отдѣлѣ: за пѣшій день . . . 18 k.
 За тяглый съ запряжкою однопарною . . . 45 —
 Съ запряжкою двухпарною . . . 60 —

циглы 4-о быдлѣй . . . — 67½
 w Oddziale 2-m: за неодобiony dzień pieszy . k. 15
 ciągły 2-u bydlęcy . . . — 40
 ciągły 4-o bydlęcy . . . — 60
 w Oddziale 3-m: за неодобiony dzień pieszy . k. 13½
 ciągły 2-u bydlęcy . . . — 34
 ciągły 4-o bydlęcy . . . — 52½
 w Oddziale 4-m: за неодобiony dzień pieszy . k. 11
 ciągły 2-u bydlęcy . . . — 30
 ciągły 4-o bydlęcy . . . — 45

Art. 15. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego,
 który w Dzienniku Praw zamieszczony być ma, Kom-
 missyom Rządowym Sprawiedliwości, oraz Spraw
 Wewnętrznych polecamy.

Dan w Carskiem Siele, dnia 4 (16) Maja 1861 r.

Przez Césarza i Króla
 Minister Sekretarz Stanu,
 (podpisano) **J. Tymowski.**

Zgodno z oryginałem:
 Minister Sekretarz Stanu,
 (podpisano) **J. Tymowski.**

Zgodno z wypisem:
 Sekretarz Stanu,

w zastępstwie (podpisano) **Enoch.**

Zgodno z wypisem:
 P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
 w Komisyyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.
 Dyrektor Kancellaryi,
 Rada Stanu **J. Orłowski.**

Dzień ogłoszenia dnia 7 (19) Lipca 1861 r.

По Указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II-го,

АЛЕКСАНДРА П-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ въ уваженіе, что по обнародованіи въ Дневникъ Законовъ Высочайшаго Указа 24 Мая 1860 года, о сельскихъ и Городскихъ Гминныхъ Судахъ, также Высочайше утвержденного того же числа Устава о сельскихъ Гминныхъ Судахъ, предстоитъ необходимость въ без-

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA H-go,

**Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego,**

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy że ogłoszenie w Dzienniku Praw Ukazu Najwyższego z dnia 24 Maja 1860 r. o Sądach Gminnych wiejskich i miejskich, tudzież ustawy Najwyżej zatwierdzonej z tejże daty o Sądach Gminnych wiejskich, czyni koniecznem bezzwłoczne stosowanie tejże Ustawy we względzie kar policyjnych za

отлагательномъ примѣненіи правилъ того Устава въ отношеніи полицейскихъ наказаній, опредѣленныхъ за проступки въ ономъ показанные; что до времени устройства сельскихъ и городскихъ Гминныхъ Судовъ, имѣющихъ присуждать эти наказанія, слѣдуетъ возложить эту обязанность на нынѣшніе Суды и опредѣлить въ семъ отношеніи предѣлы ихъ власти. Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Комисіи Юстиціи, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Впредь до устройства Гминныхъ Судовъ, въ согласность Высочайшему Указу 24 Мая 1860 года и Высочайше утвержденному того же числа Уставу о тѣхъ Судахъ, сельскіе Гминные Войты, Президенты и Бургомистры городовъ, также Суды нынѣшнихъ Полицейскихъ Судовъ, Варшавское Судно-Полицейское Отдѣленіе и Суды простой полиціи, по предоставленной имъ, на основаніи 19—22 статей переходныхъ правилъ къ Уложенію о наказаніяхъ, власти, будутъ рѣшать въ первой инстанціи дѣла о проступкахъ, значущихся въ сказанномъ Уставѣ Гминныхъ Судовъ (ст. 590—813) и подвергать виновныхъ полицейскимъ наказаніямъ, по силѣ того Устава.

На приговоры ихъ, виновные могутъ жаловаться Исправительному Суду, рѣшеніе котораго считается окончательнымъ.

высочайше постановлено, что до устройства Гминныхъ Судовъ, сельскіе Гминные Войты, Президенты и Бургомистры городовъ, также Суды нынѣшнихъ Полицейскихъ Судовъ, Варшавское Судно-Полицейское Отдѣленіе и Суды простой полиціи, по предоставленной имъ, на основаніи 19—22 статей переходныхъ правилъ къ Уложенію о наказаніяхъ, власти, будутъ рѣшать въ первой инстанціи дѣла о проступкахъ, значущихся въ сказанномъ Уставѣ Гминныхъ Судовъ (ст. 590—813) и подвергать виновныхъ полицейскимъ наказаніямъ, по силѣ того Устава.

Art. 1. Do póki Sady Gminne według Ukazu Najwyższego z dnia 24-go Maja 1860 roku i ujednoliczonej z nim Ustawy o tychże Sądach, uorganizowane nie zostaną, Wójei Gmin wiejskich, tudzież Prezydenci i Burmistrze miast, jako dotychczasowi Sędziowie Policyni, a w Warszawie ustanowiony do tego osobny Wydział Policynno-Sądowy, i wreszcie Sady Policyni Prostej, sądzić będą, w zakresie Władzy art. 19—22, Ustawy Przechodniej do Kodexu karnego sobie nadanej, mocą pierwszej Instancji, sprawy o wykroczenia wzmiankowaną Ustawą o Sądach Gminnych (art. 590—813) objęte, i wymierzać kary policyjne według tejże Ustawy. Wyroki ich podlegać będą odwołaniu się do Sądów Policyni Poprawczej które w sprawach takich stanowić będą ostatecznie.

Ст. 2. Исправительные и прочіе высшіе Суды, въ случаѣ поступленія въ оныя дѣлъ по важнѣйшимъ преступленіямъ, заключающимъ въ себѣ обвиненія и въ проступкахъ Уставомъ Гминныхъ Судовъ опредѣленныхъ, въ разсмотрѣніи сихъ послѣднихъ, соображаться будутъ съ правилами того Устава и постановлять по онымъ приговоры въ послѣдней инстанціи.

Ст. 3. На томъ же основаніи, дѣла о проступкахъ, въ Уставѣ Гминныхъ Судовъ значущихся какъ поступившія уже существующимъ порядкомъ такъ и могущія поступить до обнаруженія сего постановленія, на разсмотрѣніе, въ которой либо инстанціи, въ исправительные или прочіе высшіе Суды, рѣшаемы будутъ тѣми Судами окончательно, по силѣ Устава Гминныхъ Судовъ, коль скоро въ ономъ предписаны менѣе строгія противу Уложенія о наказаніяхъ правила, и не могутъ быть возвращаемы въ низшіе Суды для рѣшенія.

Ст. 4. На приговоры по дѣламъ о проступкахъ, означенныхъ въ Уставѣ Гминныхъ Судовъ, состоявшіеся до обнаруженія сего постановленія въ первой или второй, но не въ послѣдней инстанціи, не вошедшіе окончательно въ законную силу, могутъ быть подаваемы въ высшую инстанцію жалобы существующимъ порядкомъ, но состоявшіеся по таковымъ жалобамъ на основаніи

Art. 2. PodobnieŜ Sady Poprawcze i inne wyŜsze Sady, jeŝeli w sprawach do ich atrybucyi, naleŝących obok innych waŝniejszych zarzutów, przyjdą łącznie pod ich rozpoznanie w pierwszej Instancyi, zarzuty wykroczeń, Ustawą o Sądach Gminnych objętych, w rozpoznaniu tych ostatnich zarzutów, stosować się będą do przepisów tejŝe Ustawy, i wydawać co do nich wyroki mocą ostatecznej Instancyi.

Art. 3. Przechodni. Na tej samej zasadzie sprawy o wykroczenia Ustawą o Sądach Gminnych objęte, które według dotychczasowego porządku, weszły juŝ lub do dnia ogłoszenia niniejszego Postanowienia wejść w której bądź Instancyi do Sądów Poprawczych lub do innych wyŜszych Sądów, sądzone będą przez teŜ Sady ostatecznie, według Ustawy o Sądach Gminnych, o ile Ustawa ta łagodniejsza od Kodexu karnego obejmuje przepisy, i nie mogą być Sądom niŝszym do osądzenia zwracane.

Art. 4. Przechodni. Od wyroków w sprawach o wykroczenia Ustawą o Sądach Gminnych objęte, do dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w pierwszej tylko lub drugiej, lecz nie ostatecznej Instancyi zapadłych, o ile przez poprzestanie na nich prawomocnymi się nie stały, słuŝy odwołanie się do wyŜszej Instancyi, według dotychczasowego porządku, lecz wyroki w skutku takowego odwołania się na zasadzie przepisów

правильного Устава рѣшенія, сходно предшедшей статьѣ, будутъ считаться окончательными.

Ст. 5. Исполненіе настоящаго постановленія, по внесеніи онаго въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія 30 Мая (11 Іюня) 1861 года.

rzeczonej Ustawy wydane, w myśl poprzedzającego artykułu będą ostatecznymi.

Art. 5. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 30 Maja (11 Czerwca) 1861 roku.

peł. ob. Namiestnika Jenerał-Adjutant

(podpisano) *Suchozanet.*

p. ob. Dyrektora Głównego w zastęp. Sekretarz Stanu
Prezydującego w Kommissyi (podp.) *Enoch.*

Rządowej Sprawie- Zgodno z oryginałem:

dliwości, Sekretarz Stanu,
(podp.) *Wielopolski.* (podp.) *Enoch.*

Za zgodność:

P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego

w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,

Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 roku.

У К А З Ъ

Совѣту Управленія Нашего Царства
Польскаго.

Имѣя въ виду, что состоящее вблизи Варшавы имѣніе Маримонтъ, съ прилегающими къ оному селеніями и фольварками Вавржишевѣ, Руда, Бѣланы и Бураковѣ, Указомъ въ Бозѣ почивающаго Императора Александра I-го 23 Сентября (5 Октября) 1816 года, пожалованное Институту сельскаго хозяйства и лѣсоводства, нуждается въ разныхъ улучшеніяхъ, и по вниманію къ назначенію сего имѣнія, какъ долженствующаго поддерживать средства содержанія учебнаго заведенія, желая устройство онаго возвести на степенъ образцоваго хозяйства, безъ отягощенія Казны Царства Польскаго новымъ на сіе расходомъ, по представленію Совѣта Управленія, постановили Мы и постановляемъ:

Ст. 1. Правительственная Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія уполномочивается симъ приступить съ имѣніемъ Маримонтомъ и вышеозначенными прилегающими къ оному участками къ Земскому Кредитному Обществу, для полученія дополнительной ссуды закладными листами 2-й серіи третьяго выпуска, на основаніяхъ утвержденнаго Нами въ 10 (22) день Мая 1860 года Положенія о производствѣ ссудъ сего рода.

У К А З

Do Rady Administracyjnej Naszego
Królestwa Polskiego.

Mając na względzie, że położone w bliskości Warszawy dobra Marymont z przyległościami Wawrzeszew, Ruda, Bielany i Buraków, nadane przez w Bogu spoczywającego Cesarza Alexandra 1-go Ukazem z dnia 23 Września (5 Października) 1816 r. Instytutowi gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa, wymagają rozmaitych ulepszeń i z uwagi, iż pomienione dobra, z przeznaczenia swojego, posilkować mają utrzymaniu tegoż naukowego Instytutu, chcąc urządzenie onego podnieść na stopę gospodarstwa wzorowego, bez obarczenia funduszów Królestwa Polskiego nowym z tego powodu wydatkiem, na przedstawienie Rady Administracyjnej postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1. Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i oświecenia publicznego, upoważnia się niniejszem do przystąpienia z dobrami Marymont z przyległościami, do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, dla uzyskania pożyczki dodatkowej w listach Zastawnych seryi 2-jej Okresu trzeciego, na zasadach zatwierdzonego przez Nas w dniu 10 (22) Maja 1860 roku, prawa o udzielaniu pożyczek tego rodzaju.

Ст. 2. Полученная такимъ образомъ отъ Земскаго Кредитнаго Общества сумма должна быть обращена на возведение новыхъ строений, поддержание рабочаго инвентаря, пополнение учебныхъ коллекцій Института и на удовлетворение другихъ сопряженныхъ съ хозяйствомъ потребностей.

Ст. 3. Исполнение настоящаго Указа Нашею, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственнымъ Комиссіямъ какъ Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, такъ равно Финансовъ и Казначейства, каждой по принадлежности.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.
въ Царскомъ Селѣ,
2 (14) Мая 1861 г.

Art. 2. Uzyskany w ten sposób fundusz z Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, obrócony być ma na wzniesienie nowychъ budowli, odświeżenie inwentarzy roboczych, ukompletowanie zbiorów naukowych Instytutu i na zaspokojenie innych potrzeb, związek z gospodarstwem mających.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku praw ma być umieszczony Kommissyom Rządowym: Wyznań Religijnych i Oswiecenia Publicznego oraz Przychodów i Skarbu, w czym do której należy polecamy.

w Carskiem-Siele,
2 (14) Maja 1861 roku.

Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:
w. z. Sekretarza Stanu,
(podpisano) Enoch.

Za zgodność:

P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 r.

Выписка из Журнала Статсъ-Секретаріата
Царства Польскаго.

Божією Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ П,

Императоръ и Самодержецъ Всероссій-
скій, Царь Польскій.

и проч., и проч., и проч.

Признавъ полезнымъ, чтобы утвержденное
Нами въ 28 день Марта 1860 года мѣтніе Го-
сударственного Совѣта, о порядкѣ освидѣтель-
ствованія Россійскихъ подданныхъ, подвергшихся
разстройству ума за границею, имѣло обязатель-
ную силу закона и въ отношеніи подданныхъ
Нашихъ въ Царствѣ Польскомъ, въ подобномъ
положеніи находящихся, по представленію Намъ
стника Нашего въ Царствѣ, повелѣваемъ:

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi,
Król Polski,

etc., etc., etc.

Uznawszy za pożyteczne, iżby zatwierdzone przez
Nas w dniu 28 Marca 1860 roku, Zdanie Rady Pań-
stwa, podające przepisy, określające sposób postępo-
wania w przypadku, gdy poddany Cesarstwa Rossyj-
skiego, przebywający za granicą ulegnie tamże obłą-
kaniu umysłu, miały moc obowiązującą i względem
poddanych Naszych w Królestwie Polskiem znaj-
dujących się w podobnem położeniu, na przedstawie-
nie Namiesznika Naszego w temże Królestwie, sta-
nowimy:

Ст. 1. Освидѣтельствованіе подданныхъ нашихъ въ Царствѣ Польскомъ, находящихся за границею и подвергшихся тамъ умственному разстройству, производится по законамъ той страны, въ которой они имѣютъ пребываніе, при участіи депутата или уполномоченнаго со стороны мѣстной Россійской Миссіи или Консульства.

Ст. 2. По выздоровленіи тѣже подданные Наши, для удостовѣренія о состояніи умственныхъ ихъ способностей, свидѣлствуются, въ случаѣ пребыванія ихъ за границею, порядкомъ, указаннымъ, въ предъидущей статьѣ, а въ случаѣ возвращенія въ Царство, порядкомъ предписаннымъ мѣстными узаконеніями.

Ст. 3. Въ обоихъ этихъ случаяхъ, освидѣтельствованіе произведенное за границею безъ участія уполномоченнаго или депутата со стороны Императорско Россійской Миссіи или Консульства, признается дѣйствительнымъ въ томъ лишь случаѣ, когда будетъ удостовѣреніе Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, что въ той странѣ, гдѣ освидѣтельствованіе происходило, не было въ то время ни Русской Миссіи ни Консульства.

Ст. 4. Акты о такомъ освидѣтельствovanіи съ Русскимъ переводомъ и надлежащимъ удо-

Art. 1. Badanie stanu umysłowego poddanych Naszych w Królestwie Polskiem, za granicą przebywających i tamże niemocy umysłowej uległych, odbywać się ma podług praw tego kraju, w którym ciż poddani przebywają przy współdziałaniu umocowanego lub delegata ze strony właściwej Missyi lub Konsulatu Cesarско-Rossyjskich, w tym kraju urzędujących.

Art. 2. Po wyzdrowieniu swoim, ciż poddani Nasi ulegają powtórному badaniu, celem przekonania się o stanie ich umysłu, w razie pobytu ich za granicą w sposób powyższym artykułem 1-ym przepisany, a w razie powrotu do kraju rodzinnego, podług praw miejscowych.

Art. 3. W obu tych przypadkach badanie stanu umysłu, odbyte za granicą, bez udziału umocowanego lub delegata ze strony Missyi lub Konsulatu Cesarско-Rossyjskich, o tyle tylko uważane będzie za ważne o ile Ministerstwo Spraw Zagranicznych Cesarstwa poświadczy, że w chwili odbywanego badania, w kraju, gdzie takowe nastąpiło, nie było ani Missyi, ani Konsulatu Cesarско-Rossyjskiego.

Art. 4. Akta takowego badania wraz z przekładami na język rossyjski i właściwemi poświadczeniami,

стовѣреніемъ, препровождаются Министерствомъ иностранныхъ дѣлъ къ Министерству Статсъ-Секретарю Царства Польскаго, для передачи въ Правительственную Коммисію Юстиціи на зависящее распоряженіе.

Ст. 5. Попеченіе о личности и имуществѣ подданнаго Нашего подвергшагося умственному разстройству за границую, въ случаѣ не нахожденія родственниковъ, или близкихъ людей, которые согласились бы принять оное на себя съ выдачею въ томъ подписки, возлагается на Россійскаго Консула, въ округѣ котораго умалишенный имѣетъ пребываніе.

Ст. 6. Издержки, какихъ можетъ потребовать назначеніе Миссією или Консульствомъ уполномоченнаго, для присутствованія при освидѣльствованіи за границую умалишеннаго, а также принятіе необходимыхъ мѣръ для обезпеченія тамъ его личности или отправленія въ Царство Польское, удовлетворяются изъ имущества того же подвергшагося освидѣльствованію лица, въ случаѣ же неимѣнія оного, обращаются на Казну Царства.

пресланы бѣдѣ przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministrowi Sekretarzowi Stanu Królestwa Polskiego, który zakommunikuje takowe Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, celem dalszego, podług przepisów prawa postąpienia.

Art. 5. Opieka nad osobą i majątkiem poddanego Naszego za granicą obłąkaniu umysłu uległego, w nieobecności jego krewnych, lub osób bliższych, któreby za złożeniem deklaracyi na piśmie, przyjął ją na siebie zechcieli sprawowane będzie przez Konsula Cesarско-Rossyjskiego tej miejscowości, w której ma pobyt osoba niemocą umysłu dotknięta.

Art. 6. Koszta wydelegowania Członka Missyi lub Konsulatu Cesarско-Rossyjskich do attendantowania przy badaniu stanu umysłu za granicą niemocą umysłową dotkniętego, niemniej kosztu zabezpieczenia tamże osoby jego lub wyprawienia go z powrotem do Królestwa Polskiego, zaspokojone będą z majątku tegoż poddanego, a w przypadku jego niezamożności, ze Skarbu Królestwa.

Ст. 3. Исполнение настоящего Указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Совѣтъ Управленія Царства и Правительственную Коммисію Юстиціи.

Данъ въ С. Петербургѣ, Февраля 20 (Марта 4) дня 1861 года.

(М. П.) (подп.) „АЛЕКСАНДРЪ.“

Art. 3. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku Praw ma być zamieszczony, Radzie Administracyjnej Królestwa i Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 20 Lutego (4 Marca) 1861 roku.

Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z wypisem:
Sekretarz Stanu,
(podpisano) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem.
P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hrabia Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 roku.

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ во вниманіе, что находящееся въ Седлецкомъ Уѣздѣ, Люблинской Губерніи, казенное мѣстечко Дрогичинъ, состоящее изъ 35 дворовъ и 304 жителей занимающихся земледѣліемъ, пришло въ совершенный упадокъ и не подаетъ надежды, чтобы положеніе онаго улучшилось, Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Мѣстечко Дрогичинъ, Седлецкаго уѣзда, Люблинской Губерніи, съ 20 Декабря (1 Января) 1862/3 года, обращается въ селеніе, отъ чего однако же ни въ чемъ не измѣняются законныя отношенія, какія въ селѣ между казною и тамошними жителями существовали и существуютъ.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

**Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego,**

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy: że dotychczasowe miasto Rządowe Drohiczyn w Powiecie Siedleckim w Gubernii Lubelskiej, składające się z 35-u lichych domów, mieszczących w sobie 304 głów ubogiej rolnictwem trudniącej się ludności, jest w stanie zupełnego upadku, i nie rokuje podniesienia się w przyszłości, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Art. 1. Miasto Rządowe Drohiczyn w Powiecie Siedleckim Gubernii Lubelskiej, zamienioném być ma od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1862/3 roku na osadę wiejską i za taką od tej daty uważane; co jednak nie zmienia w niczem stosunków prawnych, jakie dotąd między Skarbem i tamecznymi mieszkańcami zachodziły i zachodzą.

Tom LVII do Nru 174

28

Ст. 3. Исполнение настоящего постановления, которое должно быть внесено в Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Комисии Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Финансовъ и Казначейства и Юстиции, каждой по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ заседание Совета Управленія, 21 Февраля (3 Марта) 1861 года.

Art. 2. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Komisyyom Rządowym: Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Przychodów i Skarbu oraz Sprawiedliwości, w czym do której należy poleca.

Działo się w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej, d. 21 Lutego (5 Marca) 1861 r.

Namiestnik General-Adjutant
(podpisano) *Xięża Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydu-	Sekretarz Stanu,
jący w Kommissyi Rządowej	w. z. (podp.) <i>Enoch.</i>
Spraw Wewnętrznych	<i>Zgodno z Oryginałem:</i>
i Duchownych, Tajny Radca,	Sekretarz Stanu,
(podpisano) <i>Muchanow.</i>	w. z. (podp.) <i>Enoch.</i>

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia 8 (20) Lipca 1861 roku.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Skutkiem dopuszczonej pomyłki w odpisie przedstawionego Radzie Administracyjnej przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, projektu do postanowienia obejmującego przepisy do sprawdzania wartości dóbr przy udzielaniu pożyczek w listach zastawnych seryi II-ej Okresu III-go, Postanowienie Rady z d. 10 (22) Czerwca r. z., projekt powyższy zatwierdzające wydrukowane zostało w Tomie 55 Dziennika Praw, z zatrzymaniem onejże pomyłki, która na tem polega: że w ustępie 3, art. 2-go, który stanowi regulę postępowania na wypadek gdy nie ma szacunku hipotecznego lub tacy urzędowej, a w szczególności w wierszu: „albo też gdy w myśl przepisów powyższych istniejące, (szacunki hipoteczne lub tacy), jako późniejsze od 10 (22) Maja 1848 r. etc.“ zamiast wyrazu „późniejsze“, powinien być być zamieszczony wyraz: „wcześniejsze.“

W wykonaniu polecenia ś. p. J. O.
Xięcia Namiestnika Królestwa, oznajmio-
nego przez odezwę Sekretarza Stanu przy
Radzie Administracyjnej Królestwa, z d.
19 (31) Maja r. b. Nr. 3,237, Kommissya
Rządowa Sprawiedliwości, pomyłkę w spo-
sób wyżej opisaną prostuje, ogłaszając
w Dzienniku Praw Królestwa.

w Warszawie d. 5 (17) Czerwca 1861 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
Alexander Hr. Wielopolski, Margrabia Myszkowski.

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Stanu *J. Ornowski.*

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссій-
скаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Вслѣдствіе письменнаго объявленія, поданнаго
въ Варшавскій Магистратъ Инженеромъ Алексан-
дромъ Галле, Совѣтъ Управленія Царства, на
основаніи постановленія своего отъ 8 (20) Іюля
1837 года, по представленію Правительственной
Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по-
становилъ и постановляетъ:

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

**Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi,
Króla Polskiego,**

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutek protokółarnej deklaracyi przez Inżyniera
Alexandra Galle w Magistracie miasta Warszawy zło-
żonej, Rada Administracyjna Królestwa, zapatrując się
na postanowienie swoje z dnia 8 (20) Lipca 1837
roku, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw
Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Ст. 1. Выдается симъ жителю Люблинской Губерніи г. Ополя, Инженеру Александру Галле, привилегія на изобрѣтенную имъ новую систему строеній неограниченной широты, съ поломъ покатымъ и паралельною къ оному крышею съ одностороннимъ скатомъ; или же съ поломъ прямымъ, устроеннымъ въ терасы и съ покатою крышею, паралельно устроенною къ общей наклонности терасовъ, сообразно чертежу и описаніямъ представленнымъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ст. 2. Привилегія эта распространяется на все Царство Польское, и имѣетъ силу въ продолженіе пяти лѣтъ со дня выдачи оной.

Ст. 3. Выдачею этой привилегіи Прозительство не ручается ни за новостъ, ни за доброту, ни за первенство, ни же за собственность изобрѣтенія; она не можетъ стѣснять ни тѣхъ лицъ, кои до выдачи оной, тѣмъ же самымъ или другимъ способомъ, производили подобныя строенія, ни тѣхъ, кои сдѣлають въ этомъ отношеніи какія либо улучшенія.

Ст. 4. Изобрѣтеніе должно быть введено въ практическое употребленіе въ Царствѣ въ теченіе одного года, со дня выдачи привилегіи, что и должно быть удостовѣрено свидѣтельствомъ подлежащаго Начальства; въ противномъ случаѣ, привилегія теряетъ свою силу.

Art. 1. Udziela się niniejszem Alexandrowi Galle, Inżynierowi, w Opolu Gubernii Lubelskiej zamieszkałemu, list przyznania wynalazku na nowy systemat budowli nieograniczonej szerokości, z podłogą pochyłą i dachem jednostokowym, równoległym do podłogi, lub też z podłogą poziomą w tarasy z dachem pochyłym, równoległym do ogólnego spadku tarasów, wszystko własnego jego pomysłu, a to wedle opisu i rysunku w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych złożonych.

Art. 2. List ten rozciąga się na całe Królestwo Polskie i służy wynalazcy na lat pięć, licząc od daty obecnego postanowienia.

Art. 3. List niniejszy nie zaręcza ani za nowość, ani za dobroć, ani za pierwszeństwo, ani za własność wynalazku; nie może on również przeszkadzać tym, którzy przed udzieleniem tego listu, w taki sam lub inny sposób podobne budowle wznosili, ani też tym, którzyby w wynalazku obecnym inne jakiegokolwiek zrobili ulepszenie.

Art. 4. Wynalazek ma być wprowadzony w praktyczne użycie w Królestwie Polskiem, w ciągu jednego roku od daty niniejszego, co świadectwem Władzy właściwej udowodnionem być winno, w przeciwnym razie, list ten w swojej mocy obowiązującej upada.

Ст. 5. Исполнение настоящего постановления, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія, 14 (26) Февраля 1861 года.

Art. 5. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Rada Administracyjna Królestwa, Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Działo się w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 14 (26) Lutego 1861 roku.

Namiestnik Jenerał-Adjutant
(podpisano) *Xiążę Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydu- jący w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Du- chownych, Tajny Radca (podp.) <i>Muchanow.</i>	Sekretarz Stanu w. z. (podp.) <i>Enoch.</i> <i>Zgodno z oryginałem:</i> Sekretarz Stanu, w. z. (podpis.) <i>Enoch.</i>
--	--

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*
Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 r.

По Указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Вслѣдствіе прошенія, поданнаго Владиславомъ Дзиубинскимъ, по довѣренности владѣльца имѣнія Линова, въ Радомской Губерніи, Романа Циховскаго, Совѣтъ Управленія, основываясь на постановленіи своемъ 8 (20) Іюля 1837 года, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Выдается симъ Роману Циховскому, владѣльцу имѣнія Линова, въ Радомской Губерніи, привилегія на изобрѣтенную имъ новую систему земледѣльческихъ орудій:

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,

Cesarza i Samowładcy Wszech Rosyi,
Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutek podania Pana Władysława Dziubińskiego, pełnomocnika Pana Romana Cichowskiego, Dziedzica dóbr Linowa, w Gubernii Radomskiej, Rada Administracyjna Królestwa, zapatrzwszy się na Postanowienie swoje z dnia 8 (20) Lipca 1837 roku, na przełożenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych postanowiła i stanowi:

Art. 1. Udziela się niniejszem Panu Romanowi Cichowskiemu, Dziedzicowi dóbr Linowa w Gubernii Radomskiej, list przyznania wynalazku na nowy system budowy machin rolniczych, a mianowicie na:

- 1, плуговыхъ сошниковъ и откосовъ;
- 2, плуговъ для прорѣзыванія разной величины бороздъ;
- 3, экстирпаторовъ съ регуляторомъ;
- 4, трехугольныхъ боронъ;
- 5, окучниковъ;
сообразно чертежу и описаніямъ, представленнымъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ст. 2. Привилегія эта распространяется на все Царство Польское, и имѣетъ силу въ продолженіе 10-ти лѣтъ, со дня настоящаго постановленія.

Ст. 3. Выдачею этой привилегіи Правительство не ручается ни за новостъ, ни за доброту, ни за первенство изобрѣтенія. Она не можетъ также быть препятствіемъ ни тѣмъ лицамъ, кои употребляли такой же, или другой способъ для постройки земледѣльческихъ орудій, ни тѣмъ, кои сдѣлаютъ въ этомъ отношеніи какія либо улучшенія.

Ст. 4. Изобрѣтеніе это должно быть введено въ практическое дѣйствіе въ Царствѣ, въ теченіе одного года со дня выдачи привилегіи, что и должно быть удостовѣрено свидѣтельствомъ подлежащаго Начальства, въ противномъ случаѣ привилегія теряетъ свою силу.

- 1, system tworzenia powierzchni czyli lemiesz
 - 2, system odkładnic wszelkich plugów;
 - 3, drapacz z regulatorem;
 - 4, brony trójkątne;
 - 5, obsypniki;
- a to według opisów i planów, w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych złożonych.

Art. 2. List ten rozciąga się na całe Królestwo Polskie i służyć będzie w analazcy na lat dziesięć, licząc od daty niniejszego Postanowienia.

Art. 3. List obecny nie ręczy ani za nowość, ani za dobroć, ani za pierwszeństwo wynalazku; nie może on również przeszkadzać tym, którzyby już poprzednio tego samego lub innego sposobu budowy rzeczonych machin rolniczych używali, ani też tym, którzyby w wynalazku powyższym jakiegokolwiek ulepszenia zrobili.

Art. 4. Wynalazek ma być wprowadzony w praktyczne użycie w ciągu roku jednego, od daty niniejszego Postanowienia, co świadectwem właściwej Władzy udowodnionem być winno; w przeciwnym razie, list ten w obowiązującej mocy upada.

Ст. 5. Приведение въ исполнение настоящаго
 постановленія, которое должно быть внесено въ
 Дневникъ Законовъ, возлагается на Правитель-
 ственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ
 Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта
 Управленія 24 Февраля (8 Марта) 1861 года.

Art. 5. List ten tożsady się na całej Królestwie
 Polskie i stać będzie wzniesiony na lat dziesięć, li-
 cząc od daty niniejszego Postanowienia.
 Art. 6. List obywateli nie może być powołany ani
 za dobroć, ani za gwałtowność, wynałazek; nie może
 on również przekazywać tym, którzyby już po-
 dano tego samego lub innego sposobu budowy rzeczy-
 wych maszyn towarzyszących używać, ani też tym, którzy-
 by w wynalazku powiększym jakikolwiek ulepszenia
 zrobili.

Art. 7. Wynalazek nie może być wprowadzony w pra-
 ktykę, jeżeli w ciągu roku jedynego, od daty niniej-
 szego Postanowienia, co świadczeniem właściwej Wi-
 dzy udowodnionem być winno, w przeciwnym razie,
 list ten w obowiązku pozostanie w mocy.

Art. 5. Wykonanie niniejszego Postanowienia, któ-
 re w Dzienniku Praw zamieszczonem być ma, Rada
 Administracyjna Królestwa, Kommissyi Rządowej Spraw
 Wewnętrznych i Dуховnych poleca.

Działo się w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Ad-
 ministracyjnej dnia 24 Lutego (8 Marca) 1861 roku.

Namiestnik Jenerał-Adjutant
 (podpisano) *Xięży Gorczaków.*

Dyrektor Główny Prezydujący	Sekretarz Stanu.
w Kommissyi Rządowej Spraw	w z. (podp.) <i>Enoch,</i>
Wewnętrznych	<i>Zgodno z oryginałem:</i>
i Dуховnych, Tajny Radca,	Sekretarz Stanu,
(podpisano) <i>Muchanow.</i>	w z. (podp.) <i>Enoch.</i>

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
 w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
 Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi,
 Radca Stanu *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 r.

Dyrektor Kancellaryi

Radca Stanu *J. Ornowski.*

KOMMISSYA RZĄDOWA

SPRAWIEDLIWOŚCI

Na zasadzie decyzji Rady Administracyjnej Królestwa, oznajmionej przez wypis z protokołu posiedzenia tejże Rady d. 20 Stycznia (1 Lutego) 1861 r. Nr. 673, ogłasza przez Dziennik Praw Ukaz z Rządzącego Senatu na d. 23 Grudnia 1860 r. wydany, obejmujący Najwyżej zatwierdzone w d. 28 Listopada t. r. Zdanie Rady Państwa, dotyczące zastosowania do Królestwa Polskiego, postanowionych Najwyżej zatwierdzonem Zdaniem Rady Państwa z d. 16 Czerwca 1859 r. dla Cesarstwa, opłat od zagranicznego surowca i żelaza.

w Warszawie, d. 13 (25) Marca 1861 r.

Dyrektor Główny Prezydujący
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki*.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski*.

Art. 2. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Izbie Rządzącej, w Warszawie, dnia 24 Lutego 1861 roku, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 24 Lutego 1861 roku, zostało ogłoszone, ma być wykonane przez Wydział w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 24 Lutego 1861 roku.

Namiestnik I. Sekretarz
(podpisano) *Xyż-Gorczak*.

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Spraw
Wewnętrznych
i Duchownych, Tajny Radca,
(podpisano) *Włodkowski*.

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki*.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu *J. Ornowski*.

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 r.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссийскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали донесеніе Товарища Министра Финансовъ, отъ 7 Декабря 1860 года за N. 18,905, при коемъ представляетъ Правительствующему Сенату списокъ съ Высочайше утвержденного 28 Ноября сего года мнѣнія Государственнаго Совѣта о введеніи въ Царствѣ Польскомъ существующихъ въ Имперіи пошлинъ на иностранные чугуны и желѣзо. Въ означенномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта изъяснено: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ о введеніи въ Царствѣ Польскомъ существующихъ въ Имперіи пошлинъ на иностранные чугуны и желѣзо, мнѣніемъ положилъ: привозныя пошлины на иностранные чугуны и желѣзо, не въ дѣль, опредѣленные Высочайше утвержденнымъ 16 Іюня 1859 года мнѣніемъ Государственнаго Совѣта собственно для Имперіи, распространить и на привозъ сихъ металловъ въ Царство Польское. На подлинномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ

У К А З

**Его Cesarskiej Mości, Samowładcy
Wszech Rossyi, z Senatu Rządzącego.**

Na mocy Ukazu Jego Cesarskiej Mości Senat Rządzący miał sobie przedstawionem doniesienie Pomocnika Ministra Finansów z dnia 7 Grudnia 1860 roku, za Nr. 18,905, przy którym dołącza Senatowi Rządzącemu Najwyżej zatwierdzone w d. 28 Listopada r. b. Zdanie Rady Państwa, dotyczące się wprowadzenia w Królestwie Polskiem istniejących, w Cesarstwie opłat od zagranicznego surowcu i żelaza. W pomienionem Zdaniu Rady Państwa jest wyszczególnionem: Rada Państwa w Departamencie Ekonomicznym i Ogólnem Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Ministra Finansów w przedmiocie zastosowania do Królestwa Polskiego istniejących w Cesarstwie opłat od zagranicznego surowcu i żelaza, uchwaliła: cło przywozowe od zagranicznego surowcu i żelaza niewyrobionego, ustanowione Najwyżej zatwierdżonem dnia 16 Czerwca 1859 roku, Zdaniem Rady Państwa, właściwie dla Cesarstwa zastosować do przywozu tych metalów do Królestwa Polskiego. Na oryginalnem Zdaniu Rady Państwa napisano: Jego Cesarska Mość, zapadłe Zdanie Rady Państwa co do zastosowania do Królestwa Polskiego istniejących w Cesarstwie opłat od zagranicznego surowcu i żelaza Najwyżej zatwierdzić raczył i wykonać polecił.

Собрании Государственного Совета о введеніи въ Царствѣ Польскомъ существующихъ въ Имперіи поштинъ на иностранные чугуны и желѣзо, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписаль: за Предсѣдателя Государственного Совета, Графъ Д. Блудовъ, 28 Ноября 1860 года.

Приказали: Надлежащее по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственного Совета исполненіе, поручить Министру Финансовъ Указомъ, каковыми дать знать Губернскимъ, Областнымъ и Войсковымъ Правленіямъ и увѣдомить Гг. Министровъ и Генераль-Губернаторовъ; въ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ, для чего Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе; и для увѣдомленія Гг. Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи и Министра Статсъ-Секретаря Царства Польскаго, къ дѣламъ Оберъ-Прокурора передать копию съ сего опредѣленія. Декабря 23 дня 1860 года.

Оберъ-Секретарь (подписаль) П. Орловъ.
Вѣрно: Статсъ-Секретарь (подп.) Нв. Карницкій.

Za Prezesa Rady Państwa, Hrabra D. Błudow. Dnia 28 Listopada 1860 roku.

Z tego powodu Senat Rządzący postanowił, należyte wykonanie zatwierdzonego Najwyżej Zdania Rady Państwa poruczyć Ukazem Ministrowi Finansów, któremi dać znać Rządowi Gubernijalnemu, Obwodowemu i Wojskowemu i zawiadomić PP. Ministrów i Generali Gubernatorów; zakomunikować to Departamentom Senatowi Rządzącego jako też Ogólnym ich Zebraniom i ogłosić drukiem w gazetach Senatskich; w którym to celu uprzedzić Kantor tejże Drukarni, a dla zawiadomienia Główno-zarządzającego Wydziałem II-m Przybocznego Biura Jego Cesarskiej Mości, tudzież Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, do akt Naczelnego Prokuratora przesłać kopie niniejszej decyzji, dnia 23 Grudnia 1860 roku.

Naczelnny Sekretarz (podp.) P. Orłow.
Za zgodność: Sekretarz Stanu (podp.) J. Karnicki.

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator Drzewiecki.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu, J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества,
Самодержца Всероссийскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали донесеніе Г. Министра Финансовъ, отъ 19 Іюня 1859 года, за №. 9386, при коемъ представляетъ Правительствующему Сенату списокъ съ Высочайше утвержденного, 16 минувшаго Іюня, мѣстна Государственнаго Совѣта, о пониженіи привозныхъ пошлинъ на иностранныя чугуны и желѣзо. Въ означенномъ мѣстѣ Государственнаго Совѣта изъяснено: Государственный Совѣтъ, въ Департаментъ Экономіи и въ Общій Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ о пониженіи привозныхъ пошлинъ на иностранныя чугуны и желѣзо, мѣстѣмъ положили: 1, чугуны и желѣзо не въ дѣлѣ по привозу собственно въ Имперію, какъ сухопутно, такъ и моремъ, повсемѣстно, за исключеніемъ только портовъ Азовскаго моря, обложить слѣдующими пошлинами:

Чугуны съ пуда 5 коп.

Желѣзо:

Полосовое, рельсовое и желѣзо въ ломъ 35 —
Сортовое 45 —
Кубовое, котельное и листовое. 70 —

2) привозъ иностранныхъ чугуна и желѣза прямо изъ за границы въ порты Азовскаго моря до времени оставить запрещеннымъ, — и 3, существующія нынѣ пошлины на сіи металлы по тарифу 1857 года въ Царствѣ Польскомъ оставить по привозу въ Царство, впредь до времени, безъ

У К А З

Его CESARSKIEJ MOŚCI, Samowładcy
Wszech Rossyi z Senatu Rządzącego.

Na mocy Ukazu Jego Cesarskiej Mości, Senat Rządzący miał sobie przedstawione doniesienie Ministra Finansów, z dnia 19 Czerwca 1859 roku, za Nr. 9386, przy którym tenże Minister dołącza Senatowi Rządzącemu kopją Najwyżej zatwierdzonego pod dniem 16 Czerwca r. z. Zdania Rady Państwa o znizeniu cła wchodowego od zagranicznego surowcu i żelaza. W rzeczonym Zdaniu Rady Państwa jest wyluszczone: Rada Państwa w Departamencie Ekonomicznym i w Ogólnem Zebraniu rozpoznawszy przedstawienie Ministra Finansów, w przedmiocie znizenia cła wchodowego od zagranicznego surowcu i żelaza, uchwalila:

1) Surowiec i żelazo niewyrobite, sprowadzone wyłącznie do Cesarstwa, tak lądem jako i morzem, wszędzie, wyjąwszy porty na morzu Azowskiem, obłożyć cłem następującem:

Surowiec od puda kop. 5

Żelazo:

W sztabach, relsach czyli szynach i wymiarowe . . 35
Gatónkowe czyli wyborowe 45
Kotłowe grubsze, kotłowe zwyczajne i blacha formatowa po kop. 70

2) Przywożenie surowcu i żelaza wprost z zagranicy do Portów morza Azowskiego pozostawić do czasu wzbronionem i, 3) Istniejącą obecnie opłatę cła do tych metalów podług taryfły roku 1857 w Królestwie Polskiem, zostawić po przywiezieniu do Królestwa, w przyszłości bez zmiany.

измѣненія. На подлинномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, о пониженіи привозныхъ пошлинъ на иностранныя чугуны и желѣзо, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписаль: Предсѣдатель Государственнаго Совѣта, Князь Орловъ. 16 Іюня 1859 года. Приказали: Надлежащее по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта исполненіе поручить Г. Министру Финансовъ Указомъ, каковыми дать знать Губернскимъ, Областнымъ и Войсковымъ Правленіямъ и увѣдомить Гг. Министровъ и Генералъ Губернаторовъ, въ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ, для чего Канторъ Сенатской Типографіи дать извѣстіе; а для увѣдомленія Гг. Статсъ-Секретарей Царства Польскаго и Великаго Княжества Финляндскаго и Главноуправляющаго 2-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, въ Департаментъ Министрства Юстиціи передать копіи съ сего опредѣленія. Іюля 9 дня 1859 года.

Вѣрно: За отсутствіемъ, Дѣйствительный, Статскій Совѣтникъ (подп.) Энохъ.

Na oryginalnem Zdaniu Rady Państwa napisano: Jego Cesarska Mość, zapadłe zdanie w ogólnem Zebraniu Rady Państwa, o zniżeniu cła wchodowego od zagranicznego surowcu i żelaza, Najwyżej za twierdzić raczył i wykonać polecił. Podpisano: Prezes Rady Państwa, Xiążę Orłow. Dnia 16 Czerwca 1859 r.

Z tego powodu Senat Rzządzający postanowił: Wykonanie tego Najwyżej zatwierdzonego Zdania Rady Państwa poruczyć Ministrowi Finansów Ukazem, któremi uprzedzić Rządy Gubernijalne, Okręgowe i Wojskowe, zawiadomić Ministrów i General-Gubernatorów, Departamentom Senatu Rzządzającego i Ogólnym ich Zebraniom przesłać wiadomość i wydrukować w Gazetach Senatskich, w którym to celu zakomunikować Kantorowi Drukarni Senatskiej zawiadomienie; a dla uprzedzenia Sekretarzów, Stanu Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego oraz Główno-zarządzającego Wydziałem II-m Przybocznego Biura Jego Cesarskiej Mości, do Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości, przesłać kopije niniejszej decyzji. Dnia 9 Lipca 1859 roku.

Za zgodność:

w zastęp. Rzeczywisty Radca Stanu, (podp.) Enoch.

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator Drzewiecki.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Stanu J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 8 (20) Lipca 1861 roku.

SPIS POSTANOWIEN W TOMIE 57 DZIENNIKA PRAW.

I. POSTANOWIENIA NAJWYŻSZE.	stron.
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, zatwierdzający Ustawę o Sądach gminnych wiejskich	3
w Carskiem Siele, d. 12 (24) Maja 1860 r.	
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, przywracający Radę Stanu Królestwa Polskiego	333
w Petersburgu, d. 14 (26) Marca 1861 r.	
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, co do egzaminów na stopnie Lekarskie i farmaceutyczne, oraz wydawania dyplomów i świadectw, przechodzą na Warszawską Medyko-Chirurgiczną Akademią	361
w Petersburgu, d. 27 Lutego (11 Marca) 1861 r.	
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, co do oczyszczania włościan w Królestwie Polskiem	379
w Carskiem Siele, d. 4 (16) Maja 1861 r.	
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, dozwolający przystąpienia z dobrami Marymont, do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego dla uzyskania pożyczki dodatkowej, seryj 2-ego okresu 3-go	405
w Carskiem Siele, d. 2 (14) Maja 1861 r.	
Ukaz Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, określający sposób postępowania w przypadku, gdy poddany Królestwa Polskiego, ulegnie obląkaniu umysłu za granicą	409
w Petersburgu d. 20 Lutego (4 Marca) 1861 r.	
II. POSTANOWIENIA RADY ADMINISTRACYJNEJ.	
Postanowienie rozwiązujące Towarzystwo Rolnicze w Królestwie Polskiem	343
w Warszawie, d. 25 Marca (6 Kwietnia) 1861 r.	

	stron.
Postanowienie zabraniające wszelkich zbiegowisk na ulicach, lub drogach publicznych	347
w Warszawie, d. 27 Marca (8 Kwietnia) 1861 r.	
Postanowienie dotyczące wszelkich funduszów duchowieństwa i edukacji publicznej, oddają się do dyspozycji Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	355
w Warszawie, d. 31 Marca (12 Kwietnia) 1861 r.	
Postanowienie w przedmiocie ujęcia i wydawania przestępców, ukrywających się w mieście Kownie i w pobliskiej wsi Alexocie	373
w Warszawie, d. 7 (19) Kwietnia 1861 r.	
Postanowienie w przedmiocie kar policyjnych za wykroczenia w Ustawie o Sądach Gminnych wiejskich i miejskich zamieszczonych	397
w Warszawie, d. 30 Maja (11 Czerwca) 1861 r.	
Postanowienie zmieniające miasto Drohiczyn w Powiecie Siedleckim, w Gubernii Lubelskiej na osadę wiejską	417
w Warszawie, d. 21 Lutego (5 Marca) 1861 r.	
Sprostowanie pomyłki w Tomie 55 Dziennika Praw	421
w Warszawie, d. 5 (17) Czerwca 1861 r.	
Postanowienie udzielające Alexandrowi Galle Inżynierowi, list przyznania wynalazku, na nowy system budowl i nieograniczonej szerokości	425
w Warszawie, d. 14 (26) Lutego 1861 r.	
Postanowienie udzielające Romanowi Cichowskiemu, list przyznania wynalazku na nowy system budowy machin rolniczych	431
w Warszawie, d. 24 Lutego (8 Marca) 1861 r.	
Postanowienie co do opłat od zagranicznego surowca i żelaza	439
w Warszawie, d. 13 (25) Marca 1861 r.	

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ разсматриваетъ изво дилъ.

въ Царскомъ Селѣ, 4 (16) Мая 1861 года.

Министръ Статсъ-Секретарь (подписалъ) *Тымоескій.*

Върно: За отвѣтствіемъ Статсъ - Секретаря (подписаль) *Энохъ.*

ТАБЕЛЪ,

КЪ КОТОРОЙ ОТНОСИТСЯ 2-я СТАТЪЯ ВЫСОЧАЙШАГО УКАЗА ОБЪ УНИЧТОЖЕНИИ БАРЩИНЫ
И ЗАКОННОМЪ ОКУПѢ ОНОЙ.

О Т Д Ъ Л Ъ I-й	О Т Д Ъ Л Ъ II-й
Уѣздъ Влоцлавскій.	Уѣздъ Гостыньскій.
„ Ловичскій.	„ Плоцкій.
„ Варшавскій.	„ Пултускій.
„ Станиславовскій.	„ Липновскій.
„ Ленчицкій.	„ Мѣжаснышскій.
„ Равскій.	„ Остроленцкій.
„ Конинскій.	„ Петровскій.
Уѣзда Калишскаго, Округъ Калишскій.	„ Серадзкій.
„ Велюнскаго „ Ченстоховскій.	„ Радомскій.
	„ Опочинскій.
	„ Олькушскій.
	Уѣзда Калишскаго, Округъ Вартекій.
	„ Велюнскаго „ Велюньскій.
	„ Опатовскаго, „ Солецкій.
	„ Кѣлецкаго „ Кѣлецкій.
О Т Д Ъ Л Ъ III-й	О Т Д Ъ Л Ъ IV-й
Уѣздъ Млавскій.	Уѣздъ Радзыньскій.
„ Съдлецкій.	„ Бяльскій.
„ Сандомирскій.	„ Грубешовскій.
„ Мѣховскій.	Уѣзда Луковскаго, Округъ Луковскій.
„ Люблинскій.	„ Стопницкаго „ Стопницкій.
„ Ломжинскій.	„ Красноставскаго „ Хелмскій.
„ Августовскій.	„ Замойскаго „ Замойскій.
„ Сейненскій.	
„ Кальварійскій.	
„ Маріампольскій.	
Уѣзда Луковскаго, Округъ Желеховскій и	
[Гарволинскій.	
„ Опатовскаго, „ Опатовскій.	
„ Кѣлецкаго, „ Енджеевскій.	
„ Стопницкаго „ Шидловскій.	
„ Красноставскаго „ Красноставскій.	
„ Замойскаго „ Тарногородскій	
	[и Красницкій.

NAJJAŚNIEJSZY PAN przeglądać raczył
w Carskiem Siele dnia 4 (16) Maja 1861 roku.
Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski.*

TABELLA

DO KTOREJ ODNOŚI SIĘ ARTYKUŁ 2-gi UKAZU O ZNIESIENIU PAŃSZCZYZNY
I OKUPIE PRAWNYM.

Nazwiska Powiatów i Okręgów.

O D D Z I A Ł I-szy	O D D Z I A Ł II-gi
Powiat Włocławski. " Łowicki. " Warszawski. " Stanisławowski. " Łęczycki. " Rawski. " Koniński. Powiatu Kaliskiego, Okręg Kaliski. " Wieluńskiego, Częstochowski.	Powiat Gostyński. " Płocki. " Pultuski. " Lipnowski. " Przasnyski. " Ostrołęcki. " Piotrkowski. " Sieradzki. " Radomski. " Opoczyński. " Olkusi. Powiatu Kalistiego, Okręg Warty. " Wieluńskiego " Wieluński. " Opatowskiego " Solecki. " Kieleckiego " Kielecki.
O D D Z I A Ł III-ci	O D D Z I A Ł IV-ty
Powiat Mławski. " Siedlecki. " Sandomierski. " Miechowski. " Lubelski. " Łomżyński. " Augustowski. " Sejneński. " Kalwaryjski. " Mariampolski. Powiatu Łukowskiego, Okręgi Żelechowski i [Garwoliński. " Opatowskiego, Okręg Opatowski. " Kieleckiego " Jędrzejowski. " Stopnickiego " Szydłowski. " Krasnostawskiego " Krasnostawski. " Zamojskiego Okręgi Tarnobrodzki i [Kraśnicki.	Powiat Radzyński. " Bialski. " Hrubieszowski. Powiatu Łukowskiego, Okręg Łukowski. " Krasnostawskiego, " Chelmski. " Zamojskiego, " Zamojski. " Stopnickiego, " Stopnicki.

Za zgodność: Sekretarz Stanu w zastępstwie (podpisano) *Enoch.*

Za zgodność: p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Alexander Hr. Wielopolski, Margrabia Myszkowski.
Dyrektor Kancellaryi, Radea Stanu *J. Ornowski.*

1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 25

1871

въ сорока б. о. дворянъ единаго полка

Учреждение: *Библотека имени А. С. Пушкина (Бодбиано) - Москва*

„	Stołubińskiego	„	Stołubiński
„	Namińskiego	„	Namiński
„	Krasnowoskiego	„	Gietliński
Powiat Inowrocławski	Główny Inowrocławski		
„	Krupieckiego		
„	Wielki		
Powiat Kucharski			

[illegible]

22	Ойраты:
21	Оболенскі:
20	Богданскі:
19	Белозерскі:
18	Белогорскі:
17	Батюгскі:
16	Б. Мамонскі:
15	Битовскі:
14	Битовскі:
13	Битовскі:
12	Битовскі:
11	Битовскі:
10	Битовскі:
9	Битовскі:
8	Битовскі:
7	Битовскі:
6	Битовскі:
5	Битовскі:
4	Битовскі:
3	Битовскі:
2	Битовскі:
1	Битовскі:

REV. A. S. HILL

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

ALIBIAT

1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324

un peu plus (10) ans que 4 (10) ans plus tard.

ИЗДАНИЕ 1-е. Издано в 1871